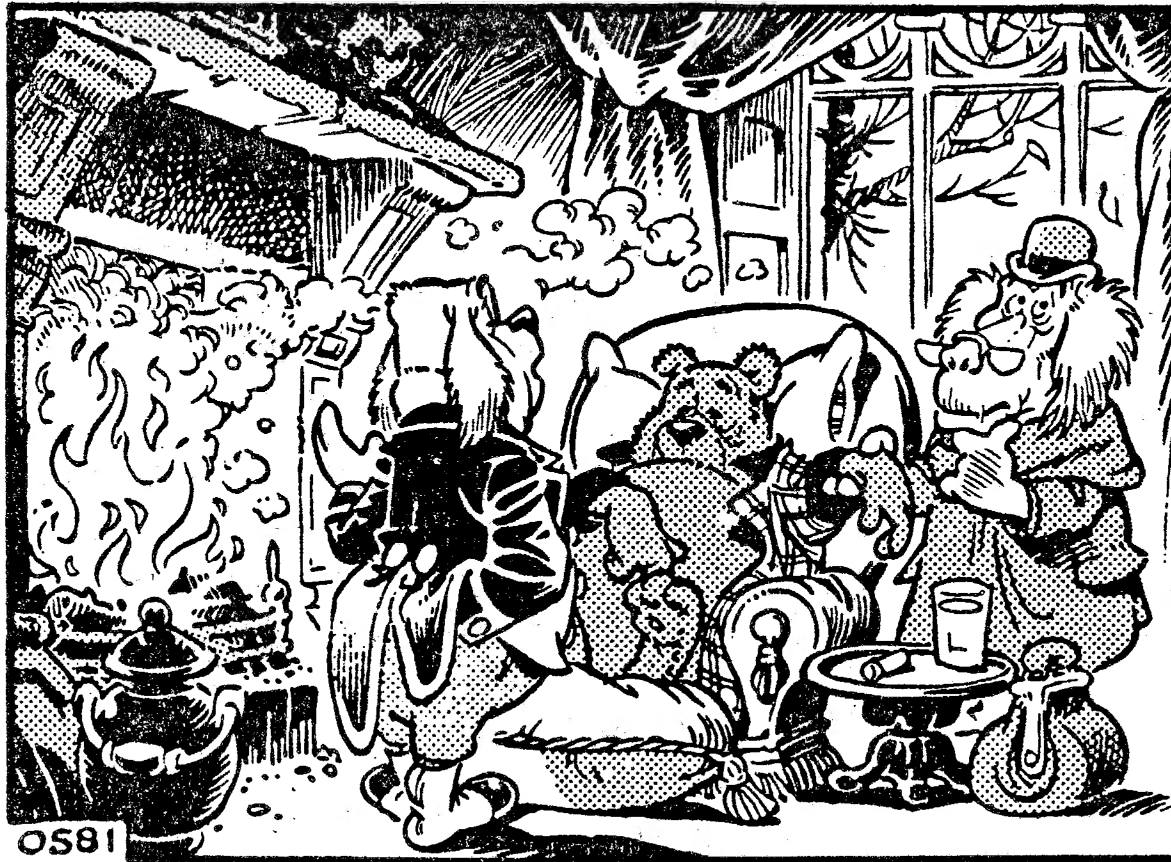
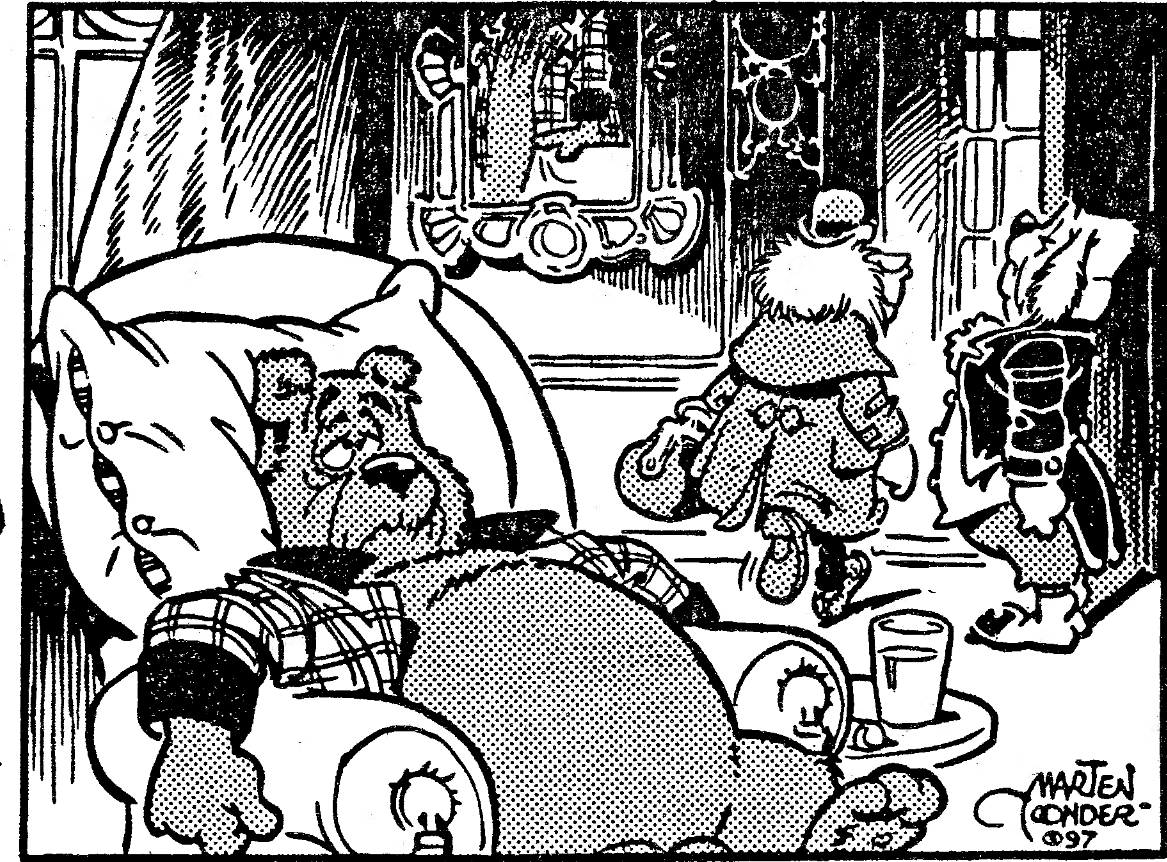
Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

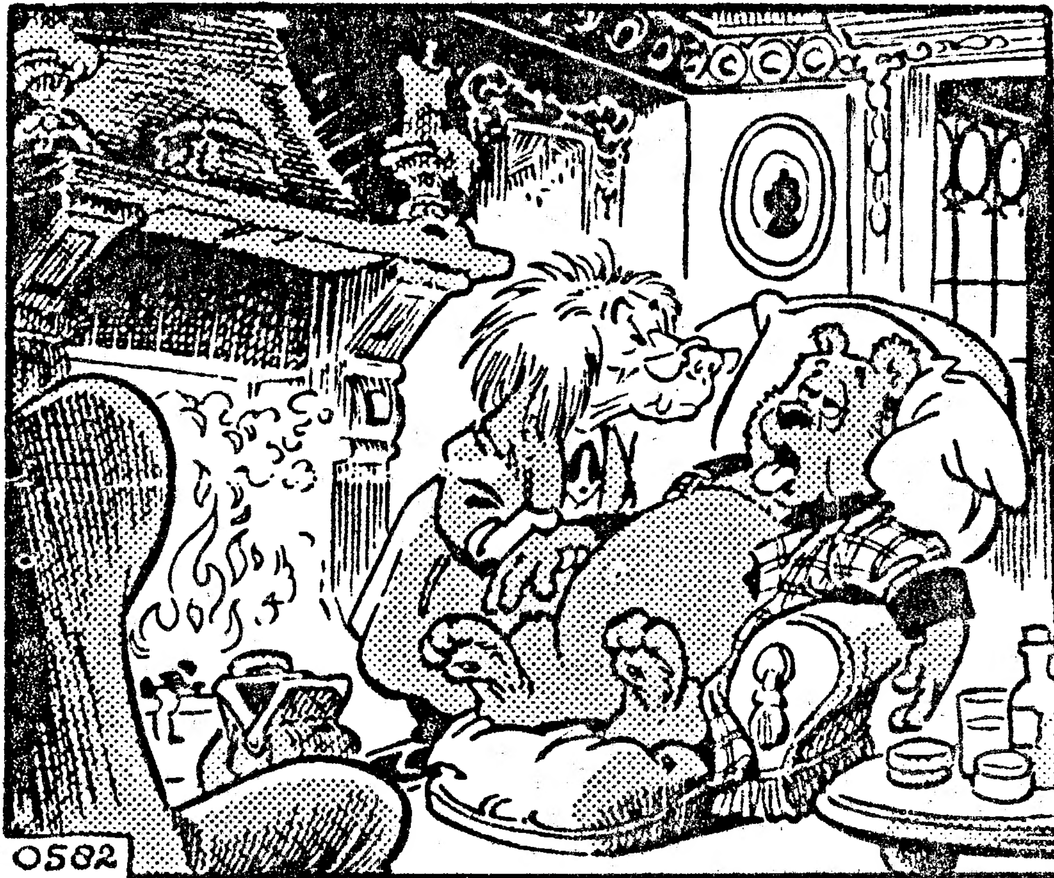

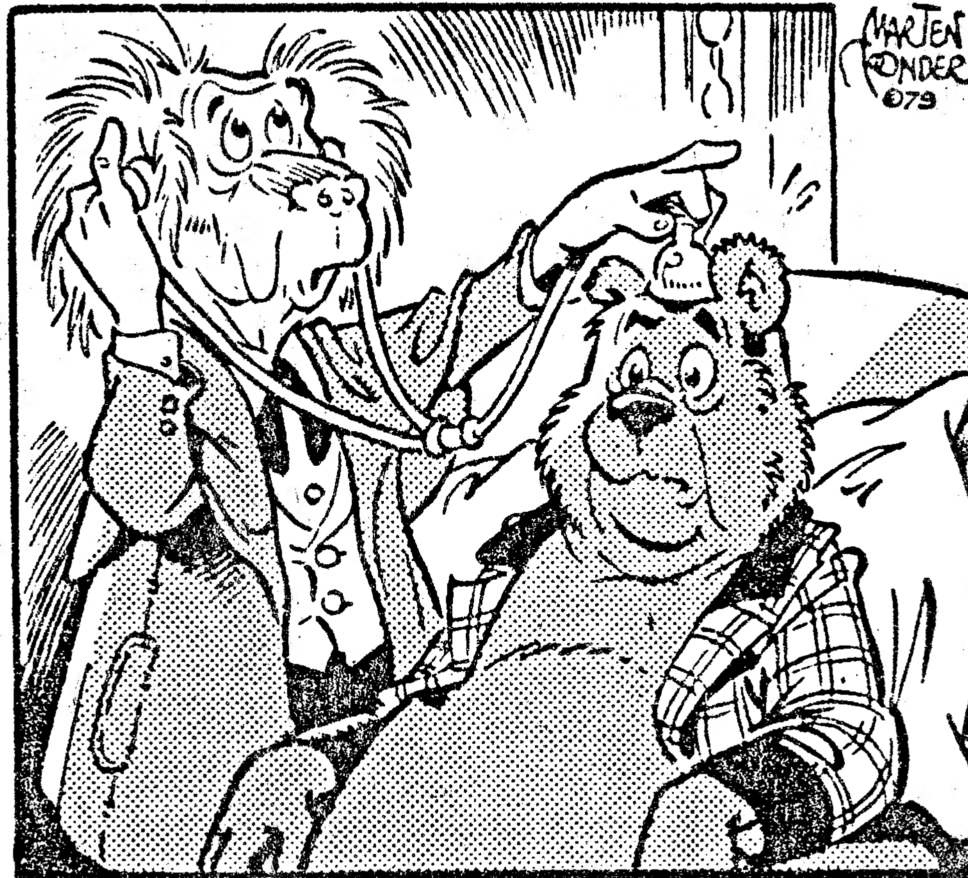
0581 De teleurstellingen van de afgelopen tijd waren toch te veel voor heer Bommel geweest. Hij begon te kwijnen en toen het herfst werd, zat hij de hele dagen voor de haard naar het huilen van de wind te luisteren. Joost trachtte hem op te beuren met roomsoezen en aspirientjes, maar toen dat niet hielp, belde hij ten einde raad de dokter op.
„Afgetopte palpitatie", stelde deze na een grondig onderzoek vast, „en een vertraagde doorstroming".
„Dat is niet zo mooi, als ik zo driest mag zijn", zei de trouwe knecht. „Kan het soms de leeftijd wezen?"
„Ach, heer Bommel is niet zo jong als hij was", gaf de geneesheer toe. „En als dan de bladeren gaan vallen..."
„Tsijn niet de blaren", protesteerde de patiënt met zwakke stem. „Tisset vallen van de kalk. Ze hebben mijn kunstkandelier verbrand, bedoel ik. Jo-ns kletst".
„Joost is de naam", zei de bediende waardig. „Heer Oliviers geheugen is ook niet meer wat het was, dokter. Hij is zelfs mijn vrije middag vergeten. Ik weet wel hoe het komt. Hij is erg aantrekkelijk en de astrantigheid van de Rommeldammers heeft hem teruggezet".
„Juist", mompelde de geneesheer, een recept uitschrijvend. „Acetylsalicyzure kristallen. Vi rmaal daags twee tabletten. Geen kranten lezen of tv kijken. Over drie w ken kom ik terug en in die tijd moet hij volkomen rust houden op een d iet van rauwe wortelen en aardappelen-in-de-schil Goededag".
Hij verliet het vertrek en nu moeten we dus wachten tot maandag 17 december, wanneer heer Ollie zich met herwonnen levenskracht in de vreselijke strijd tegen de Wadem zal storten

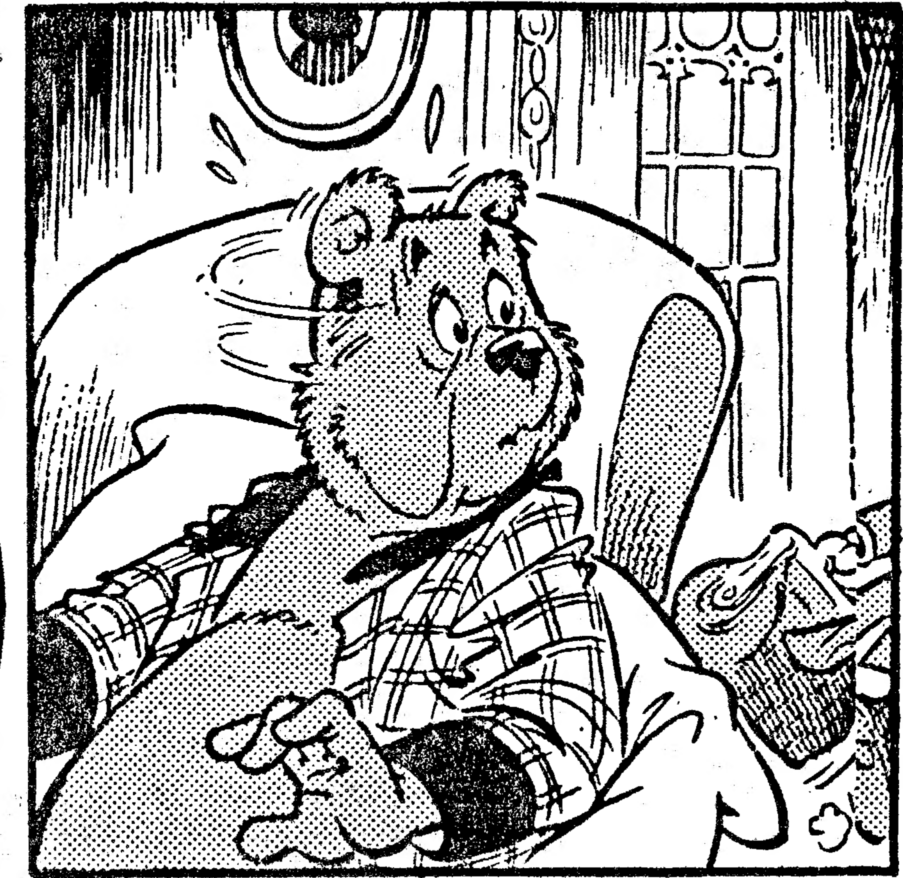
79 11 22

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

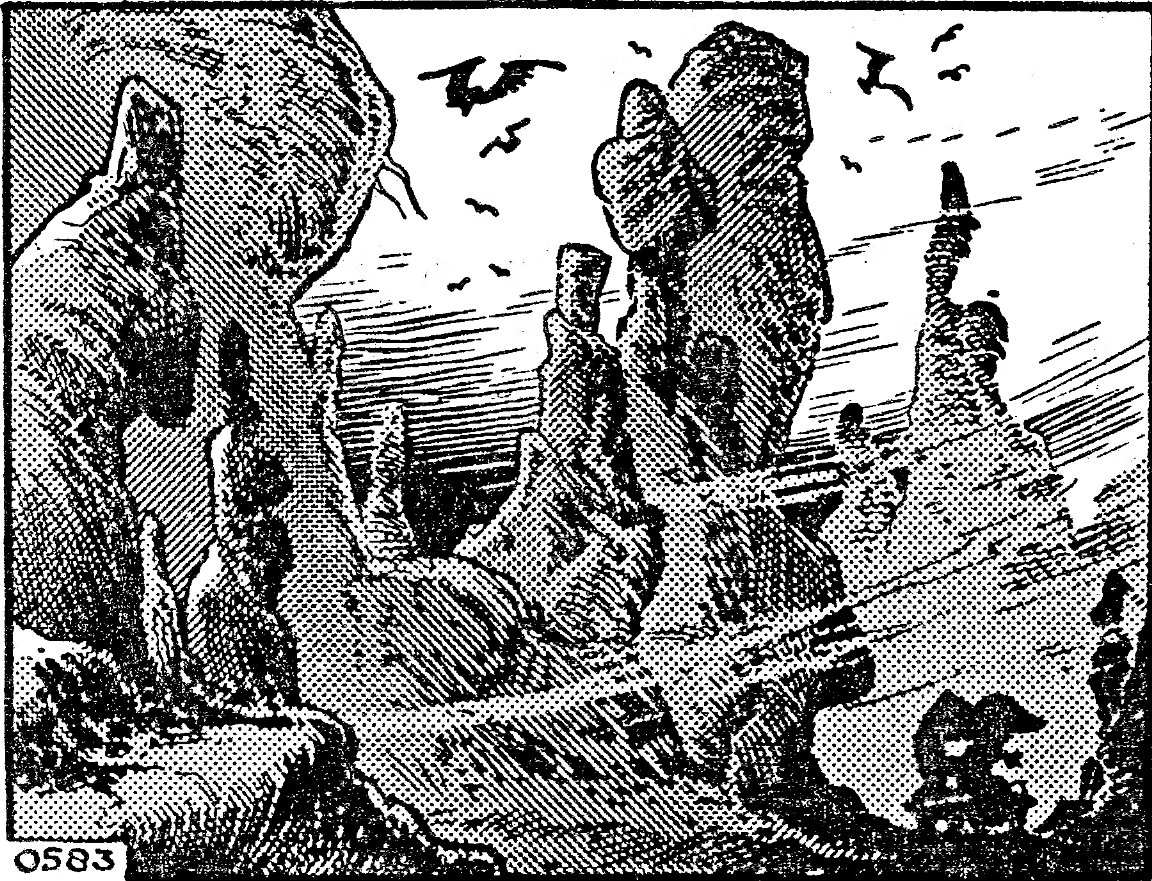
0582 Heer Bommel was lusteloos. Alle dagen zat hij voor de haard te luisteren naar het klagen van de wind in de schoorsteen, terwijl Joost hem vergeefs trachtte op te beuren met het wereldnieuws.
„Dat gaat zo niet", zei de dokter die hem onderzocht. „Geen pols en een aangeslagen tong. Zwartgalligheid zou ik zeggen, hoewel het ook kolendamp kan zijn. Wat we nodig hebben is beweging".
„Maar ik moet rust houden", zei heer Olie, „dat zei u zelf de vorige keer, zodat het me de keel uithangt."
„Kalm", vermaande de geneesheer, zijn onderzoek voortzettend. „Helemaal stil zijn. Juist, ja. Oligofrenische aliënatie is niet uitgesloten. Maar ja, we worden allemaal een dagje ouder, nietwaar? Dat kan tot seniele dementia leiden. . ."
Heer Bommel veerde op. „Ik ben in de kracht van mijn leven", protesteerde hij. „En olinatie staat ver van mij af!"
„Vooral rustig", waarschuwde de dokter. „We zullen het nog even aanzien. Wat u nodig hebt, is frisse lucht in de vrije natuur, met veel beweging. Maar u kunt beter niet alleen uitgaan. Begeleiding is in uw toestand nodig. Denkt u daar vooral aan. Goedendag".

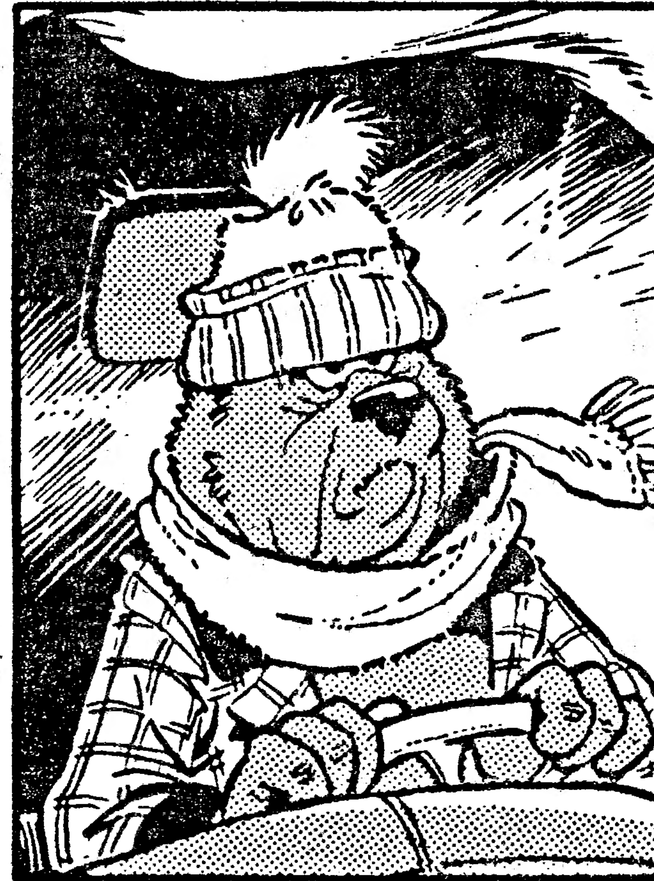
Hij verliet haastig het vertrek en heer Ollie keek hem geschokt na.
„Oud", mompelde hij walgend. „Ik ben helemaal niet oud en ik houdt trouwens niet van begeleiding. Een heer gaat alleen zijn eenzame weg, dat weet iedereen. Wie zou ik trouwens mee moeten nemen als ik mij in de frisse natuur ga bewegen? In dit weer? Tom Poes misschien?"

791217

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0583 Heer Bommel had meer dan genoeg van het thuiszitten en daarom besloot hij meteen de beweging in de vrije natuur te gaan nemen die de dokter hem had voorgeschreven. Zo kunnen we hem op die koude dag door de bergen zien rijden, waar de wind om de rotspieken huilde.
„Nu ben ik toch vergeten om Tom Poes mee te vragen", sprak hij wrevelig tot zichzelf. „Zou mijn geheugen soms achteruitgaan? Ach wat, het is heel gewoon om niet overal aan te denken, als men veel aan het hoofd heeft".
Hij wierp een blik op de dreigende pieken om zich heen en versomberde nog meer.
„Aan de andere kant is het vervelend genoeg, dat ik het vergeten ben", hernam hij. „Want nu ben ik de weg een beetje kwijt. Dit zijn de Zwarte Bergen, geloof ik. En daar is het klimaat niet goed wanneer men in omstandigheden verkeert, zodat ik de weg naar Bommeldam wil weten. Rommelstein, bedoel ik".
Zo denkende wendde hij het stuur om een bekend punt te zoeken. Maar het enige wat hij zag, waren donkere wolken die uit het oosten naderdreven, zodat hij haastig een rotspiek rondde en doelloos rond begon te rijden.

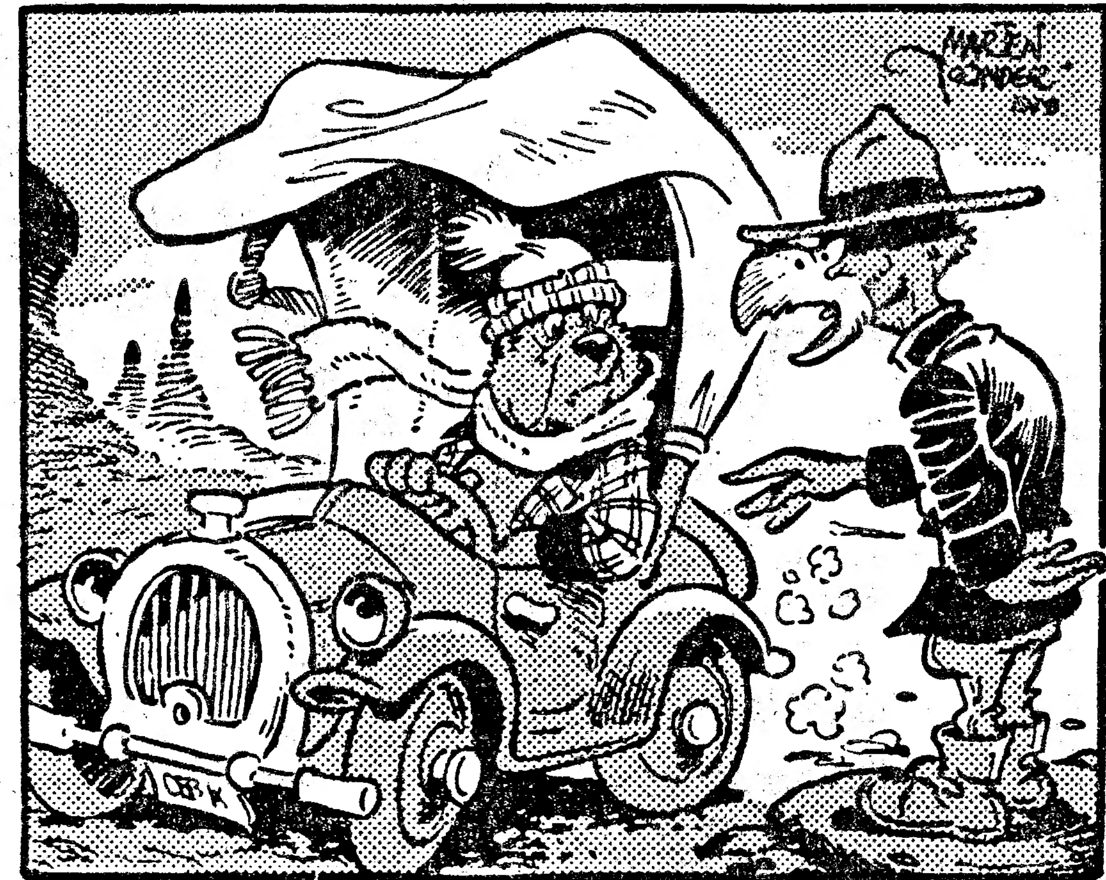
Zijn getob bleef niet onopgemerkt. In de beschutting van een bergwand zat een grijsaard, die de bewegingen van de Oude Schicht oplettend volgde.

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

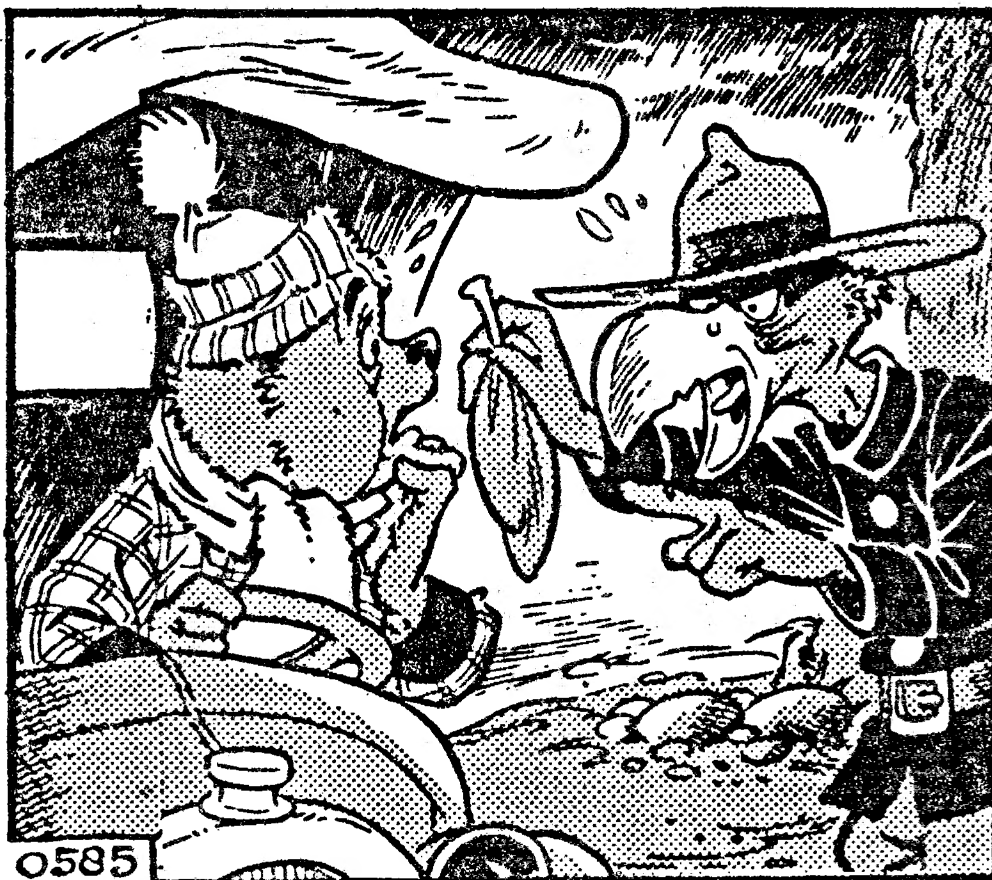

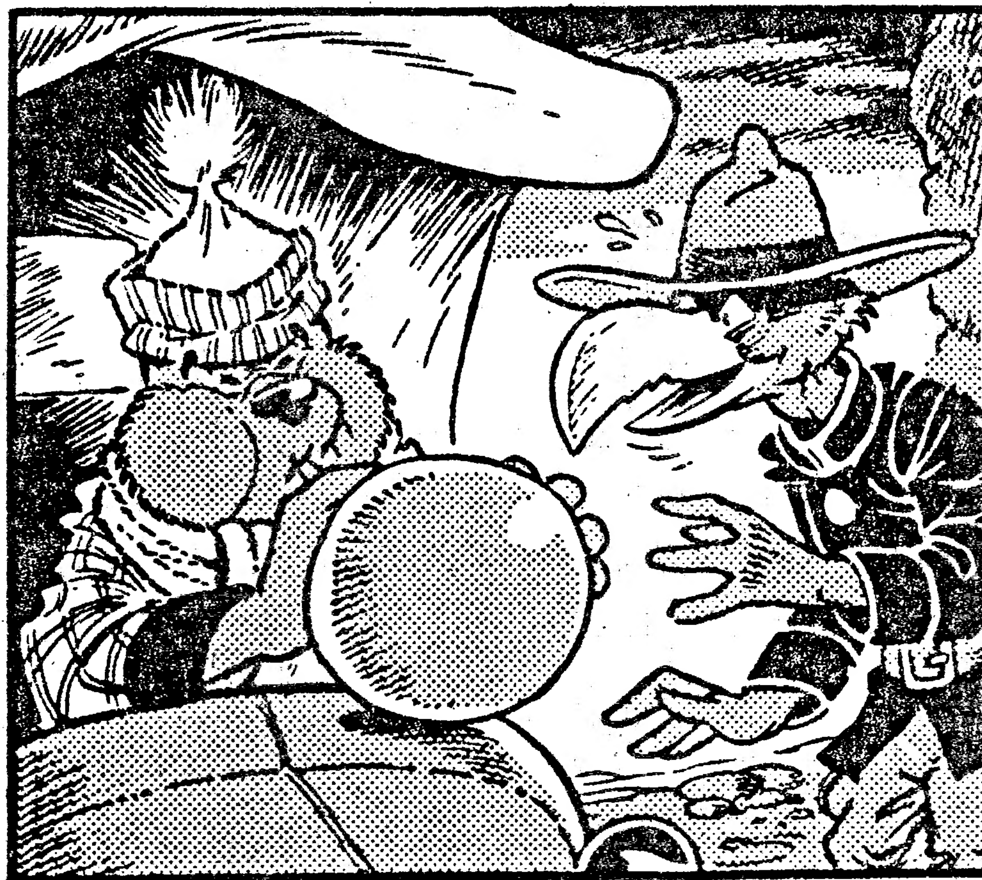
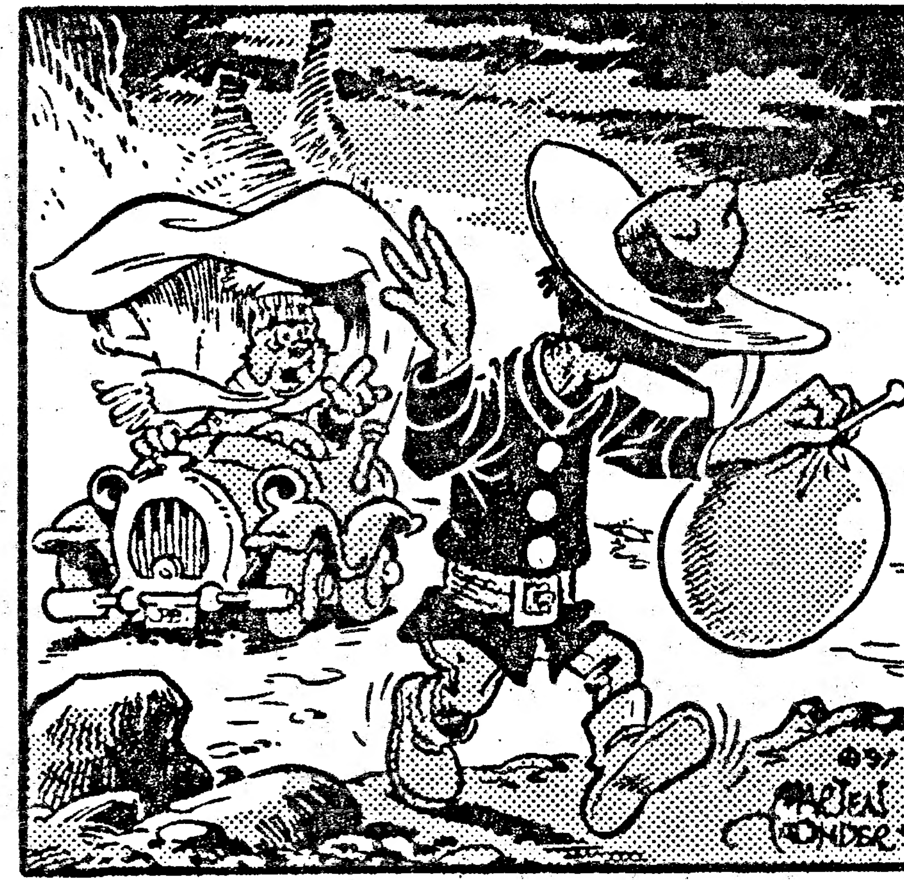

0584 Toen de oude enige tijd naar heer Bommels dwa lende auto had gekeken, stond hij op en haalde een flesje uit zijn ransel.
„Eindelijk iemand", mompelde hij, terwijl hij het ontkurkte. „Een knoeier, maar hij is beter dan niemand. De laatste jaren is alles wat ik geprobeerd heb om weer op krachten te komen mislukt. En ik ben een arme, oude man, met nog maar een beetje kluts. Als het maar genoeg is om de levensadem van de sukkel te vangen". Met die woorden hield hij het dampende flesje onder zijn neus en snoof begerig.
Nu voltrok zich een grote verandering aan de grijsaard en de eerste die daar kennis mee maakte, was heer Ollie.
Hij had eindelijk gemerkt, dat het rijden om de rotspiek hem niet verder bracht, zodat hij ten einde raad een andere weg insloeg. Maar ook dat moment trad er vanachter de stenen een donkere figuur te voorschijn, die streng de hand ophief.
„Bergpolitie", kraste deze, toen de verdwaalde heer ontsteld remde. „Mag ik vragen waarom je zo stuurloos rijdt, meneertje?"
„Ik he.. ik rijd niet stuurloos", zei heer Bommel. „Kijk maar, hier zit het. Ik ben elleen de weg naar eh.. Bommelrommel een beetje kwijt. Ik heb Tom Poes vergeten, bedoel ik. En nu is de frisse lucht op mijn tere olinatie geslagen, als u begrijpt wat ik bedoel".
„Ja, ja", snauwde de beambte. „Een glaasje op hè? Ik zeg: een glaasje op".

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0585 „Ik heb geen glaasje op", riep heer Ollie verontwaardigd uit. „Het is een ijsmuts".
Maar dat hielp hem niet, de bergpolitie haalde een slap ballonnetje te voorschijn en hield het hem voor.
„We kennen dat", sprak hij beschuldigend. „Een drankje te veel en men is de weg kwijt. Een gevaar voor het verkeer, meneertje. Men kan in die toestand makkelijk een arme, oude man ondersteboven rijden! Wil je hier even je adem in blazen?"
Heer Bommel stak met grote tegenzin het tuitje in zijn mond en blies lusteloos. De beambte was echter niet gauw tevreden, hij drong net zo lang op méér adem aan, dat de ballon groot en rond en de blazende heer uitgeput raakte.
„Mooi", kraste hij ten slotte. „Heel mooi. Helder van kleur. Geef op". Zo sprekende rukte hij de verdachte heer de blaas uit de handen en hield het uiteinde stevig dicht, zodat er geen lucht kon ontsnappen.
„Natuurlijk is hij helder", zei heer Ollie verontwaardigd. „Alleen ben ik de weg kwijt omdat ik hem vergeten ben. Tom Poes, bedoel ik. Kunt u me ook zeggen, hoe ik weer in de stad kom?"
De ander had zich echter al omgedraaid en liep met grote passen de berg op.

„Doorrijden maar", zei hij. „Het is in orde. Dit is iets waarop een oude man weer even voort kan. Ik zeg: doorrijden maar".
„Maar waar is de weg?", riep heer Bommel wanhopig. De wind was de enige die hem antwoord gaf, en tot overmaat van ramp begon het nog te regenen ook.

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

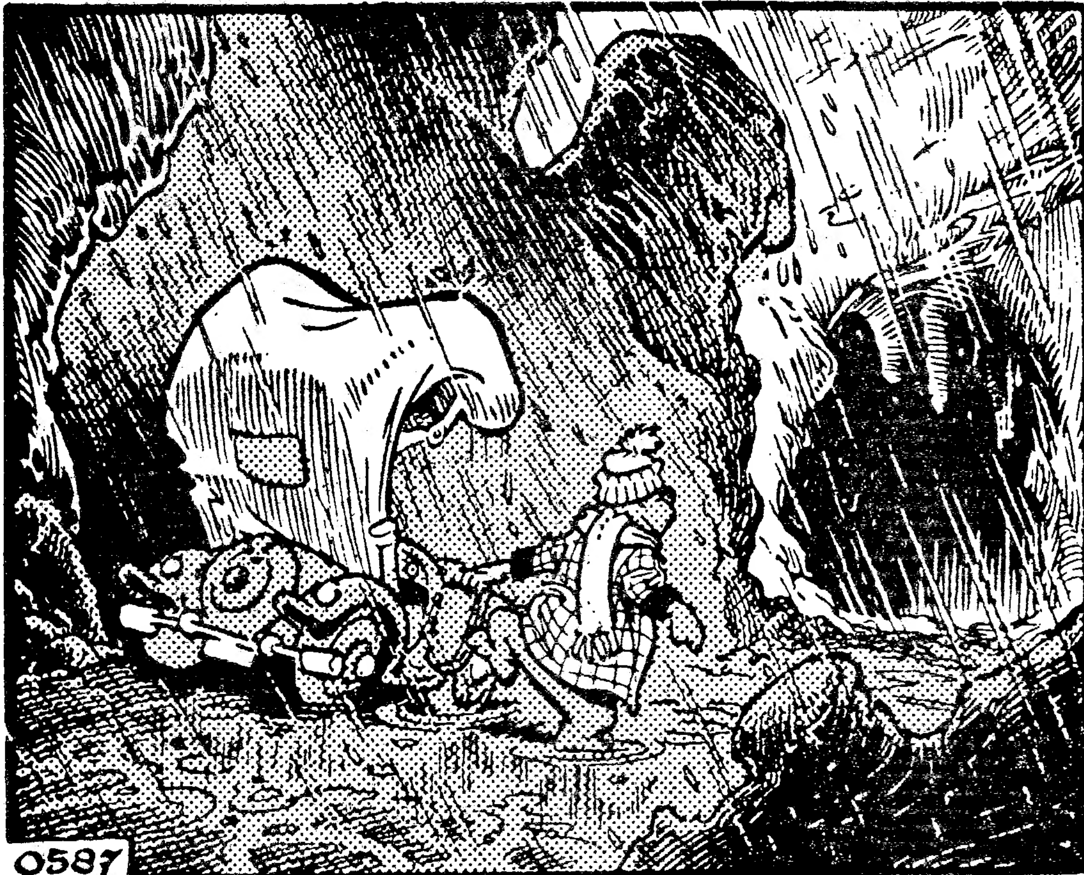

0586 Moedeloos bracht heer Ollie de Oude Schicht weer op gang en reed door de stromende regen het bergpad af, terwijl achter hem de wolken zich samenpakten.
„Dat is nu de politie", mompelde hij. "Bergpolitie nog wel. Inplaats van mij bij te staan in mijn zoekgeraakte toestand, komt hij met een ballonnetje, zodat het me bijna de laatste adem gekost heeft. Ik zal me beklagen bij commissaris eh.. hoe heet-ie. Ik voel me lang niet goed, en dat met dit weer door de vrije natuur zonder heg of steg. Het is heel vreselijk. Zou ik werkelijk ouder worden?"
Terwijl heer Bommel zich zo tobbend verwijderde, had de ambtenaar van de bergpolitie achter een rotswand gewacht, totdat hij de auto hoorde wegrijden, en toen zoog hij gretig de ballon leeg. Terwijl hij dat deed begon zijn hoed te groeien en ook werden over zijn uniform de plooien van een wijde mantel zichtbaar.
„Dat is beter", prevelde hij met veranderde gelaatstrekken. „Daar wordt een oude man sterker van. Nu kan ik verder gaan. Als ik maar op tijd de Tranemontspelonk vind, voordat de adem van die sukkelaar is uitgewerkt. Hij lijkt me kort. Ik zeg: hij lijkt me kort van adem".
Daarop rees de hervormde oude zijn knapzak op de rug en begon het bergpad af te dalen. Een gemakkelijke tocht was het niet, want de storm joeg het hemelwater in vlagen over het akelige landschap, zodat hij zich schrap moest zetten om niet van de gladde rotsen geblazen te worden. Maar hij haastte zich voort om zijn doel te bereiken, voordat de kracht was uitgewerkt.

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0587 „Het gaat steeds harder regenen", klaagde heer Ollie, toen hij de voet van de helling had bereikt. „En de wind is kil. Ik weet zeker, dat mijn goede vader dit weer zou hebben afgekeurd. Zo'n dokter heeft makkelijk praten met zijn frisse wortels in de rauwe buitenlucht. Maar zó kan ik niet verder rijden, want een vliegende verkoudheid zou mijn einde zijn. Ik moet een plek vinden om te schuilen, dat voel ik heel fijn aan".

Hij bracht de Oude Schicht tot stilstand en omdat hij achter een rotspunt een donkere opening in de bergwand gewaar werd, stapte hij haastig uit.
„Een gastvrije grot", mompelde hij. „Dat is hu net waar ik behoefte aan heb"

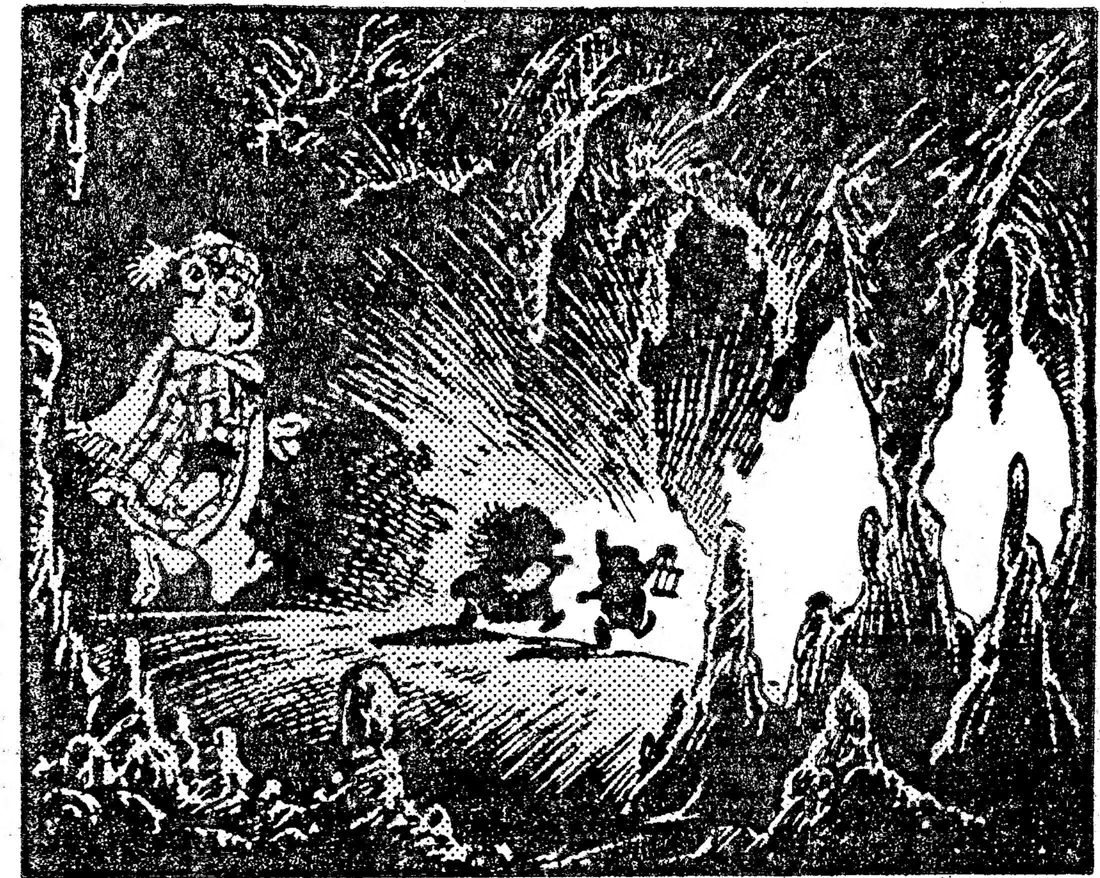
Met die gedachte liep hij het bergpad af en keek onderzoekend naar binnen. De ruimte was gevuld met grillige stalagmieten, die zich verloren in de duisternis, en een muffe geur tochtte hem tegemoet. Maar omdat het er droger was dan buiten, deed hij een paar stappen de grot in.
„V-verder hoeft niet", dacht hij. „Hier sta ik beschut. En men weet nooit wat er in zo'n spelonk huist. Hier niet, n-natuurlijk. Maar ik herinner me..."
Uit het donker kwam een zacht, schuifelend geluid. Hij keek verwilderd rond en toen zag hij tot zijn schrik hier en daar lichtgevende ogen, die naar hem keken.
„W-wie istaar?", riep hii met dunne stem. „Is d-daar iemand, bed-bedoel ik?"

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

588 In de spelonk werden kiezels tegen elkaar geslagen, zodat de vonken er afsprongen, en ook werd het gemompel van stemmen hoorbaar. De schrik sloeg de verregende heer om het hart, maar voordat hij zich uit de voeten had kunnen maken, gloeide er een lantarentje aan en nu werden er enige gedrongen figuurtjes zichtbaar, die hem glimlachend naderden.
"O eh. . .", stamelde heer Bommel. "Gelukkig! Een m-monster, dacht ik, als u begrijpt wat ik bedoel".

"Wa?", vroeg het ventje dat het licht droeg.
"Het spijt me dat ik stoor", hernam heer Ollie, zich herstellend. "Ik eh. . . ik wilde alleen maar even schuilen voor de regen, zodat ik niet lang van uw gastvrijheid gebruik zal maken. Het ruikt hier trouwens een beetje bedompt".
"Wadem!", riep het mannetje uit en het vrouwtje achter hem vulde aan: "Wadem. Niet domp".
"O juist", gaf heer Bommel toe. "Ik bedoel wadem. Maar omdat ik aan senilia lijd, kan ik daar slecht tegen. Frisse lucht, zei de dokter, terwijl ik Tom Poes vergeten heb".
De grotbewoners schenen dat grappig te vinden, want ze barstten in een hartelijk gelach uit en de eerste riep: "Nilia? Geten? Trane!"
"Montane!", verduidelijkte het wijfje. "Mee naar vuur. Lekker warm. Eten".
Het denkbeeld van vuur en eten trok heer Ollie wel aan en daarom volgde hij het tweetal de grot in, die aan het einde lichter begon te worden. Maar de vreemde geur werd sterker en daarom hield hij ongerust de pas in en keek zoekend rond.

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

589 In de zijwand van de spelonk was een duistere opening zichtbaar waaruit sterkgeurende dampen naar buiten kronkelden.
"Daar komt die vreèmde geur vandaan", sprak heer Bommel tot zichzelf. Bedompt zou ik zeggen, hoewel die dame het wadem noemt. Wat zou dat zijn?"
Hij liep erop af en toen hij dichterbij kwam, werd hij door een lichte duizeling bevangen.
"Licht in het hoofd, zou ik zeggen", prevelde hij. "Maar niet onprettig. Misschien is het wel goed tegen mijn frenische linatie. Men kan nooit weten met die kwalen".
Hij stak het hoofd in het gat, zonder iets anders dan duisternis te zien, maar de walm was daar zo sterk, dat hij er geheel door bevangen werd.
Zijn tobberige gedachten maakten plaats voor lichtvoetige en hij was juist op het punt zijn bedoelingen te gaan begrijpen, toen hij aan zijn das werd getrokken.
Het was het vrouwtje, dat zijn achterblijven had opgemerkt en terugkwam om hem te halen.
"Niet daar", riep ze. "Mee naar eten. Lekker warm".

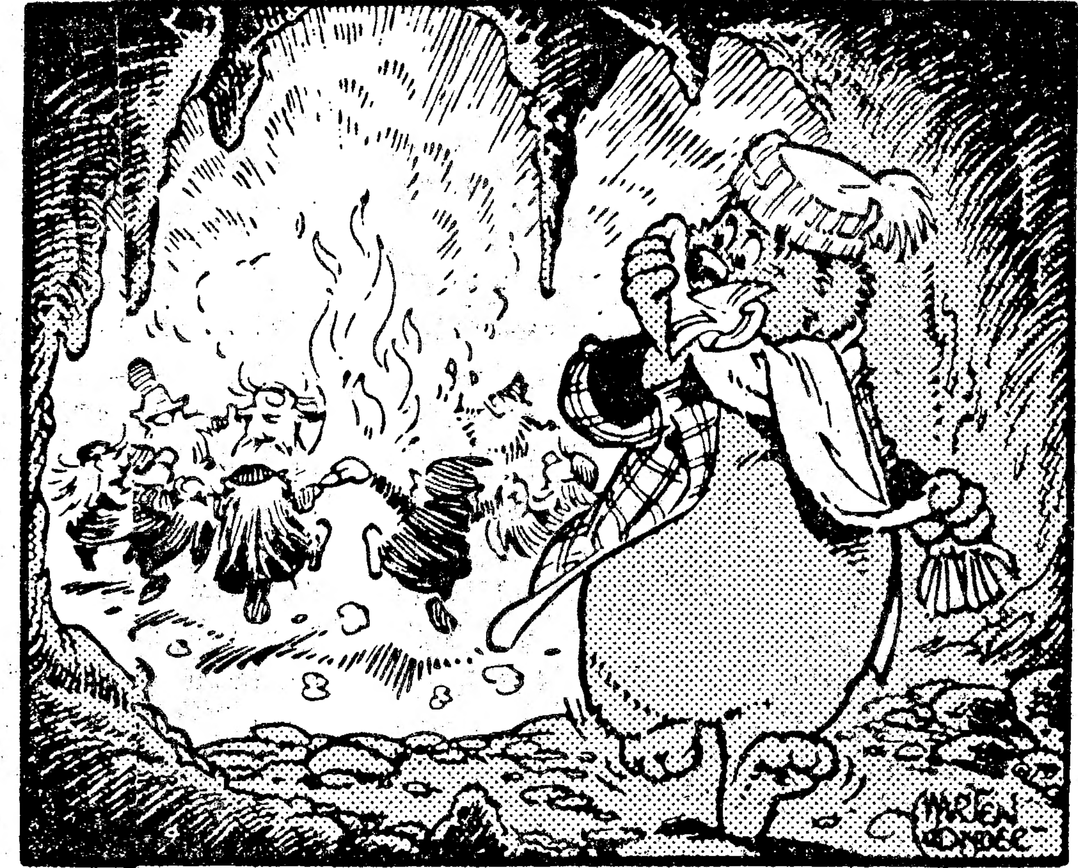
"Een ogenblikje, mevrouw", protesteerde heer Ollie. "De frisse lucht hier doet me goed. Net wat de dokter heeft voorgeschreven, want ik wist bijna hoe laat het was".
Dat maakte echter geen indruk op haar en ze trok hem mee in de richting waar het licht vandaan kwam.

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

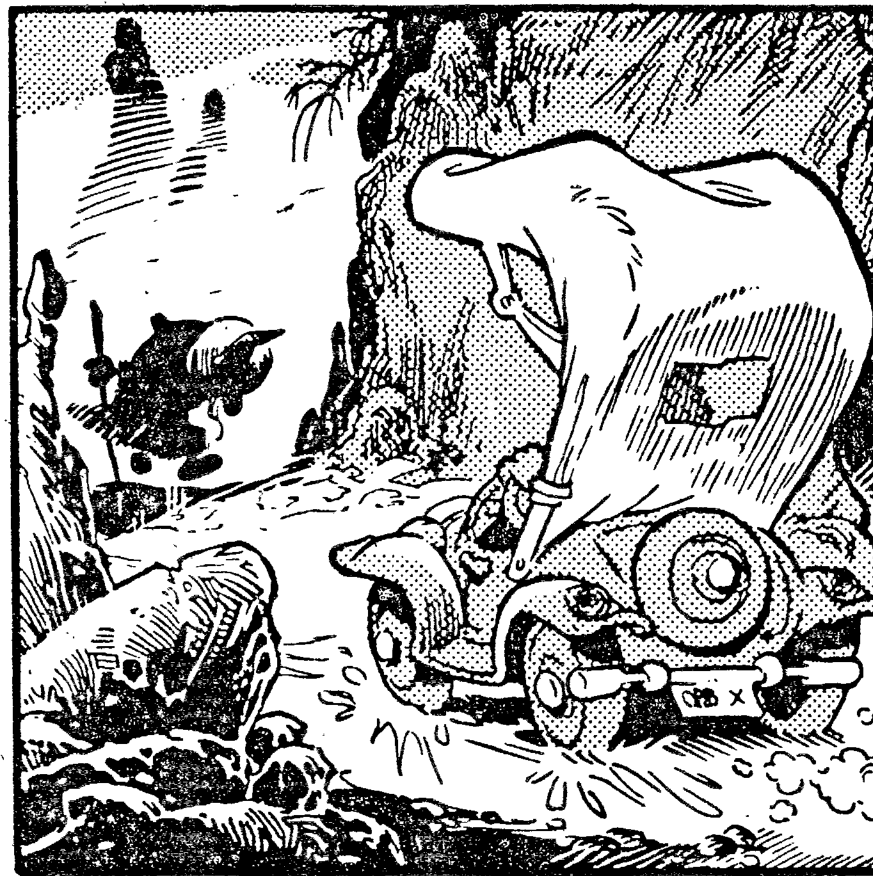

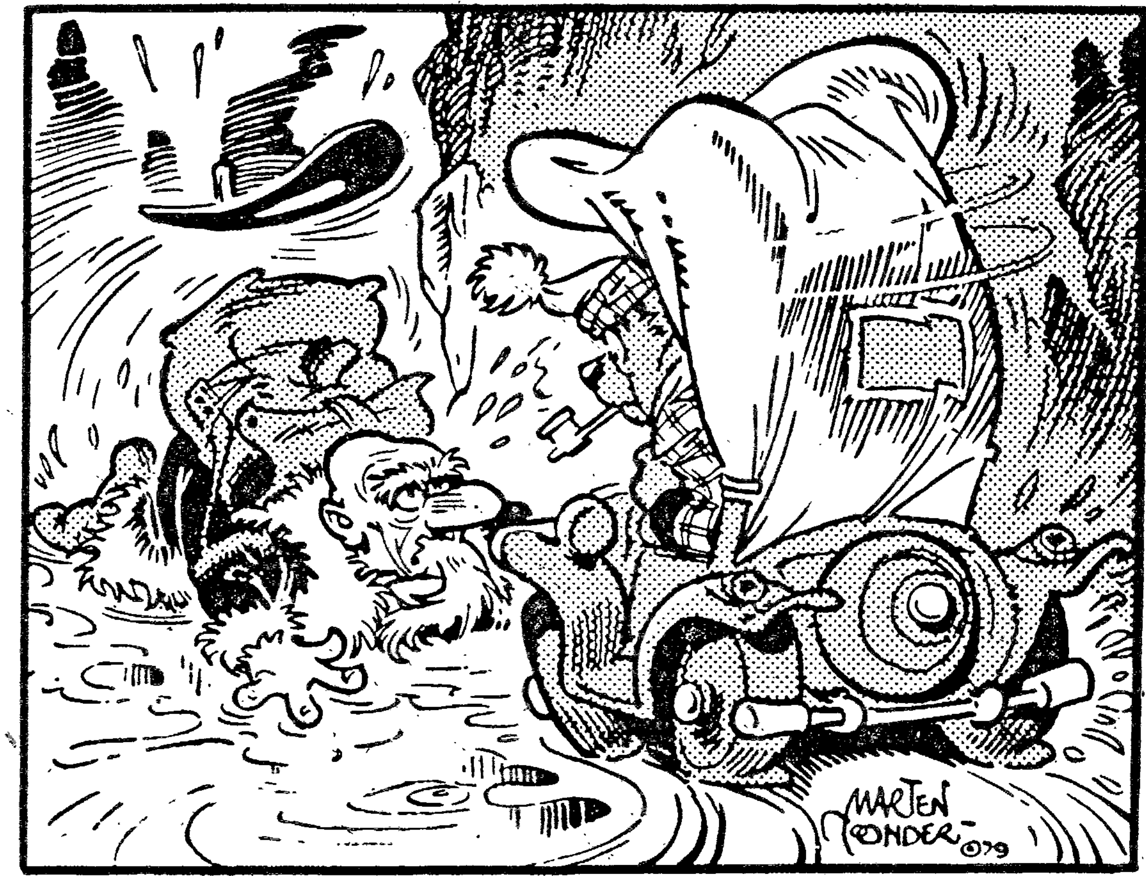
0590 Heer Bommel liet zich gewillig meetronen, want hoewel zijn gedruktheid verdwenen was, verlangde hij wel naar enige warmte.
Nu, die was er in overvloed. Op een plek waar de spelonk zich verwijdde, was een groot vuur ontstoken en daaromheen verdrong zich een menigte kleine figuurtjes, die het zich goed lieten smaken. Ze schonken hem weinig aandacht, maar zijn gastvrouw haastte zich nader met een schaal aangebrande passestoelen, nadat hij op een steen had plaats genomen.
"Dank u wel", zei heer Ollie beleefd. Het voedsel trok hem niet aan, maar in zijn nieuwe stemming vond hij dat geen bezwaar. Wat hem echter hinderde, was de rook van het houtvuur, die zich vermengde met de dampen uit de grot.
"Het slaat me een beetsje op de sjlijmvliezen", verklaarde hij door zijn zakdoek. "Daarom heb ik niet zo'n trek. Maar het sjiet er heejlijk uit".
"Lekker eten", riep het vrouwtje. "Goed voor trane".
"Dat komt alleen maar van de rook", legde heer Bommel uit. "Anders heb ik daar geen last van, want ik heb eigenlijk een ijzersterk gestel wanneer men er geen dokter bij haalt. Het zijn échte tranen".
"Montane", zei het wijfje.
Heer Ollie wilde vragen wat ze bedoelde, maar ze was al weggehold om zich bij de anderen te voegen. Die waren aan het dansen geslagen, zichzelf begeleidend met een eentonig gezang, dat tegen de wanden van de grot weerkaatst werd, zodat het hoofd van de berookte heer begon om te lopen.
"Het wordt me te veel", mompelde hij, nadat hij het vrolijke tafereeltje enige tijd had gadegeslagen. "Ik kan veel hebben, maar het een gevoegd bij het andere, slaat me op het hersenwater. Trouwens, ik ben nu wel opgedroogd, zodat ik niet langer hoef te storen".
Met deze gedachte stond hij op en verliet onopvallend de gastvrije ruimte.

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

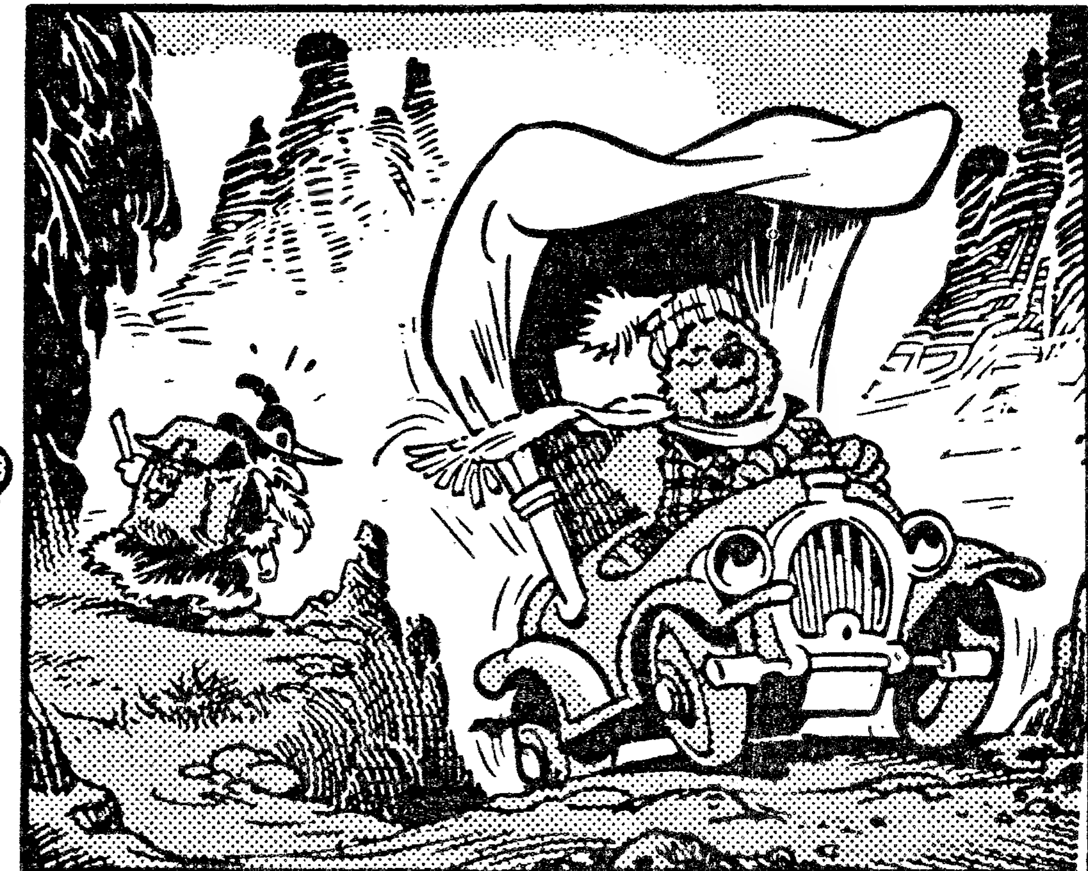
0591 Toen heer Ollie de uitgang van de grot bereikte, regende het niet meer. De wind klaagde nog steeds om de rotsen, maar daar schonk hij geen aandacht aan.
"Mooi, fris weertje", stelde hij vast. "Precies waar ik behoefte aan heb na de zware lucht in die berg. Maar toch heeft het me goed gedaan; ik voel me een andere Bommel, als men begrijpt wat ik bedoel".
Opgewekt stapte hij in de Oude Schicht en reed door de plassen het bergpad af. Aan het einde daarvan werd hij een gebogen gedaante gewaar, die zich tegen de gure wind in naar boven worstelde. Het was duidelijk dat de stakker het moeilijk had, want zijn knieën knikten en hij liep zó krom, dat hij het naderende voertuig pas opmerkte toen het vlak bij hem was. Heer Ollie remde krachtig en de bejaarde voorbijganger verloor van schrik het evenwicht, toen hij het gegier van de slippende wielen hoorde. Kletsend stortte hij op het natte wegdek waar hij klagend bleef liggen.
"Hebt u zich bezeerd?", vroeg heer Bommel, zich bezorgd over zijn stuurwiel buigend.
De grijsaard hief met moeite het hoofd op en keek hem met gele ogen aan. "Wat dacht je, meneertje?", vroeg hij met krassende stem. "Ik, arme oude man, ben aan het einde van mijn krachten. De levensadem die ik gekregen heb, was van slechte kwaliteit. En de last der eeuwen drukt op me. Ik zeg: de last der eeuwen".
"O", zei heer Ollie onthutst. "Ik dacht dat het die ransel was".

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0592 Heer Bommel sprong uit zijn auto en haastte zich om de gevallen wandelaar op de been te helpen.

„Het had erger kunnen zijn", sprak hij troostend. „Door mijn tegenwoordigheid van geest heb ik een lelijke aanrijding kunnen voorkomen, zegt u nu zelf. Maar vallen is akelig, hoor. Ik weet wat het is om je niet lekker te voelen. Daar had ik zelf last van, maar door een bezoek aan die grot ben ik erg opgeknapt, zodat ik nu de weg wel weer zal vinden".
De oude raapte zijn hoed op en keek hem loerend aan.
„Welke grot?", vroeg hij. „Ik zeg: welke grot?"
„Ik versta u wel, hoor", zei heer Ollie glimlachend. „Het was een grot, heel gewoon. Een gat in de bergen, u weel wel".
„Zeg mij waar die grot is", drong de grijsaard aan. „Zo'n grot is net wat een zwakke, oude man nodig heeft voor zijn levensadem. Zeg mij waar die grot is, dan zal ik jou de weg wijzen".
„Dat is gemakkelijk", zei heer Bommel. „Deze weg af, dan is het de eerste aan uw linkerhand. Maar het ruikt er niet fris door de rookwolken en de walmen. En de bewoners eten aangebrand voedsel inplaats van de rauwe wortelen die de dokter heeft voorgeschreven".
Hij zweeg, want de ander had zich met een ruk omgedraaid en liep de weg af zonder „Dank je wel' te zeggen.
„Een vreemde, oude heer", mompelde heer Ollie, terwijl hij verder reed. „Hij heeft zelfs vergeten mij de weg te wijzen. Maar ja, dat zal de leeftijd wel zijn".

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

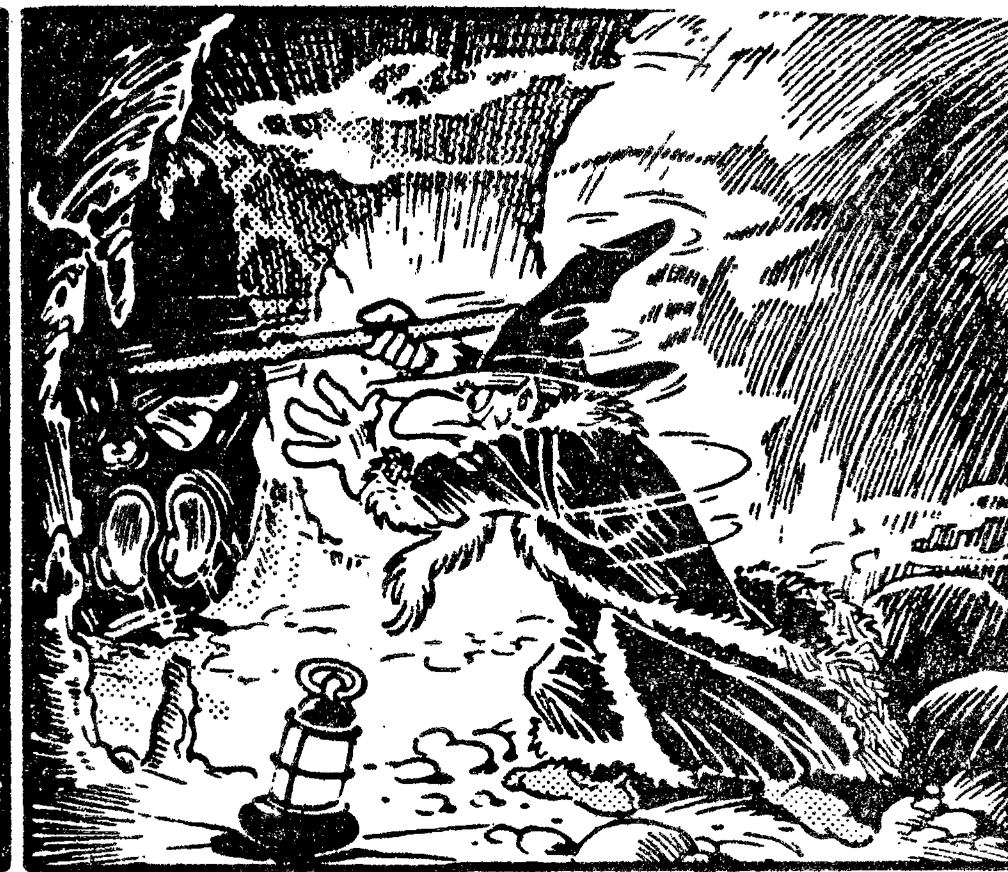
0593 De oude wandelaar liep de weg af die heer Bommel hem gewezen had, en zodoende vond hij zonder moeite de grotopening. Daar bleef hij staan om de lucht op te snuiven.
„De Tranemontspelonk", prevelde hij, terwijl een gekreukte glimlach zijn gelaat ontsierde. „Dat geeft nieuwe kracht".
Met die woorden richtte hij zich op en zoog zo diep als hij kon de dampen op die uit de duisternis naar buiten dreven.
„Dat is nu precies wat een onderkomen oude man nodig heeft", hernam hij voldaan. „Ik heb mijn doel bereikt. Maar nu moet ik genoeg krachten opdoen om het hoofd te bieden aan de tegenstand. Ik zeg: de tegenstand, die ik hier zal ontmoeten".
Met uitgebreide armen bleef hij ademhalen totdat het piepte. Toen haalde hij een lantaren uit zijn knapzak en liep met grote passen de grot binnen.
Zijn komst bleef niet onopgemerkt, want vanachter de druipstenen sloegen de bewoners van deze vreemde ruimte hem gade. Maar het licht van zijn lamp was zo scherp en hij lachte zo akelig, dat ze hem niet durfden naderen.

Er was dan ook niemand te zien, toen hij bleef staan voor de opening die heer Bommel ook al had opgemerkt. Er kronkelden nog steeds mufruikende dampen uit, maar die schrikten de bezoeker niet af, integendeel.
„Hèhèhè", kakelde hij, zijn lantaren naar binnen stekend. „Hier is het dan. Hier is de bron die in de oude boeken staat aangegeven. Hier is de Wademzwalm!"

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0594 De bedaagde bezoeker verdween in de opening en het licht van zijn lamp wierp vreemde schaduwen langs de wanden naar buiten. Nu kwamen van alle kanten de grotbewoners uit de duisternis te voorschijn schuifelen, maar voor het gat schoolden ze samen, zonder naar binnen te durven gaan.

Geen wonder, de grijsaard bood een dreigende aanblik en zijn akelige lach werd door de stalagmieten weerkaatst, zodat de hele onderaardse ruimte met gekakel gevuld was. Zijn vreugde werd opgewekt door een reusachtige zwam, die in het midden van het hol stond, omringd door een menigte kleinere. Het bolle gewas pufte van tijd tot tijd wolken uit die de vreemde geur verspreidden die de heer Bommel ook al had opgemerkt.

„De Wademzwalm!",kraste de oude opgetogen. „Wadem. Zuivere wadem. Ach, dit is wat ik zo lang gezocht heb! Geen arme, oude man meer, maar magister Hocus Pas, die de wereld in zijn hand houdt. Hèhèhè. Ik zeg: in zijn hand".

"Wa?", vroeg een van de verborgen toeschouwers bevreesd.

"Wadem", fluisterde een ander en de oudste verklaarde: „Vreemde mag daar niet. Moet daar uit. Slecht voor trane".

Om hem heen steeg een instemmend gemompel op, dat aanzwol toen ze begonnen te overleggen wat er gebeuren moest. Het geluid daarvan hinderde de magister, hij wierp een loerende blik naar het duistere gat, en toen hij vele bolle oogjes gewaar werd, zwaaide hij zijn staf in die richting.

"Weg!", schreeuwde hij. „De barreboes op je pad! Ik zal jullie kalkoneren! Weg!"

Dat was genoeg. In de duisternis waren uitroepen en gestommel hoorbaar, er schemerde wat beweging en toen was alles verlaten.

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0595 "Rust moet ik hebben", mompelde Hocus Pas. "Volslagen rust, hoor je? Geen sukkels en rampels die mij de kunst afkijken. Geen bergbouters die mijn kostelijke wadem gebruiken. Afsluiten zal ik het. Ik zeg; afsluiten!"

Hij begon met zijn staf bogen door de lucht te beschrijven, die hij begeleidde met een schril gezang, dat de rotsen deed splijten. Uit de zoldering, boven de ingang, maakte zich een groot aantal stenen los, die donderend neerstortten en zich tot een zware muur opstapelden.

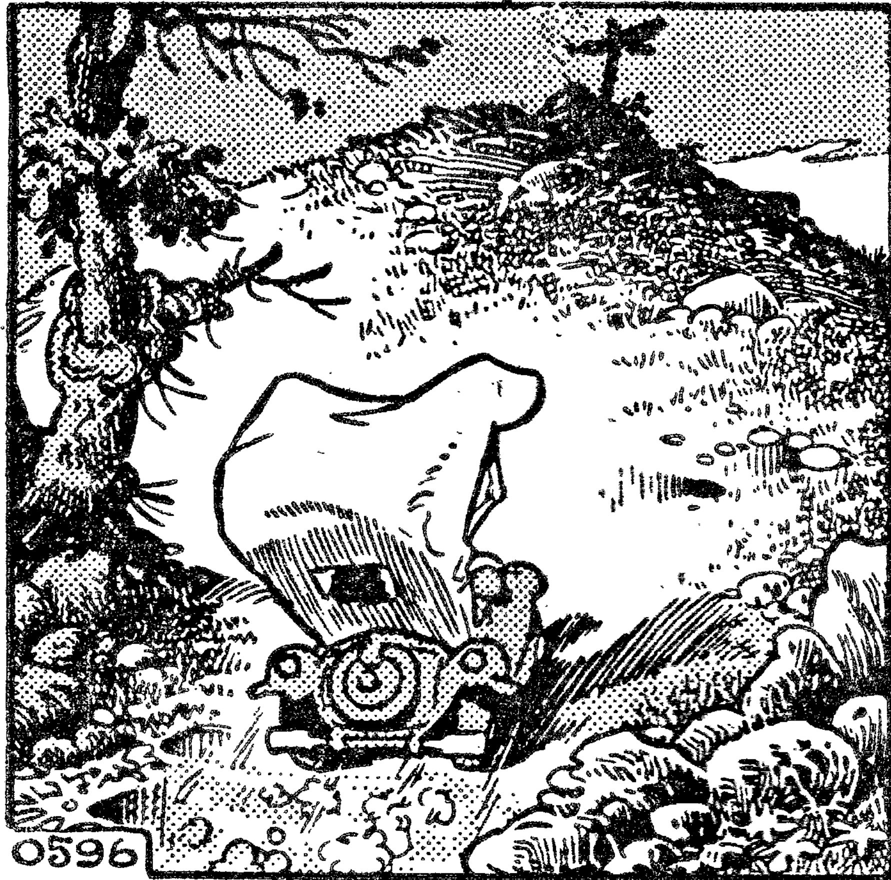
"Velig", stelde de magister vast. "Afgesloten van de tegenstand. Hèhèhè! Nu is dit klimaat van mij. Alleen van mij. Het zal een nieuwe magister van mij maken. Als een fenix zal ik hieruit te voorschijn komen en het leven op de bovenaarde veranderen. Maar ik ben rechtvaardig. De sukkelaar die me de weg naar dit oord gewezen heeft, zal ook de zijne vinden".

Het is waarschijnlijk, dat de bemaande engerd daarmee heer Bommel bedoelde. Maar die bemerkte nog niet veel van zijn uitspraak. Integendeel, hij was lelijk verdwaald, en hoewel hij over zijn stuur hing om beter te kunnen kijken, zag hij geen enkel bekend punt.

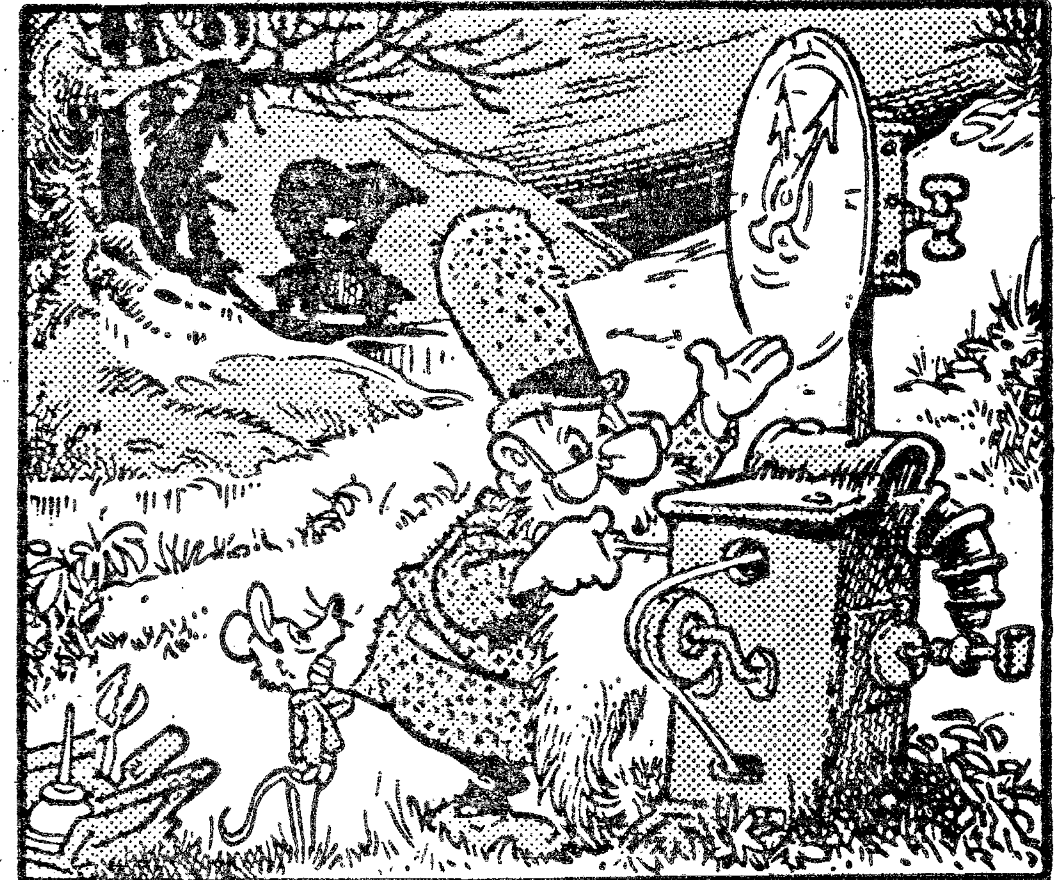
"Heb ik daarvoor nu nieuwe krachten opgedaan?", vroeg hij zich geprikkeld af. "Ik gebruik ze voor gezoek en dat is de schuld van die ongemanierde reiziger, die ik geholpen heb zonder dat hij mij de weg heeft gewezen. Vergeten natuurlijk, dat is de ouderdom. Maar ik zit er maar mee".

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0596 De schemering begon intussen te vallen en heer Ollies ontstemming groeide, toen de weg overging in een onbegaan bergweitje, dat steil naar boven voerde. Maar omdat er op de top een wegwijzer zichtbaar was, reed hij hobbelend voort, totdat de motor door vermoeidheid afsloeg. Zwartgallig steeg hij uit om een blik op de borden te werpen, maar dat hoefde al niet meer, want toen hij in het dal onder zich keek, zag hij tot zijn verrassing enige heuvels verderop het slot Bommelstein liggen.

„Dat is een mirakel," sprak hij tot zichzelf. „Wie had nu kunnen denken, dat ik zó dicht bij huis was? Maar het komt natuurlijk door mijn herwonnen levenskracht, dat ik een kortere weg genomen heb."

Hij klom weer in zijn voertuig en reed snel de helling af om thuis te zijn, voordat het helemaal donker was.

„Dat is ook prettiger voor Joost", dacht hij. „Die wil nu eenmaal graag weten hoe laat hij kan opdienen, terwijl ik eigenlijk wel honger heb en ook aan anderen denk".

Dat laatste deed niet iedereen. Aan de kant van de weg was bijvoorbeeld de stadspolluticus Prlwytzkofski nog druk bezig zonder aan de werkuren van zijn assistent te denken.

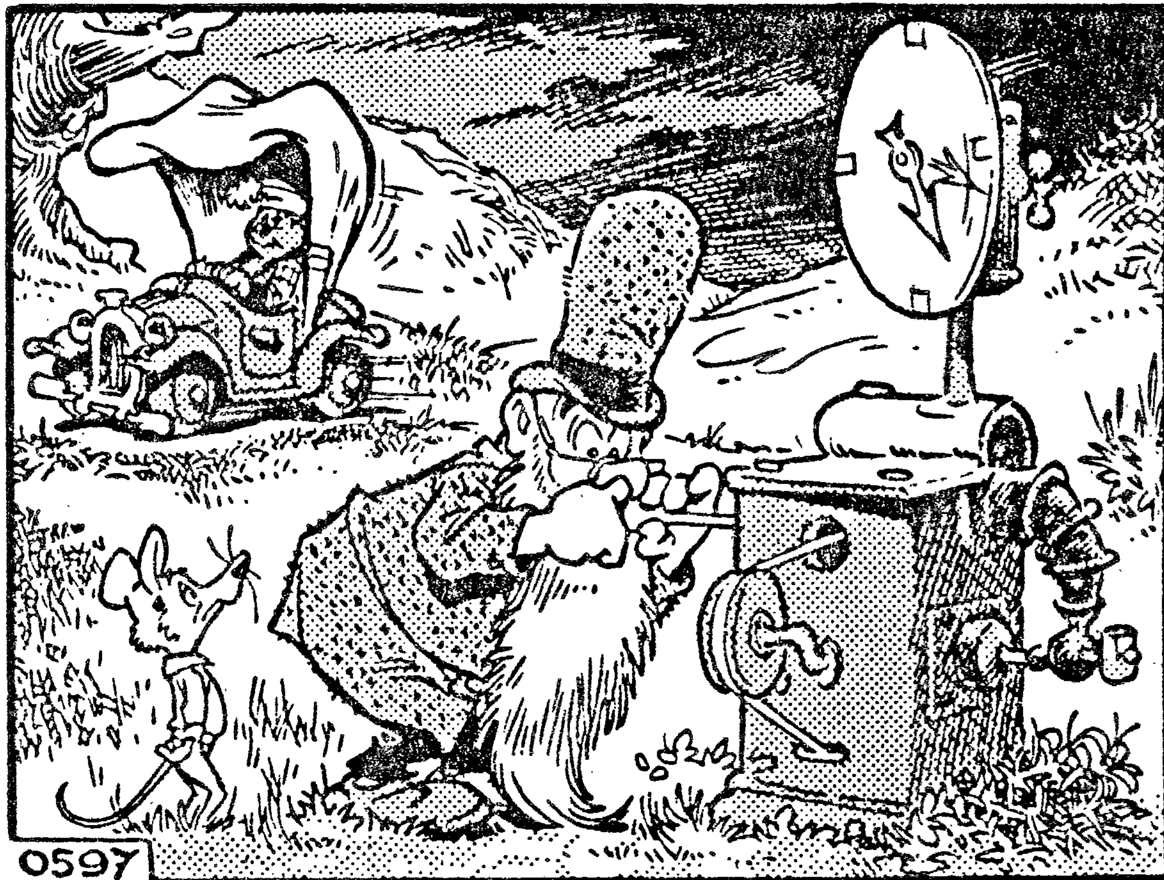
„Geeft u vooral acht voor der aanwijzer, mijnheer Pieps", sprak hij. „Ik zal der afstelling nog een weinig verfijnigen, maar der pijl is ja schoon in beweging".

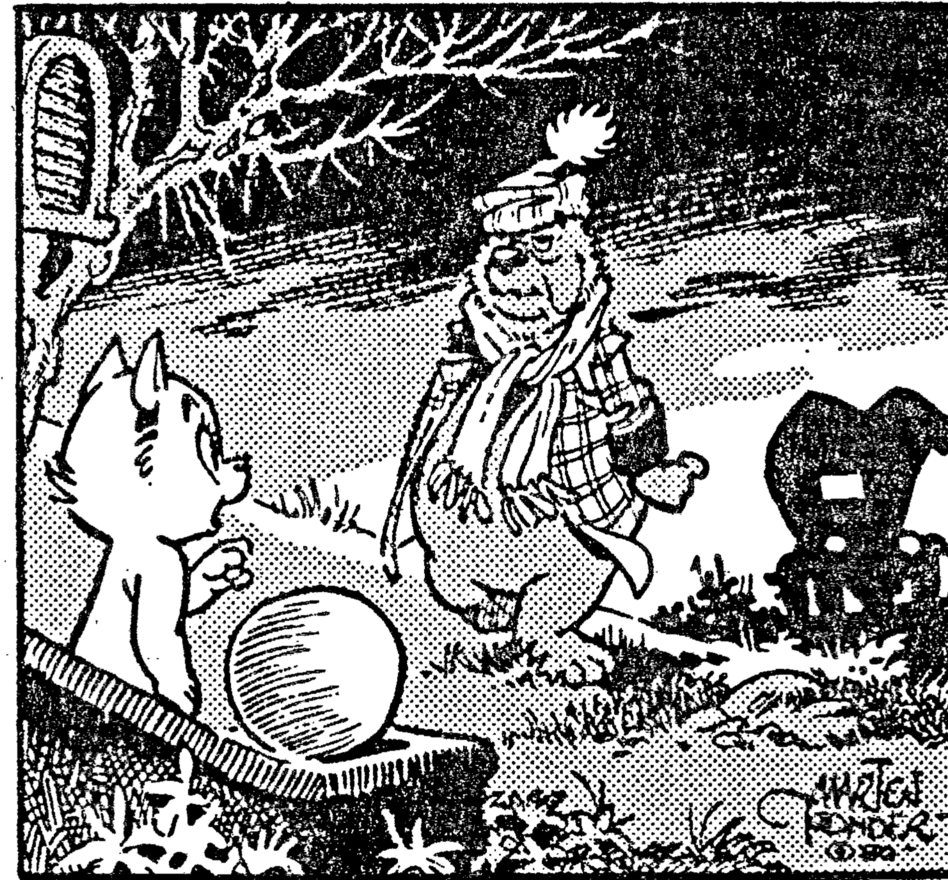
„Ja, dat zie ik", gaf de assistent lusteloos toe. „Maar als we morgenochtend nu weer eens verder gingen? De grond loopt ten slotte niet weg ..."

„Verspaar mij uwer drolligheid", hernam de hoogleraar. „Wij wachten even totdat der trilling des passerendes tuiges voorover is, en dan gaan wij wijders".

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

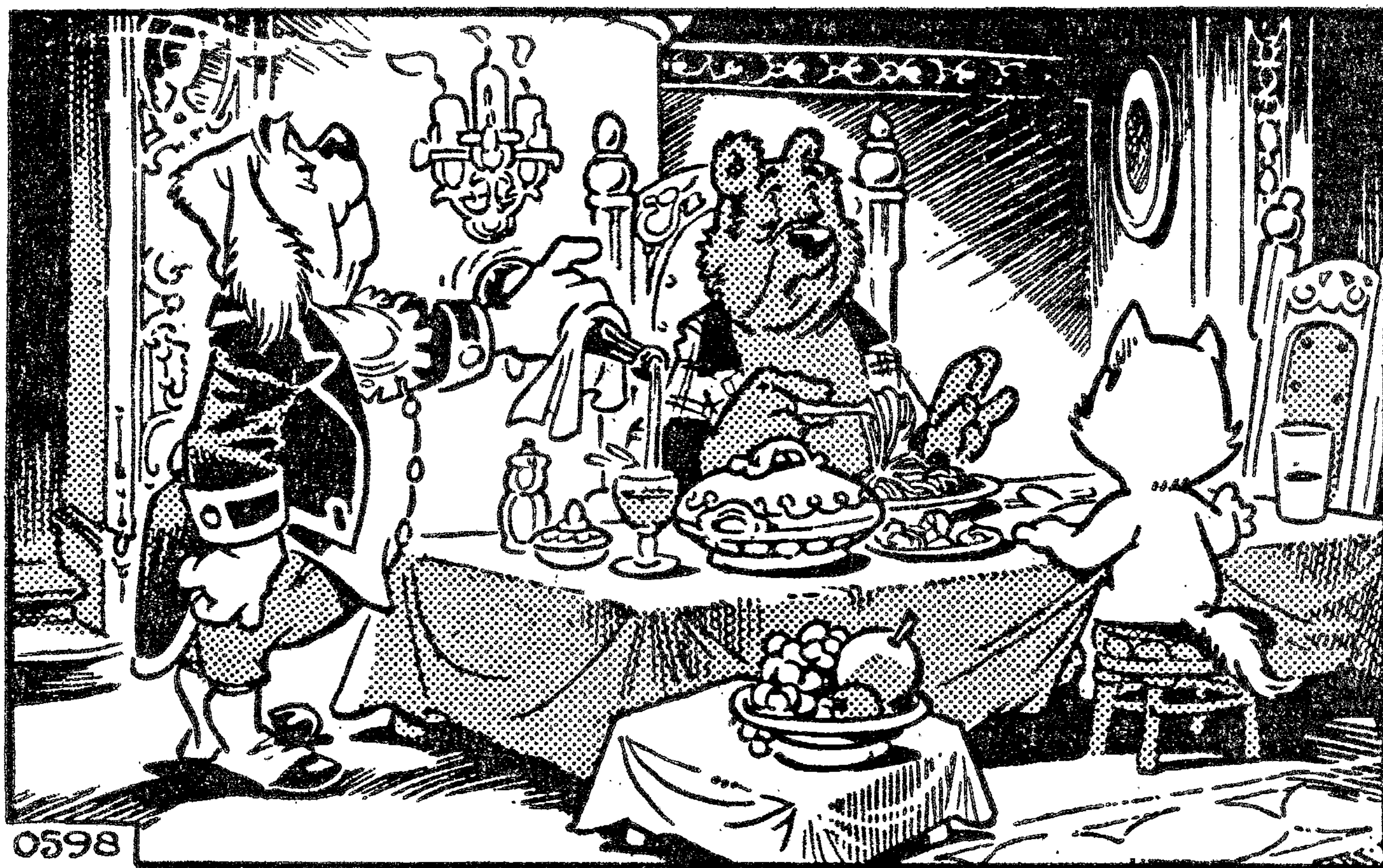

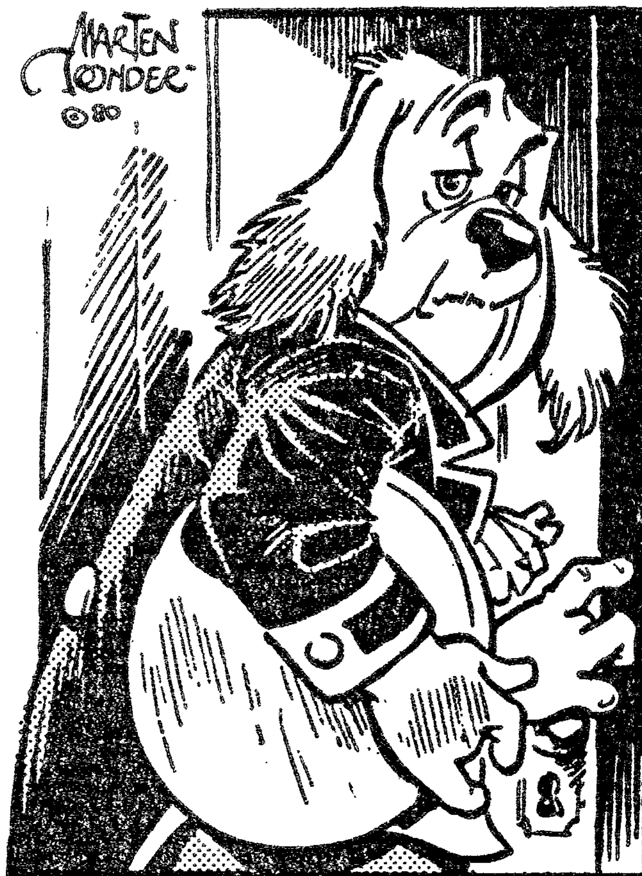
0597 „De wijzer slaat verder uit, prof", waarschuwde Alexander Pieps. „Dat is der voorovergaan des krachtwagens", prevelde de geleerde. Hij tuurde ingespannen naar zijn instrumentje en vervolgde: „Maar hier heb ik iets grootaardigs. Der kleurenschaal is twee minivamen opgelopen! Wat wij thans benodigen is ener richtiger boorinwilliging".
„Ja, ja", beaamde de assistent. „Maar is het nog geen tijd om naar huis te gaan? Het wordt al donker"

Daar had hij gelijk in. Er gloorde nog slechts een gelig licht aan de horizon, toen heer Bommel uit de Oude Schicht stapte en op zijn huis toe liep. Daar werd hij begroet door Tom Poes, die net de stoep af kwam.
„Ik ben blij, dat u er bent", zei die hartelijk. „Joost vertelde me, dat u niet zo goed bent en eigenlijk niet alleen mag rijden. Waarom hebt u mij niet gevraagd om mee te gaan?".
Heer Ollie schoof zich de muts uit de ogen en begon zijn das te ontknopen.
„Dat ben ik vergeten", zei hij glimlachend.
„Daar gaat het nu juist om", riep Tom Poes uit. „Dat vergeten is gevaarlijk".
„Tut, tut", hernam heer Bommel. „Ik was alleen maar even de weg kwijt, omdat ik me wat dof in het hoofd voelde. Maar mijn scherp verstand heeft me daar overheen geholpen na een bezoek aan een vrolijke familie in de bergen. Het was er niet helemaal fris, maar wel erg opgewekt. En dat is waar ik behoefte aan heb, inplaats van aan bedilling, als je begrijpt wat ik bedoel".

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

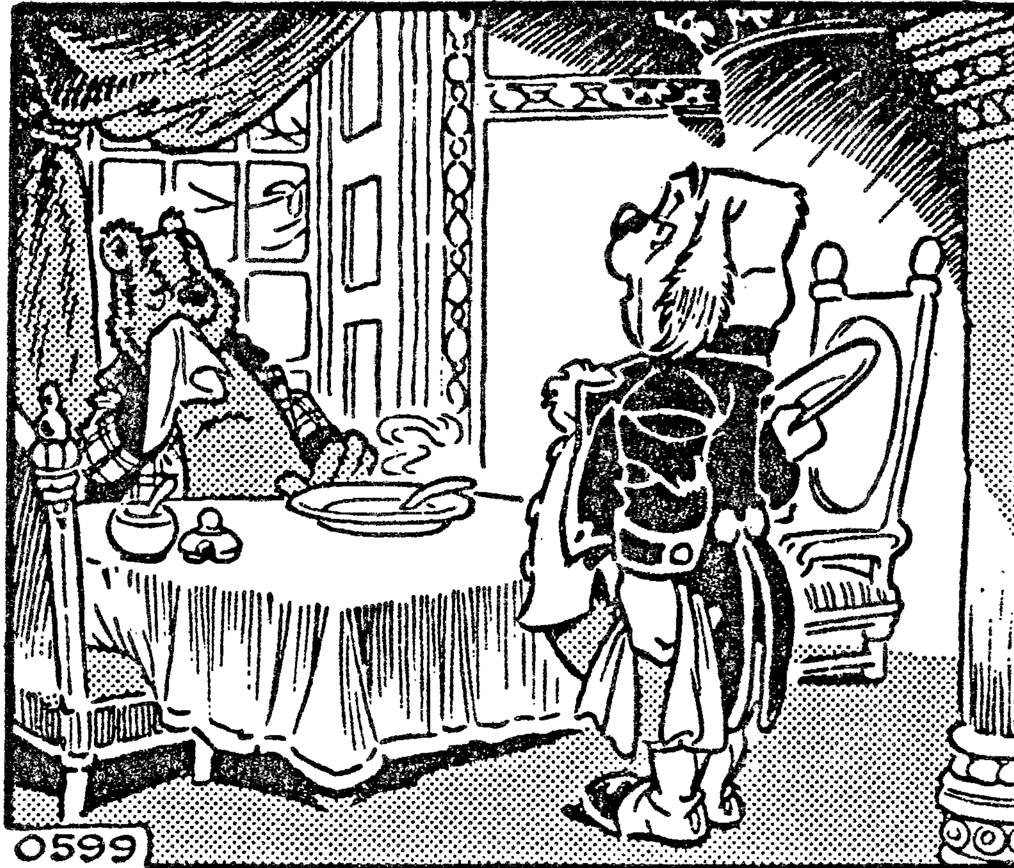

0598 Tom Poes wilde meer weten van die tocht door de bergen en daarom bleef hij eten.
„Hm", zei hij, toen heer Ollie zijn verhaal zo'n beetje gedaan had. „Het bevalt me toch niet. De Zwarte Bergen is een rare streek waaruit heel wat lieden nooit meer teruggekomen zijn. U hebt nu geluk gehad, maar...."
„Geluk?", herhaalde heer Bommel fronsend. "Heb je dan helemaal geen oog voor het doorzicht van een volwassene met onderscheidingsvermogen? Noem je dat geluk? Men trekt tegenwoordig de neus op voor ouderen, zodat het slecht gaat met de wereld zoals men kan lezen in de kranten, die ik niet lees, omdat ze me bedrukken. Zeg nu zelf".
„Ik ben blij, dat het weer goed gaat met heer Olivier", sprak Joost bij zichzelf, toen hij de kamer verliet. "Het was wel rustig toen hij een rustkuur deed, als ik zo vrijmoedig mag zijn. Maar aan de andere kant was het zorgelijk, zodat ik hoop, dat hij nu niet ineens te veel hooi op de vork neemt inplaats van spaghetti".
De vrees van de trouwe knecht was niet voor niets, want de woorden van heer Bommel begonnen trager te worden, terwijl hij de meelsliertén steeds vreugdelozer om zijn vork wikkelde. Ten slotte legde hij zijn eetgerei neer en stond op.

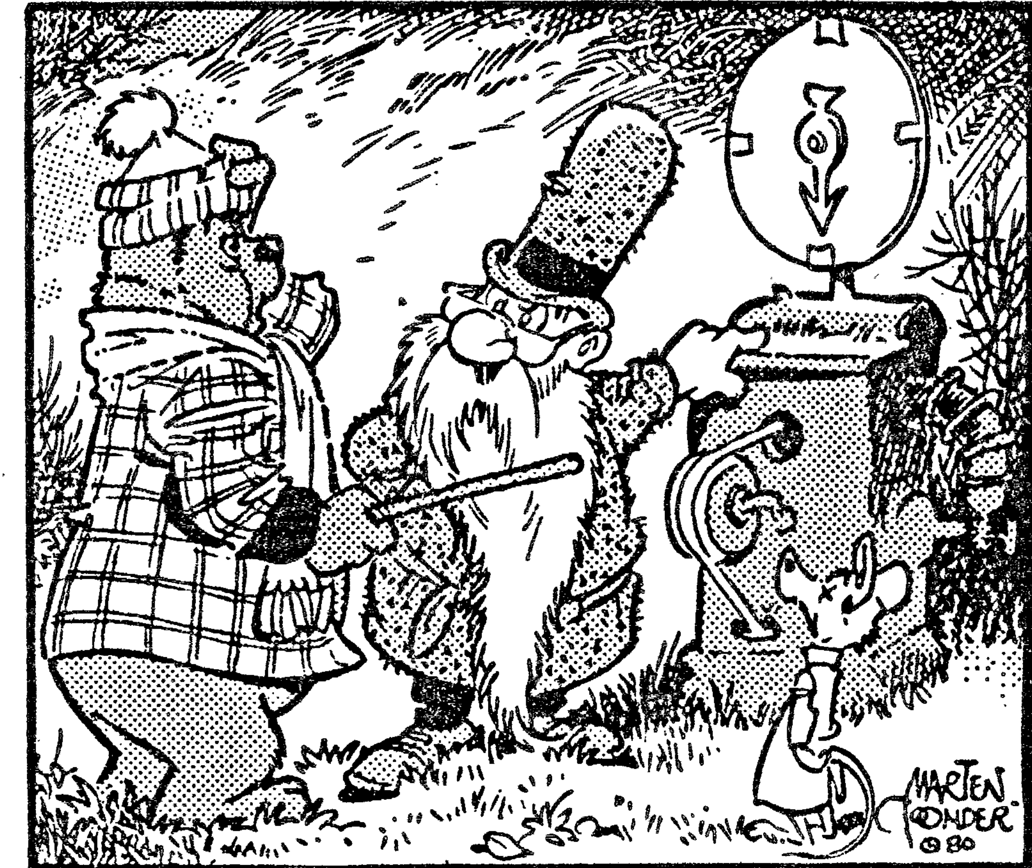
„Eet jij maar rustig door, jonge vriend", zei hij. „Voor jou is het goed; je moet er nog van groeien. Ik voor mij ga nu naar bed, want ik ben een beetje moe na al die frisse lucht, die misschien toch te veel van mijn tere krachten gevergd heeft".

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0599 Toen Joost de volgende morgen kwam vragen of heer Ollie nog een schepje pap wilde hebben, zag hij, dat het eerste bord nog niet eens leeg was.
„Smaakt het niet?", vroeg hij bezorgd.
„Ik heb niet zo'n eetlust", zei heer Bommel met matte stem. "Ik ben bang, dat ik weer ingestort ben, zodat ik maar een wandeling in de frisse natuur zal gaan maken, zoals de dokter mij voorschreef. Dat heeft me ten slotte gisteren ook goed gedaan".
Hij voegde de daad bij het woord en, nadat hij zich in zijn sjaal gewikkeld had, stapte hij met trage pas de natuur in. Een poosje liep hij zonder gedachten voort, totdat hij aan de zuidkant van zijn heuvel enige figuren gewaar werd die daar met een apparaat bezig waren.
„Dat is professor hoe-heet-ie", mompelde hij. „Die heeft daar een machine op mijn land gebouwd zonder mijn toestemming, zodat men zien kan hoe er met de vermoeidheid van ouderen wordt omgesprongen".
Geërgerd haastte hij zich naderbij om uitleg te vragen, maar de geleerde trok zich niet veel van zijn ontstemming aan.
„Het maakt ja niets meer uit", verklaarde hij bedrukt. „Het was een gewoonlijker onderzoeking, maar gisteravond hebben wij hier ener ader vaststellen gekund. Wij waren wetenschappelijk zeer vergenoegd, nietwaar, mijnheer Pieps? Maar thans zijn wij in zwarter droefheid afgestort. Der behoorde heeft geen geld voor een richtiger boorinzetting. Wij zullen ons wel voortmaken. Ach, der wetenschap lijdt het eerst, wanneer men zuinigen gaat".

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0600 De uitleg van de geleerde maakte heer Bommel een beetje ongerust. „Een ader?", vroeg hij. „Loopt hier een ader door de grond? Ik hoop, dat het geen slagader is! De dokter heeft me gewaarschuwd voor spanningen in verband met mijn doorstroming. Ik mag ook geen televisie bekijken, wat ik toch al nooit doe, zodat ik nu weer gehoord heb, dat er een energiecrisis dreigt..."
„Maar daar gaat het juist om", onderbrak prof. Prlwytzkofsky. „Ik heb een sterker vermoeding, dat hier ener ader van ignotische acetaten aan der oppervlakte komt. De verwijzer mijnes apparates verwees daarhenen. En wanneer men dezer zout verbindet met multisalium, bekomt men ener gas dat bij verbranding ener buitenordentlijke hitting ontwikkelt. En dat niet alleen, men kan het aanwenden..."
„Ik begrijp er alles van", zei heer Bommel haastig. „Buitenordentelijk, ja, ja. Ik bedoel, het is een schande, dat de wetenschap niet meer steun krijgt. Vooral als men energie nodig heeft omdat men op een laag pitje leeft, zodat men de frisse lucht in moet om niet vermoeid te raken".
Hij zweeg even en toen kreeg hij plotseling een idee.

„Maar dat is het!", riep hij uit. „Daarom moest ik de natuur in. Om u te ontmoeten, bedoel ik. Daardoor komt de energie vanzelf, net als gisteren bij die vrolijke familie. Weet u wat? Ik zal uw boorinzetting betalen, dan steun ik de wetenschap en mezelf, als u me volgen kunt".
„Maar dat is ja grootaardig", zei de geleerde verrast en de assistent mompelde: „Nou, nou, het zit eraan".

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

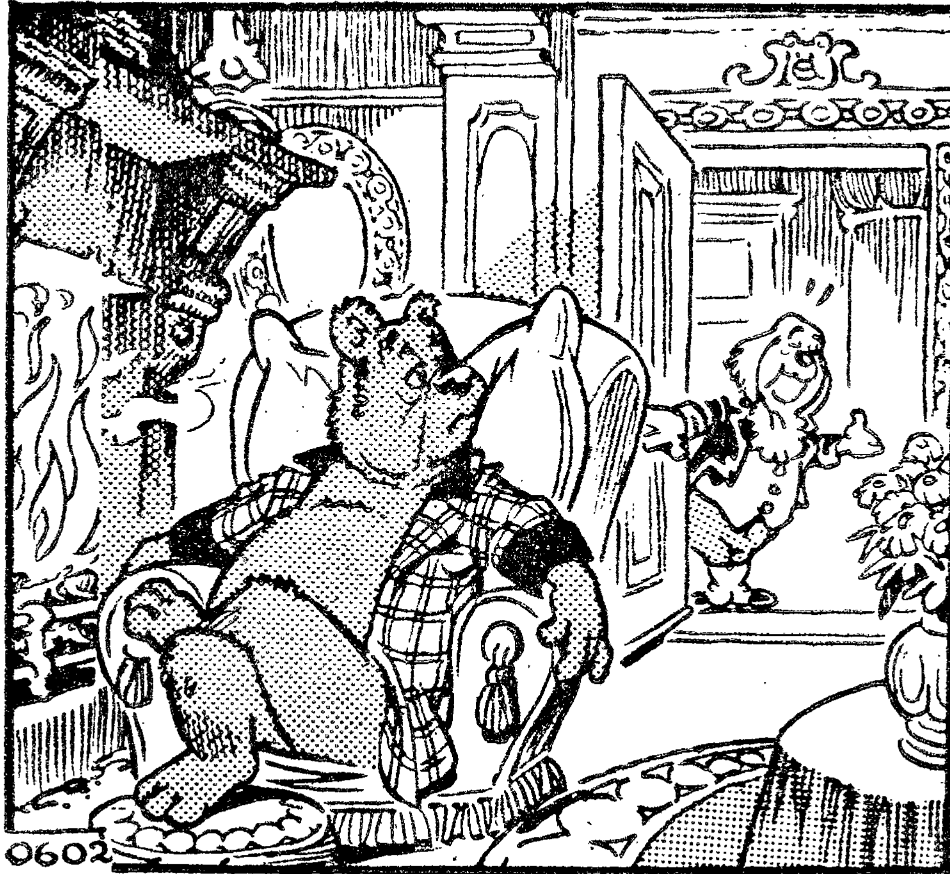

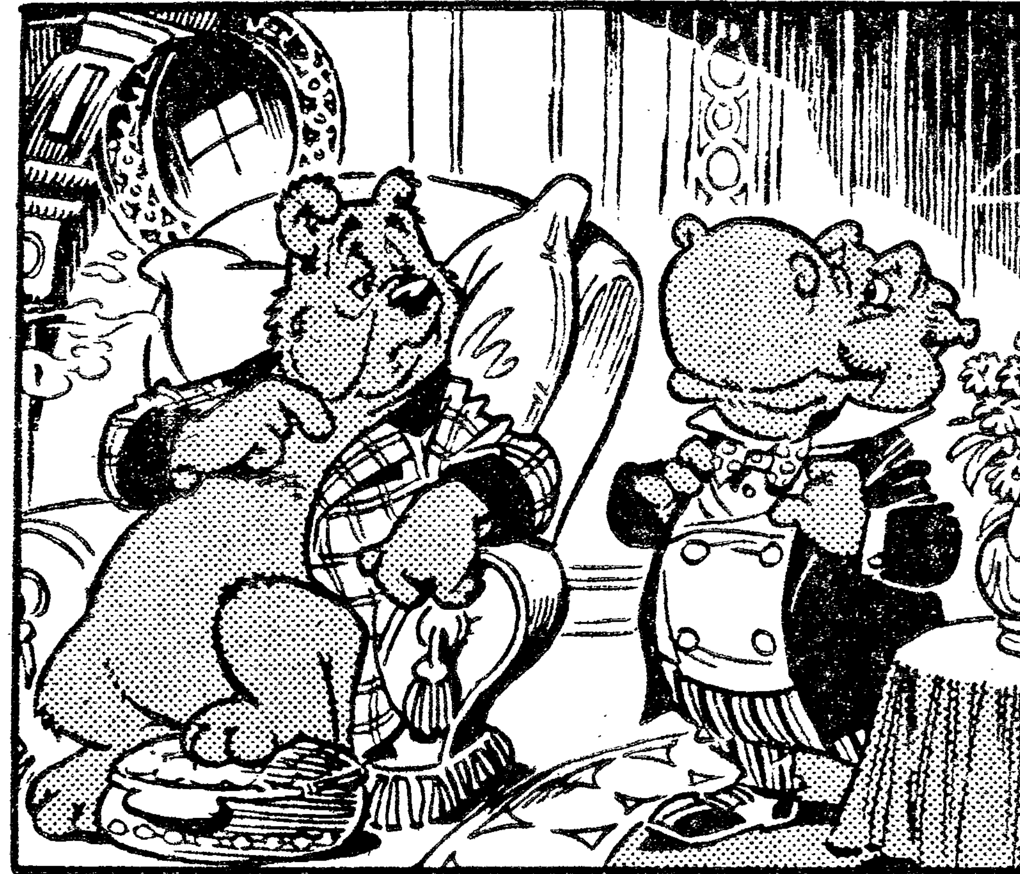

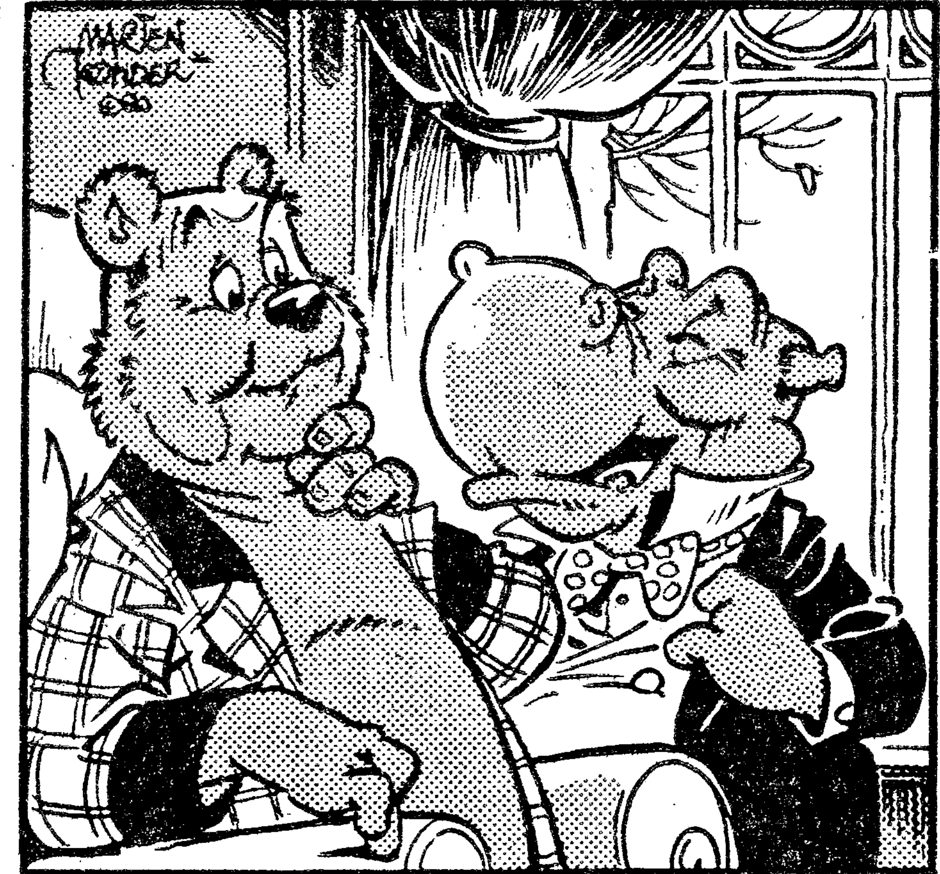
0601 De vrolijke grotbewoners die heer Bommel de vorige dag had aangetroffen, hadden hun opgewektheid verloren. Hoewel het vuur een prettige warmte verspreidde, zaten ze er uitgedoofd omheen, en inplaats van gezang klonken er nog slechts diepe zuchten door het gewelf.
„Geen wadem", mompelde het vrouwtje, dat met haar rug naar de vlammen zat.
„Zwarte moet weg bij wademzwalm", sprak haar buurman met doffe stem.
Er klonken verwarde stemmen, die „Hoe?" riepen en de oudste merkte op: „Kan niet. Kunnen niets vinden om zwarte weg te krijgen. Kunnen niet denken. Hebben geen wadem".
De zwarte over wie ze het hadden, was natuurlijk de grijsaard die de zijwand van de spelonk met rotsblokken had afgesloten om de reusachtige zwam voor zichzelf te hebben. Hij stond nu voor het vreemde groeisel, dat voortdurend wolken uitpufte, en haalde diep adem.
„Dit is goed voor een oude man", sprak hij hijgend tot zichzelf. „Alle uitgedoofde krachten komen weer tot leven. Ik voel mijn dorre spieren zwellen, hèhèhè".
Zijn akelige lachje werd van alle kanten teruggekaatst, zodat de bewolkte ruimte gevuld was met gekakel. Daardoor aangenoedigd schuifelde hij om de zwam heen en wierp een blik op de ingestorte rotswand.
„Nog even", kraste hij. „Dan zal ik zelfs in staat zijn om door de stenen heen de versukkelde dwergen te zien. Nog een weekje, dan zal ik de aarde gaan hervormen. Ik zeg: nog een weekje, en dan zal iedereen merken wie magister Hocus Pas is!"

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

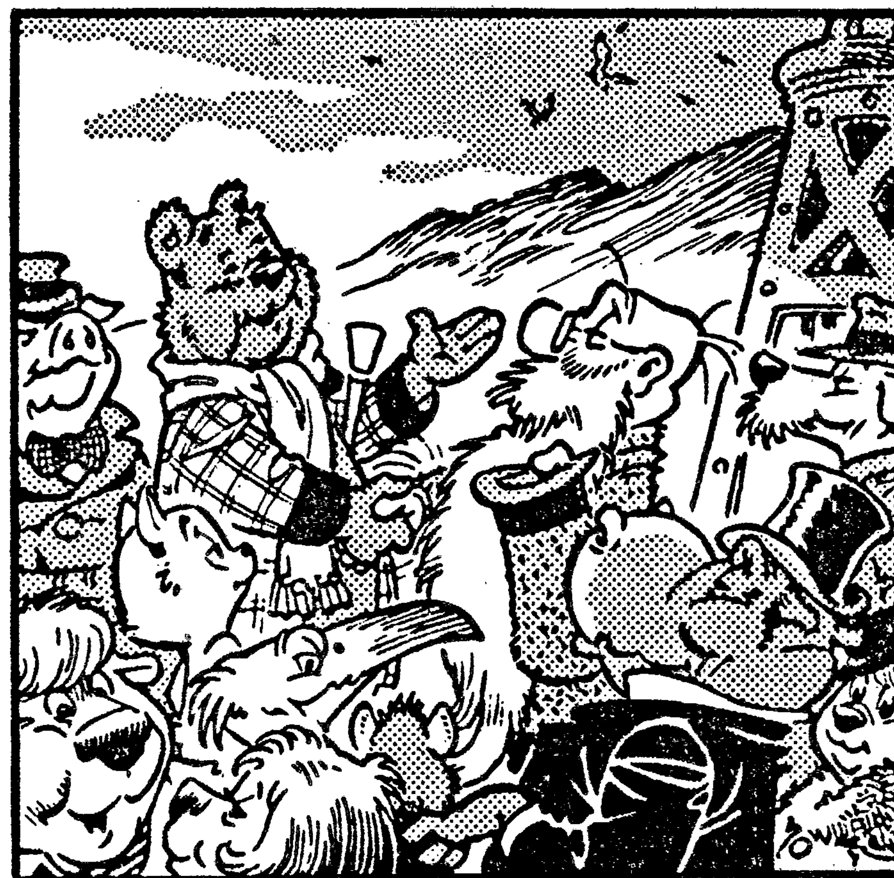

0602 Die middag zat heer Bommel tobberig voor de haard, *want het prettige* gevoel na zijn tochtje door de bergen had weer plaats gemaakt voor gedruktheid.
„Eigenlijk moet ik me nu buiten in de kou bewegen", overwoog hij met tegenzin. „Maar dit is rustiger, vooral als men wil nadenken. Ja, Joost, wat is er?"
„Er is bezoek voor u", begon de bediende, maar voordat hij verder kon gaan, betrad de burgemeester het vertrek.
„O, u bent het", zei heer Ollie verrast. „Ik wist niet... ik bedoel, neem me niet kwalijk, dat ik hier zo zit. Maar ik voel me wat afgetopt. Er is een ader aan de oppervlakte gekomen..."
„Daar kom ik juist voor", verklaarde de heer Dickerdack. „Over die ader is al heel wat te doen geweest. We hebben geen geld om hem aan te boren, want bezuiniging is geboden, dat zal je begrijpen".
Heer Bommel knikte mat en de magistraat vervolgde: „Daarom is het mooi van je om de gemeente een boormachine aan te bieden. Werkelijk, dat is een staaltje van burgerzin, vooral in deze tijd".
„Boormachine", mompelde heer Ollie. „Nu herinner ik het me! U bedoelt professor hoe-heet-ie! Die had ontdekt, dat verbranding hitte geeft of zoiets. Op mijn grond, als u begrijpt wat ik bedoel".
„Juist". gaf de burgemeester toe. „Drommels mooi van je. De toren is al besteld en morgen kan hij in gebruik worden genomen. Dat moet jij doen! We zullen hem Bommelboor noemen. Weet je wat? Ik zal je voordragen als erelid van de Kleine Club. Wat zeg je daarvan?"
Heer Bommel zei echter niets. Hij was zo opgeleefd, dat hij sprakeloos was.

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

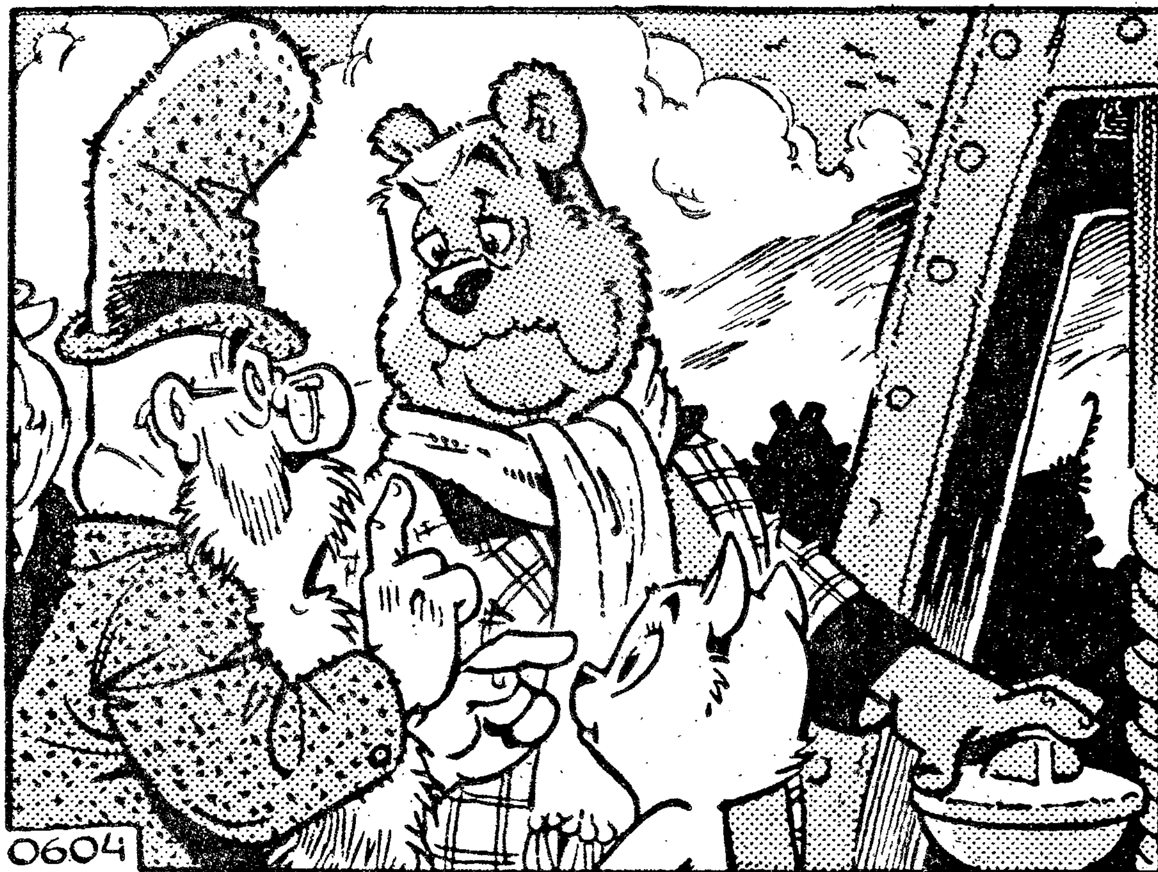
0603 Zo begaf heer Ollie zich de volgende morgen naar het terrein waar de geleerden hun ontdekking hadden gedaan, en Tom Poes vergezelde hem.

„Daar staat de boortoren al", zei deze. „Vlug werk, hoor. Wat voor soort ader heeft de professor eigenlijk ontdekt? Waar dient hij voor?"
„Voor verbranden", legde heer Bommel uit. „Hitte door wetenschap, bedoel ik. Maar jij bent nog te jong om dat allemaal te begrijpen. Let straks maar goed op. Ik moet nu mijn hersens even bij mijn werk houden".
Het werd hem echter gemakkelijk gemaakt; de heer Prlwytzkofsky schudde hem warm de hand en er waren zoveel toeschouwers, dat zijn woorden in het stemmenrumoer verloren gingen.

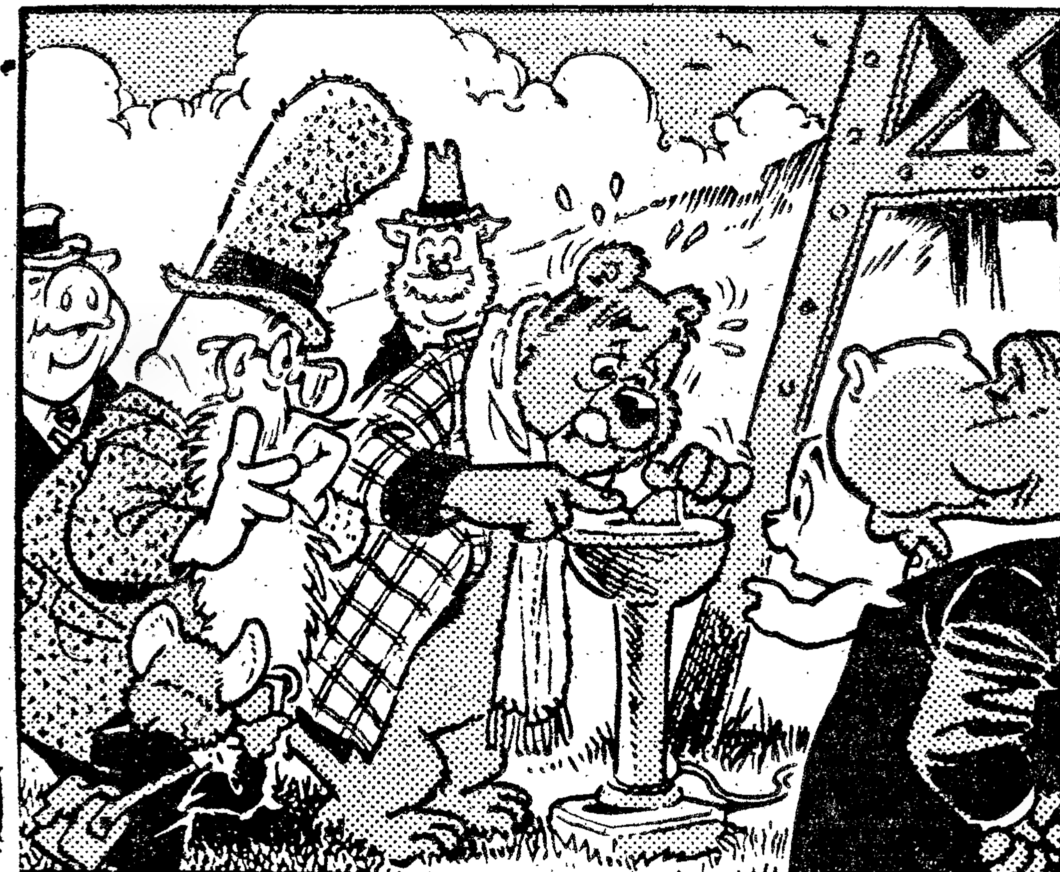
„Komaan", zei de burgemeester, die voor de gelegenheid zijn beste hoed had opgezet. „We kunnen beginnen. De professor hier zal je uitleggen wat je doen moet, en terwijl jij dan de machine in gebruik stelt, zal ik mijn toespraak nog even doornemen".
Met die woorden trok hij een papiertje uit zijn binnenzak en begon dat te bestuderen, zodat heer Ollie begreep, dat zijn tijd gekomen was.
„Het is dezer knop", legde de geleerde uit. „Het is gans eenvoudig. U draaiert hem een weinig en hopla! Daar vangt de boorinzetting te werken aan".
„Hopla", herhaalde heer Bommel. „Juist, ja. Maar hoe... ik bedoel, hoe moet ik draaien? Ik weet natuurlijk wel hoe zo'n ding werkt, maar dit model heb ik nog nooit bespeeld".

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0604 „Het is niet zo zwarig", zei professor Prlwytzkofsky troostend. „Men kan der knop heen en weer roeren. Nu staat hij in der ruststand, maar daarnevens kunt u zich ener becijfering aanmerken. U draaiert naar rechts, maar u geeft acht, dat u hem niet voorbij Y5 passeren laat. Gans eenvoudig".

„Acht", herhaalde heer Bommel terwijl het zweet hem uitbrak. „Gans eenvoudig".

„Praw! Nee, nee!", riep de geleerde geschrokken uit. „Y5, dat zei ik u toch gans klaar. Niet voorbij Y5 passeren. Der aanvang des borens moet zorgzaam en voorzicht geschieden. Men weet ja niet wat zich daaronder bevindt. Ener sprok of klover zou der loop des aders bereids kunnen anderen, verstaat u wel?"

„Ik versta het heel goed", verzekerde heer Ollie, terwijl hij zich vol aandacht over de knop boog. „Alleen begrijp ik het niet helemaal. Er staan hier allemaal lettertjes".

„Geeft u vooral acht!", waarschuwde de professor nerveus. „Der ader moet afgetasterd en fijnlijk benaderd worden".

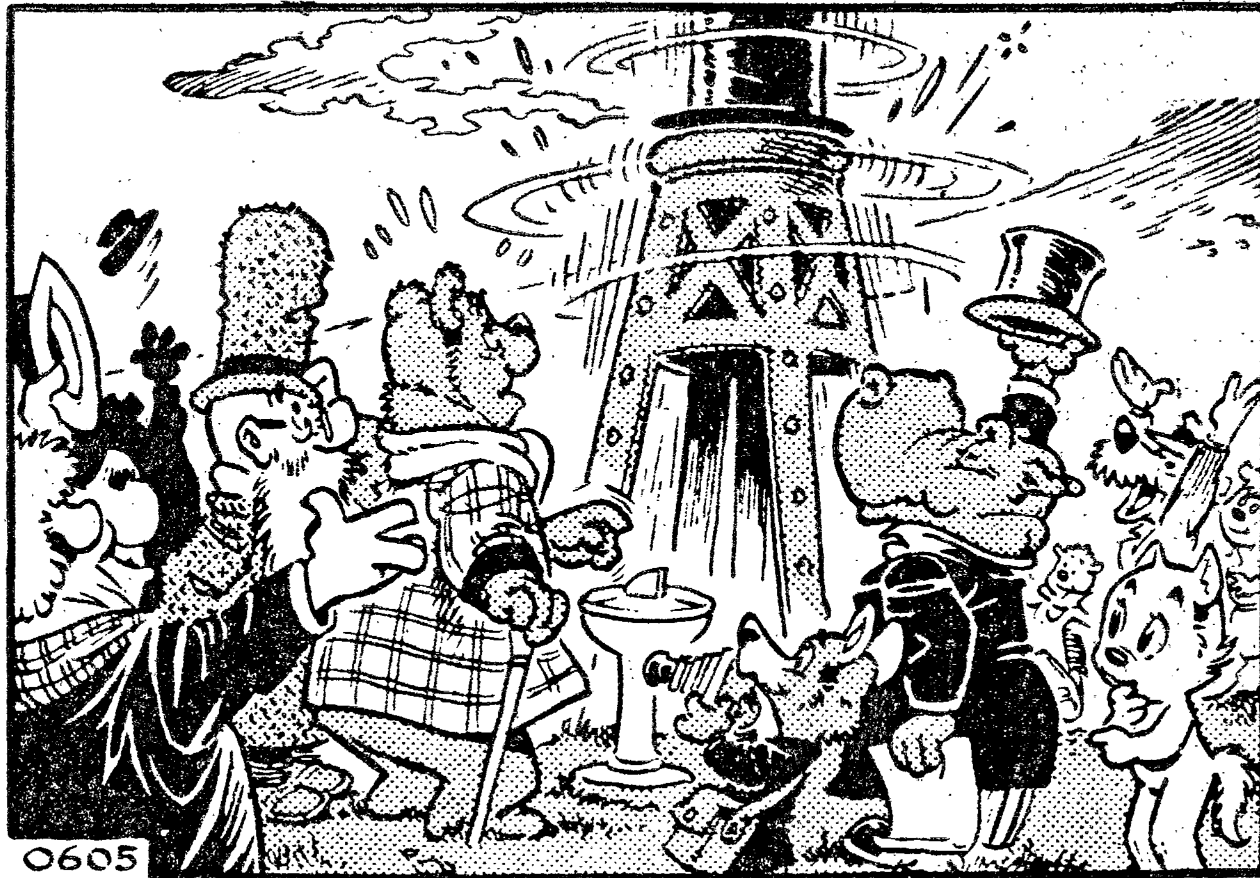
„Vooruit, Bommel", zei de burgemeester, die zijn toespraak bekeken had. „Stel de Bommelboor in werking. Ik ben klaar".

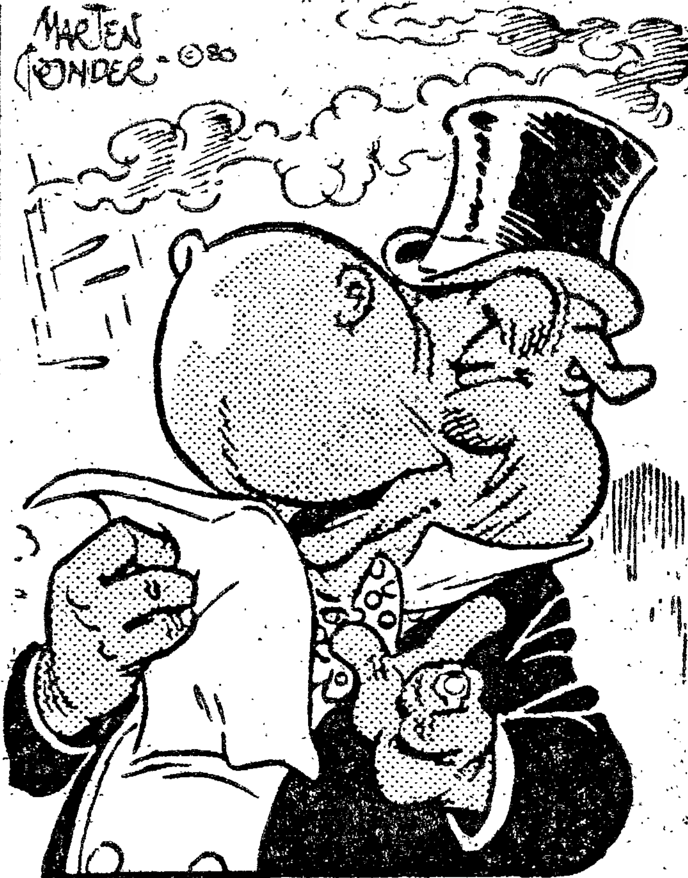
„Het was een Y", prevelde heer Ollie gespannen. „Dat herinner ik me heel goed. Maar was het nu een drie of een acht? Ach, zo erg komt het er ook niet op aan. Als het ding nu maar werkt, zodat ik in stilte veel goeds heb gedaan".

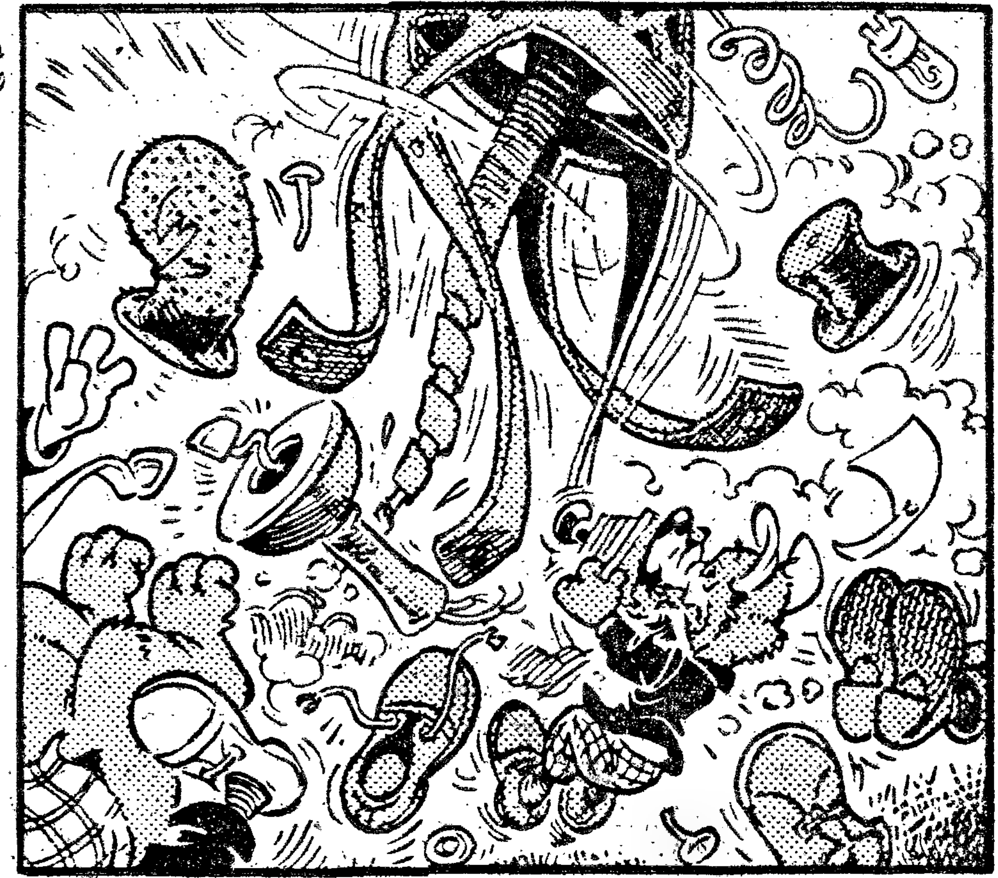
„Het was een vijf", fluisterde Tom Poes, die het gemompel had opgevangen. Maar het was reeds te laat.

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0605 Heer Bommel draaide de knop naar Y8 en keek vol trots naar het torentje, waarin een aanzwellend gezoem hoorbaar werd. Er kwam een grijze walm uit en, terwijl de toeschouwers in gejuich uitbarstten, begon de boor te draaien.

„Hemeldonderweder", mompelde professor Prlwytzkofsky, maar de burgemeester overstemde hem.

„Geachte stadgenoten", sprak hij. „Wat wij thans voor ogen zien, is het werk van een Rommeldammer die het hart op de rechte plaats heeft..."

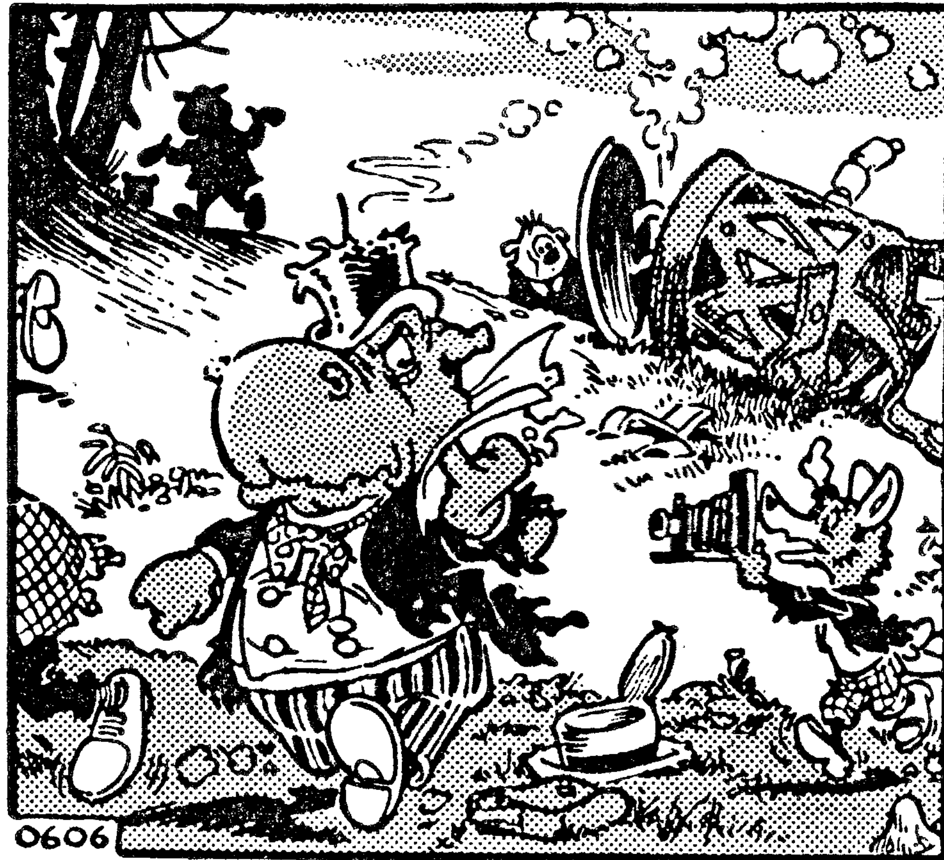
Hij zweeg even om een gehinderde blik op de boortoren te werpen, die steeds harder begon te zoemen. Daarop trok hij het gelaat opnieuw in een welwillende plooi en vervolgde roepend: „...rechte plaats heeft. Door hèm kan het wetenschappelijke werk van professor Prlwytzkofsky voortgang vinden. Op dat werk kom ik later terug, maar eerst wil ik de stadgenoot eren die dit mogelijk heeft gemaakt..."

Het zoemen was nu overgegaan in een gegier en de hele installatie begon te schudden, terwijl de rookwolken zich verdichtten.

„Niemand anders dan Olivier B. Bommel!", schreeuwde de magistraat, maar verder kwam hij niet. Want nu klonk er een geluid van scheurend metaal en voordat de omstanders zich uit de voeten konden maken, vloog de Bommelboor temidden van losgewoelde aarde de lucht in.

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0606 De heer Dickerdack viste de flarden van zijn hoed uit de boortorenresten en verliet, terwijl hij die diep in de ogen drukte, het eens zo feestelijk terrein.

"Een ogenblikje, burgemeester!", riep de journalist Argus. "Even een plaatje, daar houden de lezers van. En waarom wilde u Bommel eren?"

"Dat zie je toch?", snauwde de magistraat. "Maak maar een plaatje van de puinhoop en laat mij met rust. De lust om te eren is mij vergaan".

De verslaggever had echter reeds voldoende kiekjes van de ramp genomen en daarom verdween hij nu maar naar de krant om die te gaan ontwikkelen.

Het begon stil te worden op de vreugdeloze plek, want ook de toeschouwers waren afgedropen, en de enigen die er nog verwijlden, waren professor Prlwytzkofsky, heer Bommel en Tom Poes.

"Hebt u zich pijn gedaan?" vroeg de laatste medelijdend.

"Twas de val", mompelde heer Ollie. "Lelijk gevallen, bedoel ik".

Hij wierp een treurige blik om zich heen en toen hij de verslagen geleerde gewaar werd, krabbelde hij overeind en sleepte zich naar hem toe.

"U had me moeten waarschuwen", sprak hij met licht verwijt. "Ik wist niet, dat die boor op scherp stond, zodat hij in de lucht gevlogen is".

"Der boor kan niet vliegen", zei de hoogleraar met raspende stem. "Hij is geweldadigd geworden door falender draaien des knoppes!"

"O, dat", hernam heer Bommel. „Dat draaien. Ja, ja. Een kleine vergissing, die iedereen kan overkomen, zegt u nu zelf. Maar ik zal het goed maken en meteen een nieuwe bestellen omdat geld geen rol speelt wanneer men de wetenschap dient. En bovendien was het ding verzekerd door heer Dorknoper, die daar heel scherp in is"

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0607 Het was natuurlijk mooi van heer Ollie om meteen een nieuwe boormachine te bestellen, maar toch liet het gebeurde een vervelende nasmaak bij hem achter. De volgende morgen begaf hij zich dan ook bedrukt opnieuw naar het toneel van zijn vergissing.

"Alles goed en wel", sprak hij tot zichzelf. „De fout kan gemakkelijk hersteld worden. Maar ik ben bang, dat ik een figuur geslagen heb, dat voel ik heel fijn aan. Tom Poes heeft me in de war gemaakt, daardoor kwam het. Of zou mijn geheugen toch niet zo goed meer zijn? Ik ga toch maar geen koffie bij Doddeltje gebruiken terwijl ik aan het bejaren ben. Maar de eenzaamheid is moeilijk te dragen als men ouder wordt".

Zo tobbend was hij op het terrein aangekomen, dat verlaten in de kille nevel lag. De gemeentereiniging had de ergste rommel reeds opgeruimd, maar overal lag nog verwrongen metaal, dat hem aan de Bommelboor herinnerde. Met een zucht liet hij zich op een van de stukken ijzer zakken en steunde het hoofd in de handen.

"Hier was het", prevelde hij. „Maar terwijl het gisteren allemaal prettig was, is het nu koud en somber, net als mijn innerlijk. Dit is allemaal heel slecht in mijn omstandigheden en de dokter zou het nooit goedkeuren. Trouwens, het ruikt hier muf..."

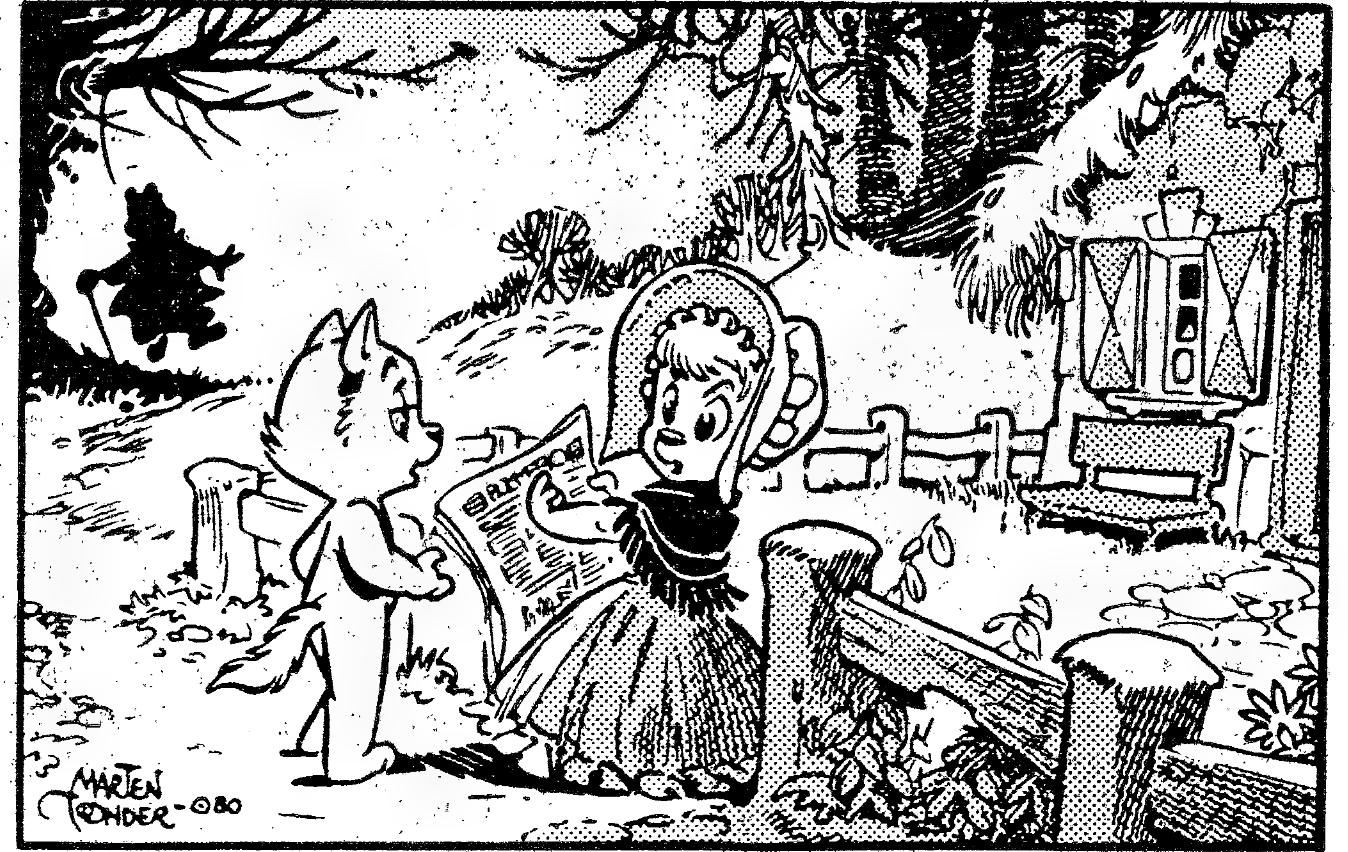
Hij snoof eens en een vage herinnering kwam in hem op.

"Muf?", herhaalde hij peinzend.

Heer Bommel en de Wadem

0608 De geur kwam heer Bommel bekend voor en na een poosje hief hij het hoofd op en keek zoekend rond. Tot zijn verbazing zag hij nu, dat er een ijl dampwolkje uit de grond kwam op de plaats waar de boortoren gestaan had.

„Die lucht herken ik", mompelde hij verrast. „Heb ik vroeger e ens geroken. Ik weet niet precies meer waar, maar het was een erg vrolijke familie die mij erg heeft opgeknapt. Het is de damp daar die zo ruikt!"

Hij wierp zijn ijsmuts terzijde en liep naar het plekje omgewoelde aarde, waar hij de ontsnappende wasem op begon te snuiven. Dat had een eigenaardige uitwerking; zijn bedruktheid begon te wijken en hij voelde zich licht in het hoofd worden.

„Weldadig", mompelde hij. „Geneeskrachtig, bedoel ik."

En zo prevelende ad emde hij zo diep, dat zijn tenen begonnen te tintelen en hij trek in Doddeltjes koffie kreeg.

Juffrouw Doddel had die toevallig net gezet, maar door het lezen van de krant kon ze er niet van genieten. En toen ze Tom Poes zag passeren, snelde ze naar buiten om lucht aan haar ergernis te geven.

„Het is toch schandelijk wat ze tegenwoordug durven schrijven!", riep ze uit. „En met een plaatje erbij nog wel. 'De Bommelboor is een mislukking, zoals te verwachten was met deze omstreden figuur', staat er onder. Het is schandelijk!"

„Hm", zei Tom Poes. „Het was vervelend, ja. Maar die dokter heeft gezegd, dat het de leeftijd was, en ik ben bang dat hij gelijk heeft. Heer Ollie is nogal vergeetachtig."

Het vrouwtje keek hem sprakeloos van verontwaardiging aan en in de stilte werd nu een onbestemd gebrom hoorbaar. Het was heer Bommel die neuriënd naderde.

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

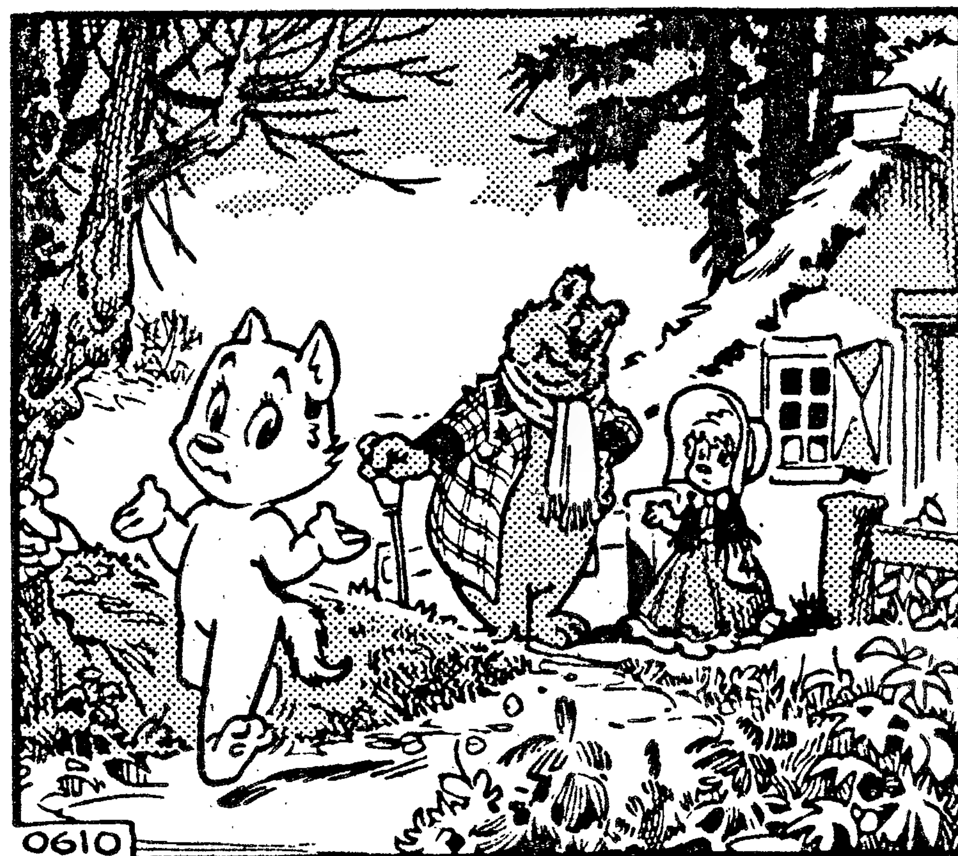
0609 Juffrouw Doddel merkte het naderende gezang niet op, want haar verontwaardiging had plaats gemaakt voor woede.
,,Hoe durf je!", riep ze, terwijl ze met haar krant naar Tom Poes sloeg. ,,Schaam je je niet? Is dat vriendschap om kwaad te spreken achter de rug van iemand die alles kan?''

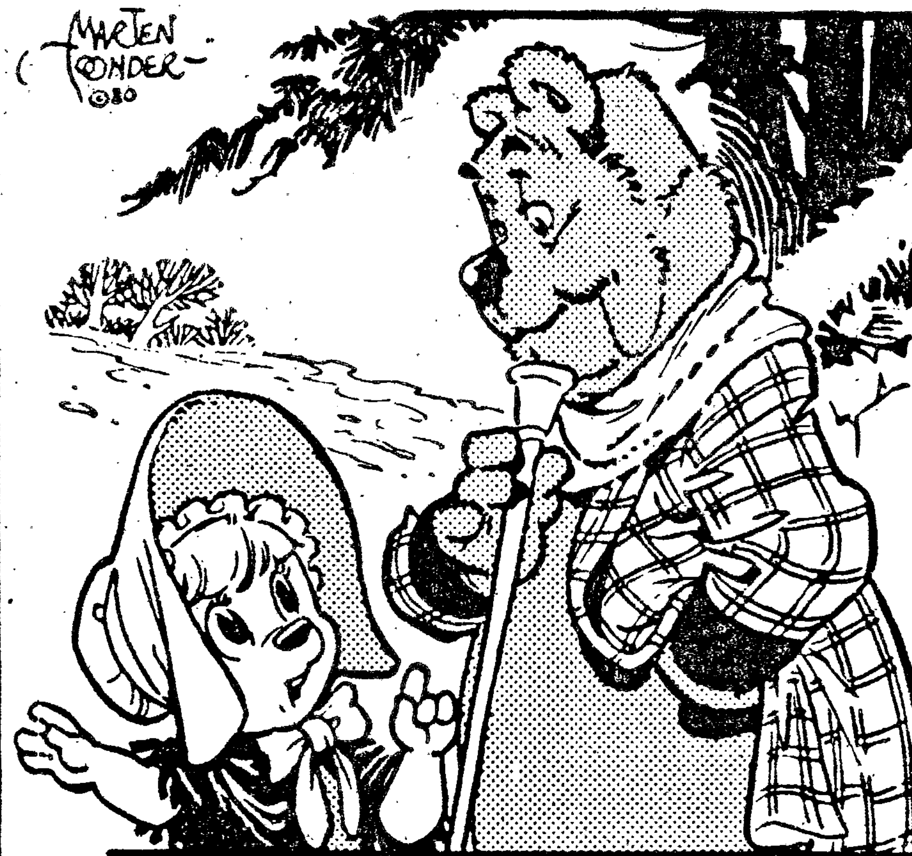
,,Maar het is waar'', zei Tom Poes terugdeinzend.
Hierdoor werd het vrouwtje natuurlijk nog driftiger en het had verkeerd kunnen aflopen, wanneer op dat moment haar aandacht niet was afgeleid door heer Ollie.

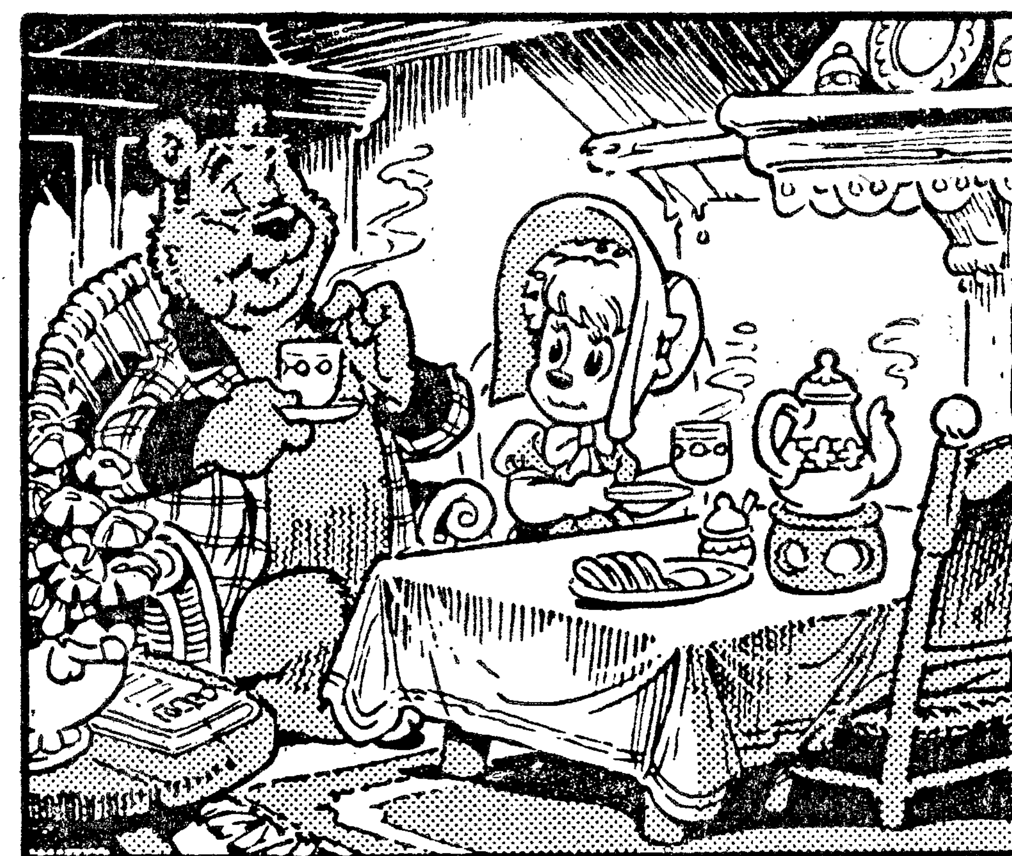
,,Kom, kom'', riep deze vrolijk. ,,Wat is dat nu? Ruzie, terwijl de zon achter de wolken schijnt en de natuur bezig is zich te verjongen? Foei nu toch! Alles is toch prettig? Er is toch niets waar men zich over op moet winden?''
,,Gelukkig, dat u er zo over denkt'', zei Tom Poes verrast. ,,Ik dacht... die krant...''
,,Ze schrijven lelijk over je'', riep zijn buurvrouw uit. ,,En deze lummel...''
,,De kranten worden steeds narriger'', gaf heer Bommel toe. ,,Laat ze toch. Ik voor mij trek me er niets van aan, hoor. Er is geen enkele reden voor. Frisse lucht ademen is beter. Daar knapt men van op, net als de dokter al zei.''

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0610 — Tom Poes begreep er niets meer van en daarom liep hij schouderophalend verder.
„Toch had ik gelijk", zei hij tot zichzelf. „heer Ollie is vergeetachtig en suf. Maar het is vreemd, dat hij van het ene uiterste in het andere valt. Daar moet iets achter zitten. Maar wat?"
De jonge vriend is wat neerslachtig", zei heer Bommel, die hem glimlachend nakeek. „Het komt van de winter, denk ik. Daar kunnen sommigen niet tegen.

„Jij bent te goed, Ollie", vermaande juffrouw Doddel. „Je moet oppassen met hem, hij is geen èchte vriend. Stel je voor, hij wilde beweren, dat je oud wordt! Jij die de levenslust zelf bent. Maar kom toch binnen, ik heb net de koffie klaar".

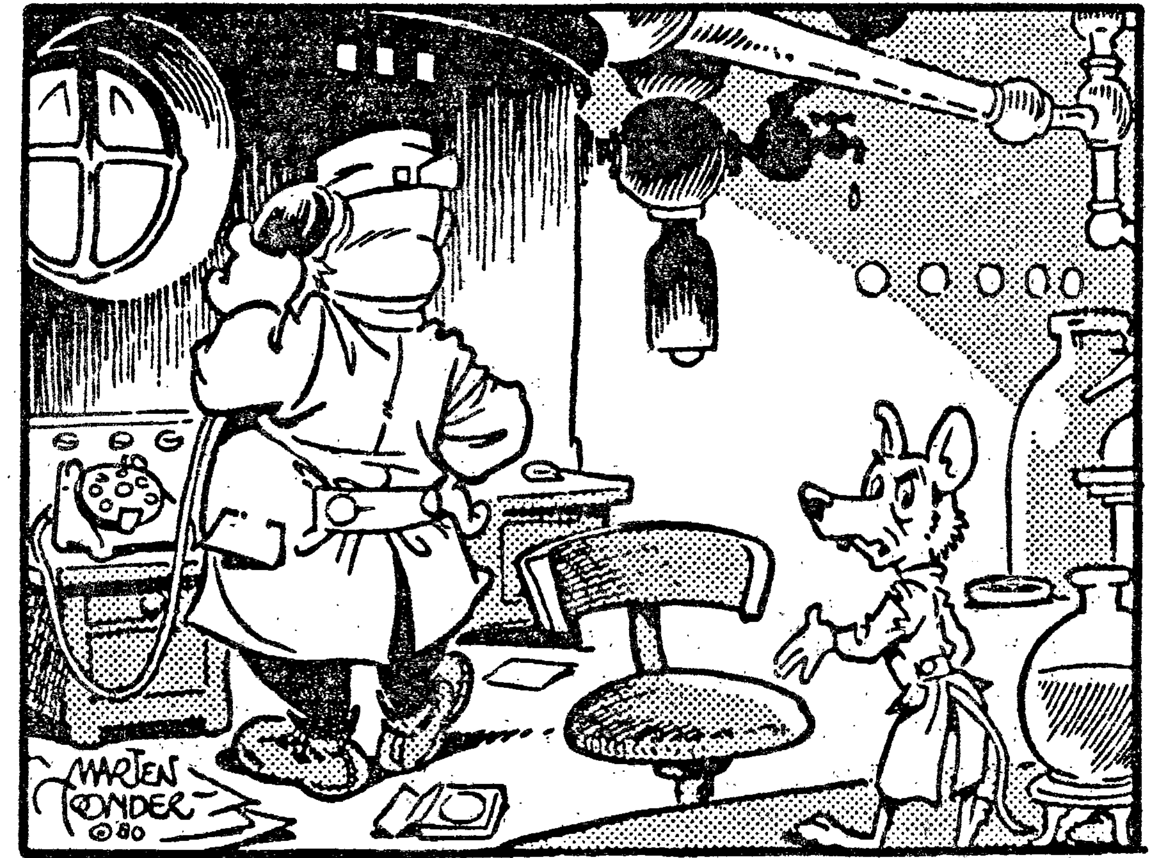
Dat liet heer Bommel zich geen twee keer zeggen en even later zat hij gezellig in het warme kamertje achter de tafel.
„Daar had ik nu net behoefte aan, na een ferme wandeling door de dreven", sprak hij tevreden. „Het houdt de geest helder, zei mijn goede vader altijd, en daar houd ik mij aan. Vooral zoals u het maakt, mevrouw".
„Mallerd", zei zijn buurvrouw blozend, „zeg toch Doddeltje".
„Graag, eh... Doddeltje", hernam heer Ollie. „En wat Tom Poes betreft, hij is nog jong, moet u denken. Dan is het leven soms moeilijk. Als rijp heer met onderscheidingsvermogen ziet men soms heel helder hoe donker het is, zodat men dan gaat zitten broeden voor de haard. Maar door de ervaring weet men, dat frisse lucht wonderen doet. Daardoor wordt alles lichter, als u begrijpt wat ik bedoel".
„Wat kan je het toch mooi zeggen", zei Doddeltje bewonderend.

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

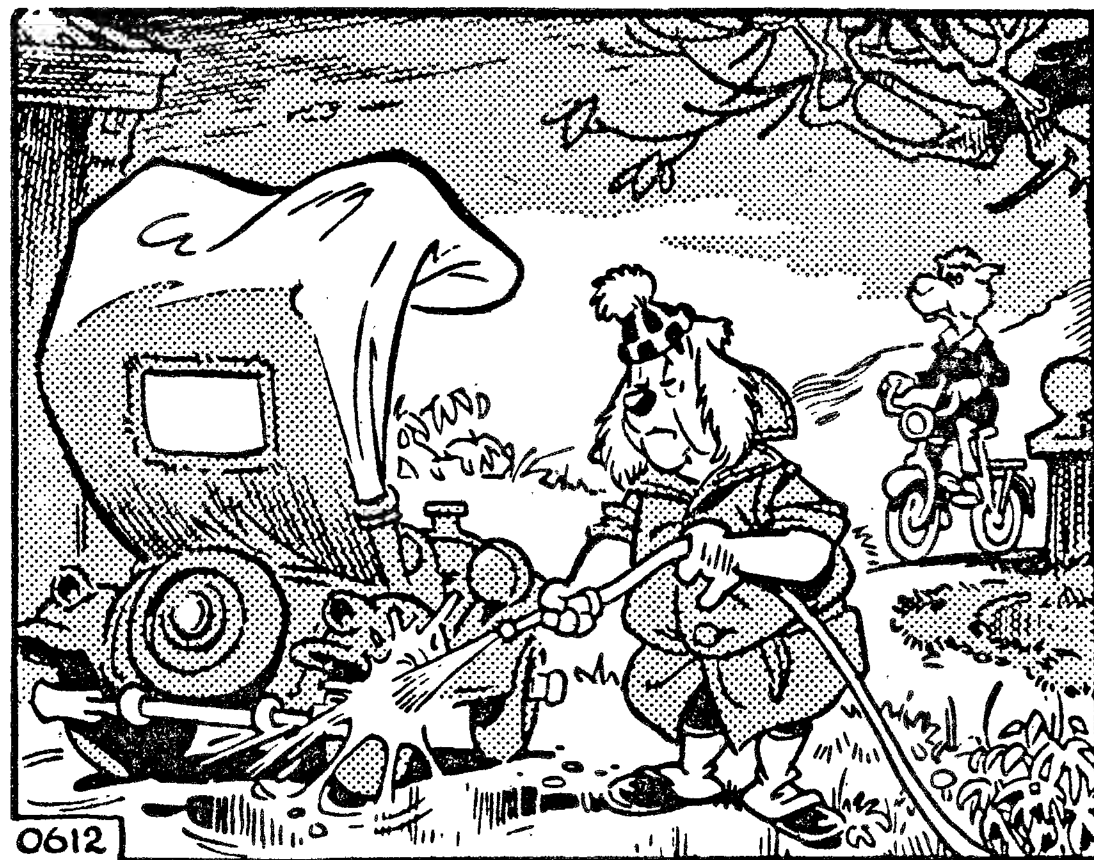

0611 — Professor Prlwytzkofsky zat die morgen voor zijn werkbank zonder de echte lust te vinden aan het werk te gaan.
„Daar heeft der Boml wederom ener boorinrichting besteld", sprak hij peinzend. „Grootaardig kan men dat noemen".
„Het zit eraan", mompelde zijn assistent, maar de geleerde volgde zijn eigen gedachten.
„Het is schade, dat hij zo seubel is", vervolgde hij. „Het was ja een doller rampenspoed toen hij gisteren der ganse boorinstelling vliegen liet".
„Ja", gaf Alexander Pieps toe. „Hij wordt suf. Dat krijgt men, wanneer men niet op tijd zijn werk aan jongeren overlaat. Zulke lui zouden eigenlijk met pensioen moeten".
De hoogleraar bewolkte. „Dat is ja narrenspraak enes ongevormden", zei hij bestraffend. „Der Boml heeft heel gewoonlijk ener fobie, door te veel luisteren naar jonge leerkoppen. Merkt u zich dat aan. En ik gevoel het als mijner plicht om der slokker te helpen, nu hij mij zo duchtig helpt".
Hij liet zijn zitplaats zakken en trad op het telefoontoestel toe om het nummer van de bekende zielkundige Zielknijper te bellen.
„Ouwe sokken steunen elkaar", stelde de assistent vast. „Daarom is de wereld zo aan het vergaan. Vroeger zou ik een protestaktie begonnen zijn, maar nu denk ik wel eens, dat ik eigenlijk geriatrie had moeten studeren".
„Ja, bestemd", sprak de professor, die aansluiting gekregen had. „Het gaat om der geestigheid des Bommels. Kunt u niet eens tactvol en onvermerkt een wetenschappelijker aandachtsblik op hem werpen? Het is ener schadejammer, dat zo ener groter geest verkrankt".

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

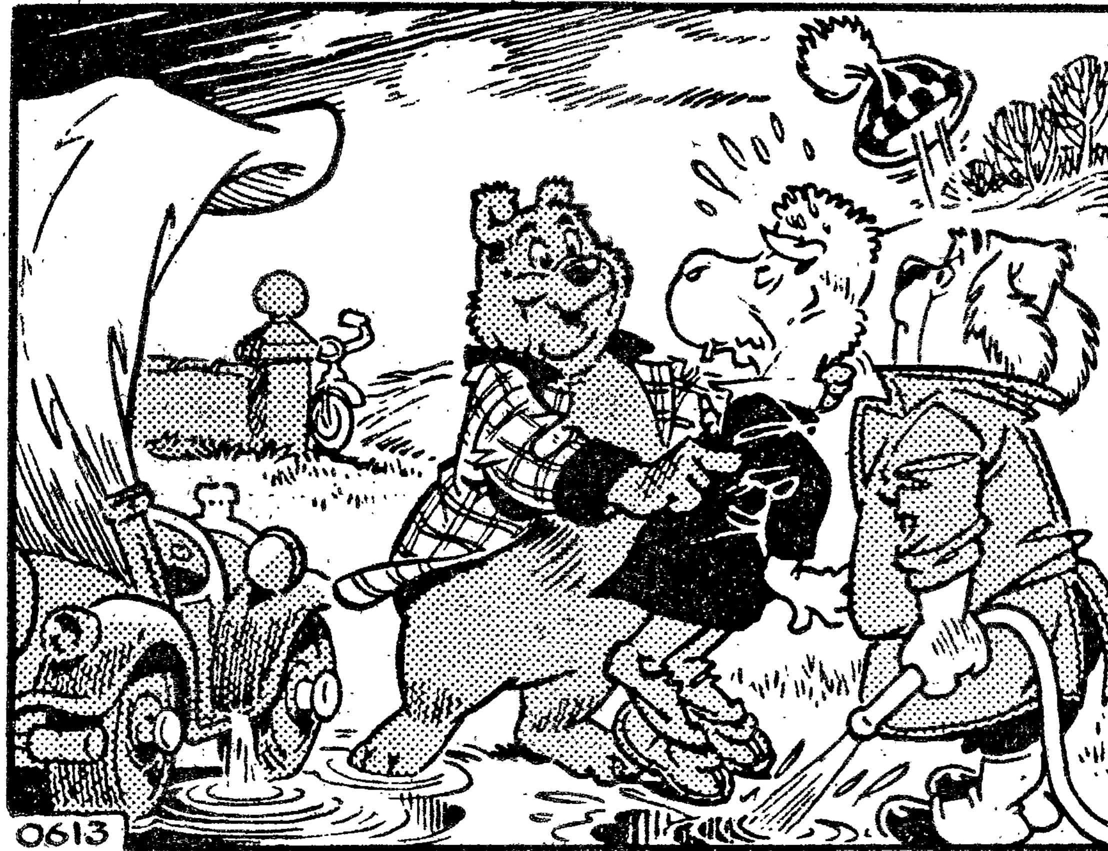

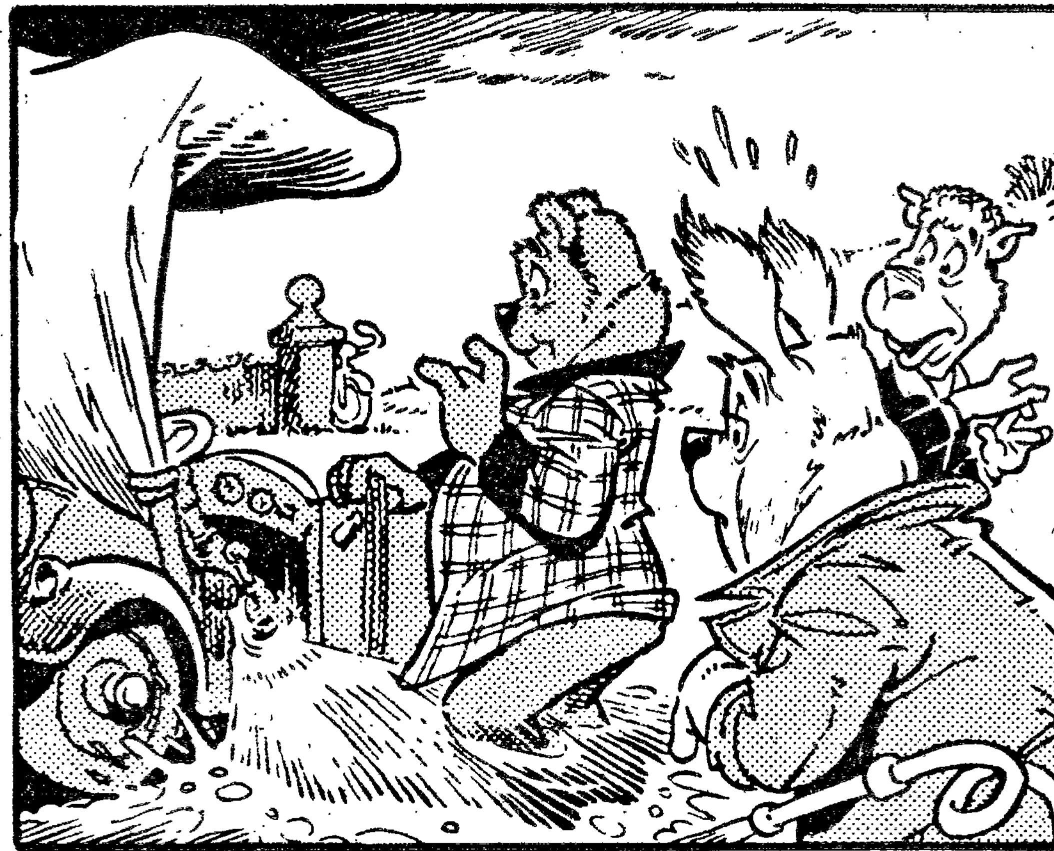

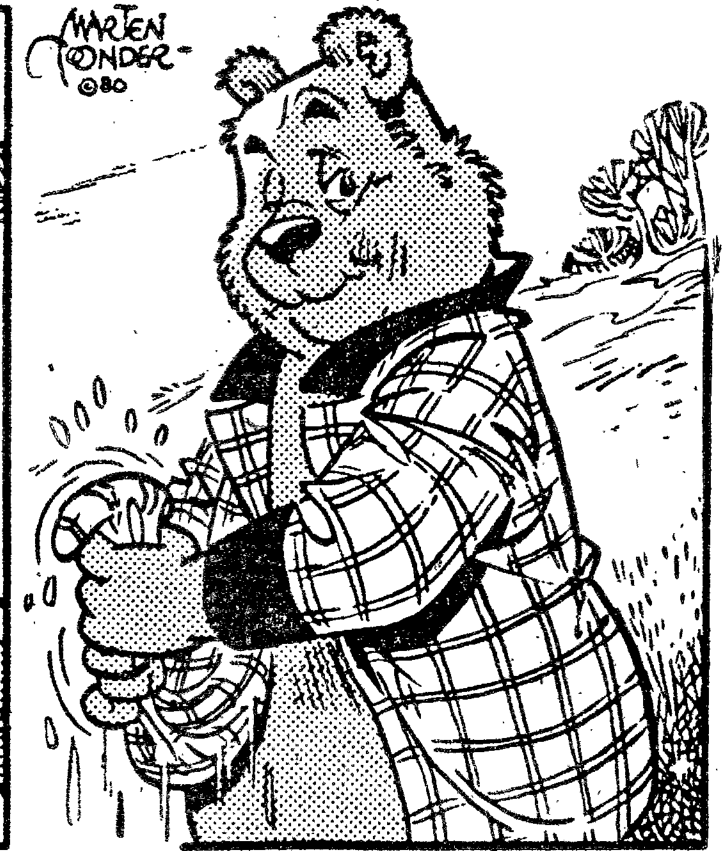
0612 Voordat hij van huis ging, had heer Ollie aan Joost gevraagd om de Oude Schicht een goede beurt te geven. Dat was geen aantrekkelijke opdracht, want er woei een gure wind en het water was koud.
"Het dient trouwens nergens voor", mompelde de bediende gemelijk. "Straks gaat het regenen en dan bemoddert de wagen zich voordat men het weet. Het is heel betreurenswaardig, als ik zo astrant mag wezen".
Op dat moment werd hij het knarsen van fietsbanden gewaar en toen hij omkeek, zag hij doctorandus Zielknijper naderen.
"Goeiedag", sprak deze, van zijn rijwiel stappend. "Is de heer Bommel thuis? Ik hoorde, dat hij zich niet goed voelt, en ik dacht: een praatje met een oude kennis zal hem goed doen".
„Ik ben zo vrij dat te betwijfelen", zei de knecht zorgelijk. "Heer Olivier gaat zienderogen achteruit en praatjes maakt hij niet meer, behalve over zijn auto. Het is een hele verantwoordelijkheid voor mij, dat ziet u. Ten slotte ben ik niet aangenomen om een patiënt op me te nemen. Maar ja, soms heb ik wel eens medelijden, want hij is geheel apatiek en lust zelfs geen eten meer met uw goedvinden. Het is zwarte gal, als u mijn vraagt".
"Het zit dieper", meende de zielkundige peinzend. "Het zou kunnen duiden op angstgevoelens voor de oude dag, gepaard aan eenzaamheid. Een gedeprimeerd geestesleven; ik zie dat vaker in mijn praktijk. En gebrek aan eetlust is..."
"Is het eten klaar, Joost?", riep een opgewekte stem achter hem. "Ik heb trek".
Het was de lijder zelf, die veerkrachtig over het tuinpad kwam aanlopen.

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0613 „Kijk, we hebben visite!", riep heer Bommel uit, terwijl hij de heer Zielknijper sloeg. "Leuk u te zien als u niet zielkundig bezig bent. Dat werkt altijd zo neerdrukkend, dat men er wat van krijgt, als u begrijpt wat ik bedoel. En, het is aardig, dat je de Schicht een beurt geeft, Joost. Heb je de binnenkant niet vergeten? As op de zitting is zo stoffig, hé? En ik houd van netheid, dat weet je"

Met die woorden opende hij het portier om zich op de hoogte te stellen. Dat had onverwachte gevolgen, want door de afleiding had de bediende de richting van de spuit niet goed in de hand gehouden, zodat de wagen heel wat water binnen had gekregen. Dat spoelde nu naar buiten in een brede golf, waar heer Ollie middenin stond. De omstanders deinsden verschrikt achteruit en ook heer Bommel was verrast. Maar hij was de eerste die zich van de schrik herstelde.

„Dat had nu niet gehoeven", sprak hij. „Je hebt het een beetje slordig gedaan, Joost. Maar ja, dat zal de leeftijd zijn. Dan wordt men wel eens verstrooid, heb ik ergens gelezen".

Hij wierp een meewarige blik op de ontstelde bediende en begon zijn jas uit te wringen.

„Trek het je niet aan", trooste hij. „Je bedoelde het goed en daar gaat het om, wat u, heer Zielknijper?"

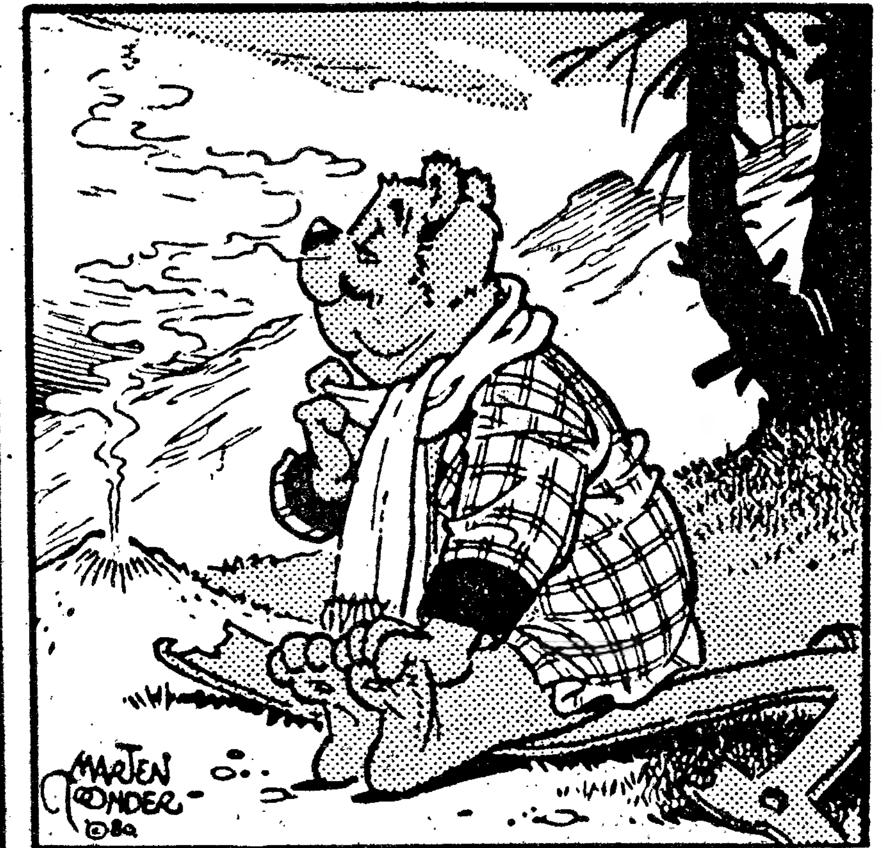
De geleerde had echter reeds onopvallend zijn fietsje bestegen en was weggereden.

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

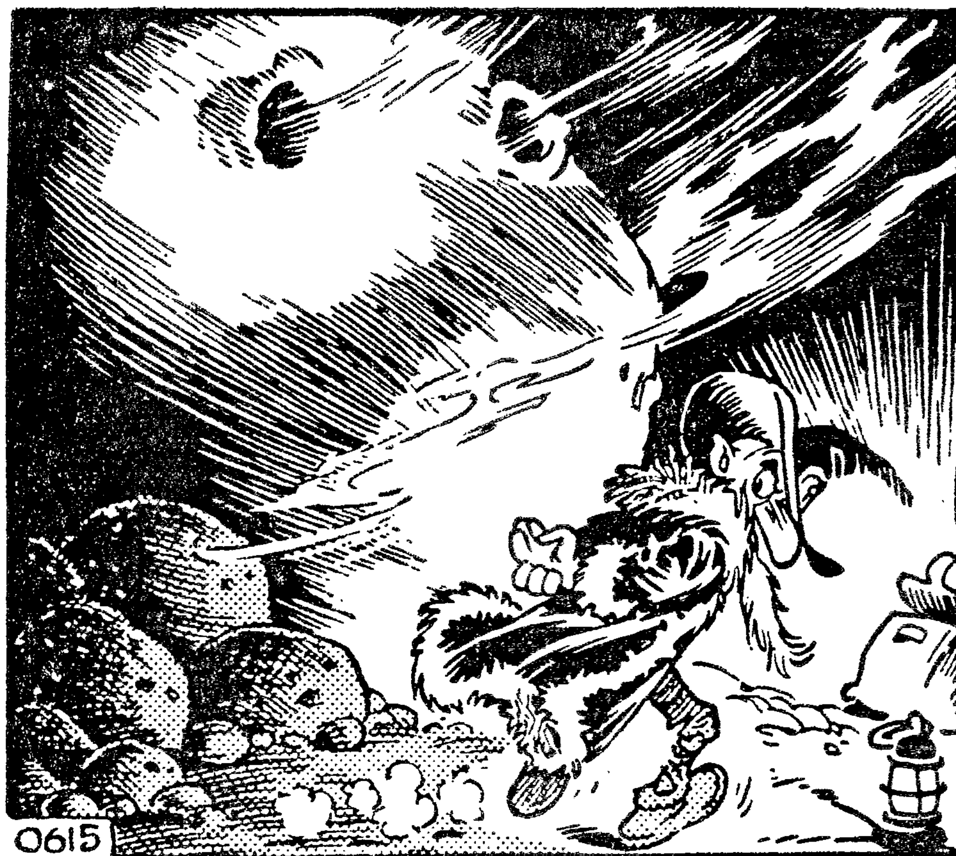

0614 In zijn kliniek aangekomen greep doctorandus Zielknijper de telefoon en belde professor Prlwytzkofsky op.
"Ik heb de heer Bommel opgezocht, zoals we hadden afgesproken" meldde hij. "Onopvallend heb ik hem een poosje gadegeslagen, maar naar mijn mening is er niets met hem aan de hand. Nee, geen sprake van een... Juist ja, geen spraak van een verkrankter geest. Dat wilde ik juist zeggen. Geheel normaal, volgens mij. Zeer levenslustig en fris. Het moet een tijdelijke inzinking geweest zijn; ik zie dat vaker in mijn praktijk".
Wanneer hij heer Ollie de volgende morgen had zien lopen, zou hij echter hebben getwijfeld. De gisteren nog zo opgewekte heer bewoog zich nu gebogen en lusteloos door het winterse landschap en sprak mompelend tot zichzelf.
"Zou ik aan tijdelijke inzinkingen lijden?", vroeg hij zich af. "Toen ik vanmorgen opstond, was het er weer. Dat suffe gevoel, bedoel ik. Of misschien heb ik kou gevat door de waterspoeling uit de Oude hoe-heet-ie. Maar gelukkig weet ik nu wat er tegen helpt; ik herinner me de plek nog heel goed".
Zo prevelende slofte hij voort, totdat hij de plek gevonden had waar de boortoren gestaan had. Een glimlach plooide zijn vermoeide trekken toen hij op het verwrongen metaal ging zitten om de dampen op te snuiven die daar uit de grond opstegen.
"Dit is het", fluisterde hij, terwijl hij zijn das wat losser trok. "Frisse lucht. Dat is wat een heer nodig heeft in deze ontregelde wereld. Ik voel mijn gemoed opklaren, bedoel ik"

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0615 Terwijl heer Bommel in de frisse lucht nieuwe krachten zat op te doen, had magister Hocus Pas het minder naar zijn zin. Onrustig ijsbeerde hij door de kleine ruimte die hij in de Tranemont-spelonk had afgesloten en keek loerend om zich heen.

"Het bevalt me niet", preutelde hij. "De Wademzwalm puft en toch is de sfeer dun. De lading is niet meer wat hij geweest is. De sfeer blijft dun, zeg ik. Wie berooft een oude stakker van zijn wadem? Niet die klapmutsen hiernaast; die zijn te bot om lucht te ruiken. Wat kan er gebeurd zijn? En hoe?"

Hij bleef plotseling staan en keek met bolle ogen naar de zoldering van het gewelf.

"Er moet ergens een gat ontstaan zijn", kraste hij. "Kijk maar hoe de wadem omhoog trekt. Waar is dat gat?"

Stommelend tussen de rotsblokken begon hij te zoeken; de dwergen die in de spelonk zaten, merkten niets van zijn moeilijkheden. Toch waren ze niet zo bot als de grijsaard meende, want ze voelden heel goed, dat er iets mis was.

"Slechte lucht hier", bromde een van hen. "Suf. Geen wadum".

"Grot is niet goed meer", beaamde zijn buurman. "Warm. maar suf".

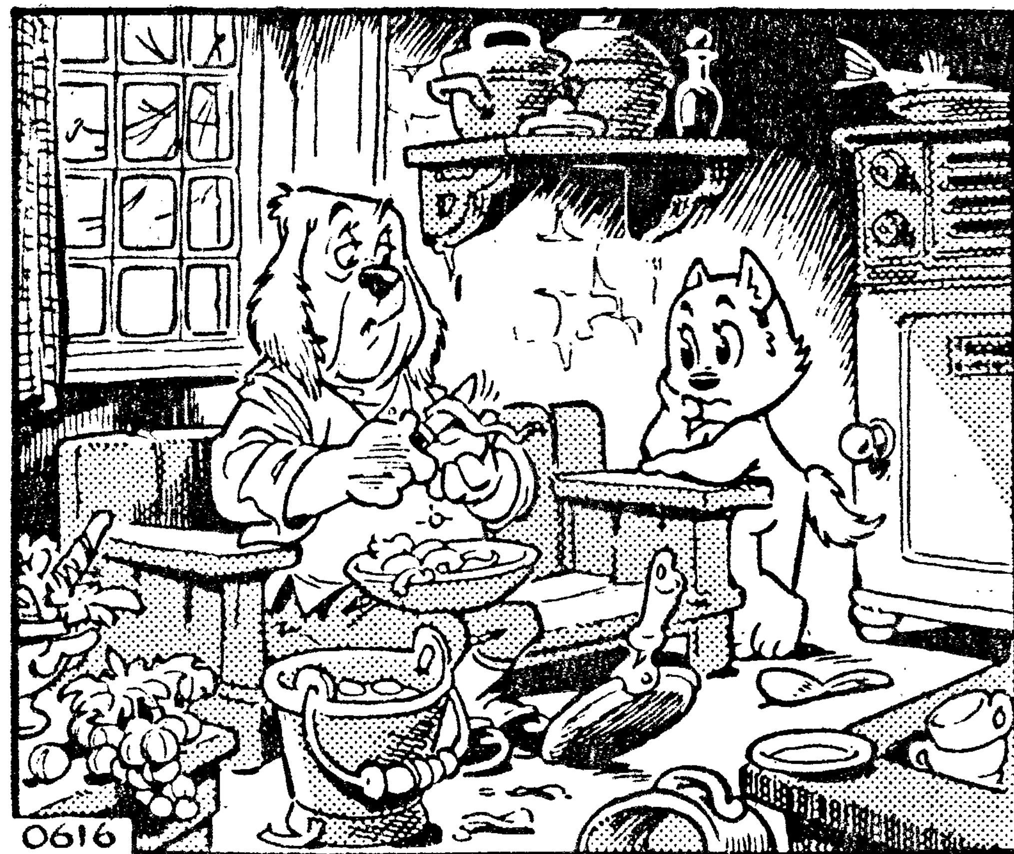
"Kunnen beter naar buiten gaan", stelde het vrouwtje voor. "Misschien is lucht daar beter".

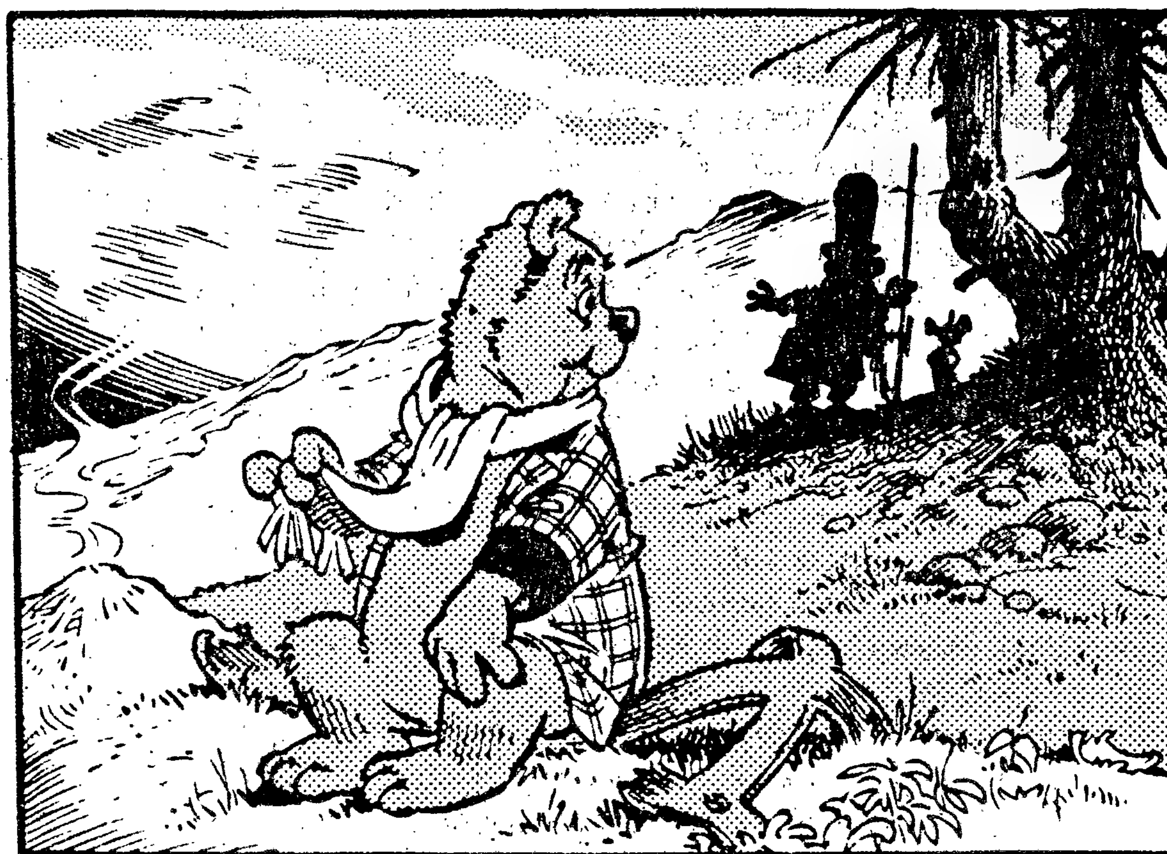
"Goed gezegd", meende de eerste. "Is er ook lichter. Misschien vinden we een andere wademgrot".

"Hoeft niet", zei het vrouwtje. "Als er maar tranemontane is".

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

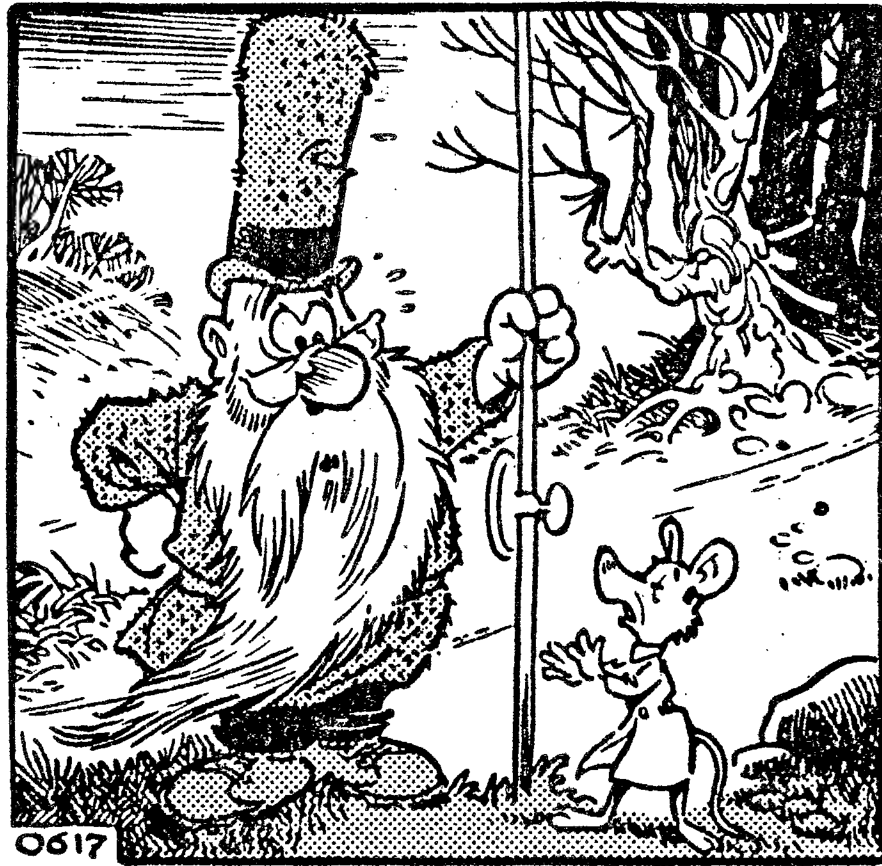

0616 Tom Poes was niet gerust over het gedrag van heer Bommel en daarom zocht hij Joost op.
,,U haalt me de woorden uit de mond, als ik me zo mag uitdrukken'', sprak deze, een aardappel schillend. ,,Van het ene uiterste in het andere, net als u zegt. Laat de inestrone Seigneur Isole staan, omdat hij geen trek heeft. En dat, terwijl ik er mijn uiterste zorg aan besteed heb, met venkel en prei, wanneer u mij toestaat. En als hij dan later van een uitputtende wandeling terugkomt, roept hij om hutspot! Nu vraag ik u''.

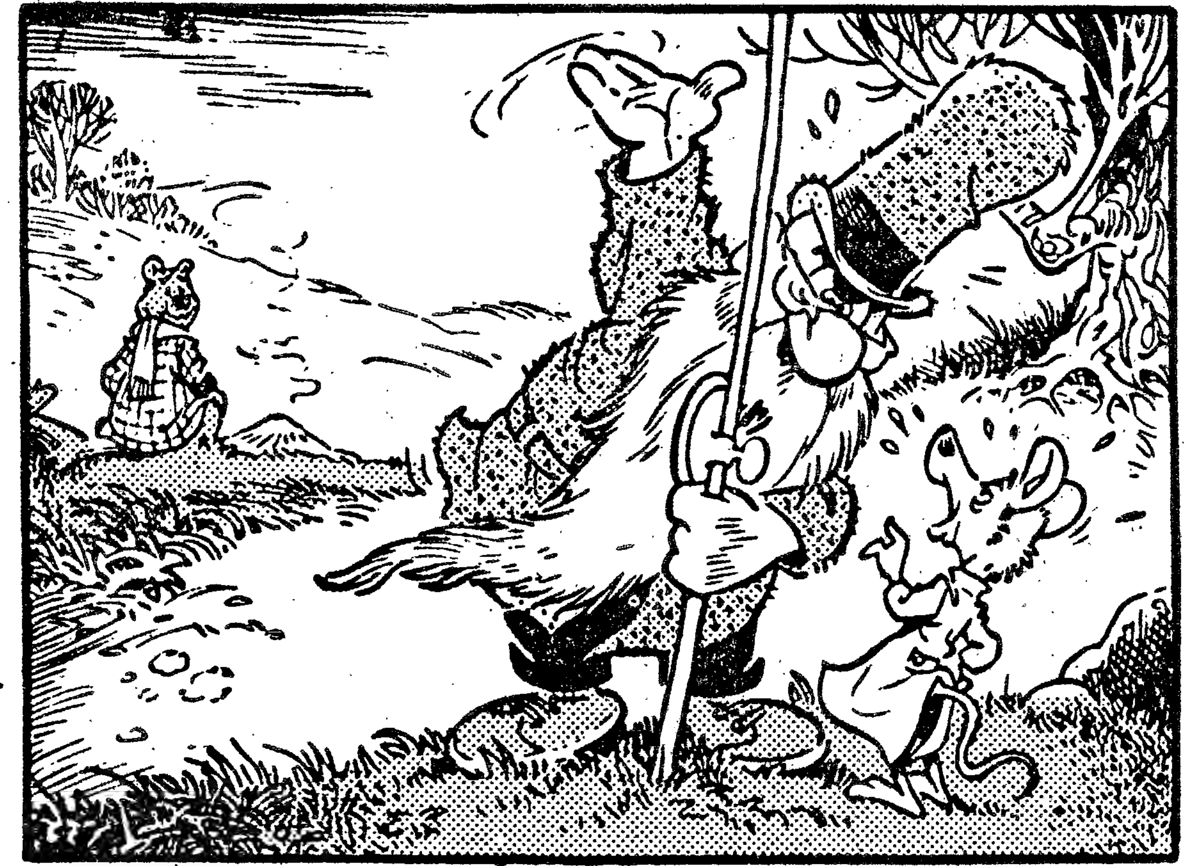
,,Hm'', zei Tom Poes. ,,Na een wandeling, hè?''
Joost keek getroffen op. ,,D aar zegt u het'', gaf hij toe, ,,Het valt me op, dat hij altijd uitgaat, als hij een inzinking heeft, en dan opgewekt terugkomt. Houdt u mij ten goede, maar zou hij ergens aan verslaafd zijn?''
,,Ik zal hem in de gaten houden'', beloofde Tom Poes. ,,Ten slotte heeft de dokter dat ook voorgeschreven''.
Heer Ollie had op dat moment echter geen behoefte aan begeleiding. Hij zat vergenoegd naast het dampende heuveltje en keek naar de figuren die achter hem de bodem onderzochten. Het waren professor Prlwytzkofsky en zijn assistent, die een andere plek voor de boortoren zochten.
,,Een langweilige zaak'', hoorde hij de hoogleraar zeggen. ,,Nu is mijner ader van stadenpunt geanderd. Door der misslag des vorigen males vermoed ik. Het geeft ja altijd ener onbestandigheidsfaktoor. Wij moeten snel verzoeken op zijner spoor te geraken, mijn Pieps. Anders kan der nieuwe instelling niet geplaatst worden''.

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0617. "Waarom moeten wij ons zo haasten?", vroeg Alexander Pieps. „Ik zie het hele nut van die ader niet zo zitten. Dat energie-gas van u wordt toch alleen maar voor ontploffingen gebruikt. Milieuverontreiniging en vechten, ik ken dat".
De geleerde had ontsteld toegeluisterd, maar nu maakte drift zich van hem meester.
„Verzwijgt u zich!", riep hij uit. „U bent ener weteniets. Der nuts des gasses is ja, dat hij groeien laat. Der energie wordt niet bestemd voor ploffingen en ontreinigen, maar voor wassen! In ener jaarhonderd zal gans der aardesbodem overgewoekerd zijn door der steenkanker. Wat is dan schoner dan verrijkerd gróótgras? Overal zal men der groen groeien laten; huizenshoog. Middels der energiegas, die ik bekomen zal. Roept u zich dat in uwer geestesoog, mijnheer Pieps!"
„Ik zie het al", zei de assistent schamper. „mooi hoor. Huizehoog gras". Geknoei met de natuur uit de oude school noem ik dat. Men zou dit soort onderzoek aan jongeren moeten overlaten, die weten wat er eigenlijk aan het gebeuren is. De wereld heeft andere dingen nodig . . ."
„Praw!", schreeuwde de heer Prlwytzkofsky. „En wat benodigt der wereld?"
„Welvaart!", riep Pieps. „Vooruitgang. Voedsel . . . "
„En is der gras geen voedering?", bulderde zijn chef met rauwe stem. „Of korn en getreide?"
Deze geleerde woordenwisseling had ernstige gevolgen kunnen hebben, wanneer er op de achtergrond geen goedgeluimde heer had gezeten.

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0618 De boze stemmen hinderden heer Bommels opgewektheid, zodat hij besloot er een einde aan te maken.
„Kom, kom", riep hij opstaande. „Dat gekibbel is niet leuk. Luister liever naar het zingen van de wind".
De geleerden wierpen een onthutste blik op de roepende, die met een wapperende sjaal in de noordooster stond, en de professor snauwde: „Wat is dat voor ener kwatsj? Wij maken wetenschappelijker arbeid en geen kibbel!!"

„Het is geen kwats", riep heer Ollie terug. „Hier kunt u frisse lucht opsnuiven. Dat is veel gezonder dan ruzie maken, want van hier uit kunt u zien hoe mooi en vrolijk de wereld is".

„Praw", mompelde de heer Priwytzkofsky. „Wat kan der Boml menen? Zo ener bemerking is ja malzinnig".
Maar omdat doctorandus Zielknijper had vastgesteld, dat heer Ollie geheel normaal was, zette hij zijn bril recht en liep naar het heuveltje, gevolgd door zijn assistent.
„Der wereld geeft hier niets mooies", sprak hij gemelijk. „U zit hier tussen de verschutterde boorinstellingsresten, waar mijner ader geschadigd geworden is. Ik benodig der ader en geen frisser lucht".
Daar was Bommel het echter niet mee eens. „Door mijn eigen boring heb ik een ander soort ader blootgelegd", zei hij geheimzinnig. „Kijk maar; daar waar dampen uit de grond komen". En met die woorden wees hij op Alexander Pieps, die aandachtig stond te snuiven.

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

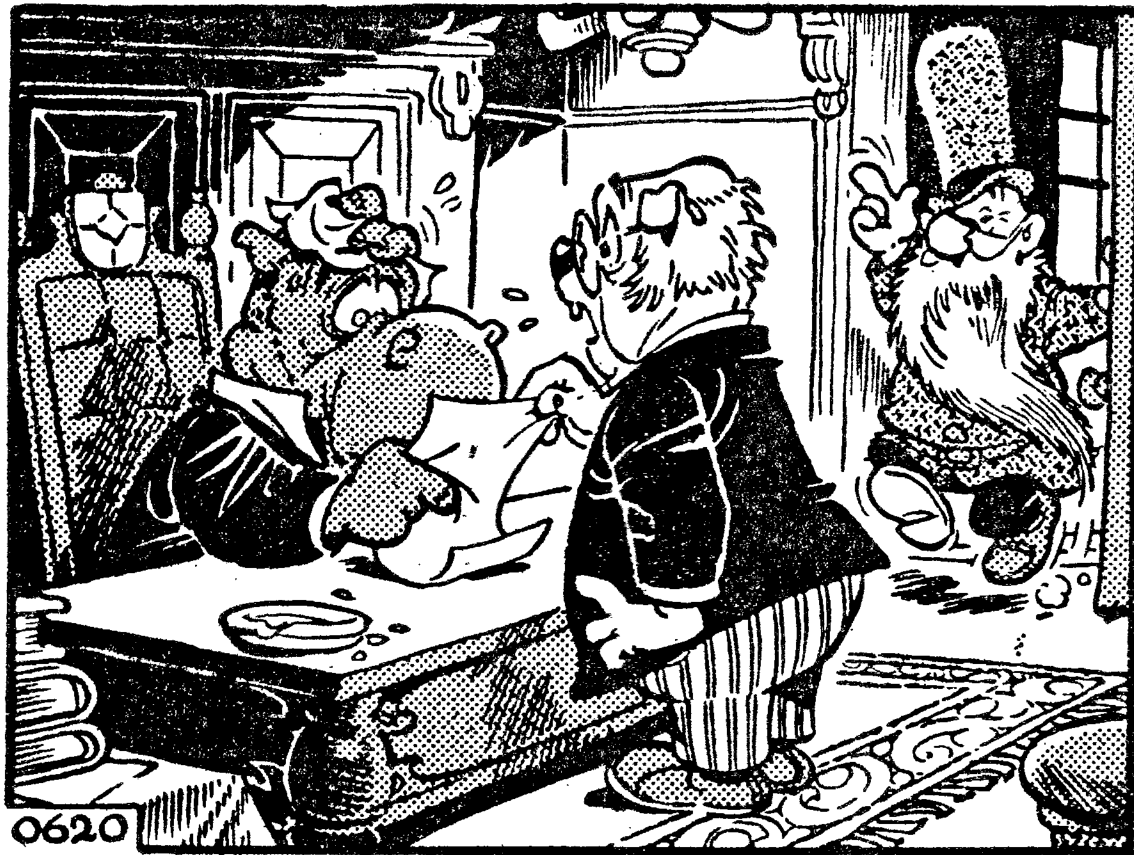

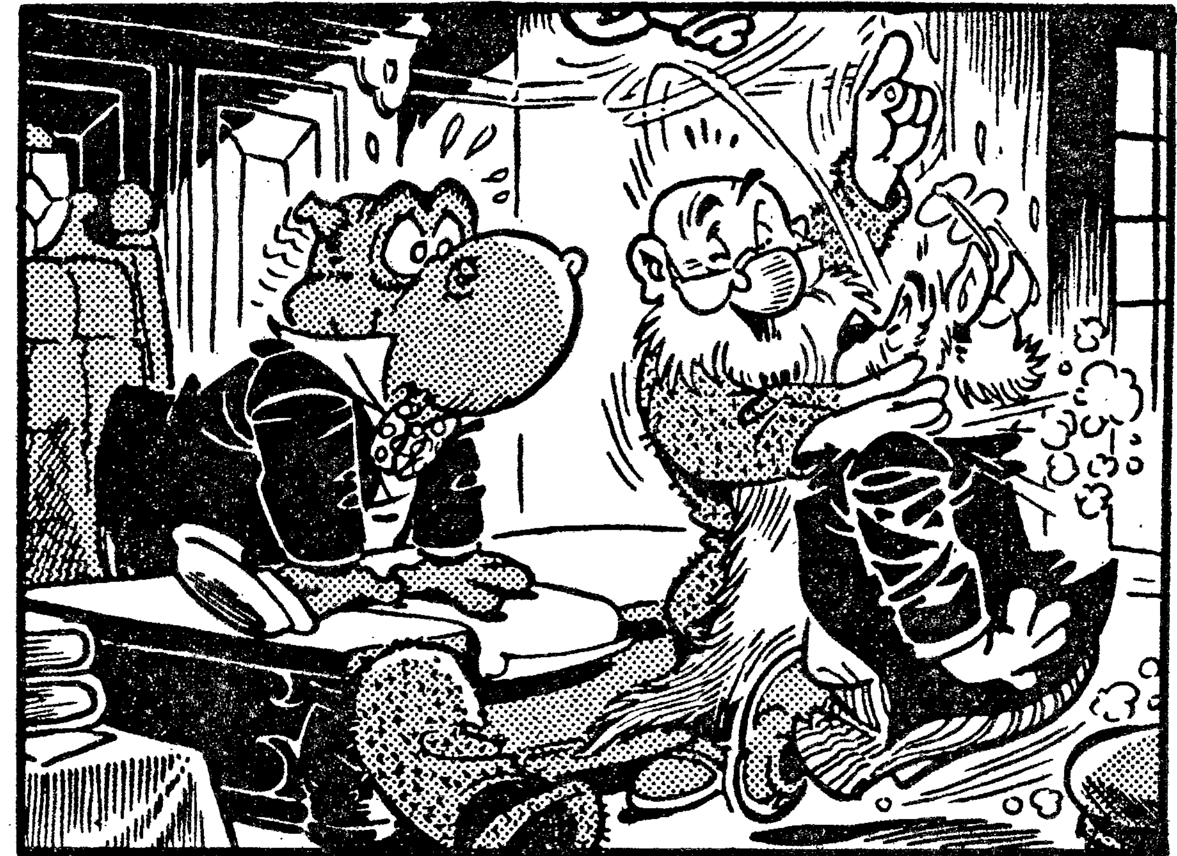
0619 De hoogleraar keek verbaasd naar het heuveltje en door wetenschappelijke nieuwsgierigheid gedreven, trad hij erop toe.
„Goed ruiken", riep de assistent jolig. „Dit is wat anders dan groot gras".
Hij huppelde uitgelaten om zijn chef heen en gaf hem speels een tikje op de achterkant. De hoogleraar merkte het nauwelijks op; hij haalde diep en piepend adem, terwijl hij steun zocht op de opgeworpen aarde, omdat een lichte duizeling hem beving. Doch toen richtte hij zich op en zijn baard vervormde tot een onwennige glimlach.
„Dat is ja gans zonderbaar", sprak hij. „Hier ontkomt een eigendommelijker gas aan der aardesbodem. Het is klaar, dat ener bron aangeboord geworden is met heilzamer werking. Dat zou ja een schoner koeroord geven waar men heilsbaden genieten kan. Een badesoord voor geestelijker opknapping".
„Het is geen badesoord", zei heer Ollie, terwijl hij naast de geleerde plaats nam. „Het is een bron. Een Bommelbron tegen senilatie".
Maar de ander hoorde hem niet, omdat hij het te druk had met zijn eigen gedachten.
„Plotseling versta ik wat der Pieps bedoelde", riep hij monkelend uit. „Wie kommert zich om grote grassen, wanneer men zich met kleine gassen vergenoegen kan?"
„Heel goed", zei de assistent giechelend. „Ik wist niet, dat je dat in je had, ouwe!"
„Men heeft veel meer in dan men weet", kraaide de professor. „En in ener koeroord komt dat alles eruit".

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0620 „Het besturen van een stad is geen lolletje, vandaag de dag", mompelde burgemeester Dickerdack. Hij zat met bleke ogen naar de cijfers te kijken die de ambtenaar Dorknoper hem verstrekt had, en het zweet brak hem uit.

„Bezuinigen", maande de beambte. „Dat is dringend geboden. Geen gelden voor een nieuw gemeentehuis en toelagen voor gezang in vermaak-opera's is uit den boze. Ook vrees ik, dat het aannemen van overheidspersoneel teruggebracht moet worden. Met een bezwaard gemoed, burgemeester, er is dringend tekort aan ambtenaren. Maar de feiten zijn er — en daar zitten we mee".

Op dat moment zwaaide de deur open en professor Prlwytzkofsky betrad lichtvoetig het vertrek.

„Praw!", riep de geleerde uit. „Ontschuldig der stoornis, maar ik ga zovoort weder henen. Geld is het enige wat ik vragen kom. Geld voor der bouw ener koeroord met heilsbaden".

„Geen sprake van", zei de heer Dorknoper. „We zitten met grote zorgen."

Verder kwam hij niet, want de geleerde legde hem met een vriendelijk schouderklopje het zwijgen op.

„Dat is het ja net", riep hij lachend. „Kommernis en zwarigheden. Daarvoor zijn heilsbaden der lozing. En ik heb mij daar badesgassen aangeboord die in der wetenschap gans onbekend zijn. Wederom hebben de psifaktoren zegengevierd, mijne heerschappen!"

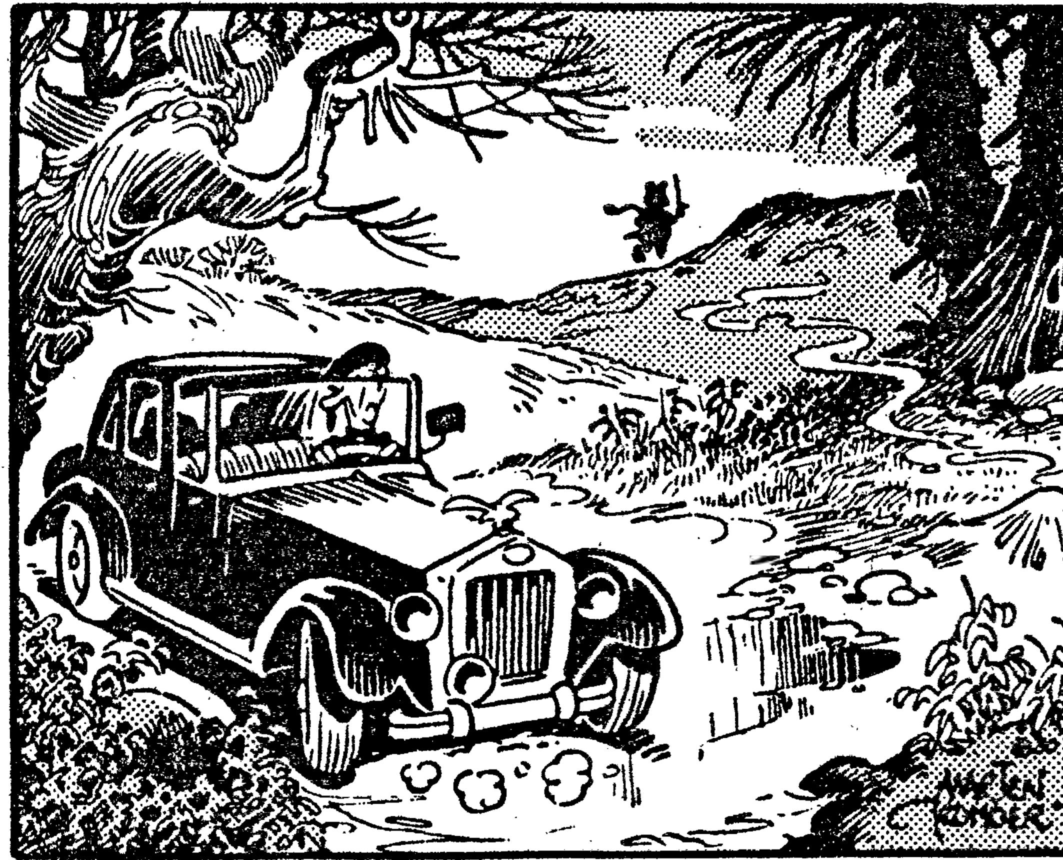
De burgemeester rees uit zijn zetel op en keek verbluft naar het vrolijke toneeltje.

„Ook dát nog", prevelde hij. „Het is de prof in zijn bol geslagen".

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

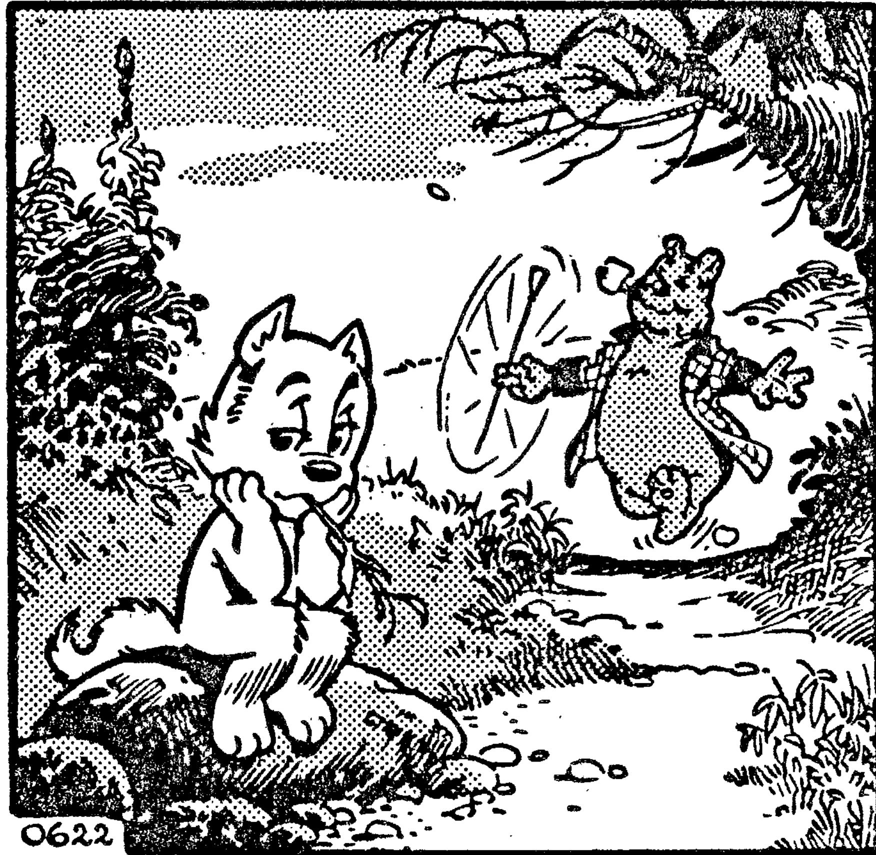

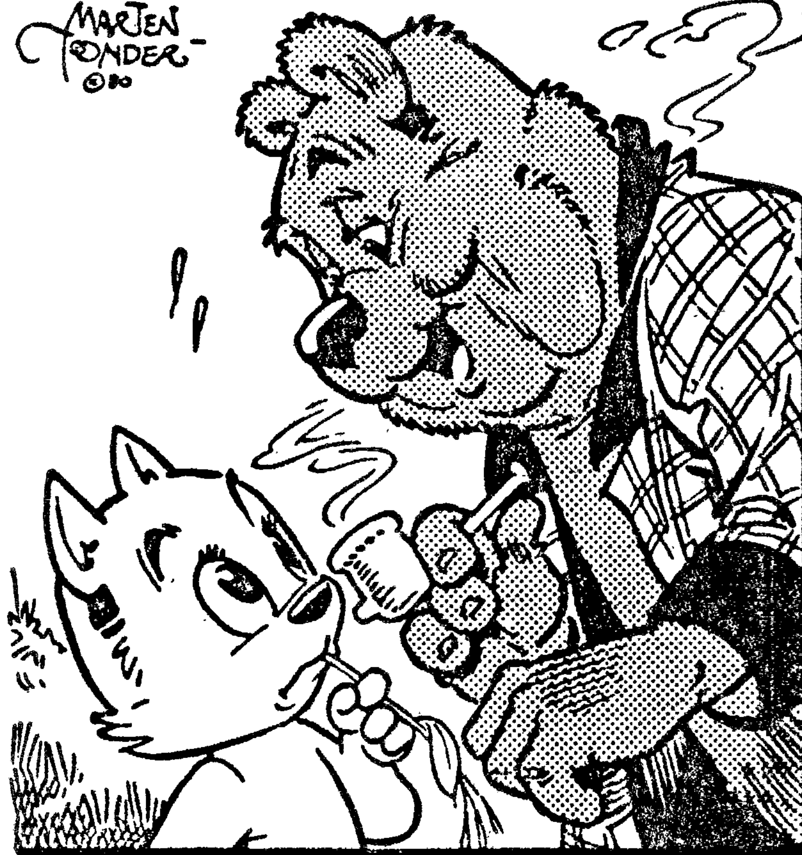

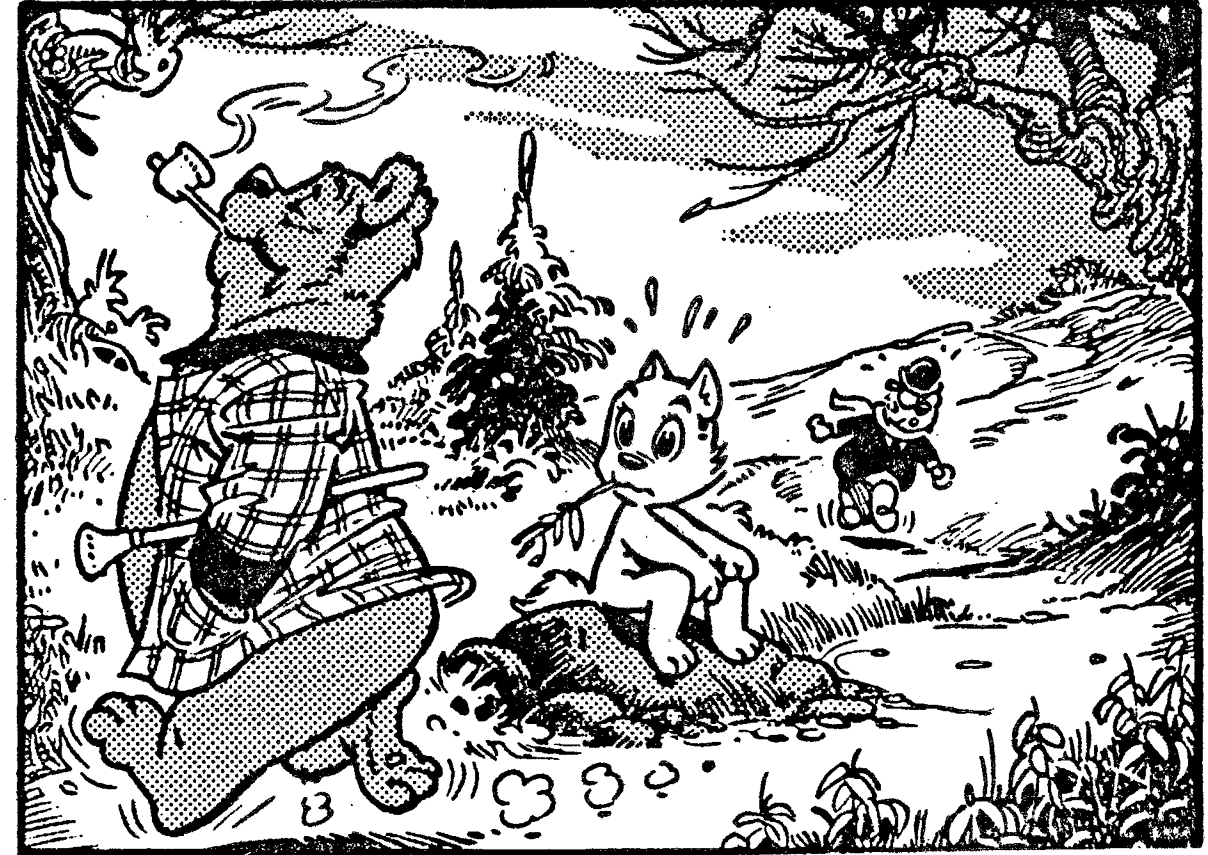
0621 „Het is mij plotselijk klaar in der kop geworden!", riep professor Prlwytzkofsky. „Door der opademen des heilsgasses dat opstijgert uit der grondesbodem. Daar ziet men der ganse wereld in der schone schijn der werkelijkheid. Daar verzwinden de zwarignissen".
Hij sloeg een kuitenflikker en vervolgde: „Komt u met mij, bid ik u. Dat zal u overtuigen van de noodwendigheid daar een koeroord op te stellen. Komt u toch mede!"
Zijn toon was zo dringend, dat de burgemeester besloot een onderzoek in te stellen; vooral omdat de sfeer in zijn werkvertrek hem al lang tegenstond.
Niet lang daarna naderde de dienstauto dan ook het heuveltje, dat even tevoren door heer Bommel verlaten was.
„Eigenaardig", mompelde de magistraat, die als eerste de dampen inademde. „Aardig, zou ik zeggen... Wat licht in het hoofd... Maar toch, lhéél aardig..."
„Zo is het ja net", gaf de geleerde toe. „Ik zou zelfs zeggen: buitenordentelijk aardig!"
„Hm", zei de ambtenaar Dorknoper. „Ik weet niet wat hier aardig aan is. Het riekt muf en het lijkt mij een soort bodemgas toe, als u mij vraagt".
„Ik vraag je niks", riep de burgemeester met toenemende verlichting.
„Het is geen bodemgas", zei de hoogleraar. „Maar ik ga zovoort ener monster nemen om het wetenschappelijk te proeven"

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

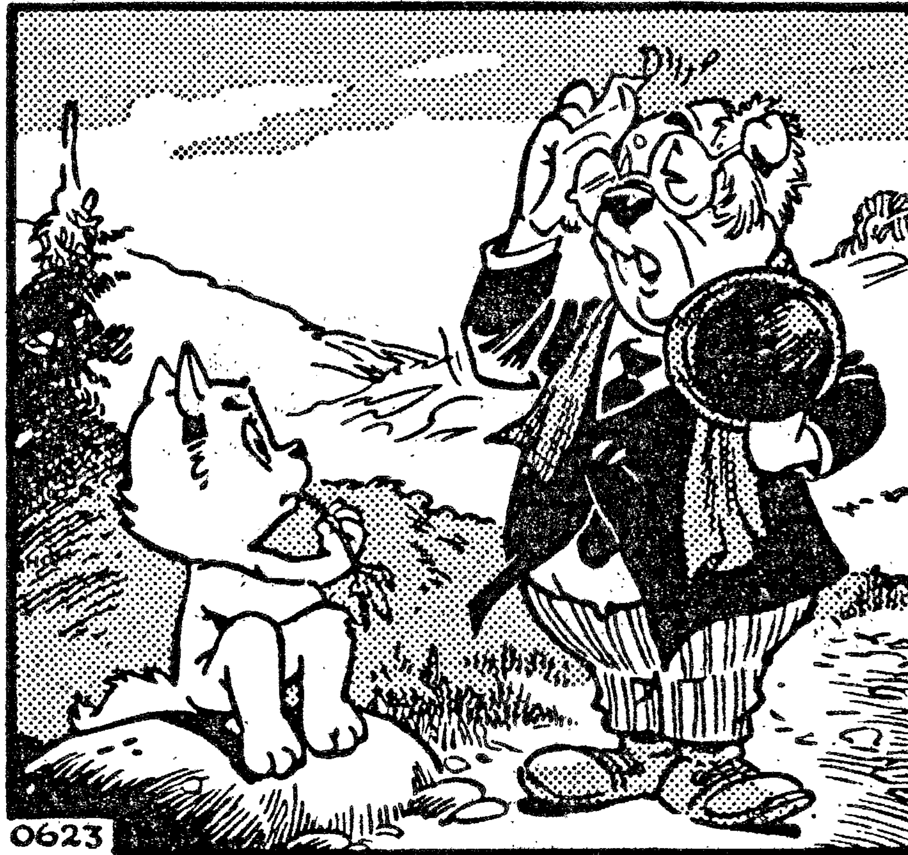

0622 — Tom Poes zat aan de kant van de weg op een grasspriet te kauwen, toen heer Bommel opgewekt huiswaarts keerde.
„Hallo, jonge vriend!", riep deze, stilstaande. „Zit je daar nog steeds te mokken, omdat Doddeltje boos op je was? Ze bedoelde het goed, hoor! Zij weet waar de wijsheid is, en dat is bij een heer, die zo maar een badesbron aanboort. Beter gassen dan grassen. Beter kleine grassen dan grote gassen, bedoel ik. Hahaha!"
Tom Poes keek hem verbluft aan en heer Ollie boog zich vertrouwelijk naar hem over.
„Dat was een grapje", legde hij uit. „De professor heeft er smakelijk om gelachen, als heren onder elkaar. Maar jij hebt geen gevoel voor humor, zie ik. Tot de volgende keer dan maar".
„Het is helemaal mis met heer Bommel", zei hij tot zichzelf. „Er is iets aan de hand wat ik niet snap. Het is begonnen na zijn bergtochtje en het wordt steeds erger. Ik ben bang dat hij weer met iets bezig is waar narigheid van kan komen. Natuurlijk is het beter dan zijn somberheid, maar dit is een beetje te veel van het goede. Hoe kan ik hem weer gewoon krijgen?"
Het geluid van naderende voetstappen schrok hem op uit zijn gepeins en toen hij opkeek, zag hij de heer Dorknoper naderen met een verbeten uitdrukking op het gelaat.

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0623 — De ambtenaar eerste klasse bleef staan en ondanks de frisse wind nam hij de hoed af om zijn voorhoofd te betten.
„Weet jij soms iets van dat vergiftige aardgas dat een eind verderop uit de grond komt?" vroeg hij.
„Aardgas?", herhaalde Tom Poes. „Maar dat is toch nuttig?"
„Dit niet", zei de beambte zuchtend. „Het is milieuvervuilend en schadelijk voor de bevolking. De burgemeester is er tijdens het onderzoek al door aangetast. Hij zit daar maar en overweegt onbezonnen maatregelen, zoals het bouwen van een kuuroord. En dat, terwijl er zelfs geen geld is om ambtenaren aan te nemen. Het hoofd van het gemeentelaboratorium zal het gas onderzoeken, maar ik ben bang, dat de professor zelf aangeslagen is. Het is een toestand".
De heer Dorknoper was niet de enige die zorgen had. In de grot onder de bergen zaten de holbewoners gedrukt bij elkander en bespraken hun moeilijkheden.
„Is hier slecht", zei een van hen. „Geen wadem".
„Geen tranemontane", gaf een ander toe. „Ruikt hier muf".
„Beter de wereld in te trekken", stelde de derde voor. „Daar is het ook slecht. Maar beter dan hier, waar zwarte bij wademzwalm zit en lillijke dingen gaat doen".
„Beter de wereld in te trekken", besloot het vrouwtje dat erbij zat. En omdat zij het laatste woord had, maakten ze zich reisvaardig.

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

624 Toen de bewoners van de Tranemontspelonk aan hun uittocht begonnen, werd de stilte die gewoonlijk over de Zwarte Bergen hing, verbroken door het geschuifel van voetstappen en het gemompel van vele stemmen. Vooral in de Poerpas was het een drukte van belang, omdat de meesten de oudste volgden. Dat was te begrijpen; hij was in zijn jeugd al eens in de wereld geweest als nar aan het hof van graaf Mork.

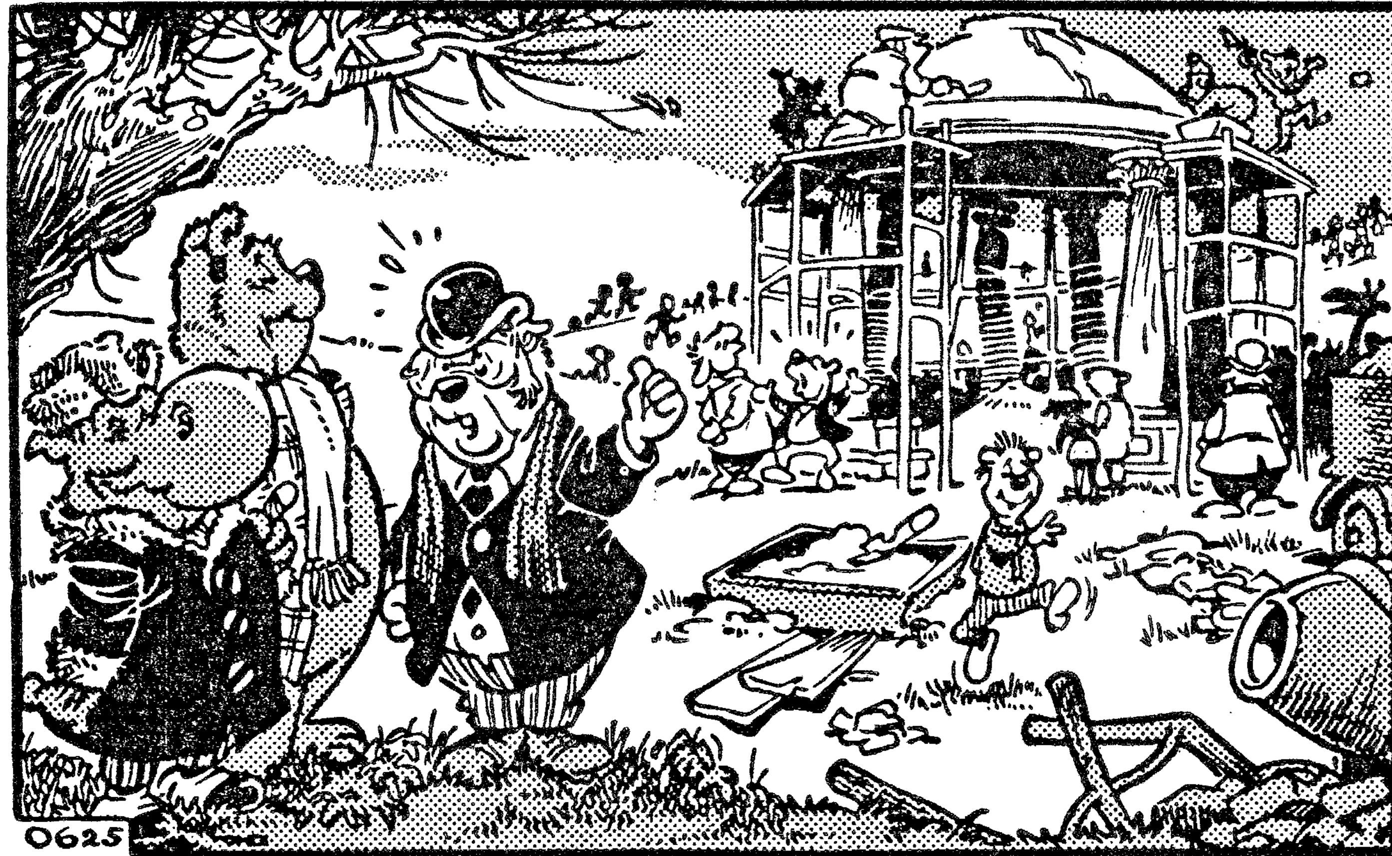
„Is erg", sprak hij tot het vrouwtje, dat zijn paddestoelen droeg zoals het hoorde. „Ik weet de weg naar grote wereld en zal die wijzen. Maar ben bang, dat we moeten werken voor eten. Zwammen raken op en voor nieuwe moet betaald worden. Wereld is slecht. Goede wademtijden zijn voorbij".

De oorzaak daarvan was magister Pas, die de wademzwalm van de rest van de grot had afgesloten, zoals we weten. De wadem zelf ontsnapte nu echter door de zoldering en de misselijke grijsaard was hijgend bezig om de oorzaak op te sporen.

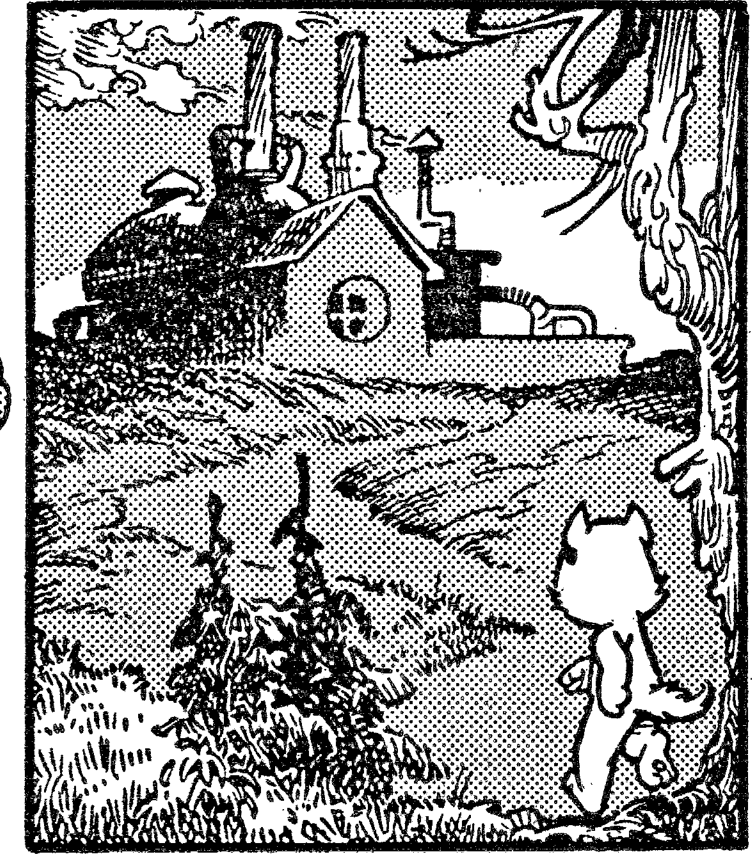
„Daar moet ergens een tochtgat zijn" kraste hij, terwijl hij zich moeizaam langs een paar druipstenen naar boven werkte. „Dat moet ik stoppen. Dat moet dicht want anders zijn de goede tijden van een oude man voorbij. Ik zeg: dat moet ik stoppen, vóórdat het te laat is".

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

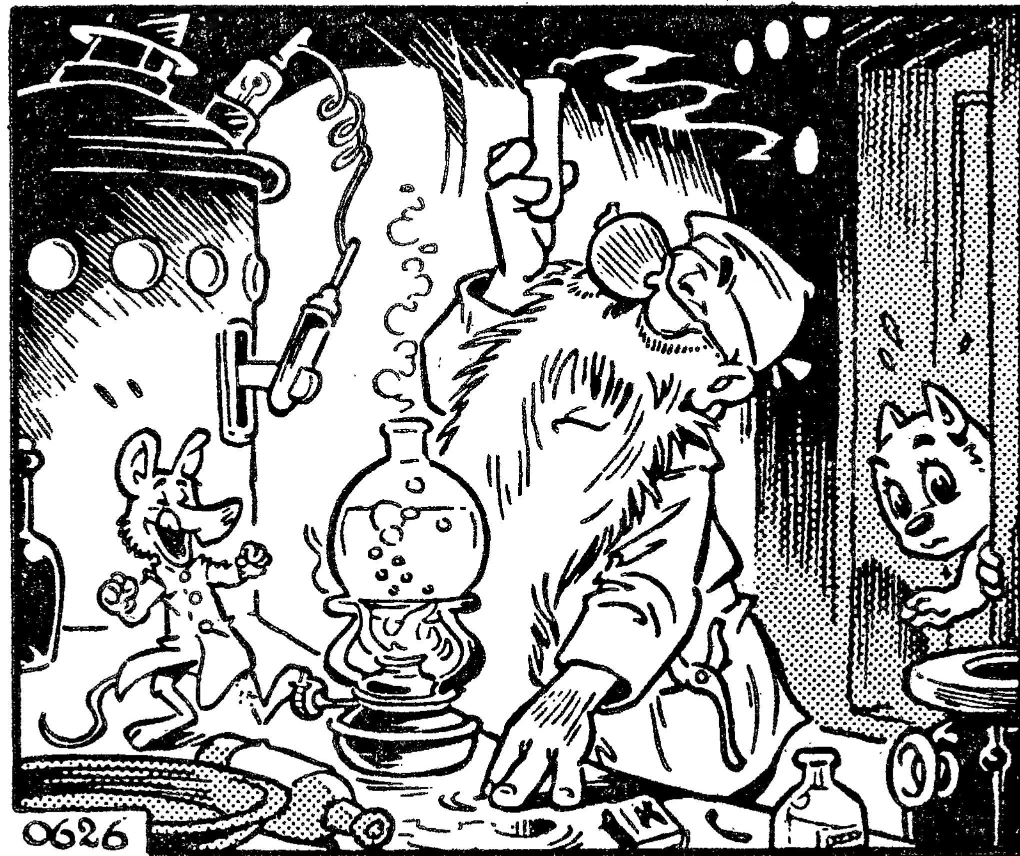

0625 De heer Dickerdack had intussen ferm aangepakt, zodat er al spoedig een fraaie koepel verrees op de plaats waar eens de Bommelboor gestaan had. Weliswaar vertoonden de zuilen enige afwijkingen en het gehele bouwwerkje maakte een tamelijk slordige indruk. Maar dat kwam omdat de bouwers al metselende onder de invloed van de heilzame gassen raakten. Omdat de vele omstanders daar ook het genot van hadden, was de beambte Dorknoper de enige die erover viel.
„Schandelijk", sprak hij, toen hij met de burgemeester en heer Ollie naar de vorderingen kwam kijken. „Knoeiwerk. Dit gaat zo niet. En het ergste is nog, dat mijn ambtenaren niet meer op hun werk komen, omdat ze liever hier zijn. Trouwens wie moet dit allemaal betalen?"
„De betaling komt wel terecht" zei heer Bommel gul ‚Geld speelt geen rol voor een Bommelkoerbad zegt u nu zelf. Kijk nu toch eens aan hoe blij die dakdekkers daar staan te zingen".
„Ja", viel de burgemeester bij. „Luister nou toch eens. Waarom neem je geen andere ambtenaren aan, Dorknoper? Ten slotte heeft iedereen recht op ontspanning, zelfs beambten"

De ambtenaar eerste klasse werd overvallen door een groot gevoel van eenzaamheid en hij verliet droevig het terrein. Op datzelfde moment was Tom Poes op weg naar het stadslaboratorium om te kijken of professor Prlwytzkofsky de samenstelling van het gas al onderzocht had. „Dorknoper zei nu wel, dat die ook aangeslagen was", dacht hij, „maar tenslotte is de prof een geleerde en de wetenschap gaat bij hem vóór alles"

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0626 Toen Tom Poes het laboratorium binnenkwam, stond professor Prlwytzkofsky een reageerbuisje te onderzoeken. Het was duidelijk, dat de geleerde schik in zijn werk had, want terwijl hij het glaswerk tegen het licht hield, hief hij een droevig lied aan, dat de ruiten deed trillen.

„Een bloemlein bloemt in Oertsjistan", zong hij met een ongeschoolde keelstem. „Een bloemlein zonder blader. . . Verhoogt u der vlam een weinig, mijnheer Pieps. Dezer proeksel is niet recht gaar Daar komt der wintr nader. In Oertsjistan . . ."

„Weet u al wat dat voor spul is?", vroeg Tom Poes, de hoogleraar op de jas tikkend.

„Alleen maar ener vertaling", verklaarde deze. „Der vers is ja veel schoner in zijn eigener spraak, maar wat wilt u. Alle spraken zijn onwetenschappelijk".

„Ik bedoel dat gas", zei Tom Poes ongeduldig. „Het gas uit de grond. . "

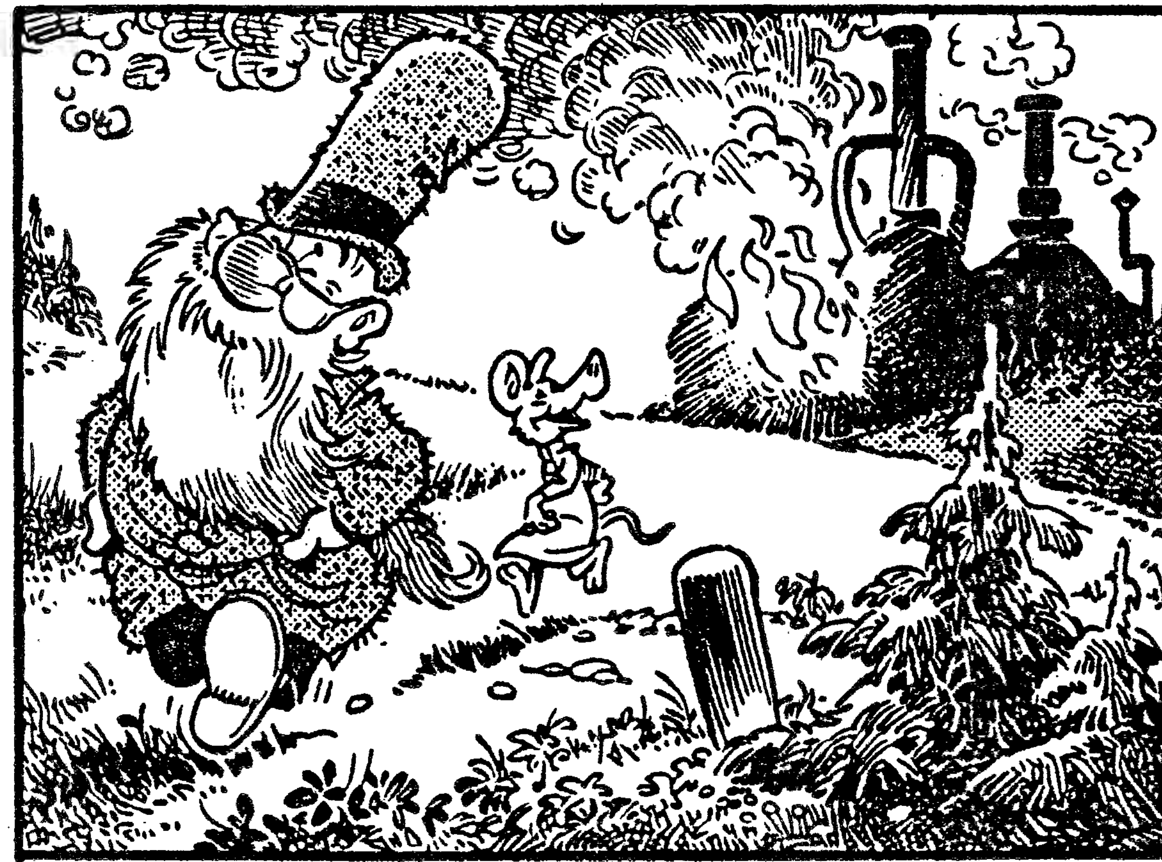
„Dit?", riep de professor lachend en hij wees op het buisje. „Dit is ener luchtverdichtering, die ik in de wetenschap nog niet begegend heb. Maar het is wichtiger het te snuiven dan het te vervloeien en uit te koken. Verdooft u der gasbrenner, mijnheer Pieps. Wij verdoen hier tijd, der men aangenamer nutten kan".

Zo sprekende wierp hij de reageerbuis met losse hand over de schouder, zodat die tegen de muur uiteen spatte. En de assistent Pieps gaf de brander een flinke trap met het oogmerk de vlam te doven, zoals zijn opdracht was. Maar jammer genoeg was deze wijze van werken niet geheel wetenschappelijk en de gevolgen bleven dan ook niet uit.

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0627 De kolf die op de gasbrander had gestaan, sloeg op de vloer aan scherven, zodat de inhoud naar alle kanten spatte. Helaas bleek die nogal brandbaar te zijn, want toen de vlam erin sloeg, vatte ze onmiddellijk vuur en zette de werkbank in lichterlaaie.
„Brand¡", riep Tom Poes. „Kijk wat je gedaan hebt".
„Ja, mooi", gaf Alexander Pieps toe. „Ik had eigenlijk evapologie moeten studeren".
„Water!", schreeuwde Tom Poes. „Alles gaat eraan!"
Professor Prlwytzkofsky had zijn werkjasje voor een wandelkostuum verwisseld en keek glimlachend om.
„Praw", sprak hij. „Zo wat? Der apparatuur is doch geouderd. Wellicht geeft der behoorde eindelijk der nieuwe waarnaar ik schoon lange gevraagd heb. Ik ga thans ener frisser lucht scheppen. Kom mede, mijnheer Pieps, wij gaan der gas bij der bronne studeren".

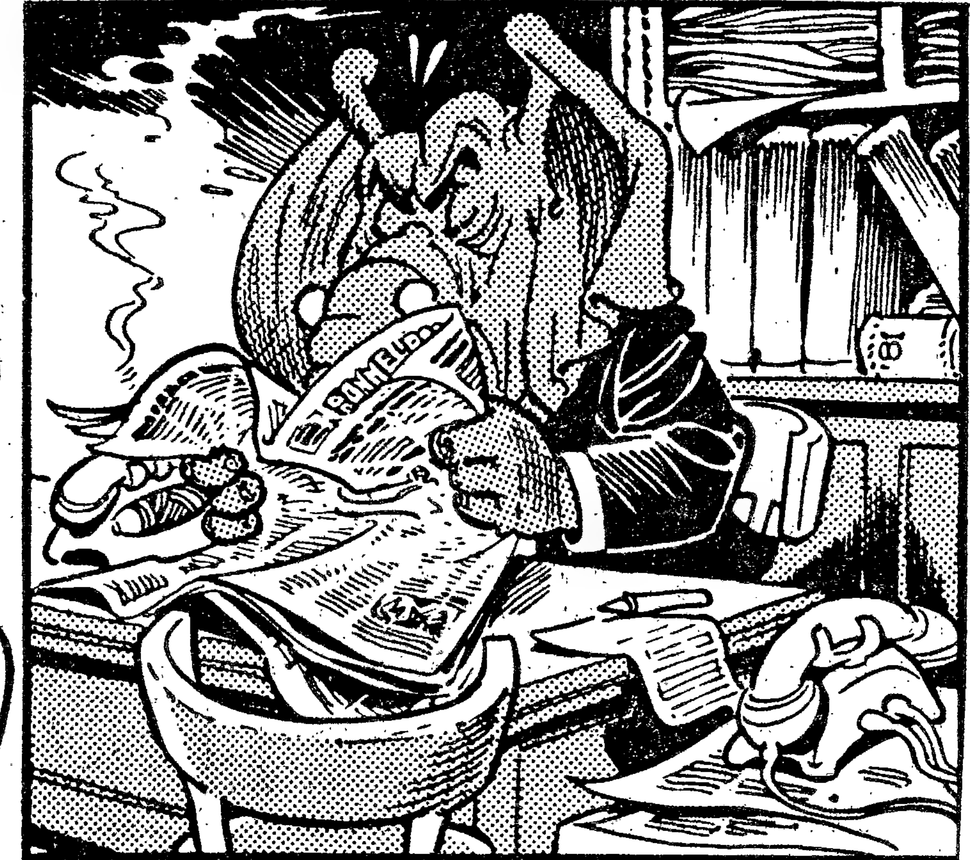
Zo schertsende verlieten de beide geleerden het pand, waaruit nu de vlammen naar buiten sloegen en Tom Poes bleef alleen in de rookwolken achter. Hij haastte zich tussen het knetterende houtwerk door naar de telefoon om de brandweer te bellen, maar het gelukte hem niet aansluiting te krijgen.
„Daar was ik al bang voor", mompelde hij. „Het zou me niet verbazen, als de brandweerlieden ook naar de bron zijn om frisse lucht te scheppen. Het is erg".

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0628 Het verbranden van het stadslaboratorium bleef natuurlijk niet onopgemerkt, maar niemand wist precies hoe het vuur ontstaan was. Hoofdredacteur Fanth van de Rommeldamse Courant nam de volgende morgen dan ook haastig de pagina's door om het fijne van de zaak te weten te komen — en toen dat niet lukte, ontbood hij de verslaggever Argus.

,,Wat betekent dat?'', riep hij verhit. ,,Eén van de belangrijkste gebouwen in de stad is een prooi der vlammen geworden. Een burcht der wetenschap! En alles wat jij er over schrijft is: 'STADSLAB AFGEBRAND. Naar verluid is gisteren het stadslab afgebrand'. Dat is alles! Is dat berichtgeving? Wat zijn de oorzaken? Welke bende zit erachter? Is er een geheime bom per ongeluk gaan lekken? Is er een proef uit de hand gelopen? Wat? Kan je het niet beter doen?''

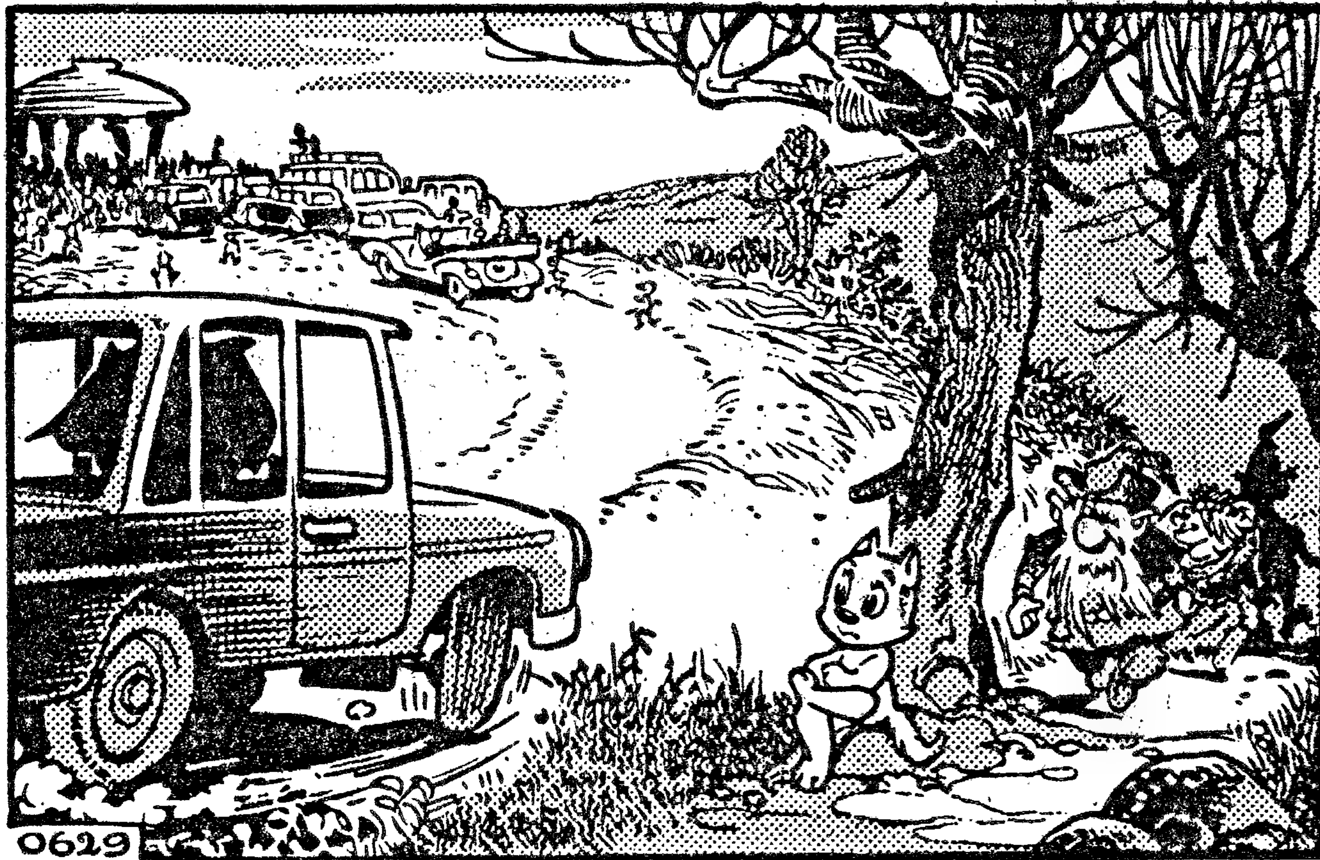
,,O, jawel'', gaf de journalist toe. ,,Maar ik heb wel iets leukers te doen, hahaha!''

Het is te begrijpen, dat de heer Fanth nu in grote woede ontstak en hem op staande voet ontsloeg, zodat hij even later weer alleen zat. Maar dat bevredigde hem toch niet geheel.

,,Het is erg'', mompelde hij, terwijl hij gemelijk door zijn dagblad bladerde. ,,Een heel hoofdartikel over een kuuroord van Bommel alsof dàt belangrijk is. Een hoofdartikel! En niets over de brand in een bouwwerk waarin al vaak een Nobelprijs bijna is gewonnen. Hm, zou daar een verband in zitten? Argus is toch een goeie verslaggever en zijn houding is niet normaal. Nu lijd ik trouwens aan onderbezetting. Wat te doen?''

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

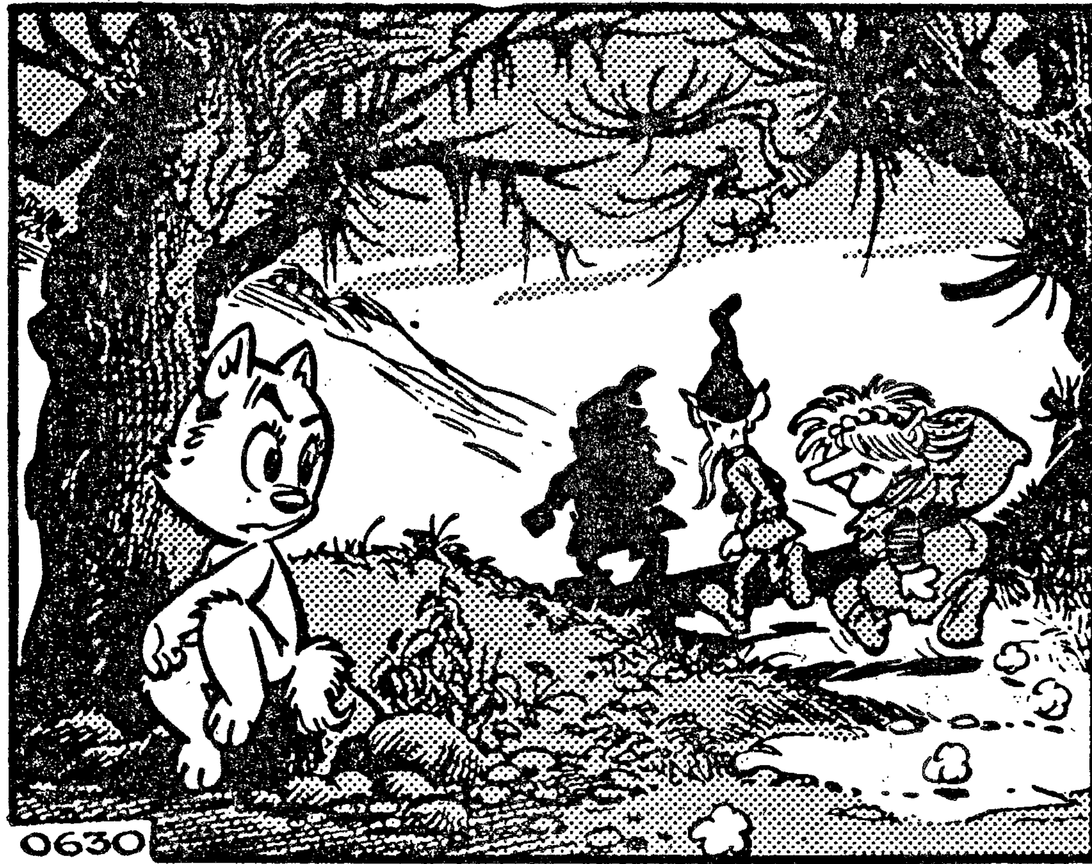
0629 Hoofdredacteur Fanth besloot om persoonlijk op onderzoek uit te gaan. Hij had al meer over het kuuroord van heer Ollie horen praten en daarom reed hij daar het eerste naar toe. Hij was trouwens niet de enige; al van verre zag hij een verkeersstroom zich in de richting van het nieuwe gebouwtje spoeden, en toen hij er dichterbij kwam, merkte hij tot zijn verbazing een menigte op, die zich daar vertrad. Tom Poes zat aan de kant van de weg en zag hem passeren.

„Welja, die ook nog", dacht hij. „Iedereen gaat naar heer Ollies lelijke tempeltje. Ik hoef er niet meer van te zien dan ik nu doe en het is zeker, dat de gassen die daar uit de grond komen, niet deugen. Hoe komen we er weer af?"
Op dat moment werd hij gestoord door een groepje voorbijgangers dat langs een zijpaadje genaderd was.
„Weet jij de weg?", vroeg de oudste, de pas inhoudend.
„Dat ligt er aan", zei Tom Poes. „Waar moeten jullie naar toe?"
„Weet ik niet", legde de ander uit. „Hebben geen wadem meer. Moeten nu werken voor eten".
„Wadem?", herhaalde Tom Poes verbaasd. „Wat is dat en waar komen jullie vandaan?"

„Woonden in berg", hernam de vreemdeling. „Daar was leven goed voor wademvolk. Maar zwarte is gekomen en nu is het bruin geworden in berg. Daarom moeten we de wereld in en werken voor eten. Waar is werken?"
„Hm", zei Tom Poes. "Het lijkt me het beste om naar het arbeidsbureau te gaan in de stad."

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0630 "Naar stad", sprak de oudste vreemdeling en hij liep verder, gevolgd door zijn metgezellen.
"Een raar stel", zei Tom Poes bij zichzelf. "Van een wademvolk heb ik nooit gehoord. En wie is die zwarte waar dat ventje het over had? Hm, ik ben benieuwd of het arbeidsbureau ze aan werk kan helpen. Dat zal niet gemakkelijk zijn".
Daar had hij gelijk in, vooral omdat het nuttige bureau geheel verlaten was. Toen de ambtenaar Dorknoper er die morgen binnentrad, zette hij zijn tas neer en keek ontstemd in de lege, donkere ruimte rond.
"Daar was ik al bang voor", mompelde hij. "Niemand komt meer op zijn werk, zelfs gemeente-ambtenaren niet. Men gaat liever de muffe gassen van dat zogenaamde kuuroord opsnuiven. Het is geheel tegen de reglementen. En intussen sta ik hier alleen, als ambtenaar eerste klasse. Aan wie moet ik het werk nu delegeren?"
Op dat moment klonk er gestommel aan de andere kant van het loket en een ongeoefende vrouwenstem riep: "Waar is werk?"
"Dit is arbeidbro", verklaarde iemand anders. "Heb ik gelezen. Maar zie geen werk".
De heer Dorknoper begreep dat er klanten waren, en omdat het werk natuurlijk altijd moet doorgaan, besloot hij persoonlijk in te springen.
"Misschien is er wel een ambtenaar in voorlopige dienst bij", dacht hij, het hoofd naar buiten stekend.

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

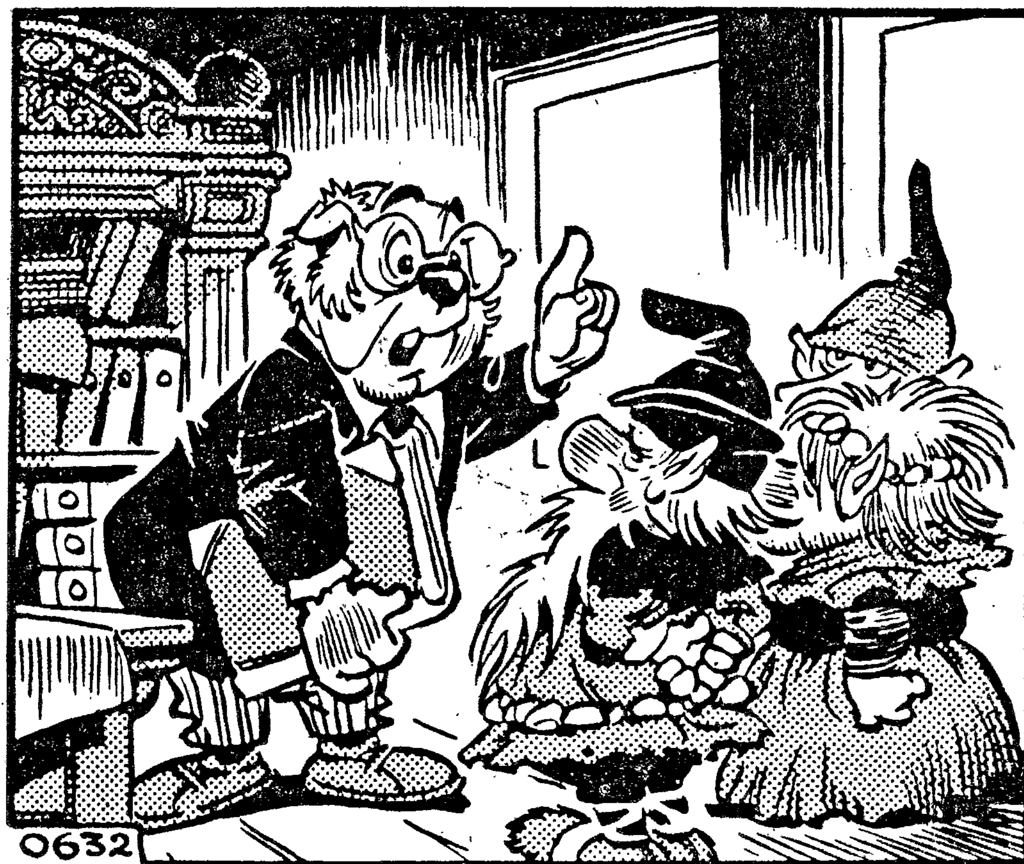

0631 "U zoekt werk, neem ik aan", zei de heer Dorknoper, terwijl hij zich uit het loket boog.
"Moet werken voor eten", gaf de klant toe. "Zwammen raken op en wereld is slecht. Waar is werk?"

"U treft het", hernam de ambtenaar. "Er is hier juist een vacature als voorlopig beambte op het arbeidsbureau. Kunt u lezen en schrijven? Hebt u getuigschriften? En bovenal, bent u punktueel?"
Deze vragen brachten de bezoekers enigszins in verwarring en ze trokken zich terug om te overleggen. Wat er precies gezegd werd, kon de ambtenaar niet verstaan, maar hij begreep wel, dat het voornamelijk over wademgebrek en behoefte aan paddestoelen ging. Ten slotte kwam men tot overeenstemming en de oudste bezoeker trad opnieuw op hem toe.
"Ikzelf", verklaarde hij. "Kan schrijven en lezen; a,b,c. Punktuwee weet ik niet en tuigschrift is weg".
De heer Dorknoper zuchtte. "Wat was uw laatste betrekking?", vroeg hij.
"Nar", zei de ander. "Hele mooi. Hof van graaf Mork. Heb daar leren lezen: a,b,c. Maar was niet veel wadem. Beter in Tranemontgrot".
"Juist", gaf de beambte moedeloos toe. "U bent aangenomen. In tijden als deze moet men zijn eisen niet te hoog stellen"

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0632 Het groepje werkzoekenden schuifelde het vertrek binnen dat achter de loketten lag, en de ambtenaar Dorknoper nam een lijvig boek ter hand. ''Hierin staan de aangeboden posities'', legde hij uit. ''U moet dit keurig bijhouden, dat spreekt. Maar nu moet ik u eerst even op de loonlijst plaatsen. Hoe is uw naam?''

''Naam?'', vroegen de bezoekers verbaasd en de oudste verklaarde: ''Hebben geen naam. Niet nodig in grot''.

''Geen naam?'', riep de beambte uit. Hij begon te vrezen, dat de moeilijkheden hem boven het hoofd groeiden, en daarom vervolgde hij haastig: ''Juist hm. Een ambtenaar heeft ook eigenlijk geen naam nodig. Misschien zelfs beter van niet, nu ik erover nadenk. Daarom zal ik u te boek stellen als A; ambtenaar in voorlopige dienst, 8e klasse. Uw vrienden hier kunt u dan in dit boek opschrijven als B en C. Ze kunnen gaan solliciteren naar de aangeboden betrekkingen en u gaat hier aan het werk. Mijn gelukwensen''.

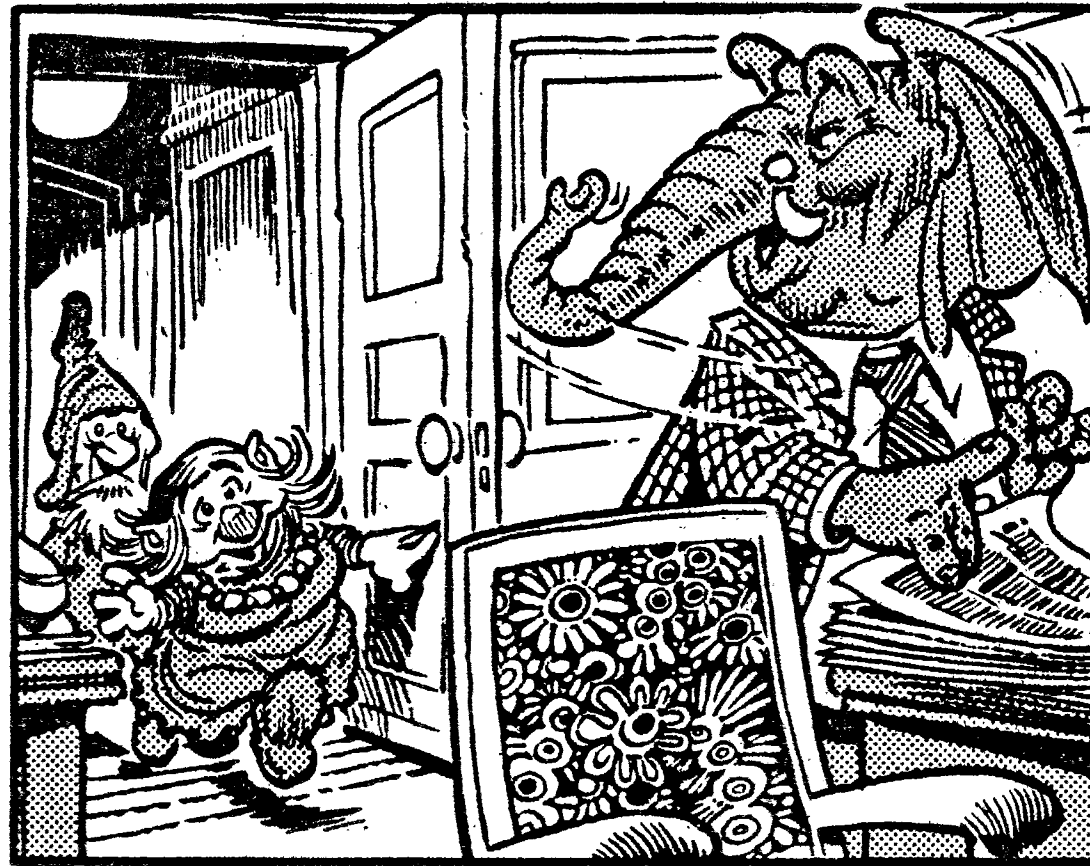
Het is echter te begrijpen, dat hij er niet zo makkelijk afkwam. Mevrouw B wilde weten wat solliteren was en de heer A had heel wat vragen over het werk dat hem was opgedragen. Het liep dan ook al tegen de middag, toen de heer Dorknoper eindelijk het arbeidsbureau verliet.

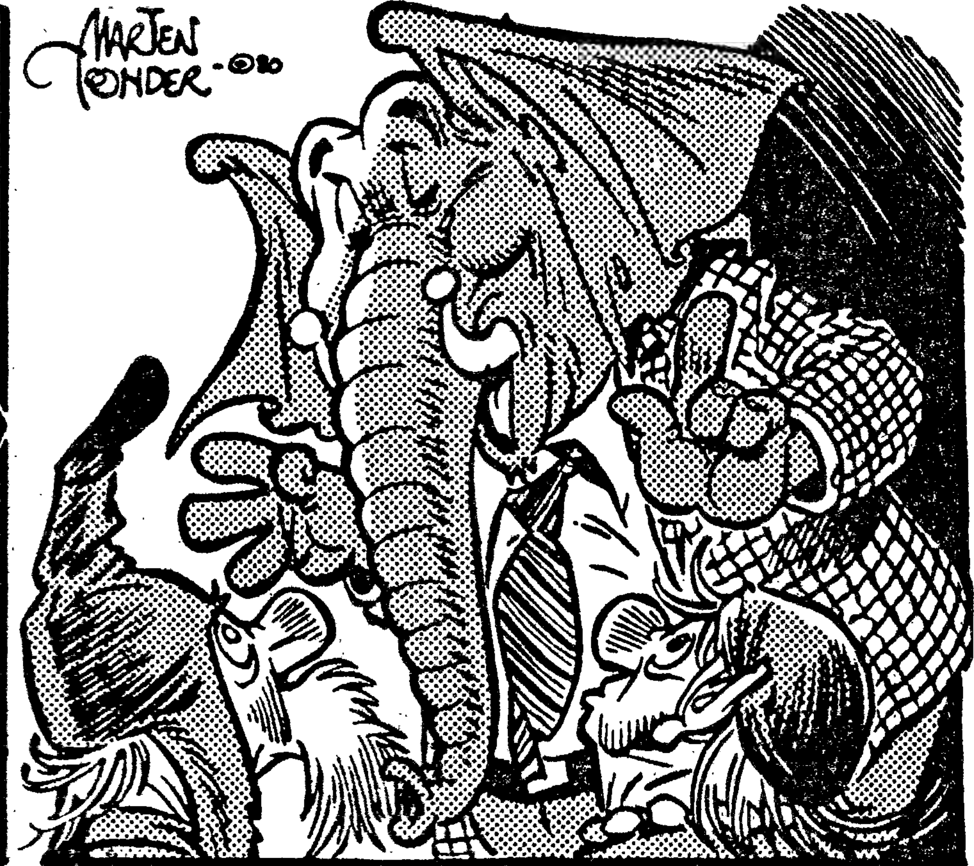
''Wat een toestand'', sprak hij uitgeput tot zichzelf. ''Dit wordt natuurlijk een janboel, die de goede naam van ons, ambtenaren, geen goed zal doen. Maar de overheid kan niet rusten. Geen dag. En daarom moeten we roeien met de riemen die we hebben''.

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0633 Hoofdredacteur Fanth keerde die middag opgewekt terug naar de Rommeldamse Courant en keek glimlachend rond in de lege redactieruimte.
"Dat kuurtje heeft me werkelijk opgeknapt", sprak hij, een bellende telefoon opzij schuivend. "Het is natuurlijk jammer, dat hier niemand meer zit te werken, want zo krijg ik mijn krant niet vol. Maar de jongens hebben gelijk, dat ze ook liever frisse lucht happen dan hier de zenuwen te krijgen. En wat de krant betreft... Tja... misschien kunnen we een herdrukje maken van zes jaren geleden. Toen waren er ook onlusten in die buurt en een lekker ongeluk zat er zeker in". Hij begon in een oude legger te bladeren, maar daarmee was hij nog niet ver gekomen, toen er twee bezoekers binnentraden.
"Komen van arbeidbro", zei de voorste. "Voor werken".
"Zoeken jullie werk?", riep de heer Fanth uit. "Ik wist het wel; komt tijd, komt raad. Mevrouw hier kan de kunst doen en meneer neemt het binnenland. Jullie kunnen direct beginnen. En denk eraan: pakkende koppen is het halve werk".
"Wat is kunst?", vroeg de nieuwe redactrice.
"Dat weet niemand", riep haar chef luchtig. "Je verzint maar wat".

"Binnenland", mompelde haar lotgenoot. "Dat weet ik wel. Maar pakkende koppen weet ik niet".
"Laat maar, laat maar", zei de heer Fanth. "Dat zal de hoofdredacteur dan wel doen"

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

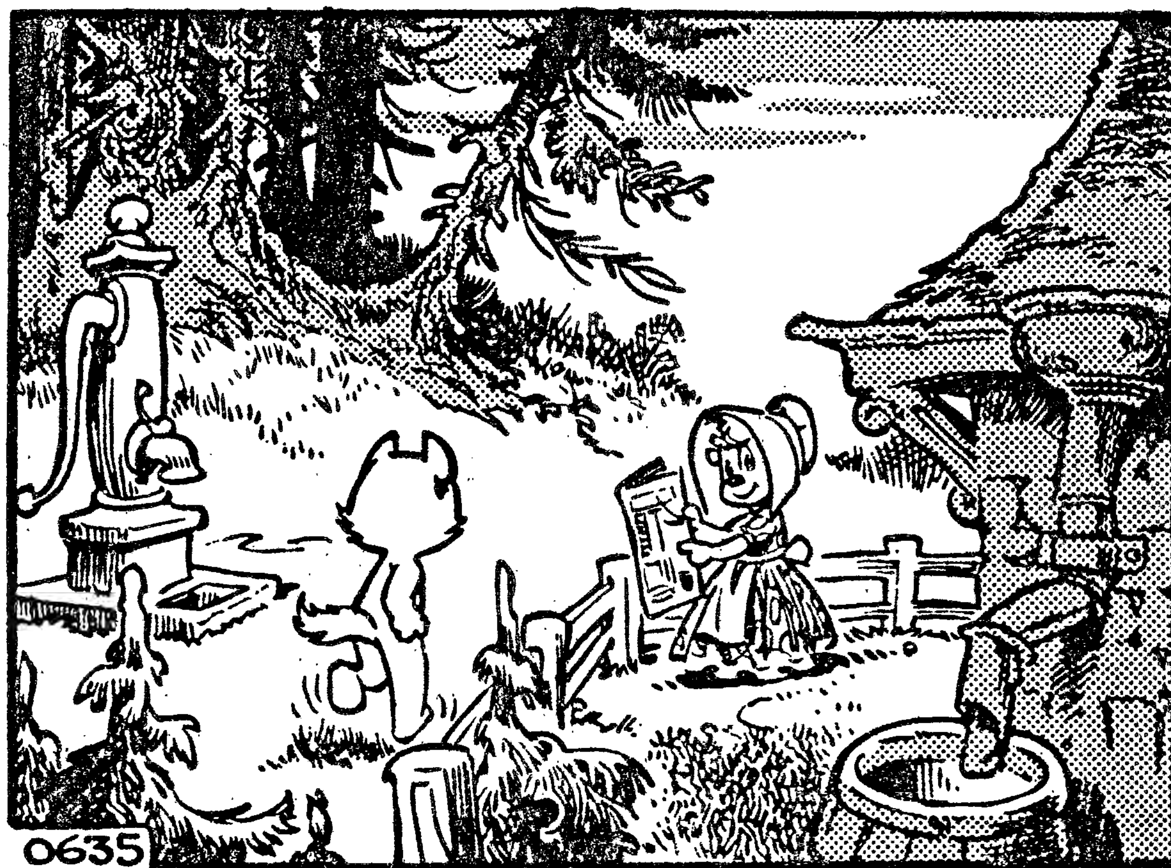

0634 Nadat hij zijn nieuwe redactieleden nog enige nuttige wenken had gegeven, trok de heer Fanth zijn handschoenen aan en daalde de trap af om naar de club te gaan. Op de stoep sloeg hem een kille regen in het gelaat en dat zette een kleine domper op zijn stemming.
"Geen sterke redactie", prevelde hij. "Kan niet eens pakkende koppen maken. Dat moet de hoofdredacteur doen. En wie is dat? Dan ben ik! Dan moet ik dus toch weer zèlf gaan zwoegen en dat heb ik al genoeg gedaan in mijn jonge jaren. Nee, helemaal goed geregeld is dit nog niet. Ik moet een adjunct hebben".

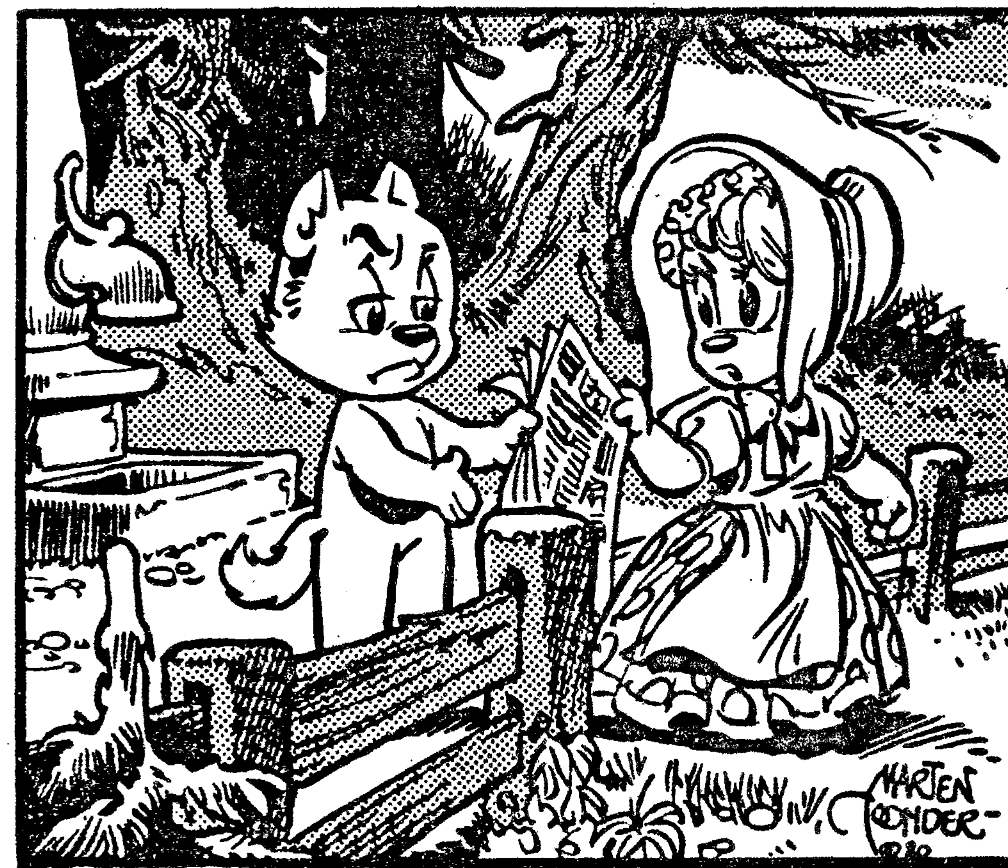
Met deze gedachte keek hij de straat af en toe zag hij over het natte asfalt een druilige figuur naderen, die een bord over de schouder droeg. Daarop was met ongeschoolde hand geschreven "Wij ijsen werk", en het is te begrijpen, dat de hoofdredacteur een verraste uitroep slaakte.
"Daar heb ik je!", riep hij uit., terwijl hij de onthutste betoger op de schouder klopte. "Werk, hè? Dat kan je krijgen. Jij kan tenminste een pakkende kop maken. Ik neem je aan als mijn plaatsvervanger en je kan direkt beginnen".
"Hihihi, wat mal", sprak de werkzoeker vermaakt. "Koppen maken kan ik wel. Met modder en draaien en zo. Maar het pakken moet ik nog leren".
"Zo hoor ik het graag", zei de heer Fanth. "Dan heb je aan mij een goeie. Aan de slag. En als er soms moeilijkheden zijn, ben ik te bereiken op de Kleine Club. Hoe heet je?"
"Wammes Waggel", zei de nieuwe adjunkt trots.

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0635 Toen Tom Poes de volgende morgen langs het huisje van juffrouw Doddel liep, zag hij haar bij het hekje staan met een krant in de hand.

"Ik zag je aankomen", zei ze. "En ik dacht, dat moet ik hem toch even laten zien, want hij praatte de vorige keer zo lelijk over Ollie, dacht ik. Hier kan hij wat van leren".

Zo sprekend hield ze hem het ochtendblad onder de neus en Tom Poes keek verbaasd naar het artikel dat ze hem wees.

"De foto van heer Bommel staat op zijn kop", zei hij. "En wat ziet die krant eruit!"

"Dat is nu net iets voor jou!", riep het vrouwtje. "Letten op de kleinigheden en de hoofdzaken niet zien. Je moet lezen wat er staat!"

Tom Poes gehoorzaamde en las mompelend: "Bomel is een groote Romeldamer zgt mbeet Fat in Klijne klup. Zun kurert izruisefn qwartghk bajlkbgqxjz".

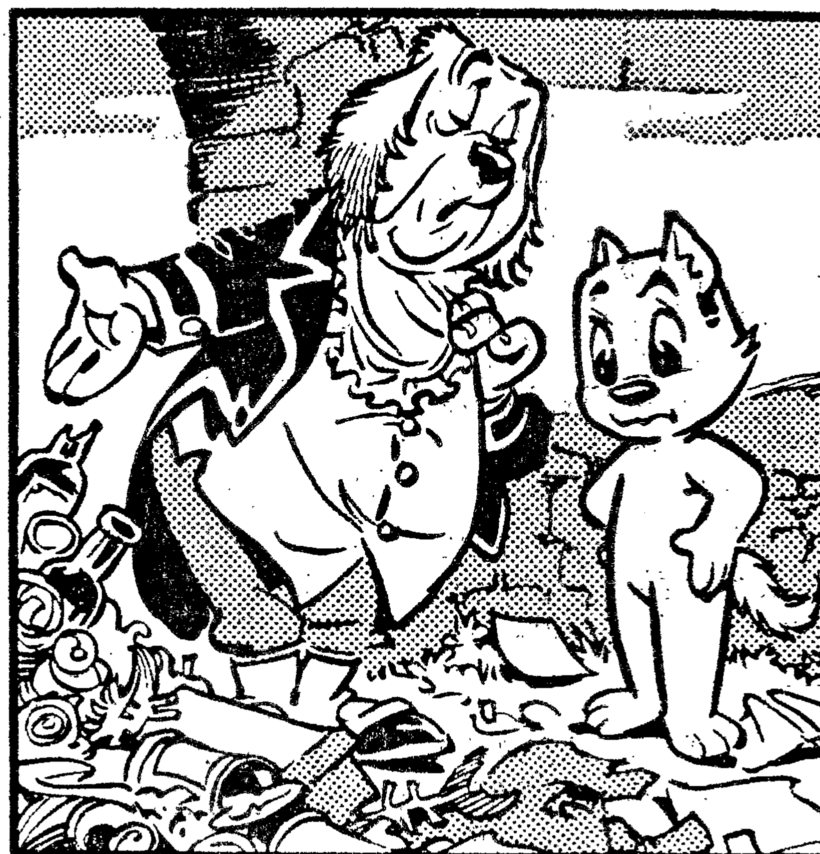
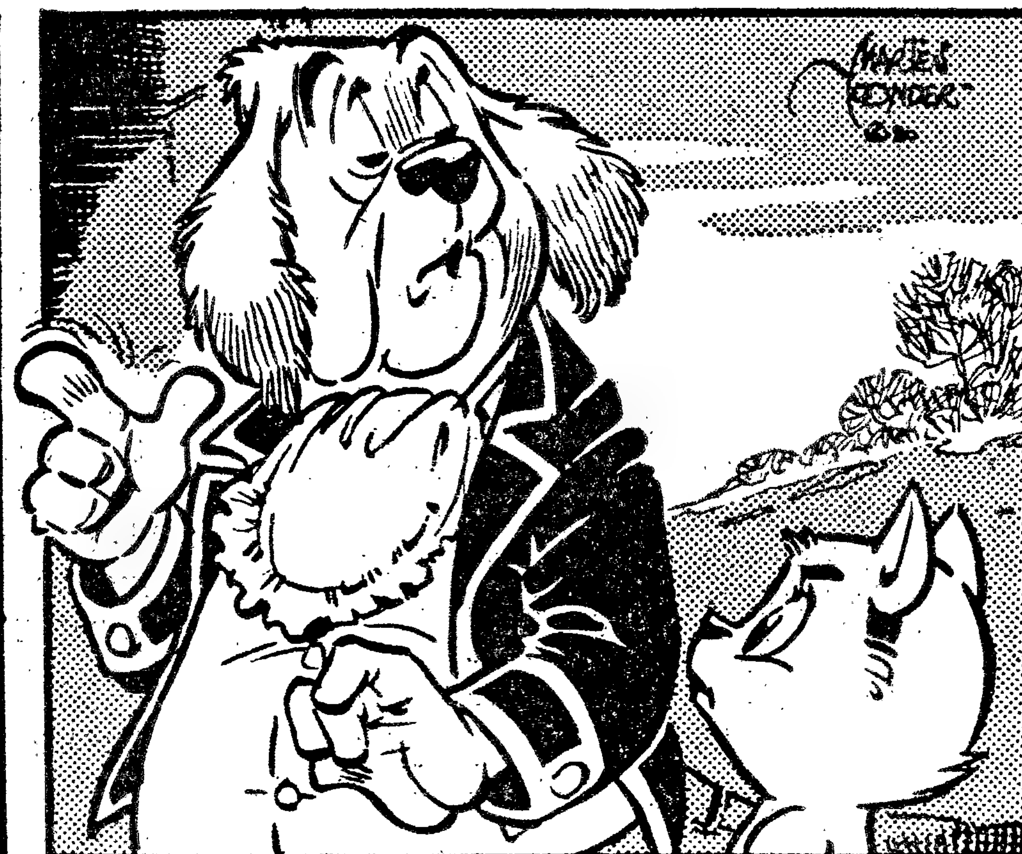
"Zie je nu wel?", vroeg juffrouw Doddel. "Daar op de krant zijn ze tenminste zo netjes om te bekennen dat ze ongelijk hadden. Ze begrijpen Ollie beter dan jij, dat zeg ik ervan".

"Misschien wel", gaf Tom Poes toe. "Maar ik begrijp die krant niet"

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0636 „Ik heb gelezen, dat kranten tegenwoordig door robots in elkaar worden gezet", dacht Tom Poes, terwijl hij verder liep. „Dat is natuurlijk heel knap. Maar zou er niemand zijn die hun werk nakijkt? Ik zal het toch eens aan Argus vragen, als ik hem zie."

Zijn weg voerde langs Bommelstein en daar werd hij de bediende Joost gewaar, die verwezen uit het tuinpoortje leunde. De aandoening van de brave knecht valt te begrijpen, want de weg was op die plek overdekt met de afval die een beschaafde huishouding pleegt af te scheiden.

„Wat is er gebeurd?", vroeg Tom Poes verbaasd.

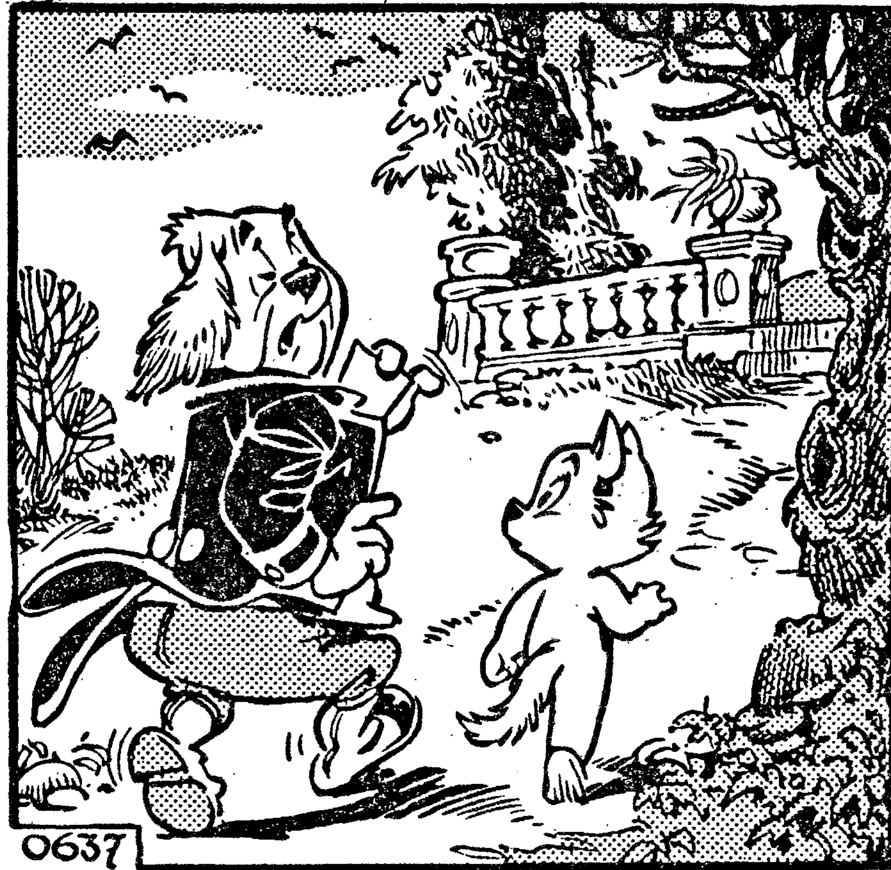
„De vuilnisdienst heeft hier zojuist zijn werk gedaan", verklaarde de bediende met dunne stem. „Ik heb de heren bezig gezien. Het was zeer betreurenswaardig. Men heeft de zakken leeggeschud en daarna in de wagen geworpen, zodat ik hier nu in mijn eigen vuil sta. Waar gaan we heen, vraag ik me af."

„Vreemd", zei Tom Poes. „Is er dan niemand die er toezicht op houdt?"

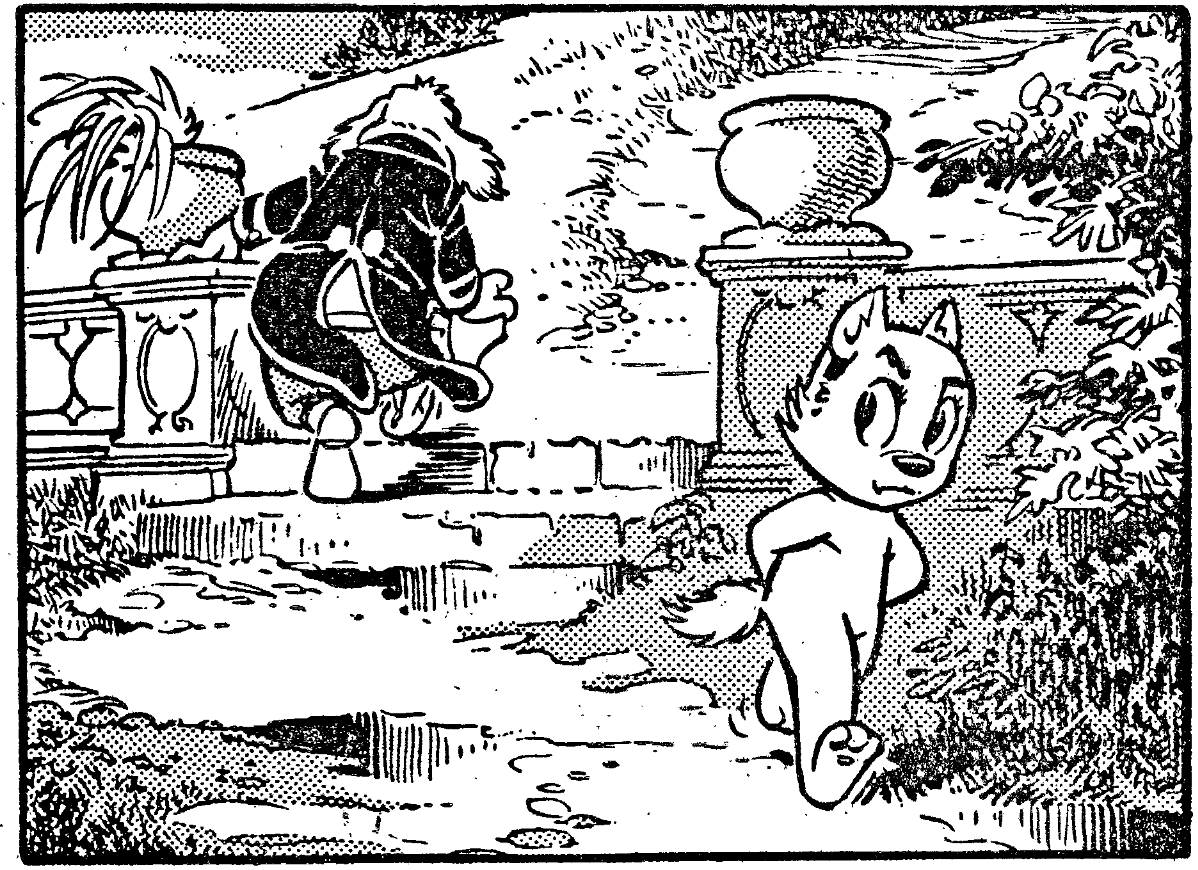
„Niemand", verzekerde Joost. „En zodoende gaan we van kwaad tot erger, zelfs de tv biedt geen verpozing meer. En als de kranten nu nog te lezen waren! Gisteren was ik zo vrij er bij heer Ollie op aan te dringen zijn beklag te doen. Maar hij komt er niet toe, wegens zijn uithuizigheid, die toeneemt. Ik ben héél benieuwd, wat er van de wereld terecht zal komen."

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0637 „Ik ben benieuwd of er verband tussen de kranten en de vuilnisdienst is", mompelde Tom Poes, terwijl hij peinzend achter Joost aanliep. „Zeker", zei die, „men verpakt het een in het ander. Ik voor mij geef gelezen kranten altijd mee. Maar u ziet wat ermee gebeurt".

„Dat bedoel ik niet", zei Tom Poes. „De slechte kwaliteit, bedoel ik."
De bediende ging daar niet op in. „En als dat nu alles was", vervolgde hij, een papier uit zijn jas trekkend. „Dit heb ik vanmorgen met de post gekregen. Een belastingbiljet, dat u voor de aardigheid toch eens even moet inkijken, als het niet te veel moeite is."
Hij ontvouwde het document en wees naar de tekst.

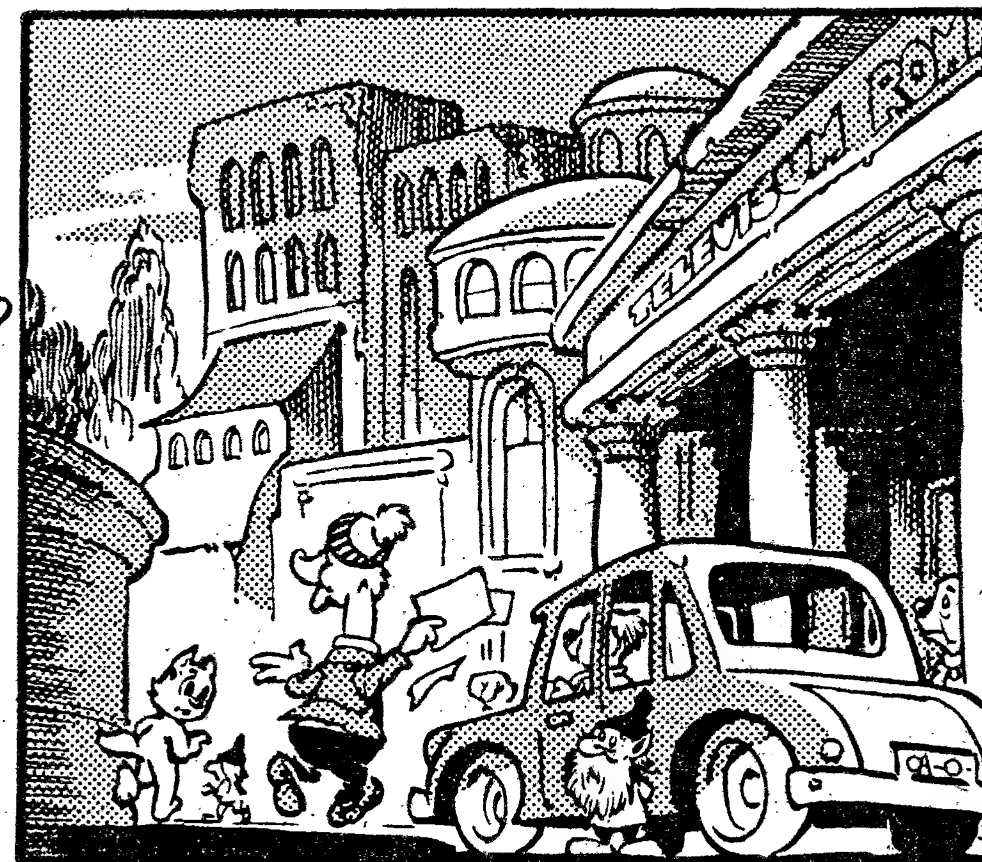
„Ik ben aangeslagen voor 395 biljoen florijnen", hernam hij bijna fluisterend. „Dat is de druppel die bij mij de emmer doet overlopen. Zoiets trek ik me erg aan. Ik kan er niet tegen. Weliswaar was heer Olivier zo goed mij aan te bieden om het bedrag zolang voor te schieten, maar daar schiet ik uiteindelijk toch niets mee op, wanneer ik zo astrant mag zijn. En ik kan nu wel gaan protesteren, maar daar gaan jaren in zitten. U kent dat. Nee, jongeheer, voor mij is de aardigheid eraf, en ik weet werkelijk niet waar het naar toe moet."
Hij klom gebogen de heuvel verder op en Tom Poes liep weer naar de weg. „Dit is te gek", dacht hij, „zoveel fouten achter elkaar, daar moet verband in zitten!"

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

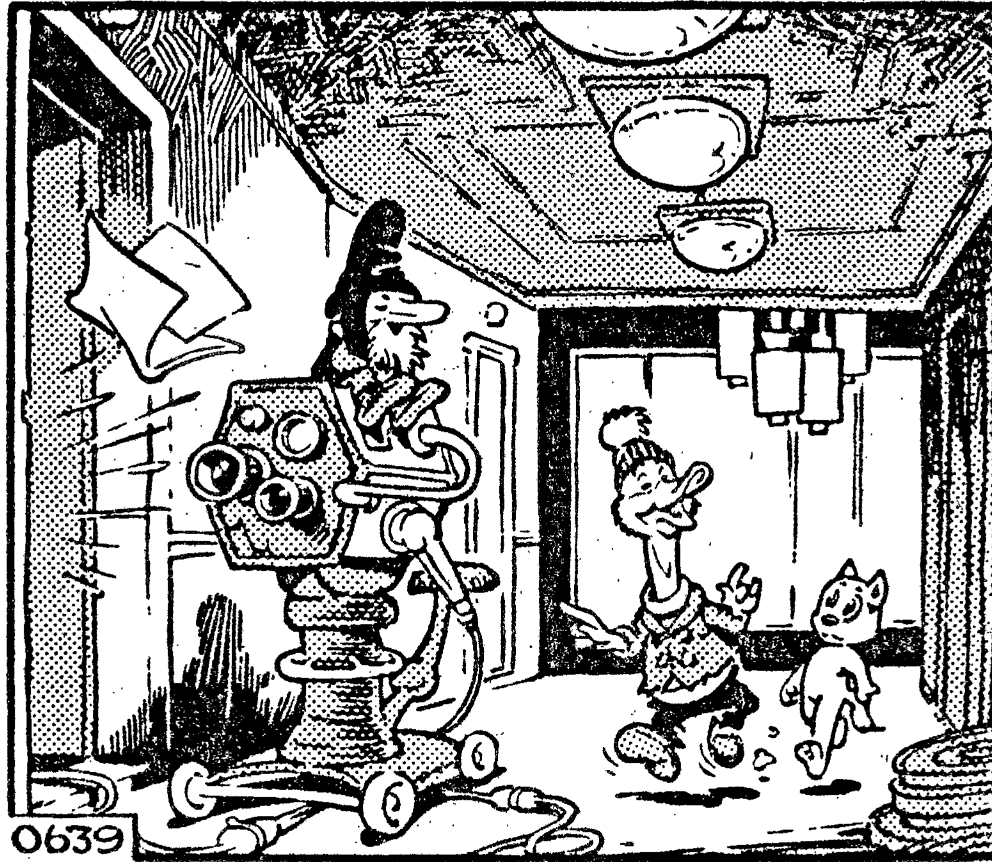

0638 Toen Tom Poes in de stad kwam, was het daar vreemd stil en de enige bekende die hij tegen kwam, was Wammes Waggel. „Hallo", riep hij uit. „Ben je de wijde wereld niet ingegaan?"
„Dit is toch de wijde wereld?", vroeg Wammes.. „Nou dan. En ik heb het hier reuze druk, hoor. Ik ben het onderhoofd van de krant." „Ah!", zei Tom Poes. „Dat is dus de reden, dat die er zo slecht uit ziet."
„Hihihi. Hoe kan een krant er nou slecht uitzien?", riep de redacteur giechelend.

„Hm", mompelde Tom Poes. „Een krant ziet er slecht uit als hij niet goed in elkaar zit. En weet jij hoe je een krant in elkaar moet zetten?"
„Tuurlijk niet", zei Waggel. „Dat hoef ik helemaal niet te doen, want hij wordt gedrukt. Makkelijk hoor, en als ik het niet weet, bel ik meneer Fant — en meneer Fant heeft een kennis op de Klup en die is de baas van de teevee. Nou, en die wou een voorzitter hebben, omdat hij zelf wat anders te doen heeft. En nou ben ik zitter voor de teevee. Enig, hoor. Ik heb nog nooit zo'n pret gehad. Doe je mee?"
„Ik eh... ik weet het niet", zei Tom Poes weifelend. „Ik wil die tv eerst wel eens zien. Is het daar moeilijk?"
„Helemaal niet", verklaarde de voorzitter, een pleintje overstekend. „Maar er zitten een paar luidjes die steeds maar zeggen, dat het wel moeilijk is, terwijl alles vanzelf op de buis komt als je op een knopje drukt. En de kunstenmakers zijn reuze lollig. Maar die zuurballen zullen nooit es lachen, hè? Niet zo leuk. Die zijn straks uit, hoor."

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0639 Al pratende ging Wammes Waggel het televisiegebouw binnen en Tom Poes volgde hem. De gangen waren stil en verlaten, maar uit enkele openstaande deuren klonk geschreeuw en ook vloog er een mapje papieren naar buiten.

,,Een spel", legde de voorzitter uit. ,,Ze zijn aan het spelen, hoor je wel? Maar soms maken ze ruzie en het is even lastig om het verschil te leren. Kijk, hier in kamer 4 hebben ze herrie. Dat weet ik als vakman, omdat daar zo'n zure bezig is. De produkteur, je weet wel."

Op dat moment verscheen er in de aangeduide deuropening een vervallen figuur, die de bezoekers met een koortsige blik opnam.

,,Ik kan er niet meer tegen", klaagde hij. ,,Nu zijn de teksten niet alleen slecht, maar ze zijn er helemaal niet. En de spelers, die je me op het dak stuurt, kunnen niet lezen of schrijven. Hoe kan ik zo een boodschap brengen?"

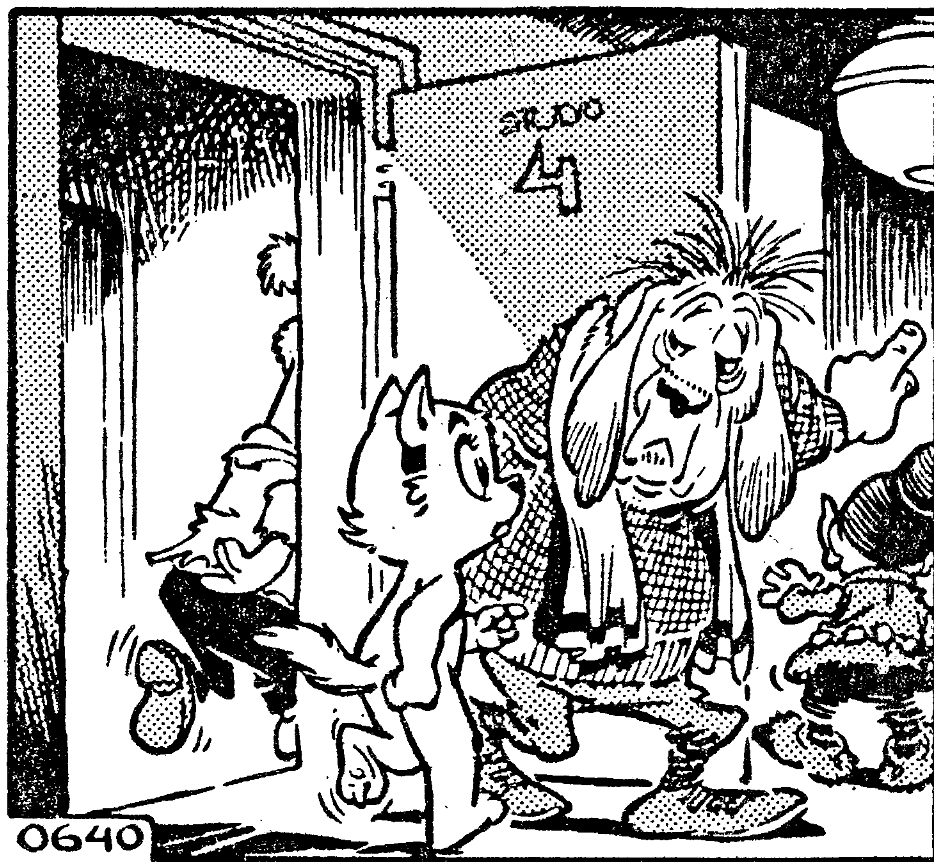
,,Hihihi", lachte de leider. ,,Die boodschap wil ik wel voor je brengen, hoor. En anders Tom Poes wel, want die komt toch eerst even kijken voordat hij mee kan doen. Wat jij, Tom Poes?"

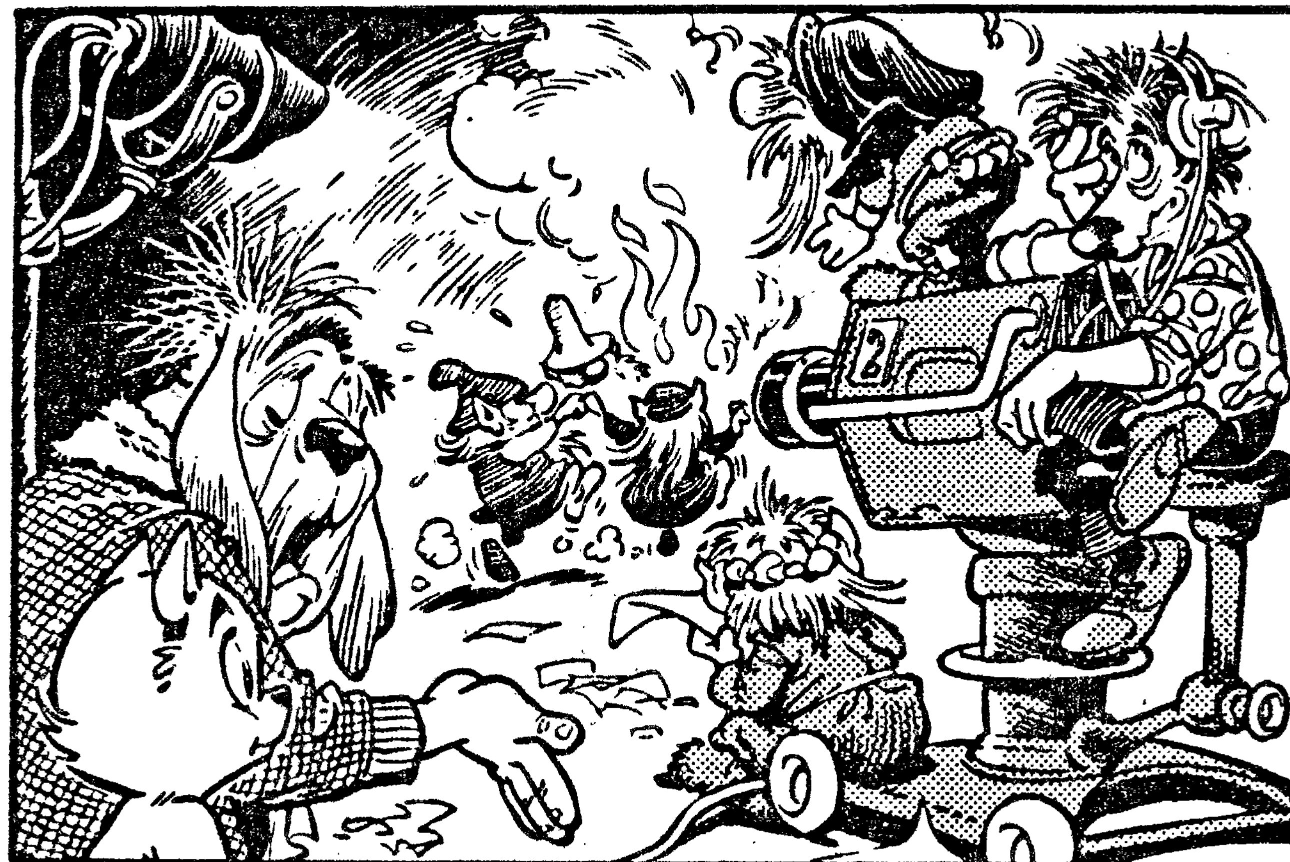
,,Je denkt zeker, dat je leuk bent", zei de ander overspannen. ,,Alles gaat hier naar de uitwissing en er is geen hond meer die ernaar kijkt. Jij bent toch de baas tegenwoordig? Waarom doe je er niks aan?"

,,Altijd mopperen", stelde de baas vast. ,,Ik vind het niks enigjes, als je dat maar weet. En jij bent straks af, hoor."

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

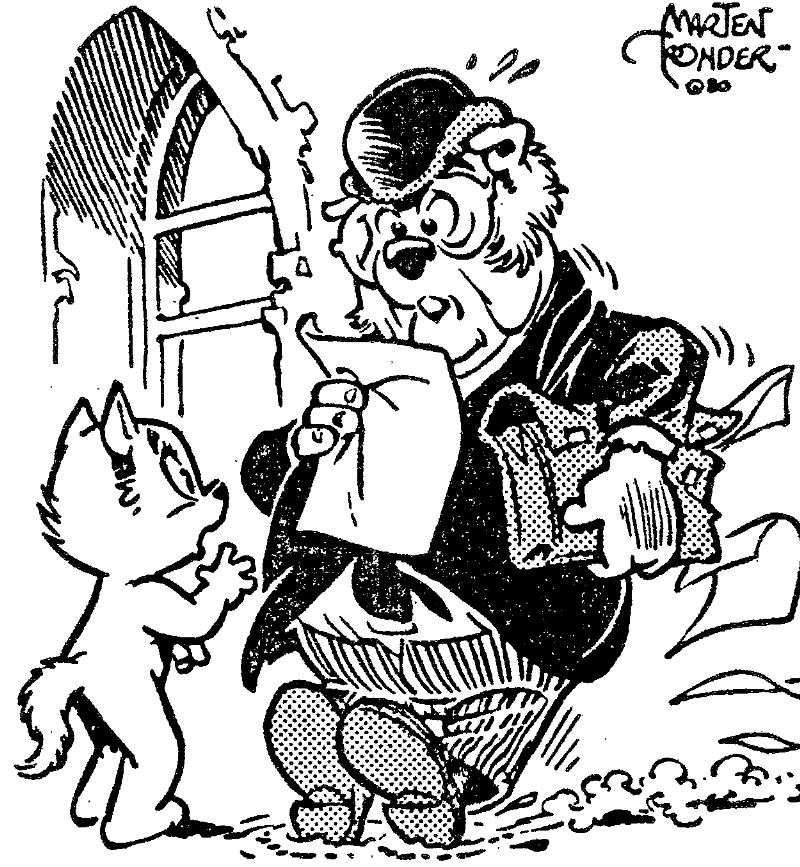

0640 Wammes Waggel liep verder de gang in, maar Tom Poes volgde de tv-maker de zaal binnen.
„Jij komt hier dus kijken, hè?", vroeg deze schamper. „Nou, er is heel wat te zien, broer. Zoveel nieuw talent hebben we nog nooit gehad. Het is wel nodig, want het oude talent is aan het verdwijnen. Naar een kuuroord of zo. Ik kan ze geen ongelijk geven; sterker nog, ik ga zelf ook verdwijnen. En weet je waarom? Kijk maar, dan zie je het vanzelf".
Tom Poes keek een beetje verbaasd rond. De ruimte zag er anders uit dan hij verwacht had, want de enige verlichting werd gevormd door een houtvuur, dat de studio met rookwolken vulde. Daarin waren de gedrongen vormen van enkele danseressen en dansers zichtbaar, die zichzelf met eentonig gezang begeleidden.
„Handig", zei hij. „Die dampen zijn wel benauwd, maar daardoor hebt u natuurlijk geen decors nodig. Alleen vind ik dat zingen niet erg vrolijk. Het is saai".
„Dat komt, omdat hier geen wadem is", legde de cameraman verbitterd uit. Hij wees op het ventje dat voor hem op het toestel stond en besloot: „Dat zegt mijn opvolger tenminste".
„G-geen w-wadem", stamelde de begeleider van Tom Poes met een zenuwlachje. „Kijk, dat is nu televisie, snap je, broer? Mooi hè?"
Tom Poes wilde zeggen, dat hij het niet zo bijzonder vond, maar de ander schonk geen aandacht meer aan hem.
„Ik kan er niet meer tegen", riep hij bijna schreiend. „Allemaal dwergen! Niks dan dwergen om me heen. Ik ben uit".

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

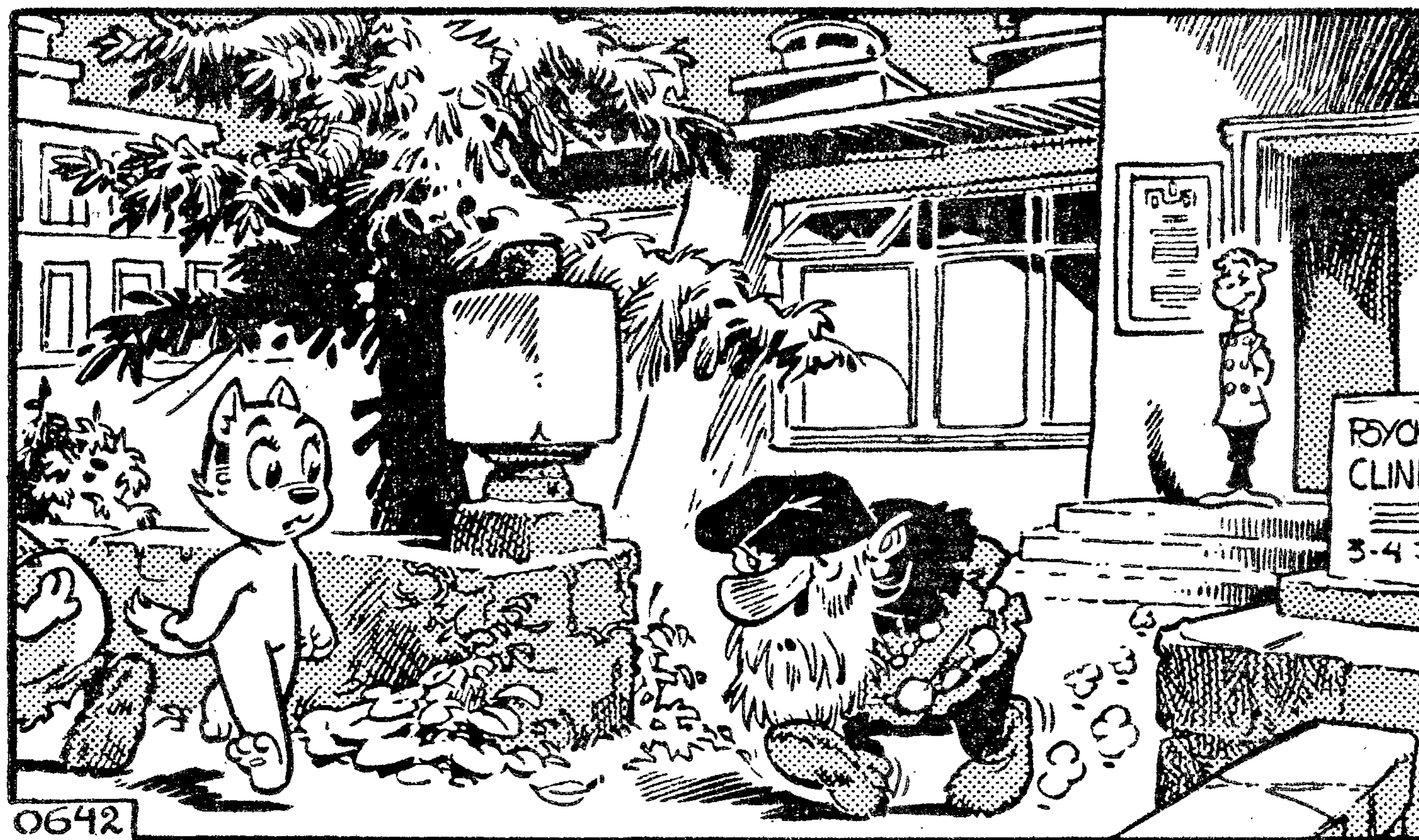

0641 Tom Poes verliet de tv-studio zonder Wammes Waggel op te zoeken, en op straat gekomen keek hij aandachtig om zich heen.
,,Het is waar wat die droevige figuur zei'', sprak hij verrast tot zichzelf. ,,Het zijn werkelijk allemaal dwergen. De stad loopt er vol mee. Waar zouden die vandaan komen?''
Hij wilde dat niet aan een voorbijganger vragen, omdat hij bang was, dat die het een onaardige vraag zou vinden, en daarom was hij blij, toen hij de heer Dorknoper al lezend zag naderen.
De hooggeplaatste ambtenaar schrok, toen hij onverwacht staande werd gehouden, maar op het horen van de vraag vermande hij zich.
,,Dwergen, inderdaad'', gaf hij toe. ,,Ik moet met ze werken, aangezien er geen eigenlijke gemeenteambtenaren meer op het werk verschijnen. Hoe dat gaan moet, weet ik werkelijk niet, met het oog op in te houden salariering en de daaraan verbonden administratie en gerechtelijke procedures. Intussen moet ik met dwergen werken. Kunnen niet lezen of schrijven, en over rekenen spreek ik niet eens. Alles loopt in het honderd. Ach wat. In het biljoen. En ik krijg de schuld. Maar ik heb niet langer de tijd om iets te controleren. Het hoofd loopt me om. Goedendag''

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0642 Tom Poes lette goed op de voorbijgangers, toen hij verder liep, en hij stelde vast, dat er weinig gewone Rommeldammers meer bij waren.
„Geen wonder, dat er veel verkeerd gaat", dacht hij. „Dwergen hebben natuurlijk moeite met lezen en schrijven want ze denken heel anders. Het lijkt me slecht voor het werk en de zaken — maar ook voor de dwergen zelf. Wat zouden ze hier in de stad zoeken?"
Met die vraag passeerde hij de kliniek van doctorandus Zielknijper, die net een cliënt uitliet. En omdat hij meende, dat zo'n geleerde het wel zou kunnen weten, liep hij naar hem toe.
„Hebt u veel van dat soort patiënten?", vroeg hij.
„Dat soort?", herhaalde de zielkundige verrast. „Ach, je bedoelt die kortgestuikte personen, die we tegenwoordig zoveel tegenkomen. Ja, ja, ze bepalen het stadsbeeld met hun eigentijdse kleding. Maar laat ik je zeggen dat ze het niet gemakkelijk hebben, vent. Want al die lieden hebben een gebrek aan formaat en dat wreekt zich natuurlijk. Het veroorzaakt traumå's en onlustgevoelens; daardoor heb ik meer cliënten dan ik aankan. Zo klagen al deze neutels over een gebrek aan wadem, waardoor ze zich gedrukt voelen. Veelzeggend, wat? Je begrijpt, dat het alleen maar een tramontane-fobie is".

„Hm", mompelde Tom Poes. „Ja, ja. Waar komen ze eigenlijk vandaan?"
„Uit de bergen, geloof ik", zei de geleerde. „Hun bleke kleur wijst op een grotachtig bestaan. Verder kan ik je geen gegevens over mijn patiënten geven, dat begrijp je".

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0643 Zielknijper had gelijk, zoals trouwe lezertjes weten. De dwergen waren afkomstig uit de Tranemontspelonk, waar ze eens een prettig leven hadden geleid. Nu was de grot echter duister en verlaten en het enige leven dat er bewoog, was magister Hocus Pas.
Dagenlang had deze gezocht naar het gat waar de kostelijke wademgassen door ontsnapten, en ten slotte had hij het in de zoldering gevonden. Gewapend met een puntig stuk rots had hij daarop een stalagmiet beklommen en nu was hij bezig de steen in de opening te drukken. Het was een moeilijk werkje, want, omdat het gat nogal opzij zat, moest hij gevaarlijk voorover leunen om kracht te kunnen zetten.
„Mijn stof is sterk", prevelde hij al duwend. „Het beetje wadem dat er overbleef, heeft me goed gedaan. Ach, hoe sterk zou ik geweest zijn, wanneer ik alles had gehad. Alle wadem waar ik recht op had! Nu heb ik heel wat tijd verloren. Maar ik ga het inhalen. Als die prop eenmaal zit, kan ik weer snuiven..en snuiven.."

Zo mompelend perste hij met alle kracht tegen de steenklomp, want het kwam hem voor, dat er nog wat speling in de afsluiting zat.
„Het valt voor een oude man niet mee om boven zijn macht te tillen", hijgde hij tenslotte. „Dat lukt alleen als hij met wadem gevuld is. En dat ben ik nog niet. Maar zo blijft het wel zitten en nu kan ik..."
Hij liet de rots los, maar voordat hij zich terug had kunnen trekken, viel het stuk steen weer uit de opening en trof hem vol op de schedel, zodat hij met een akelig gekras naar beneden stortte.

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0644. Hocus Pas kwam lelijk te vallen. De stalagmiet die hij beklommen had, was hoog, en de grond waarop hij terecht kwam, was hard, zodat de grijsaard lange tijd tuitelig en verwezen naast de reuzenzwam lag voordat zijn bezinning terugkeerde. En al die tijd wolkte de wadem omhoog, naar het gat in de zoldering.

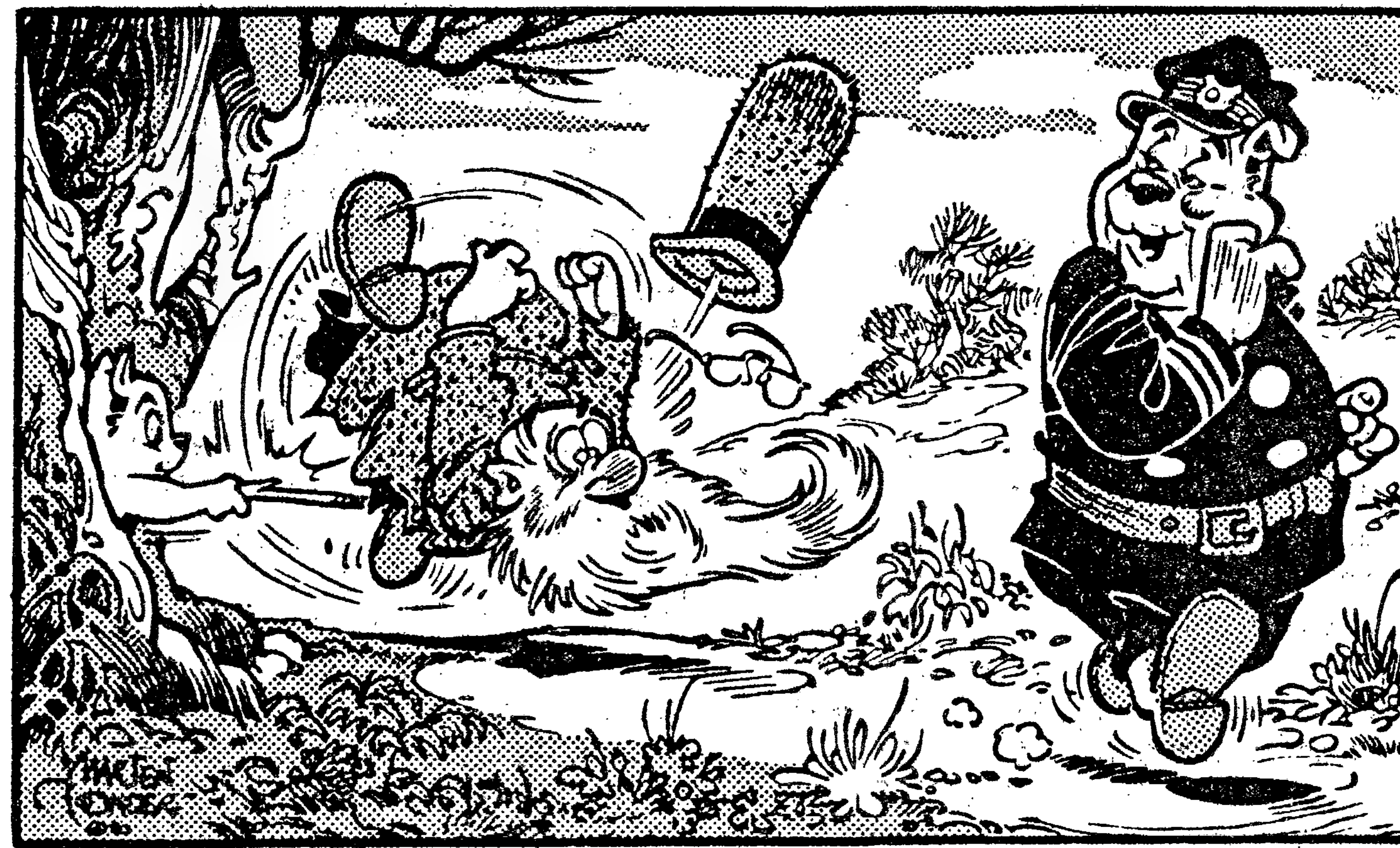
Intussen groeide de belangstelling voor heer Bommels kuuroord nog met de dag. De eens zo stille heuvels werden verlevendigd door automobielen en om het koepeltje verdrong zich een opgewekte menigte.
Tegen het vallen van de avond placht het er iets rustiger te worden, want in dit prille jaargetijde was de wind nog fris, terwijl het bouwwerkje te luchtig was om beschutting te bieden. Zo kon men bijvoorbeeld om vijf uur de commissaris van politie en professor Prlwytzkofsky in een uitstekende stemming het terrein zien verlaten.
„Wij gaan naar Wow / wij gaan naar Wowst / Wij gaan naar Wowstik", zong de laatste en de politiechef zong het hem na. Maar toen het lied uit was, zette de geleerde zijn pet recht.
„En toch", sprak hij, „moet men voor der stofverwisseling zorgen. Ik weet het, de heilvolle koergassen benemen der eteslust. Daarom moet men voorzicht zijn en zich vullen met ener worstenburger of duchtiger zuurkuit. Dat weet ik als wetenschapper".
„Ja, ja", gaf de heer Bas toe. „Mijn vrouw gelooft niet in geneeskrachtige gassen, maar ze heeft er een hekel aan als het eten koud wordt. En ik kom in mijn beroep zo vaak te laat thuis, dat ik dit kuuroord hard nodig had".

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

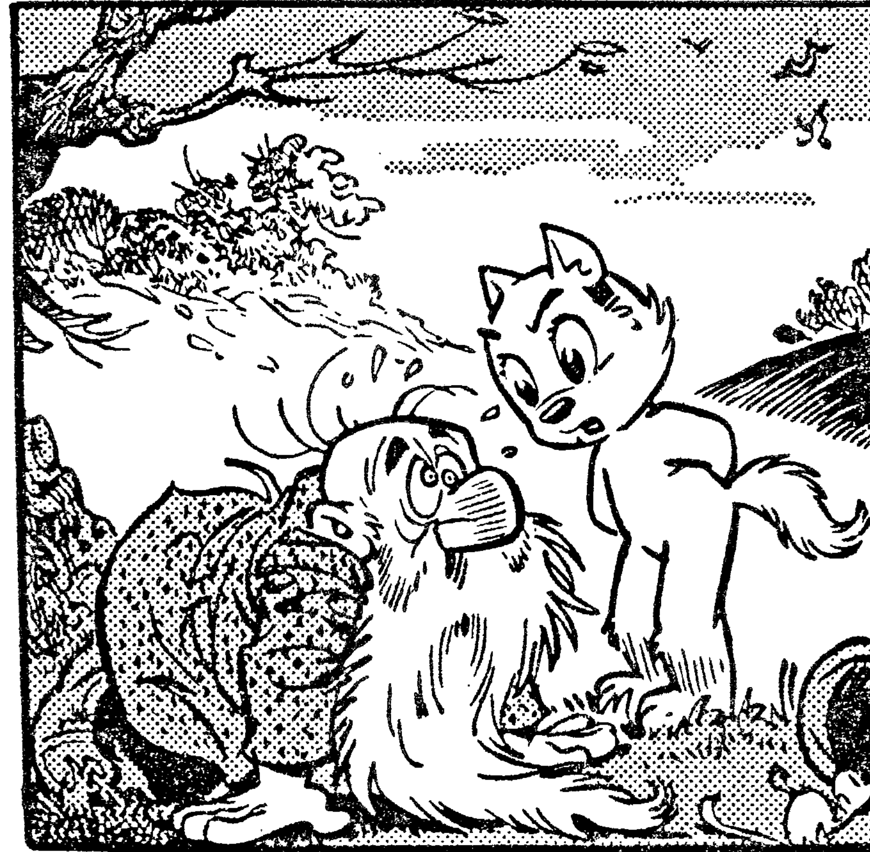

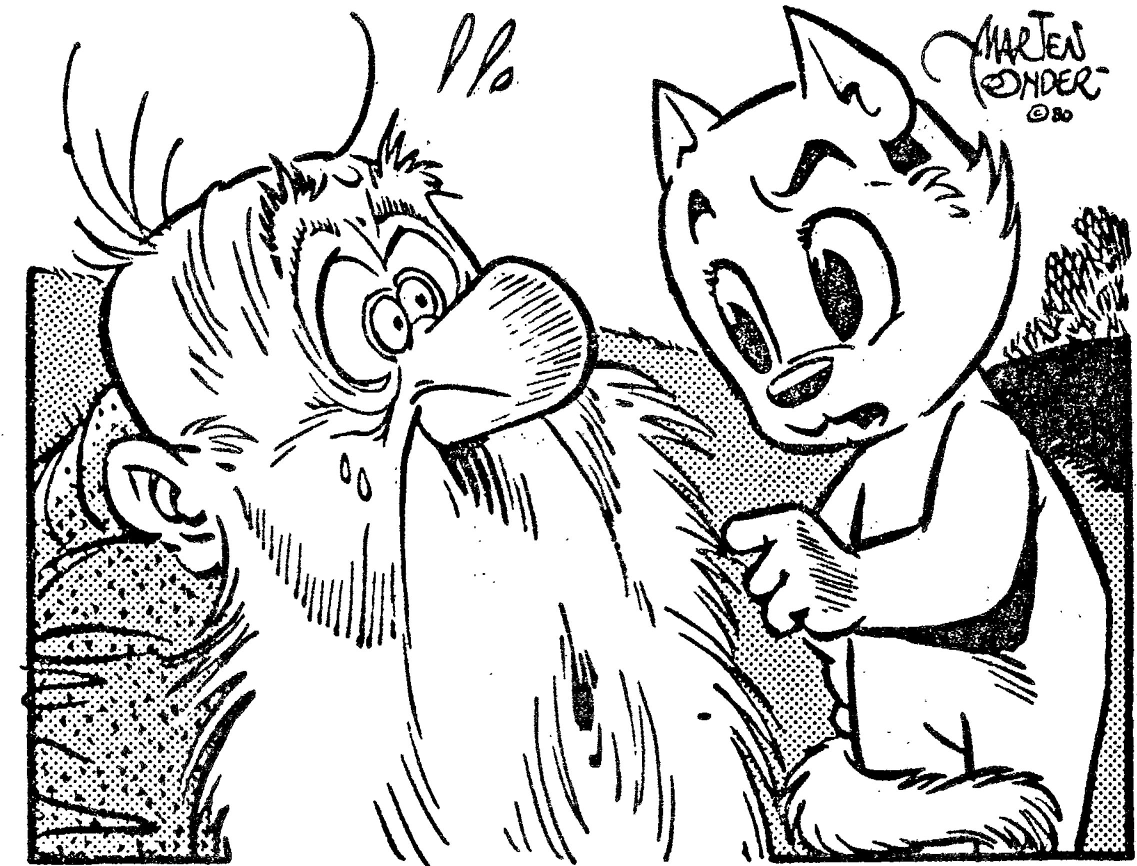
0645 „Der laboratorium is gans duchtig verbrand geworden", zei de hoogleraar. „Maar ik herinner mij, dat ik voorheer nog ener worstenburger in der vuurkast gesloten had, als twaalf-uurlein. Die ga ik mij thans verspijzen".
„Ik voor mij ga eerst even naar het bureau", verklaarde de commissaris. „Snuf zit er alleen voor en hij heeft het moeilijk. Al die nieuwe agenten zijn zo klein van stuk en zo slordig in hun aanpak. Mijn vak is een zorg, hoor. Als ik het koeroord niet had, zou ik het niet volhouden".
„De badesgassen zijn gans heilzaam", gaf de geleerde toe. Maar verder kwam hij niet, omdat hij struikelde over een lange tak die hem onverwacht tussen de voeten geschoven werd. Hij maakte een lelijke buiteling en kwam op het pad terecht met zo'n dreun, dat de politiechef verrast omkeek.
„Hopsakee!", riep deze uit. „Pas toch op, manneke. Dat komt er nu van, wanneer men te veel dampbaden snuift. Je moet je maat weten. Daarom ga ik gauw verder. Tot kijk, hoor".
hij verhaastte zijn pas en dat was een hele opluchting voor Tom Poes. „Hij heeft me niet gezien", zei die bij zichzelf. „Dat zal wel van de bodemgassen komen. Maar het is wel prettig, want nu kan ik tenminste eens proberen met de prof te praten".

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0646 — Tom Poes wierp de tak weg en liep op de gevallen geleerde toe. „Ik hoop, dat u zich geen pijn hebt gedaan", zei hij. „De grond is hier nogal zacht. En ik hoopte eigenlijk, dat u door de schok weer een beetje wakker zou worden".

„W-wakker w-wor-worden?", herhaalde professor Prlwytzkofsky vaag. „W-wel-ker uur heeft dan geslagen?"

Met moeite richtte hij zich op en staarde draaierig in de late middag.

„W-wat is dan loos?" vroeg hij.

„Alles", zei Tom Poes streng. „Het lijkt nergens op. U hebt uw werk in de steek gelaten en u maakt liever lol dan aan de wetenschap te denken".

De laatste woorden schenen indruk te maken, hoewel het natuurlijk ook mogelijk is, dat de val ingeslapen eigenschappen had gewekt. In ieder geval hief de hoogleraar met een schok het hoofd op en keek Tom Poes met bleke ogen aan.

„Der wetenschap", mompelde hij geschrokken. „Praw! Welker weteniets plappert hier van der wetenschap? Waar moeit u zich mee? Wat meent u eigenlijk?"

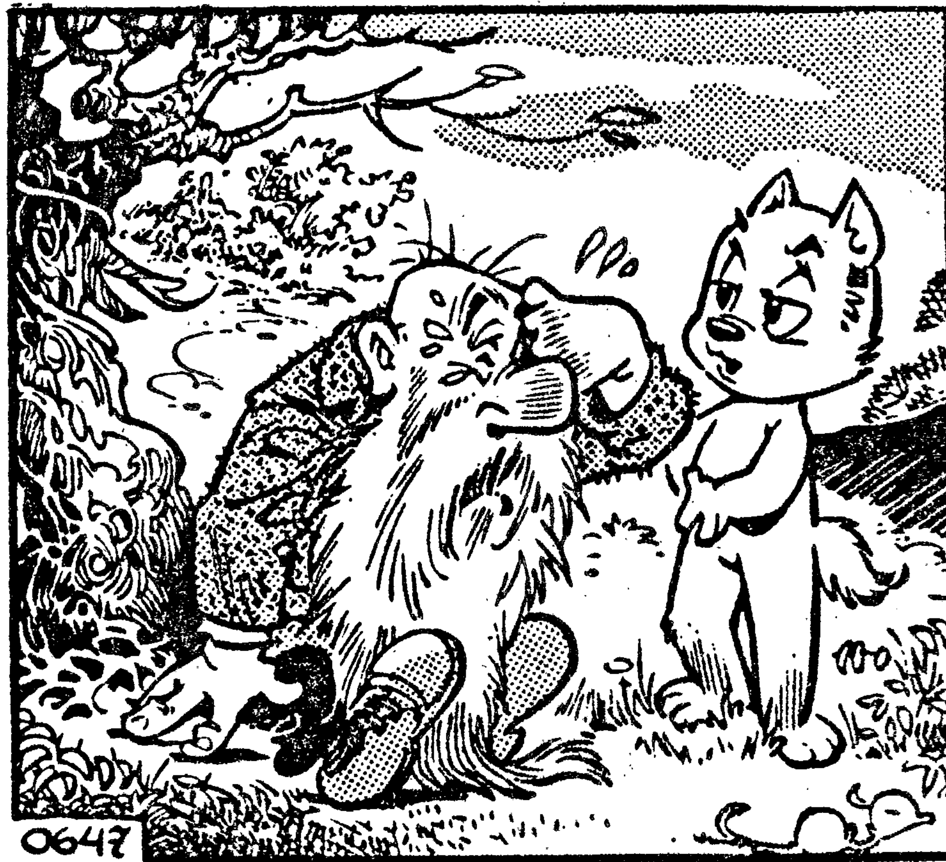
„Ik zou wel eens willen weten wat er van uw ader is terechtgekomen", zei Tom Poes. „U weet wel, de ader die u hier ontdekt had, voordat heer Ollie de boortoren aan het draaien bracht. En ik ben ook benieuwd, of u dat rare gas al onderzocht hebt".

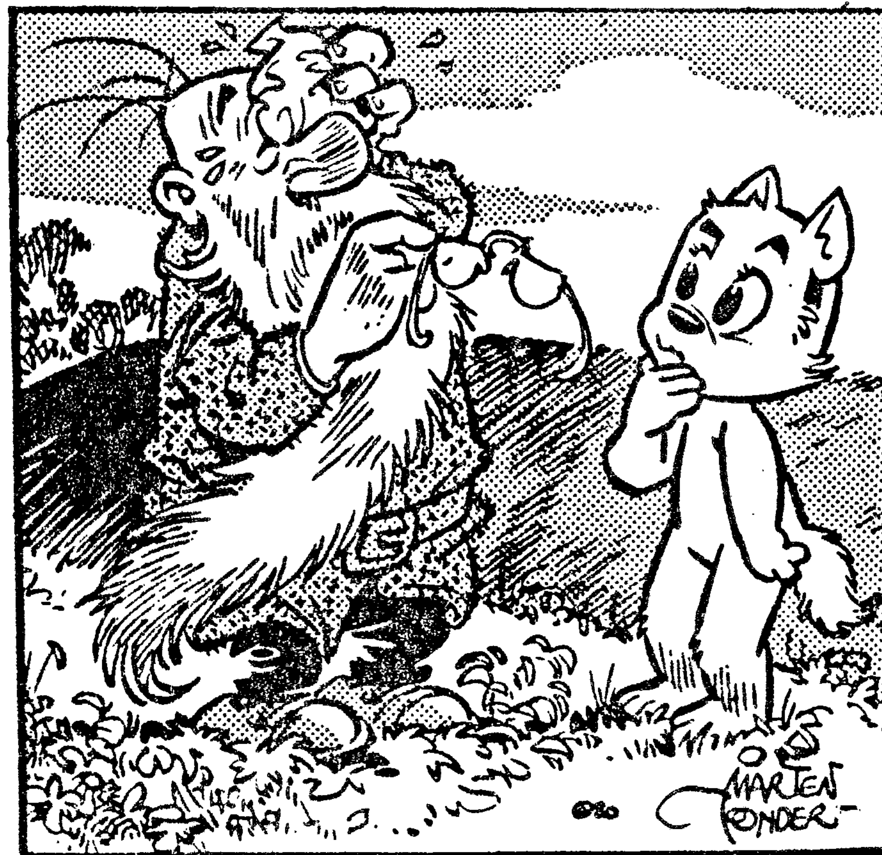
„Der gas is onderzocht geworden", prevelde de geleerde. „Ik heb mijzelvers ja ingezet als verzoekskaniensjen!"

Zijn stem klonk echter zwak en er voeren vreemde trekkingen over zijn bleke wangen.

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

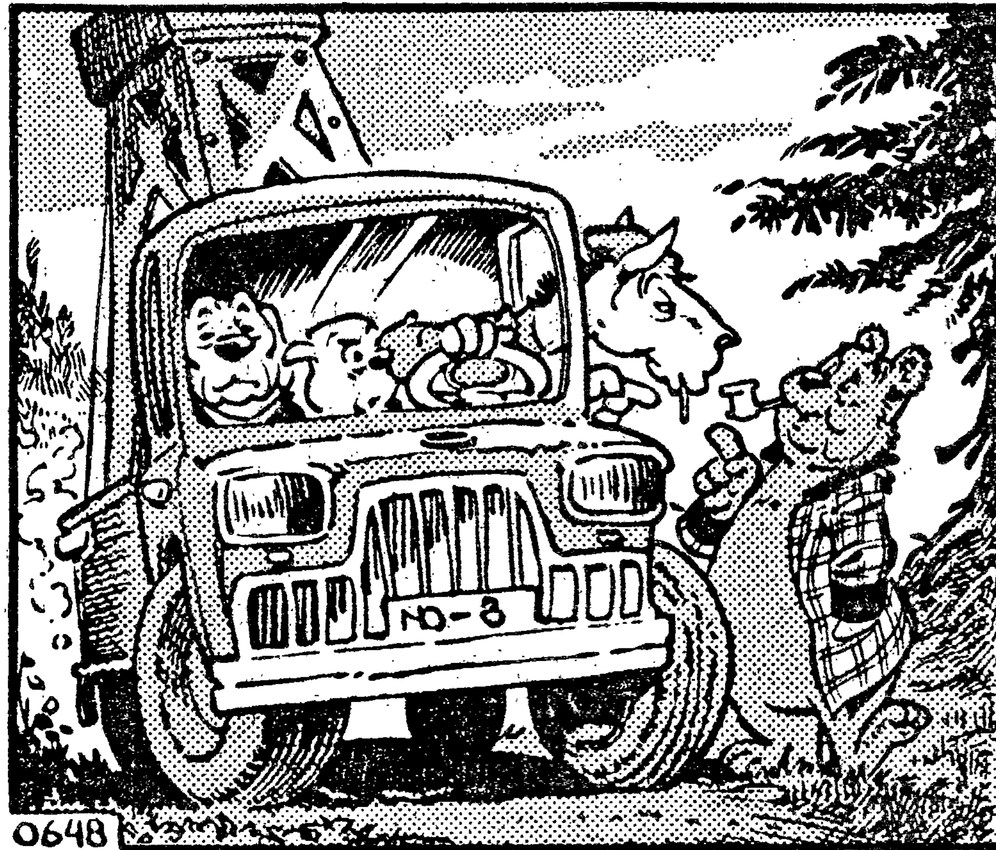

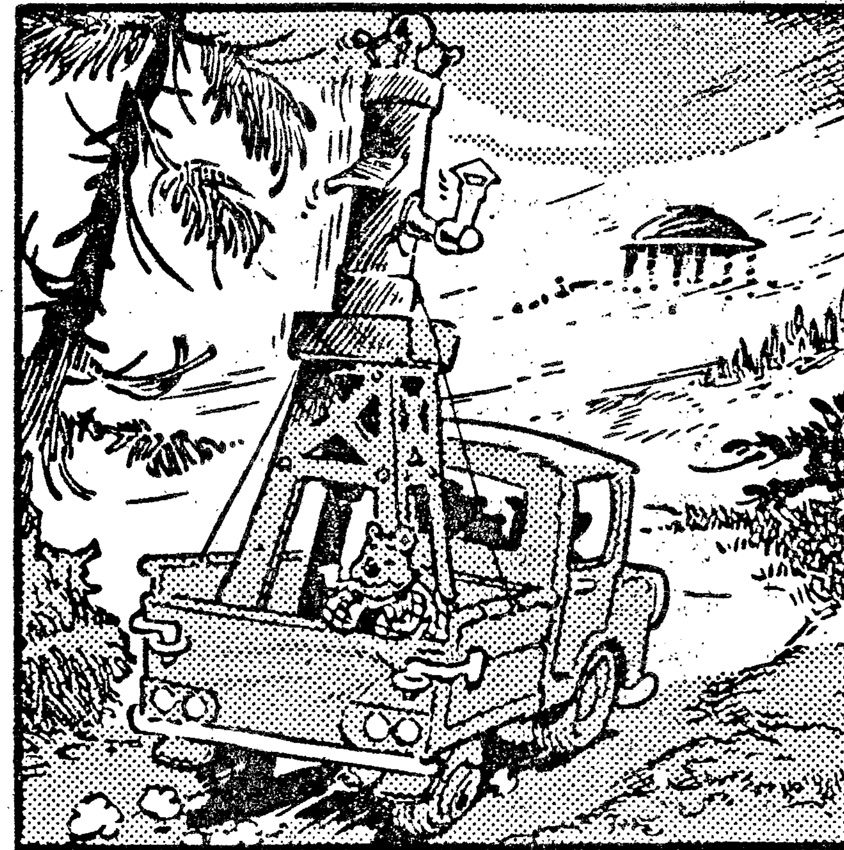
0647 „De wetenschap", stamelde professor Priwytzkofsky en terwijl hij overeind ging zitten, barstte hij in schreien uit.
„Psjaw", riep hij met gebroken stem. „Mijn ader! Wat heb ik dan gemaakt? Ach, ik armer krobsky! Wat moet dan van mij worden?"
„Dat moet u zelf weten", zei Tom Poes. „Maar het lijkt me tijd om weer eens aan het werk te gaan".

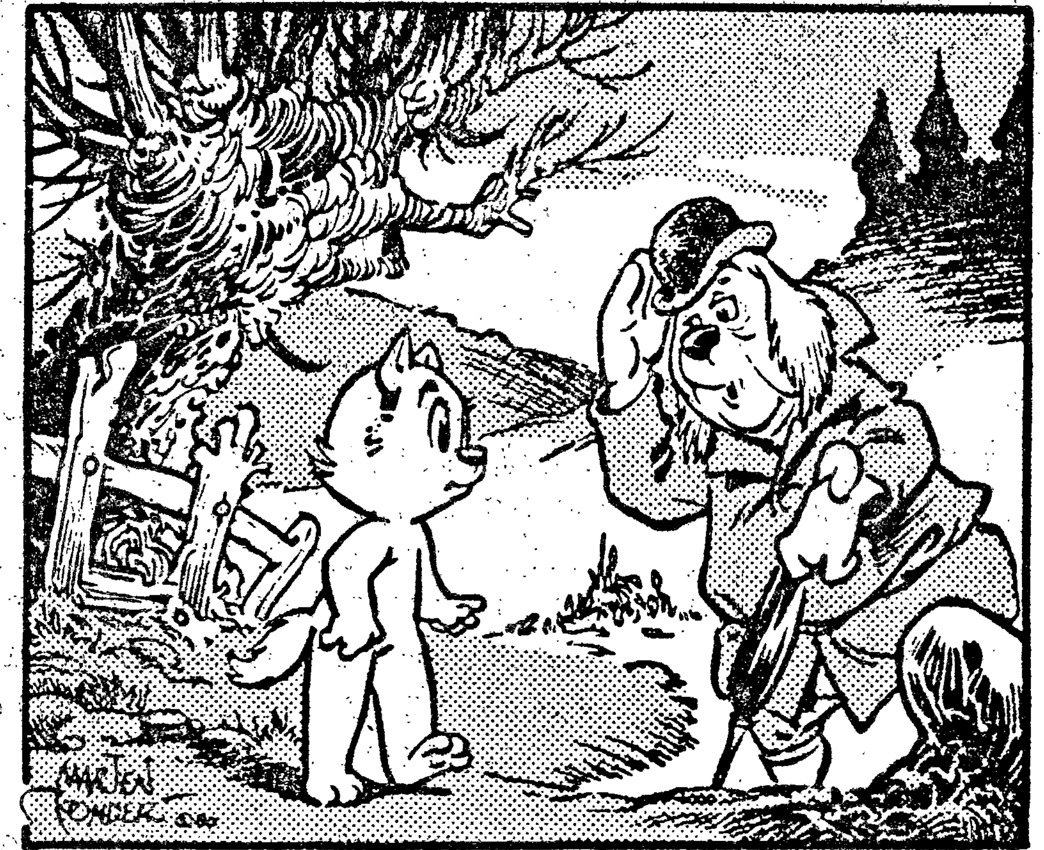
„Bestemd", gaf de hoogleraar toe. Hij stond op en nadat hij zich enigszins hersteld had, vervolgde hij nasnikkend: „Het geeft ener zwarigheid... Der Pieps! Der onderhoudt zich in der Bomikoeroord... en alleen kan ik niet arbeiden met de acetaten die ik gezameld had — en die heden wellicht verbrand geworden zijn. Dat is alles wat van mijner ader overig was".
„Ik zal u komen helpen", beloofde Tom Poes. „We kunnen in de ruine zoeken en misschien hebben we een beetje geluk. Maar eerst ga ik kijken waar heer Bommel is. Die hangt daar ook maar rond en dat kan niet goed voor hem zijn".
Dat was echter niet waar. Heer Ollies maag begon te knorren en omdat hij daar nu eenmaal slecht tegen kan, liet hij het kuuroord in de steek om zich naar huis te begeven. Hij was echter nog niet ver gekomen, toen hij werd ingehaald door een vrachtauto die met een boortoren beladen was

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0648 De vrachtauto remde naast heer Bommel en de bestuurder boog zich naar buiten.
„Ik moet dit geval hier in de buurt afleveren", deelde hij mee. „Maar het is hier nogal een kale boel. Weet u misschien waar ik zou moeten wezen?"
„Dat is nu toevallig", zei heer Ollie glimlachend. „U bent aan het goede adres. Ik weet alles van die boortoren af, omdat de vorige uit elkaar viel toen ik er even aan draaide, zodat ik een nieuwe moest bestellen. Het is eigenlijk een Bommelboor, die ik persoonlijk in werking moet brengen, als u begrijpt wat ik bedoel. Wanneer u nu even keert, zal ik achterop gaan zitten om de weg te wijzen. Gewoon maar rechtdoor, totdat ik 'ho' roep, bedoel ik".
Dat was een duidelijke afspraak, en even later zette het voertuig koers in de richting van het kuuroord, dat boven de avondnevels zichtbaar was. Tom Poes had heer Ollie daar niet aangetroffen en daarom was hij nu op weg naar Bommelstein. Het verbaasde hem een beetje toen hij op dat ongewone uur Joost tegen kwam.

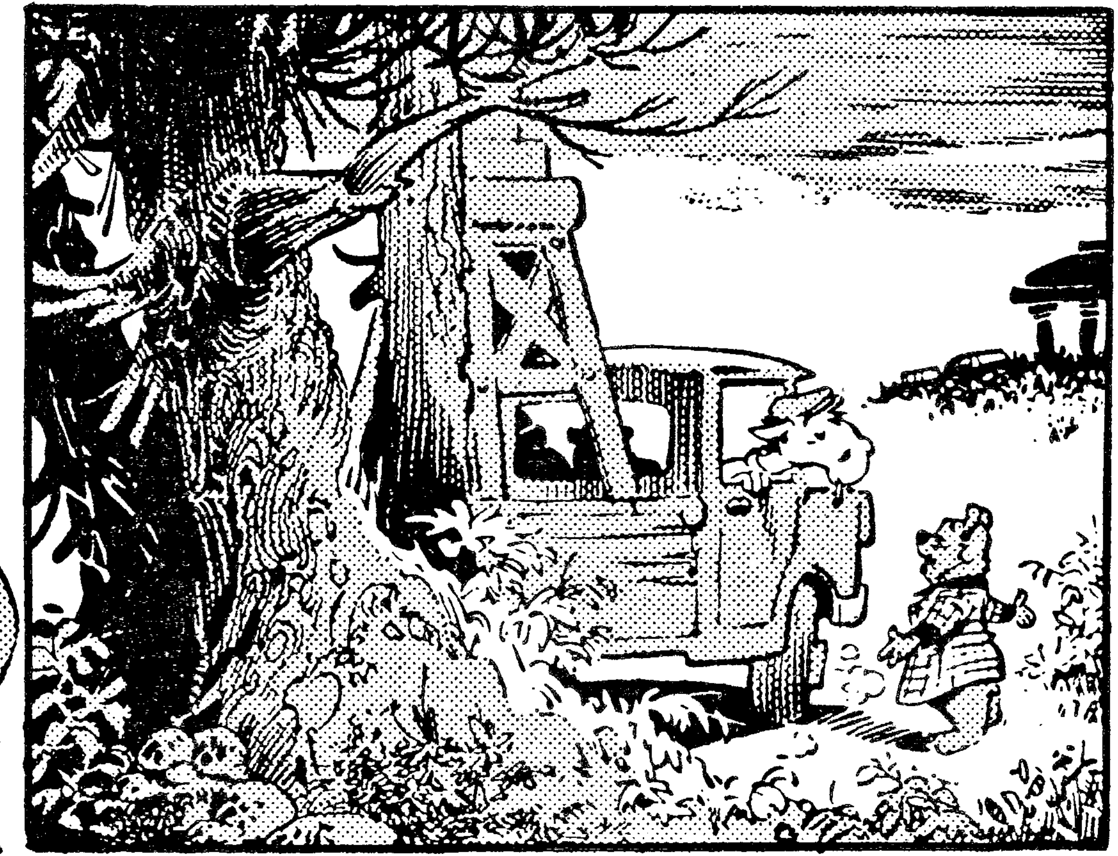
„Ach ja", sprak de bediende verontschuldigend, „de laatste tijd staat de muts me niet zozeer naar koken, als ik zo vrij mag zijn. Heer Olivier heeft zijn eetlust verloren, en nu is hij niet eens thuis gekomen. Ik hoorde dat hij meestal kan worden aangetroffen in een soort kuurhuis, waar men zich vertreden kan. En omdat er toevallig iemand langs kwam die zijn hulp aanbood heb ik die aangenomen op een tijdelijke basis. Ik wil dat kuurhuis ook wel eens bezoeken, wanneer men mij toestaat".

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

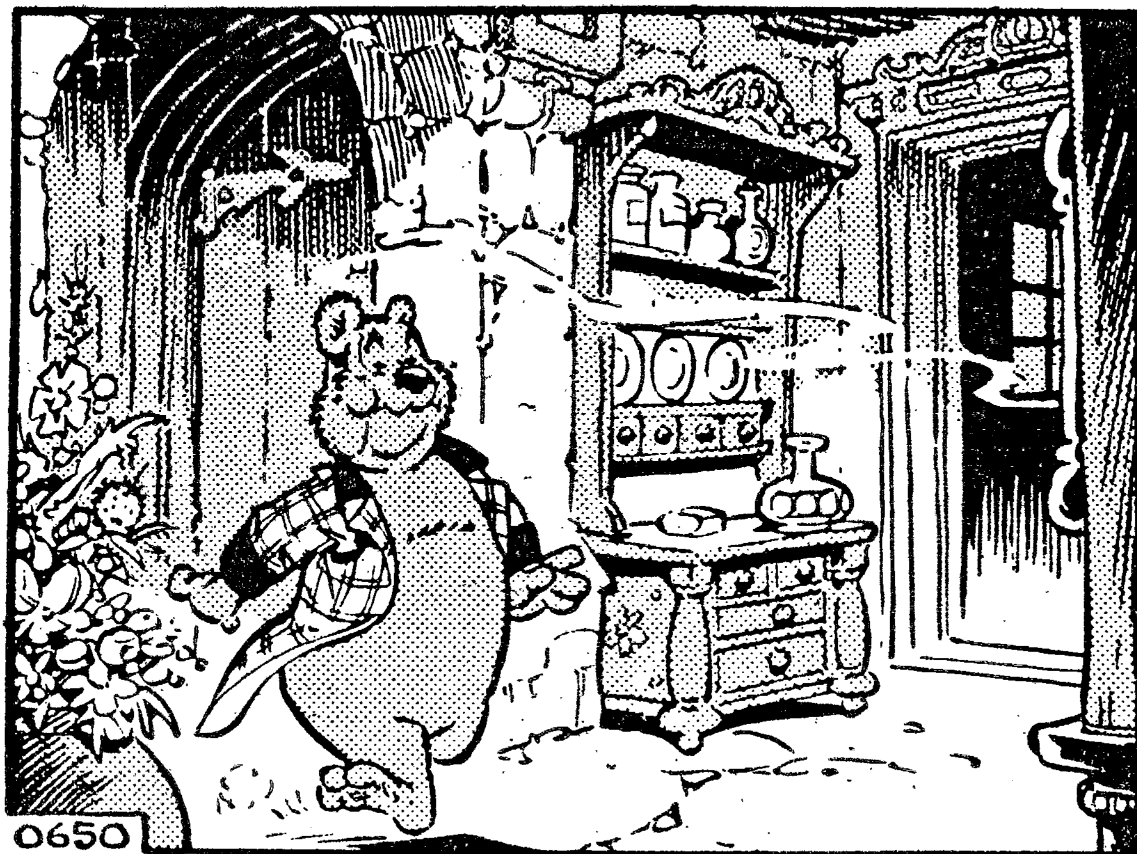

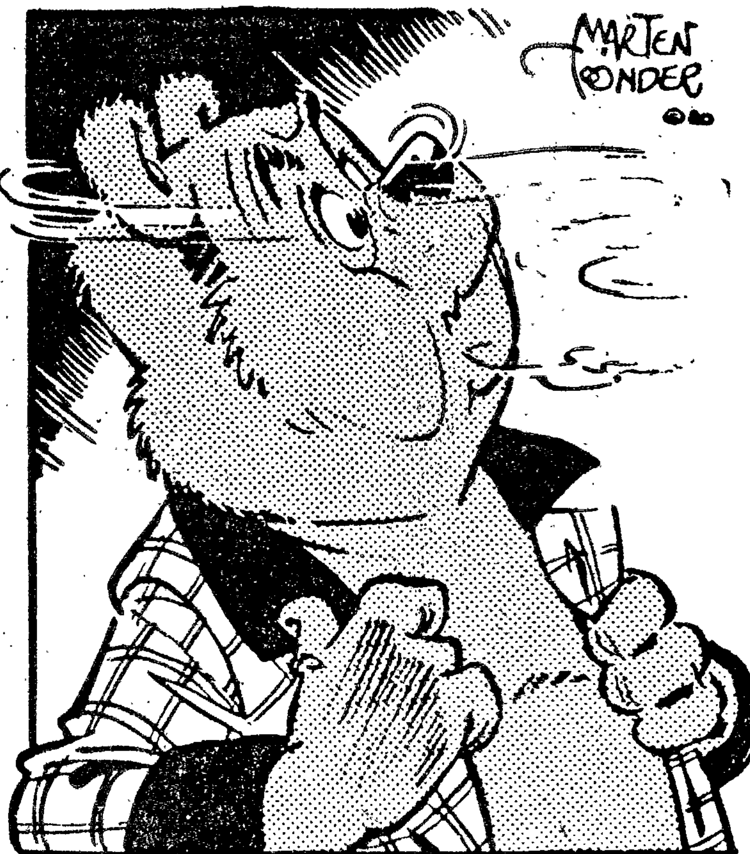

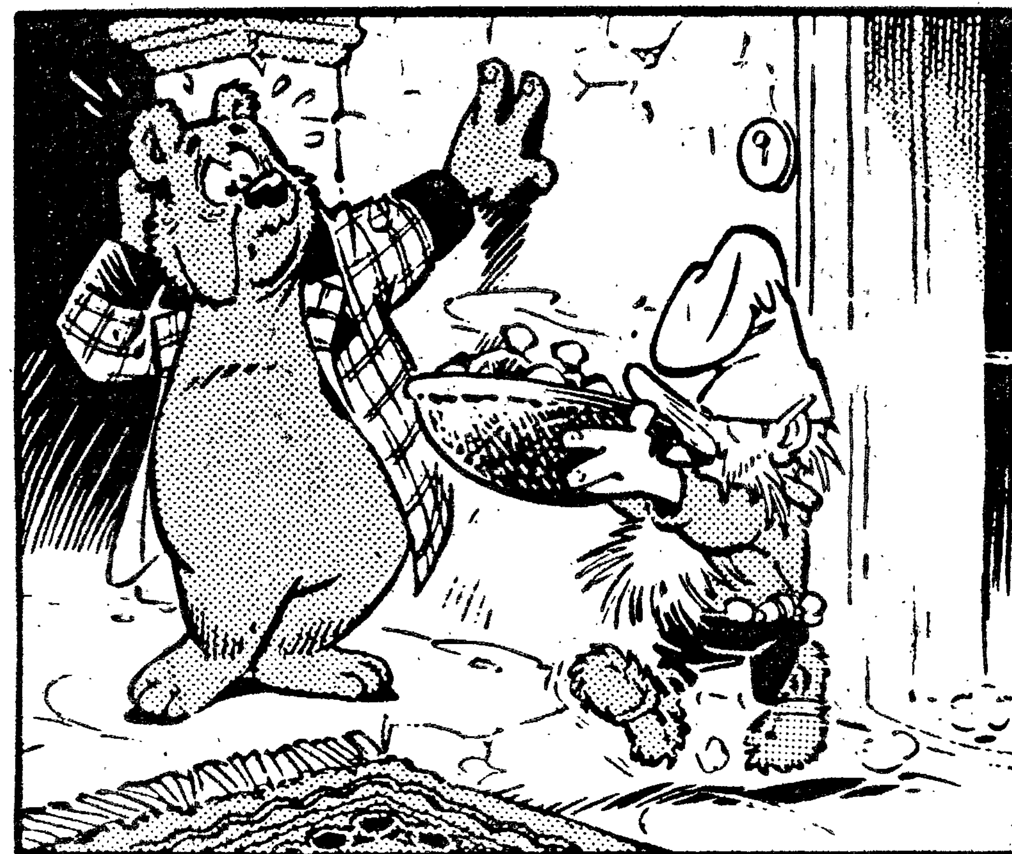
0649 „Ik zou daar niet naar toe gaan", zei Tom Poes, terwijl hij een eindje met Joost meeliep. „Dat zogenaamde kuurhuis is gevaarlijk".
„Het is mogelijk", gaf Joost toe. „Ik heb daar in de buurt al dikwijls ordeloos gezang en vrolijkheid waargenomen. Maar dat is te begrijpen in deze tijden, die een eenvoudig persoon zuur op de maagwand slaan, zodat de schik hem vergaat. Zegt u nu zelf, jonge heer; u hebt mijn aanslagbiljet gezien. En het helpt niet of ik klaag; de telefoon wordt niet eens aangenomen, en op mijn brieven aan het stadhuis krijg ik geen antwoord".
„Dat komt omdat er dwergen werken", zei Tom Poes.
„Het zou me niets verbazen", hernam de knecht bitter. „Maar als ik mij niet ga ontspannen, loopt het verkeerd met mij af. Daarom heb ik een tijdelijke hulp aangenomen, zodat heer Olivier verzorgd wordt als hij soms trek mocht krijgen".
Inderdaad begon heer Bommels eetlust sterker te worden, en omdat de vrachtwagen de top van de heuvel bereikt had, tikte hij op het venster en sprong er af toen het voertuig remde.
„Zet de boortoren hier maar neer", riep hij. „Dit is een mooi plekje; niet te ver van mijn dampbaden. En als u dan de starter even klaar wilt maken, ga ik nu naar huis; met het oog op de maaltijd. Ik kan Joost niet laten wachten, dat zou hij niet leuk vinden".

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0650 Heer Bommel moest een heel eind lopen om thuis te komen, maar hij was door de heilzame gassen zo gesterkt, dat hij opgewekt de hal betrad. „Lichaamsbeweging", sprak hij tot zichzelf. „Daarvan blijf ik slank en houd ik een jong figuur. Maar nu heb ik wel trek; en ten slotte moet ik ook aan mijn spieren denken, zodat ik benieuwd ben wat Joost heeft gekokstoofd"

Hij liep de gang in, die naar de keuken leidde, maar halverwege werd hij getroffen door naderdrijvende etensgeuren en hij bleef verrast staan. „Eigenaardig", mompelde hij, aandachtig snuivend. „Joost heeft daar een héél vreemd gerecht bereid. . . Die walm. . snuf.. doet me ergens aan denken.. snuf, snuf... De geur herinnert me ergens aan. Aan wat? Iets uit mijn jeugd, denk ik..."

Hij ging de hoek om, en op hetzelfde moment werd de keukendeur geopend door een gedrongen gestalte, die een grote schaal paddestoelen voor zich uit droeg.

„Eten klaar", sprak deze met doffe stem. „Lekker bruin. Goed voor trane".

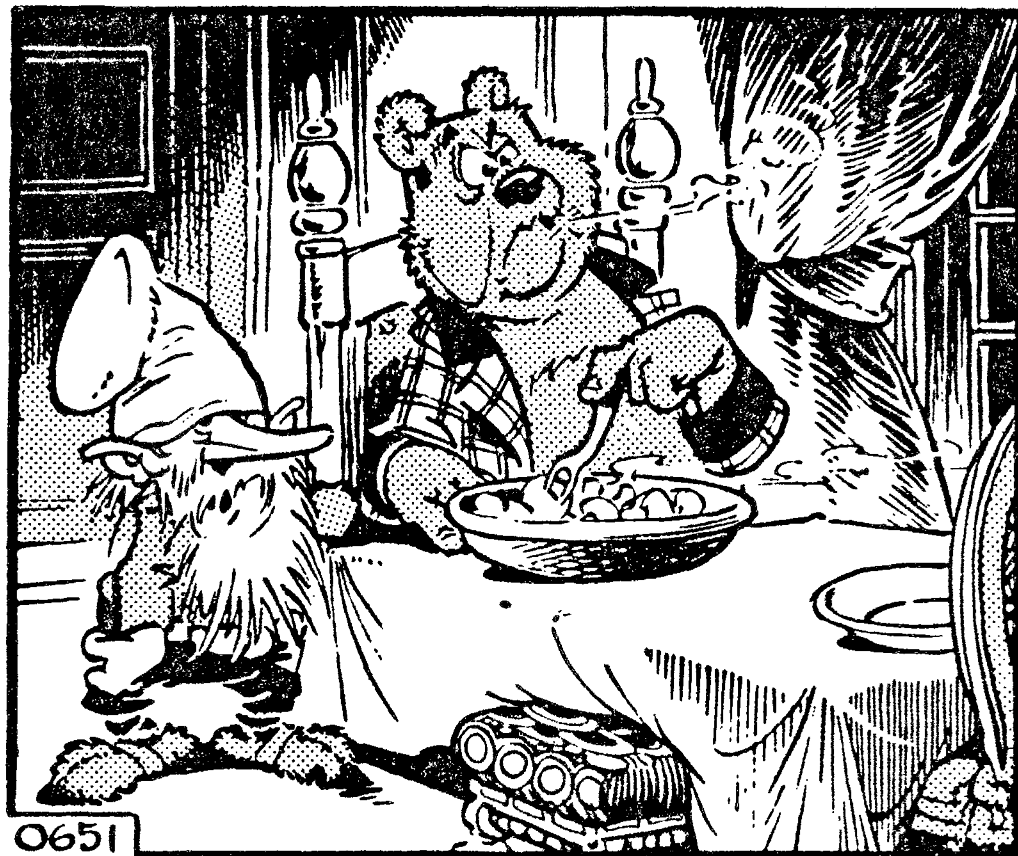
„W-wat betekent d-dat?", stamelde heer Ollie, terwijl hij grote ogen opzette. „Waar is Joost? En waar kom jij vandaan?"

„Van vuur", zei het ventje, terwijl het ijverig verder liep. „Lekker bruin bakken".

„Maar dat is aangebrand", klaagde heer Bommel. „En ik wil weten waar Joost is".

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

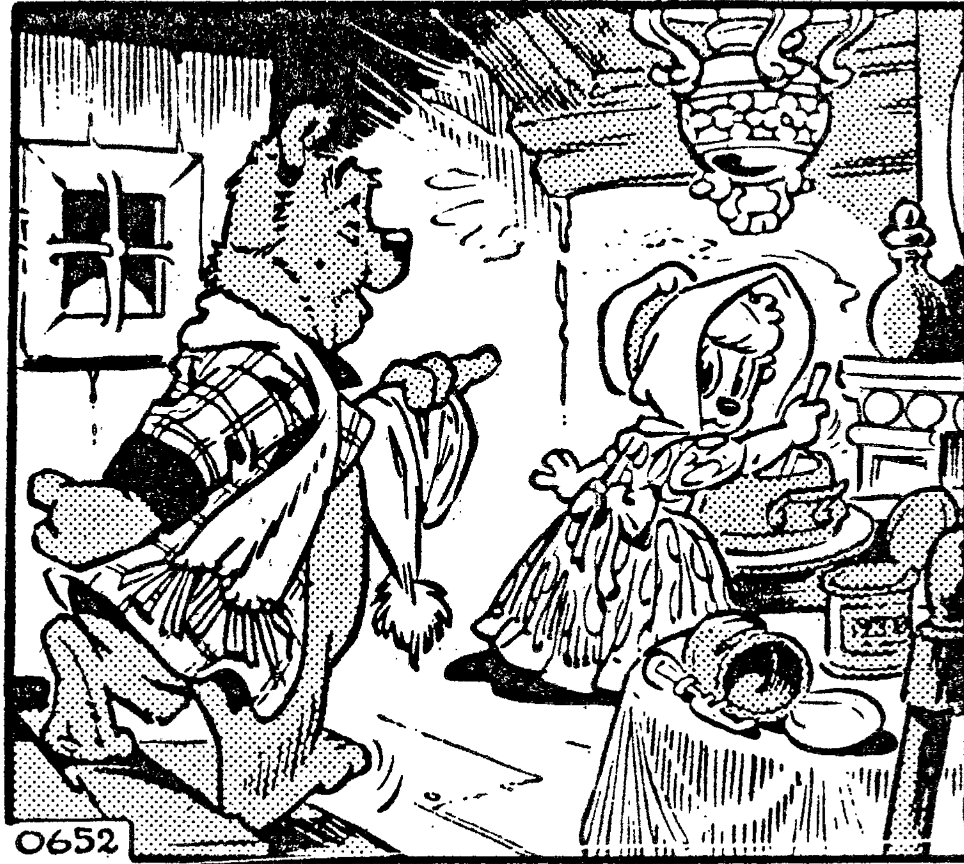
0651 Heer Bommel volgde de onbekende kok, die zijn schotel met grote rapheid naar de eetkamer droeg en daar op de tafel zette. Hij ging erachter zitten en omdat hij honger had, nam hij voorzichtig een hapje van het slecht geurende voedsel.
„Aangebrand; net wat ik zei"; mopperde hij. „Waar is Joost? Wie ben jij, bedoel ik?"

„Naam is Wee", zei het mannetje. „Joos moest weg. Is hier niet goed voor hem. Is nergens goed; zelfs in de Tranemontgrot niet. Is geen wadem". Heer Ollie legde zijn vork neer en door levendige herinneringen getroffen, drukte hij een wijsvinger tegen het voorhoofd.

„Nu weet ik het weer!", riep hij uit. „De grot met de vrolijke familie! Wat jammer nu toch dat het daar niet goed meer is. Ik voor mij ben er erg opgeknapt, en dat zal ik nooit vergeten. Maar het eten smaakt mij niet helemaal, heer Wee. En omdat ik toch honger heb terwijl Joost niet thuis is, ga ik nog maar een beetje uit, zodat u die paddestoelen op kunt eten".
Na deze woorden verliet hij het pand en liep door de avondschemering in de richting van een verlicht huisje.
„Het is maar goed dat ik opgewekt van natuur ben", dacht hij. „Want Joost is toch wel vrijpostig om op eigen houtje een kok met zo'n slechte naam aan te nemen en dan de deur uit te lopen zonder vragen. Maar misschien heeft mevrouw Doddel nog wel iets over... Doddeltje, bedoel ik"

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0652 Toen heer Bommel het huisje van zijn buurvrouw binnenstapte, stond ze bij haar kachel enigszins bedrukt in een pan te roeren.

„Dat ruikt heerlijk, mevrouw", sprak hij met een aangename glimlach. „Ik hoop, dat ik niet ongelegen kom, bedoel ik. Maar thuis krijg ik niets goeds te eten, en toen dacht ik; laat ik eens kijken of eh... Nu ja, u begrijpt wel wat ik bedoel..."

Zijn gepraat eindigde in gemompel want het gezicht van juffrouw Doddel klaarde niet zo op als hij verwacht had.

„Je mag hier best komen", zei ze. „Maar je moet niet denken, dat je iets lekkers krijgt. Soep uit een blikje, en bevroren tuinbonen. Er is niets goeds meer te krijgen, en meneer Grootgrut heeft me suiker inplaats van zout gegeven omdat hij er zelf niet was. Ik heb trouwens een hele enge dooie spin in mijn melkfles gevonden..."

Heer Ollie voelde zijn moed zakken.

„Het is wel erg", prevelde hij. „Ik bedoel; een ander keertje dan maar. Als ik niet stoor".

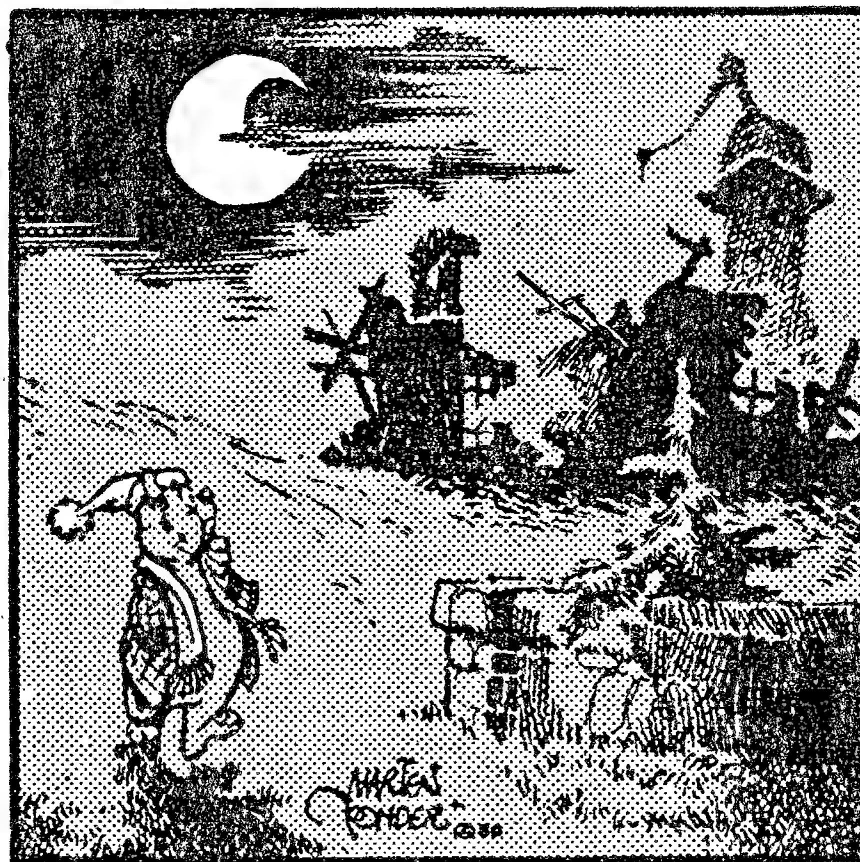
„Je stoort helemaal niet", riep zijn buurvrouw, en tot zijn grote schrik barstte ze in tranen uit.

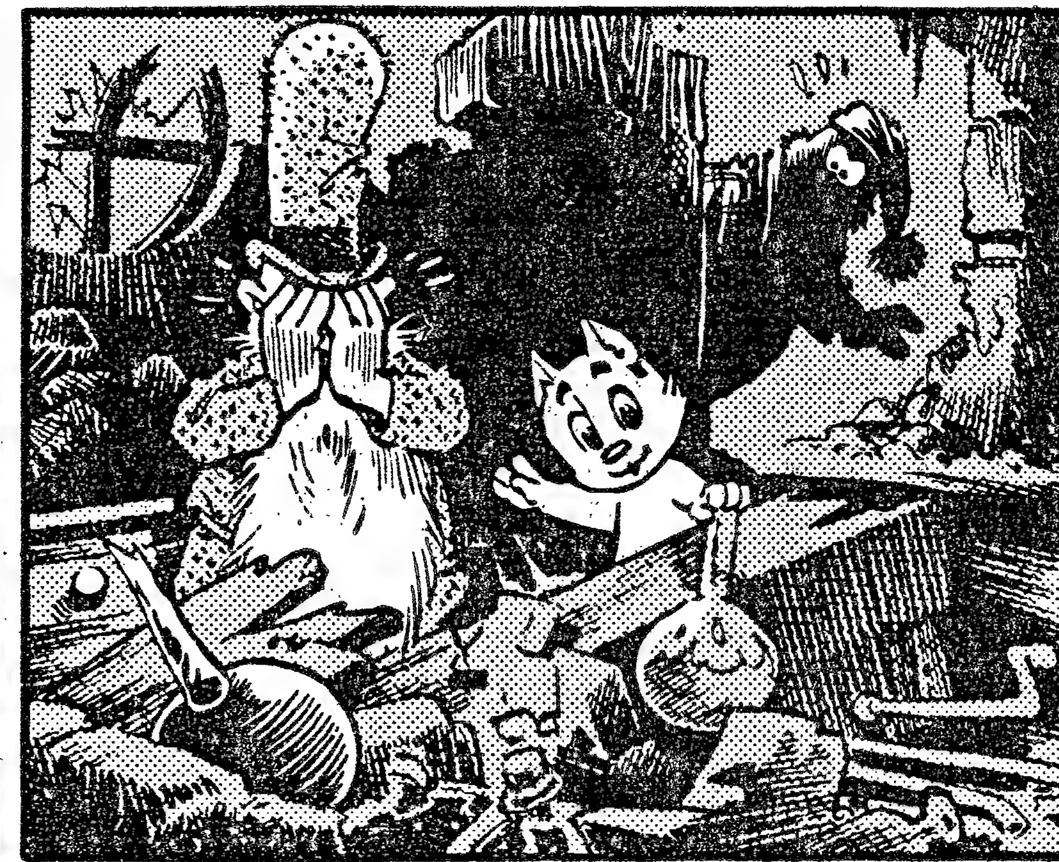
„Maar het wordt me allemaal te veel", snikte ze achter haar schort. „Het komt allemaal door dat pieregewaai bij die rooie kuurgassen. Daar gaan ze liever naar toe dan eerlijk te werken. En soms ben ik zo bang, dat jij daar ook heen gaat, Ollie".

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0653 Heer Bommel at dus een hapje mee bij zijn buurvrouw, maar het versterkte hem niet en haar geklaag bedrukte hem.
„Slecht voor mijn gevoelsleven", mompelde hij toen hij door de nacht liep. „Ik begrijp niet wat er op tegen is, dat ik naar mijn eigen koeroord ga. Het heeft me van rare kwalen afgeholpen, zodat het heel goed voor me was, terwijl het me nu droef te moede is. Ik zal een wandeling in de frisse lucht maken voor het slapen gaan".
Met deze gedachte zette hij de pas er in en als vanzelf was hij al spoedig op weg naar het heilzame tempeltje. Zo passeerde hij de resten van het stadslaboratorium, die geblakerd in het maanlicht lagen. Er stegen bonkende en schurende geluiden uit op en ook was er een bewogen keelstem hoorbaar, die de nieuwsgierigheid van de wandelende heer opwekte. Hij richtte zijn schreden naar de bouwval en gluurde voorzichtig naar binnen.
„Niets is ja overig", riep professor Prlwytzkofsky, die daar met de handen voor het gelaat op het puin zat. „Gans mijne arbeid is henen; mijne papieren en mijne gasproevingen".
„Hier is een fles waar nog iets in zit", zei Tom Poes. Maar de geleerde liet zich niet zo makkelijk troosten.
„Praw", hernam hij misprijzend. „Dat is een weinig van mijner acetaat, dat thans wel vervuilerd wezen zal. Ach, wat is dan in mij gevaren, dat ik als een narrenpeter door het leven gehopst heb, terwijl de wichtige zaken om mij heen verkrompelen?"

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0654 „Er zit nog wat in deze fles", herhaalde Tom Poes, „en misschien. . ."
„Als een worstenhans heb ik der wetenschap misgehandeld", voer de professor voort. „Hoe kan ik der fles betrouwen? Alles is hier ja versjlomsjt!"
„Kom, kom", sprak de opgewekte stem van heer Bommel in de deuropening, „zo erg is het niet. Ik heb ervoor gezorgd, dat er een nieuwe boortoren is opgericht, zodat u heel makkelijk een nieuw staaltje uit uw ader kunt boren. Het is maar goed, dat een heer zijn hoofd niet zo gemakkelijk verliest, zegt u nu zelf".
De geleerde keek verrast op en haastte zich naar de spreker.
„Een nieuwer boorinstelling?", riep hij uit. „Dat is grootaardig! Maar wij weten ja niet waar der ader loopt. Wáár hebt u hem dan neder geplaatst?"
„O, op een heel mooi plekje", zei heer Bommel gerustellend. „Er is daar een prachtig uitzicht, zodat ik dacht: hier moet het zijn. Dat soort dingen kunt u aan mij overlaten, wat jij, Tom Poes?"
„Praw", mompelde de hoogleraar. „Wie kommert zich over der uitzicht? Op der onderzicht komt het aan als men ener ader zoekt. Ik ga mij dat aanschouwen".

Hij drukte zich de hoed in de ogen en verliet de bouwval met grote passen.
„Ik dacht, dat hij blijer zou zijn", zei heer Bommel een beetje teleurgesteld.
„Misschien staat uw boortoren toevallig op de goeie plek", troostte Tom Poes, terwijl hij de geleerde volgde. „Ik ben wel blij, hoor, de prof interesseert zich tenminste weer voor zijn vak".

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

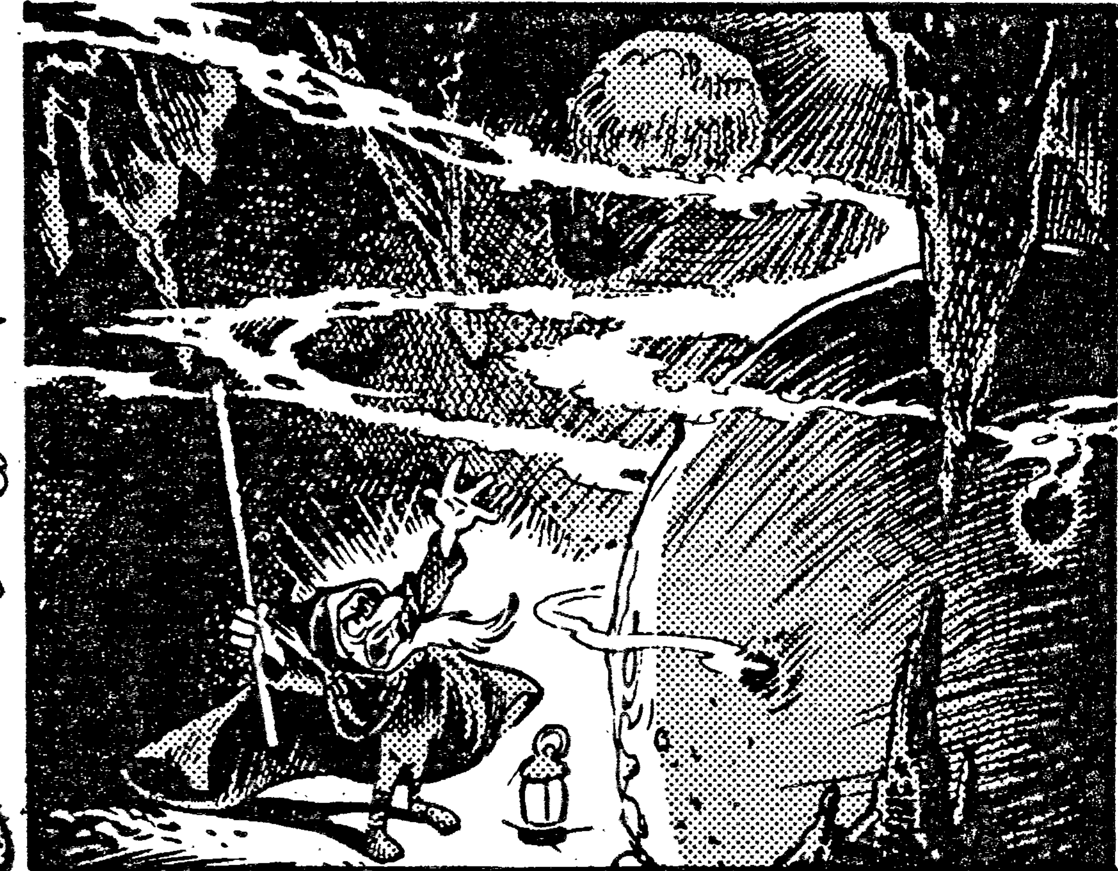
0655 Na een vermoeiende tocht over de heuvels bereikten ze ten slotte een plek waar de boortoren zichtbaar was. Maar jammer genoeg stemde het zien daarvan professor Prlwytzkofsky niet vrolijker.
„Waarom staat der instelling dan daar?", riep hij uit. „Der plats is gans onwetenschappelijk! Der loopt der gassenaders moet eerst nauwgevallig opgezocht worden, anders heeft der boren geen nuts. Neen, dat zal wachten moeten. Maar nu ik toch hierheen gekomen ben, zal ik ener monstr der koergassen nemen; dan is dezer tocht niet gans vergevens geweest".
Met deze woorden begaf hij zich naar het koepeltje, waar de heilzame dampen uit de grond stegen. Het was daar een drukte van belang, want tot diep in de nacht kwamen overwerkte Rommeldammers er nog ontspanning zoeken.
De bediende Joost had geluk gehad, want omdat hij vroeg van huis was gegaan, had hij zich een zitplaats kunnen veroveren naast de bardame van hotel De Gebraden Haan.
Aanvankelijk was hij een weinig bevangen, maar nadat hij enige tijd van de dampen genoten had, vermande hij zich.
„Excuseer", sprak hij, de hoed lichtend. „Ik meen u te kennen, met uw welnemen. Ik ben Joost, de chef de cuisine van chateau Bommelstein. Het is hier opwekkend, nietwaar?"
„Reuze", gaf de dame toe. „Heb je een vrije avond?"
„Dat niet zozeer", hernam de knecht, maar hij kwam niet verder.

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0656 Joost wilde net uit gaan leggen, dat hij geen vrije avond had, maar dat hij zo vrij was geweest er een te nemen, toen hij ruw opzij gestoten werd.
„Ontschuldig", sprak professor Prlwytzkofsky, zich een weg over de bank banend. „Ik moet mij ener monstr zamelen".
„Dit is zeer betreurenswaardig!", riep de bediende verontwaardigd en om hem heen steeg ook ontstemd geroep van andere bezoekers op. De geleerde schonk daar echter geen aandacht aan, want hij was nu weer geheel in wetenschappelijke gedachten verdiept.
„Der tassenpomp", prevelde hij, in zijn binnenzak woelend. „Niet zeer groot, maar ik moet mij bekwamen"
Hij bracht een glazen buisje te voorschijn, dat door een kurk was afgesloten, en bekeek het keurend.
„Een kleiner gasmonstr zal genoegend moeten zijn", besloot hij, terwijl hij aan het werk toog.
„Wadem", mompelde magister Pas, die diep onder de aarde bezig was. Nadat hij was bijgekomen van zijn lelijke val, had hij besloten liever zwarte kunsten te gebruiken. Daarom had hij zoveel mogelijk dampen opgesnoven en was nu doende een rotsblok op te laten stijgen door middel van telekinese. Zoals geschoolde lezertjes weten, is dat niet gemakkelijk, en hij was dan ook aan het einde van zijn krachten, toen de steen de zoldering bereikte en het gat met een doffe klap afsloot.

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

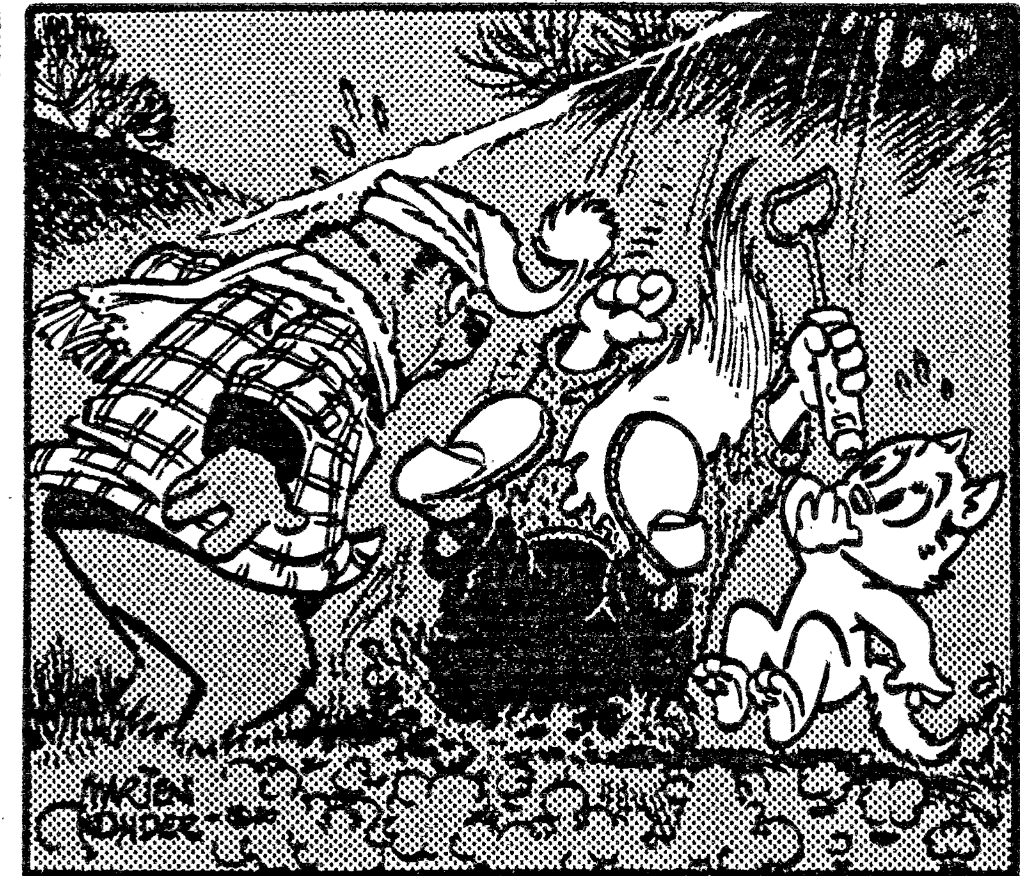
0657 Toen de opening was afgesloten, konden de dampen van de watderzwalm niet langer ontsnappen, zodat ze in de grot bleven hangen.
De vermoeide grijsaard keek er met welgevallen naar en kruiste de armen.
„Het is gelukt", hijgde hij. „Met het kleine beetje wadem dat ik had, is het gelukt. En nu krijg ik véél! Alles is voor mij. Alles".
Intussen had professor Prlwytzkofsky in het kuuroord zijn glazen pompje ontkurkt en de zuiger voorzichtig omhooggetrokken. Zodoende werden de gassen naar binnen gezogen, tot groot ongenoegen van de omstanders.
„Ik ben reeds vaardig, mijne heerschappen", sprak de geleerde geruststellend. „Ik benodig maar een kleines beetsje . . ."
Hij zweeg, want tot zijn verbazing kwam er plotseling een einde aan het opwolken van de nevels uit de grond.
„Praw!", riep hij uit. „Hoe is dat dan mogelijk?"
„Waar zijn de badwolken?", riep een toeschouwer en een ander snauwde: „Hij heeft alles eruit gezogen!"
Nu maakte de prettige stemming van de badgasten plaats voor ontstemming. „Zeker iemand van de belastingen!", riep er een en een ander meende, dat hij een handlanger van de oliemaatschappij voor zich had. De menigte begon op te dringen en al spoedig begreep de geleerde, dat hij zich in moeilijkheden bevond.
„Ik oefen ja der wetenschap", riep hij uit, maar het hielp hem niet.

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0658 Professor Prlwytzkofsky duwde haastig de kurk op zijn pompje, terwijl hij riep, dat hij slechts de wetenschap diende. Maar er was niemand die naar hem luisterde.
„Er zijn geen dampen meer!", riepen de omstanders. „Het is zijn schuld Hij heeft alles weggezogen!"
„Neen, neen! Hoor toch toe!", kreet de geleerde. „Mijne gassen-kolverpomper is slechts half vol. Hier is ener fenomeen..."
Hij werd echter van alle kanten aangevat en op ruwe wijze uit de kring der kuurgasten verwijderd.
Heer Bommel en Tom Poes, die op een afstand hadden toegekeken, zagen de hoogleraar op zich af komen, en heer Ollie stak bekommerd een hand uit

„Ik wist wel, dat het niet goed zou aflopen", sprak hij. „Dat komt er nu van. In plaats dat hij blij was met de nieuwe boortoren, moest hij daar de pret gaan bederven."
„Hm", zei Tom Poes. „Pret? Wie weet wat dat voor gassen zijn?"
Op dat moment kwam de wetenschapsman aan hun voeten tot rust en heer Bommel boog zich bezorgd over hem heen.
„Wat is er gebeurd?", vroeg hij. „Weet u al wat dat voor gassen zijn, bedoel ik?"

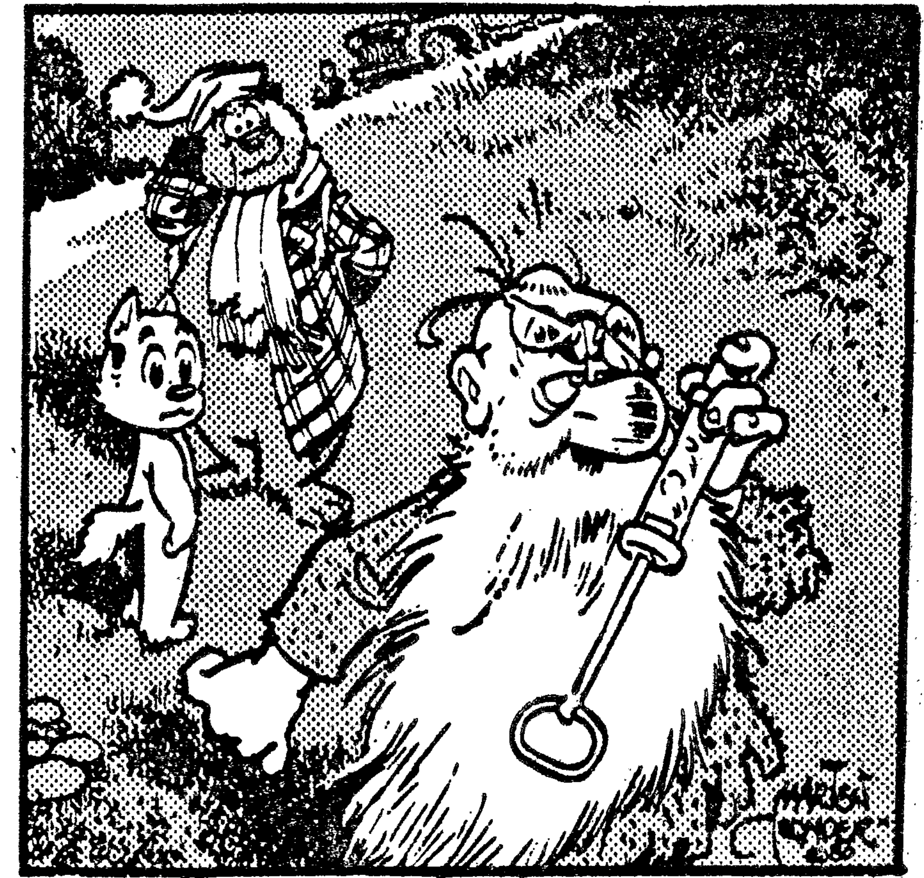
„Het g-geeft gene g-gassen meer", stamelde de geleerde uit zijn baard. Toen strekte hij zich uit, omdat het hem te veel werd, maar hij hield de gekurkte pomp stevig omklemd.

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0659 Na enige tijd nam professor Prlwytzkofsky een zittende houding aan en het eerste wat hij deed was onderzoeken, of de kurk nog op de pomp zat.

„Het is ja ener schaam", prevelde hij. „Gene aanerkenning voor der wetenschap".

„Maar wat is er gebeurd?", hield heer Bommel aan. „Alles is toch altijd prettig in mijn kuuroord?"

„Niet meer", zei de geleerde treurig. „De gassen zijn versjwonden. Nadat ik een gans kleines monster genomen had. Maar ik heb genoeg om ener onderzoeking te maken".

„O", hernam heer Ollie. „En wanneer zal ik de boortoren nu in werking stellen?"

„Ach, der boorinstelling", herhaalde de professor. „Dat maken wij eerst wanneer der nauwe plaats zorgvol vastgesteld geworden is. Zoals hij thans staat, is hij waardloos. En eerst ga ik mijne gassen onderzoeken. Der goede nacht".

Hij daalde met grote passen de heuvel af en heer Bommel keek hem onthutst na.

„Dat is nu de dank voor mijn instelling en mijn wetenschappelijk werk", merkte hij bitter op.

„Hm", zei Tom Poes. „Ik denk, dat hij gelijk heeft. En het is misschien wel goed, dat daar geen gas meer uit de grond komt. Het gaf heel wat moeilijkheden en het is beter voor de stad, dat al die lieden nu bezig zijn naar huis te gaan".

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0660 "Het is héél jammer, dat er geen heilzame gassen meer uit de grond komen", klaagde heer Bommel, terwijl hij de weg naar huis insloeg. "Voor de gezondheid van iedereen, bedoel ik. Zou het weer gemaakt kunnen worden, denk je?"

"Ik hoop van niet", zei Tom Poes. "Het is beter dat iedereen weer gewoon aan het werk gaat, want er is bijna niets meer, dat normaal werkt. Alles wordt door dwergen gedaan. Waar zouden die toch vandaan komen? Kijk, daar loopt er weer een".

Hij wees op een gedrongen figuurtje, dat hen in het maanlicht naderde en voor heer Ollie bleef staan.

"Heb gehoord, dat hier ergens wadem uit grond komt", sprak het. "Waar?"

"Het was daar, in dat mooie tempeltje", zei heer Bommel achter zich wijzend. "Maar nu komt er niets meer uit, zodat ik bang ben dat het op is. Jammer, hoor. Hoewel Doddeltje er niet van houdt en de jonge vriend hier ook niet".

Het mannetje liep zonder antwoorden door, en Tom Poes keek hem peinzend na.

"Een dwerg", mompelde hij. "en ik vraag me af of de vrolijke familie, die u in die grot ontmoet hebt, ook uit dwergen bestond".

"Ze waren even klein", gaf heer Bommel toe. "Maar de een is nu eenmaal wat groter dan de andere, en dat is nog geen reden om te gaan schelden".

"Ik scheld niet", zei Tom Poes verontwaardigd. "Maar ik vind dat we naar die grot moeten. Misschien kunnen we dan alles weer normaal maken".

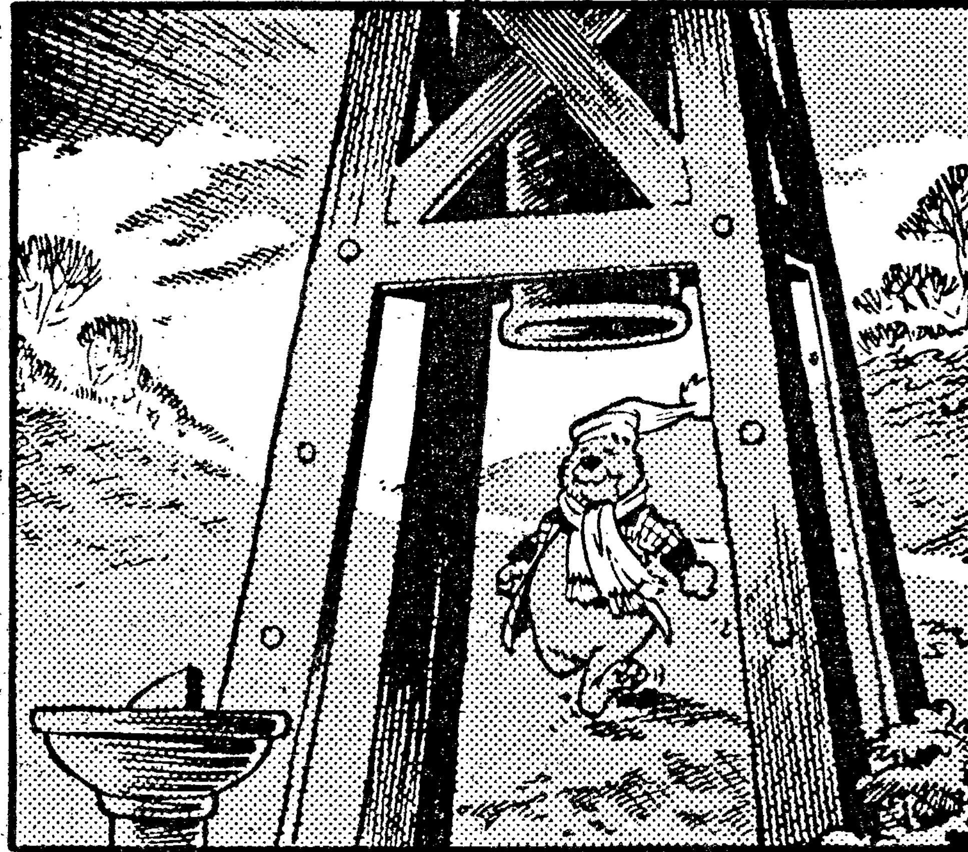
Daar voelde heer Ollie echter niets voor.

"Ga jij dan maar alleen", zei hij. "Je mag de Oude Schicht lenen. Ik ga mijn Bommelboor in werking stellen, want ik voel niets voor normaal maken".

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

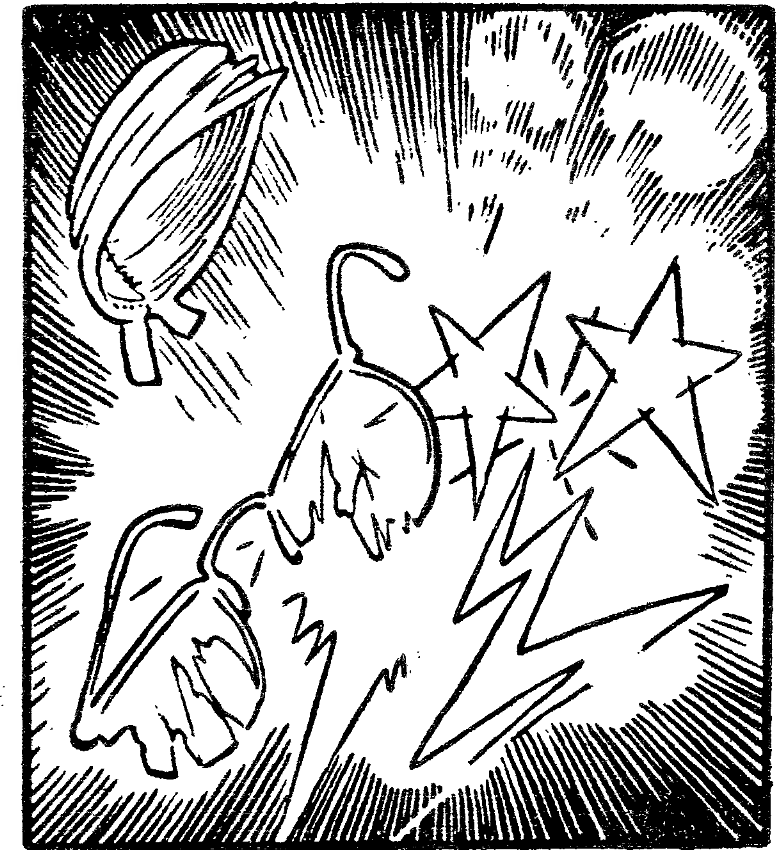
0661 Tom Poes maakte gebruik van heer Bommels aanbod, en nadat hij een beschrijving had gekregen van de weg die naar de grot leidde, rende hij naar de Oude Schicht.
"Daar komen de dwergen vandaan", dacht hij, terwijl hij koers zette naar de bergen. "En daar is iets gebeurd waardoor de orde verstoord is. Wanneer ik wil proberen dat weer goed te maken, moet ik daar naar toe"
Intussen liep heer Ollie glimlachend naar zijn boortoren.
"Die jonge vriend", sprak hij hoofdschuddend tot zichzelf. "Altijd bezig zijn om alles weer normaal te krijgen. Terwijl hier toch een hoogstaande toren klaar staat om wetenschappelijk werk te gaan verrichten. En als niemand dat doet, dan is het mijn plicht als heer om in te grijpen; dat voel ik heel fijn aan."
Hij hield halt bij de voet van het gevaarte en keek aandachtig naar de knop.
"Juist", mompelde hij. "Net als de vorige. Die herinner ik mij nog heel goed. Als de dag van gisteren mag ik wel zeggen. Door mijn zwakke gezondheid heb ik me toen een beetje vergist, zodat ik te veel gas heb gegeven. Maar nu ik door mijn heilzame gassen weer de oude ben, kan ik dit gevoelige werk zonder moeite doen, zou ik zeggen. Op de drie draaien, en niet op de acht, heel gewoon"

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0662

0662 Professor Prlwytzkofsky was met een kolfje naar de overblijfselen van zijn laboratorium gesneld om het vreemde gas te onderzoeken. Dat viel natuurlijk niet mee, want zijn scheikundeflessen waren onder het puin bedolven en hij had geen assistent. Maar de geleerde had zich voorgenomen de met scherts verdane tijd in te halen, en daar liet hij zich niet door kleinigheden van afbrengen. Hij verdichtte het gas tot een vloeistof en onderwierp het aan vele proeven, zonder dat hij veel wijzer werd.
"Gans eigendommelijk", mompelde hij achter zijn halfverkoolde werkbank. „Dezer damp geeft ener aangeheterder verdovering met opwekkender werking. Dat heb ik zelvers ervonden. Maar nimmermaals heb ik hem ergenswaar gezien".
Peinzend blikte hij over de bouwval die berookt in de morgenstond lag, en toen nam hij een besluit. Met vaste hand greep hij de kolf die Tom Poes gevonden had, en zeefde de inhoud in een fles.
"En thans gaan wij ons aanschouwen, hoe der gas zich verdraagt met de acetaten mijner ader", sprak hij vastbesloten, terwijl hij het reageerbuisje met de onbekende inhoud ophief. "Want Bomls boortoren kan eerst in werking gesteld worden wanneer wij gans zekerlijk weten, dat er gene gevaren zijn".
Met deze gedachte ledigde hij het buisje in de fles en daarop volgde er zo'n daverende ontploffing, dat de knal nog lange tijd tussen de heuvels weerkaatste. Zo ziet men weer, hoe nuttig de wetenschap is; de hoogleraar had duidelijk vastgesteld dat de beide stoffen elkander niet verdroegen.

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0663 Toen de wolken van de ontploffing waren opgetrokken, kon men de onderzoekende geleerde versuft achter zijn versplinterde werkbank zien zitten. Zijn kleding en baard waren gehavend, en zijn bril was in de lucht gevlogen; maar zijn gedachten waren scherp en goed geformuleerd als immer.
"Praw", prevelde hij. "Der proeving der Bomlboor geeft ener boemreagens der men alleen kan aanwenden in der krijg. En ik; ik ben een gewetenswetenschappelijker. Hier is der einde des proevings".
Toen werd hij echter plotseling getroffen door een invallende gedachte, en met een sprong maakte hij zich uit zijn meubel los.
"Der hemeldonderweder!;;, riep hij uit. "Daar valt mij der Boml in! Der ongelukkige wil zo geern zijner boorinzetting draaien laten. Hij sprak mij van niets anderes als van der Bomlboor. En met dezer onbekwamer weet men het ja nooit"

Gegrepen door ongerustheid en voorgevoelens snelde de hoogleraar terug naar de heuvels, en ja hoor. Bij de opgerichte boortoren kon hij reeds van verre heer Ollie waarnemen, die met gevoelige vingers de startknop van het apparaat bediende. Nu hij door de heilzame gassen zijn scherp verstand weer terug had, stond het hem tegen voor de tweede keer een figuur te slaan, en daarom had hij lang geaarzeld. Maar nadat hij besloten had de knop voor alle veiligheid op twee te zetten in plaats van op drie, tastte hij toe.
"Wat niet weet, wat niet deert" dacht hij.

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0664 Het zien van heer Bommels bezigheden gaf professor Prlwytzkofsky reuzenkrachten. Luid roepend draafde hij de heuvel af, maar toen kwamen vanachter het struweel plotseling twee wandelaars te voorschijn, die hem de weg versperden.

"Hebben gehoord, dat hier wadem uit de grond komt", sprak de heer, die voorop liep. "Waar?"

"Gener wadem", riep de geleerde hijgend. "Ener ammoniumnitrose. Vermengeld met der acetaat geeft dat ener boems, die ik hinderen moet. maakt u zich voort naar der koerord daar en laat mij passeren".

De kuurgasten begaven zich onthutst in de aangeduide richting en de professor vervolgde driftig zijn weg. Het oponthoud was echter net te veel geweest. Heer Ollie had de knop omgedraaid en luisterde nu tevreden naar het aanzwellende gebrom, dat uit de kontraptie opsteeg, terwijl hij een pijp opstak.

"Een aardig gezicht", sprak hij glimlachend tot zichzelf, „als dat staal begint te trillen door de eenvoudige inschakeling van een heer. Die uitvindingen zijn toch mooi, hoor. Vooral als men er mee kan omgaan. Nooit te hard van stapel lopen, bijvoorbeeld. Dat kan gevaarlijk zijn. Maar wanneer men met verstand en overleg, in de stilte van de natuur... Ik bedoel... het is net alsof ik iets hoor..."

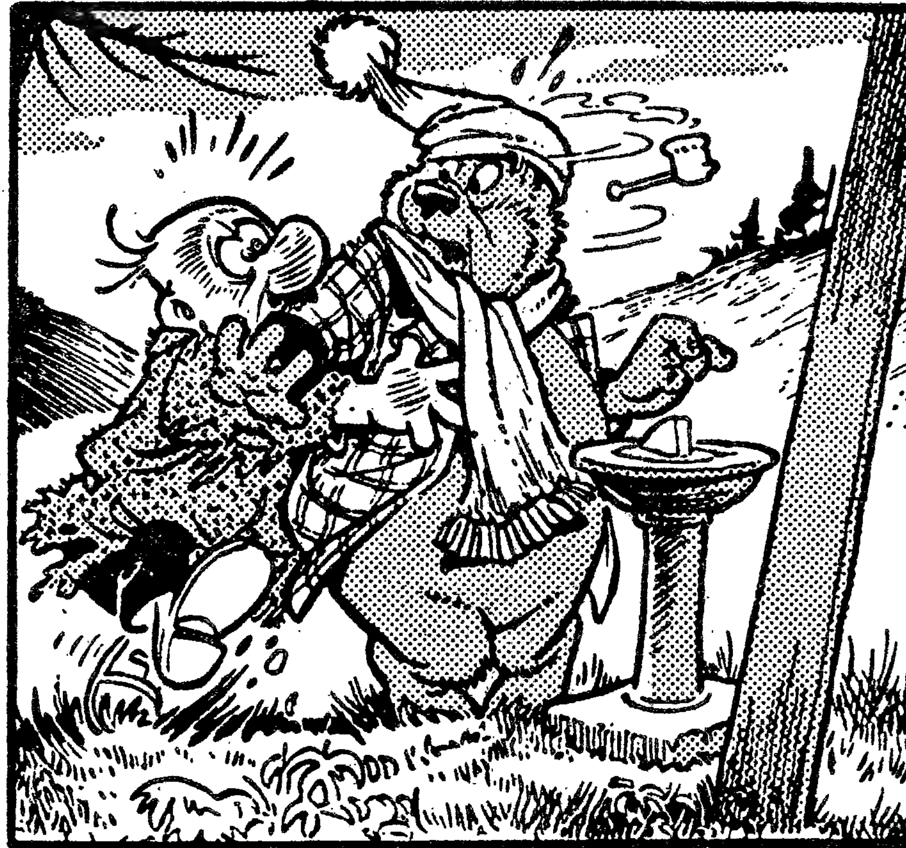
Hij luisterde even en toen klonk er een raspende stem achter hem. "Sjwitsjt toch der boor af!", riep die. "het geeft gevaar".

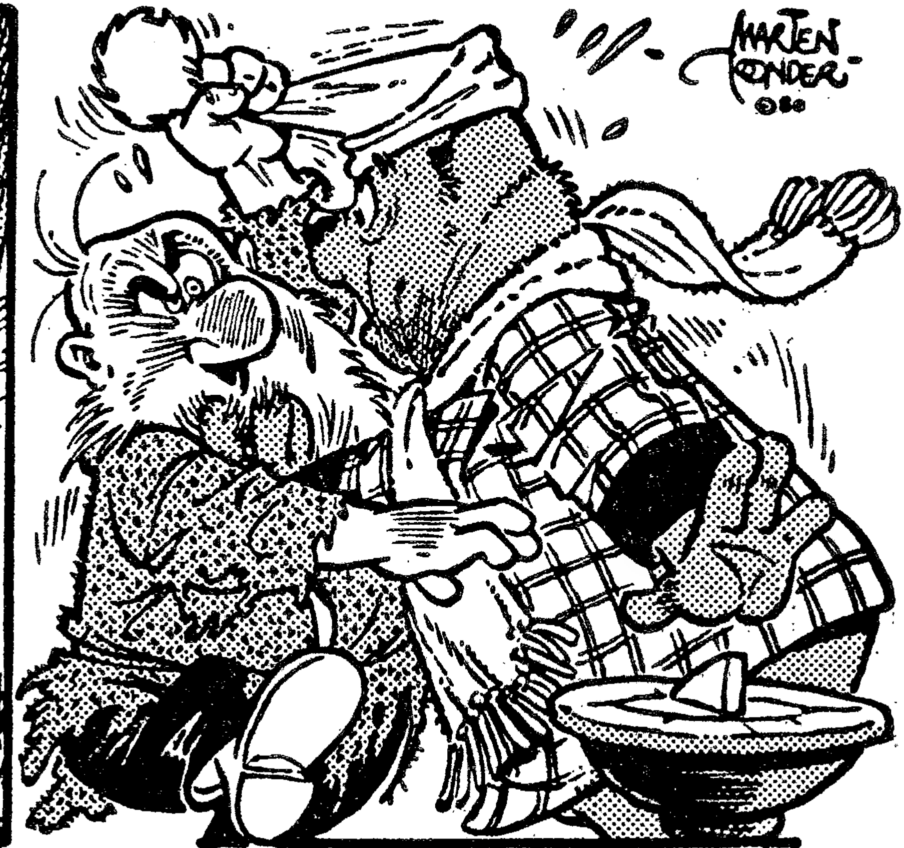
Maar er zat niet veel adem achter, en door het brommen van de boor waren de waarschuwende woorden slecht verstaanbaar.

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0665 De twee wandelaars die professor Prlwytzkofsky de weg gewezen hadden, waren intussen bij heer Bommels kuuroord aangekomen. Daar troffen ze al een aantal snuivende soortgenoten aan, want het gerucht van de heilzame gassen was ook in hun kringen doorgedrongen.
"Hebben gehoord, dat hier wadem uit grond komt", legde de nieuwe bezoeker uit.
"Niet meer", zei een van de aanwezigen. "Wadem is geweest, maar is nu weg. Toch maar wachten. Komt misschien terug".
De geleerde zelf had intussen de boortoren bereikt, en met zijn laatste krachten probeerde hij de knop te grijpen.
"Hela", zei heer Bommel verontwaardigd "Wat moet dat? Kan het niet een beetje voorzichtiger?
"Moet sjnell", hijgde de hoogleraar met gierende adem. "Gevaaarvol!"
"Kalm, kalm", maande heer Ollie. "Ik heb de boor heel zachtjes aangezet, zodat er niets gebeuren kan. Er is trouwens helemaal geen heilzaam gas meer, zodat er nergens gevaar is, zover ik zie".
Hij hield de uitgeputte stakker zonder veel moeite op een afstand, en deze poogde vergeefs de dreigende ramp uit te leggen.

"Der gas...", hijgde hij. "Der is ergenswaar in der grondesbodem aanwezend.... En als der ader der gas beroert, geeft het groter krijgsboems. Sjtop der Boor, bid ik u. Sjnell!"
"Nee", zei heer Bommel waardig. "Het is mijn boor; en met een beroerde krijgsboem heb ik niets te maken".

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

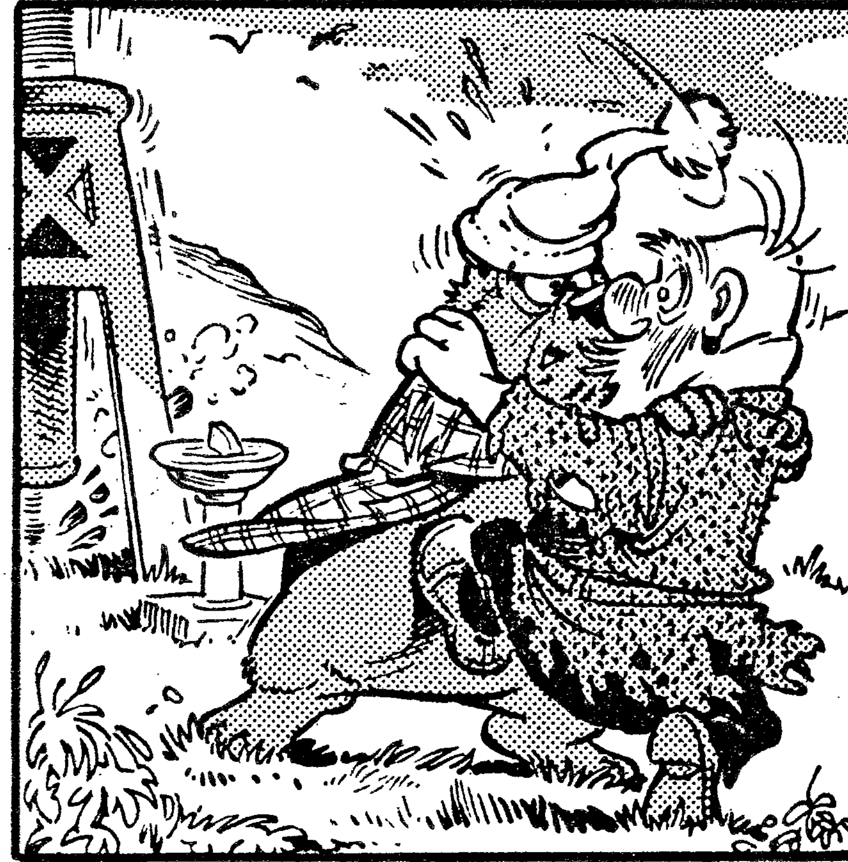
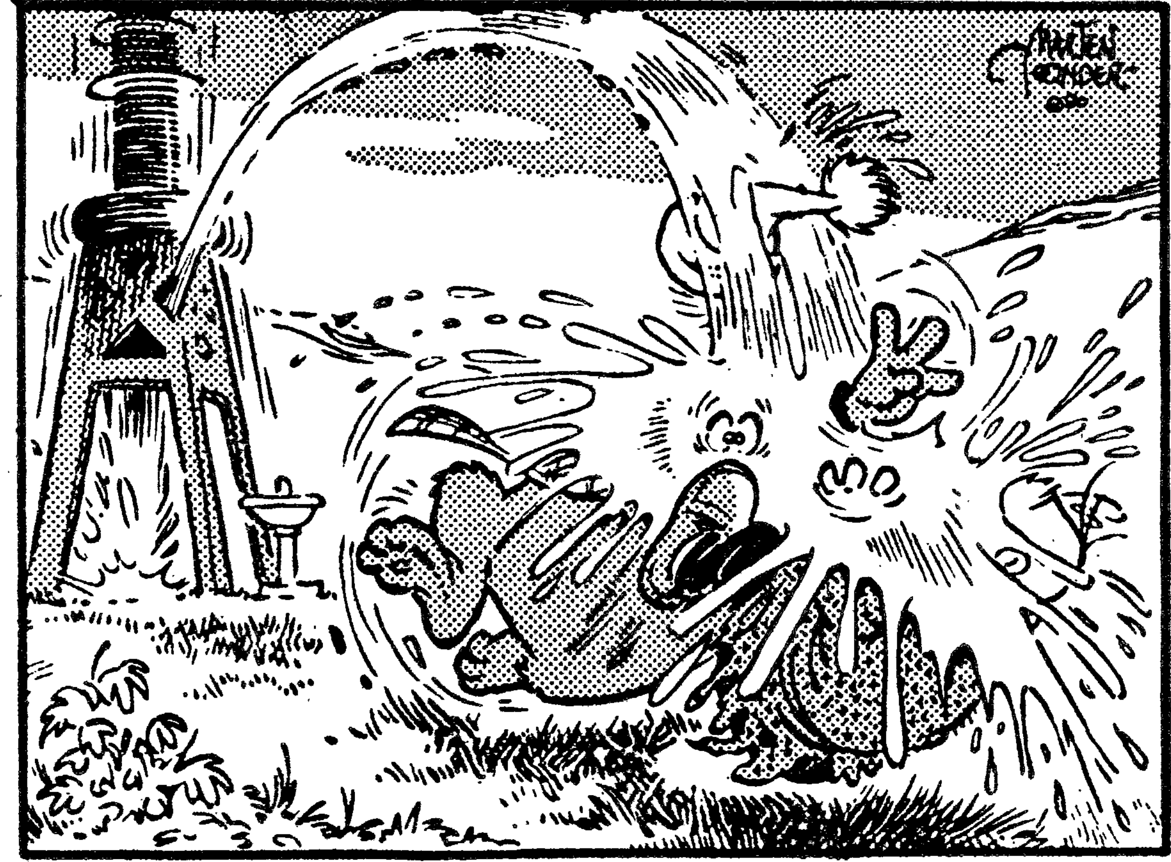

0666 Tom Poes had de kronkelweg door de bergen gevolgd en omdat hij goed uitkeek, de grot gevonden ondanks heer Bommels beschrijving. Aarzelend liep hij een eindje naar binnen, maar het was er koud en donker en er heerste een doodse stilte. Hij wilde dan ook al weer teruggaan om de lamp uit de Schicht te halen, toen hij een lichtschijnsel aan het einde van een gang zag. Het bleek van een vuurtje te komen waarachter een bejaarde dwerg zat.
"Gelukkig" zei hij. "Er is toch nog iemand hier".
"Ja", zei de oude zonder op te kijken. "Ik is iemand. Wademvolk is weggegaan en ik is gebleven. Lopen maakt moe".
Hij zweeg even en mompelde toen somber: "Zijn nog meer iemanden. Achter stenen is zwarte, bij wademzwalm".
Hij doelde natuurlijk op Hocus Pas, die in zijn afgesloten ruimte bezig was diep adem te halen. Doordat het gat in de zoldering gesloten was, hingen de dampen nu zo dicht om hem heen, dat hij zich zonder moeite met wadem kon vullen. De gevolgen bleven niet uit, want na een poosje verwisselde hij zijn bontjas voor een vliegmantel en een vrolijke glimlach verscheen op zijn anders zo betrokken gelaat.
"Bij Zazel", sprak hij, terwijl hij zich veerkrachtig oprichtte. "De tijd is gekomen. Nog nooit zijn mijn krachten zo groot geweest".

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

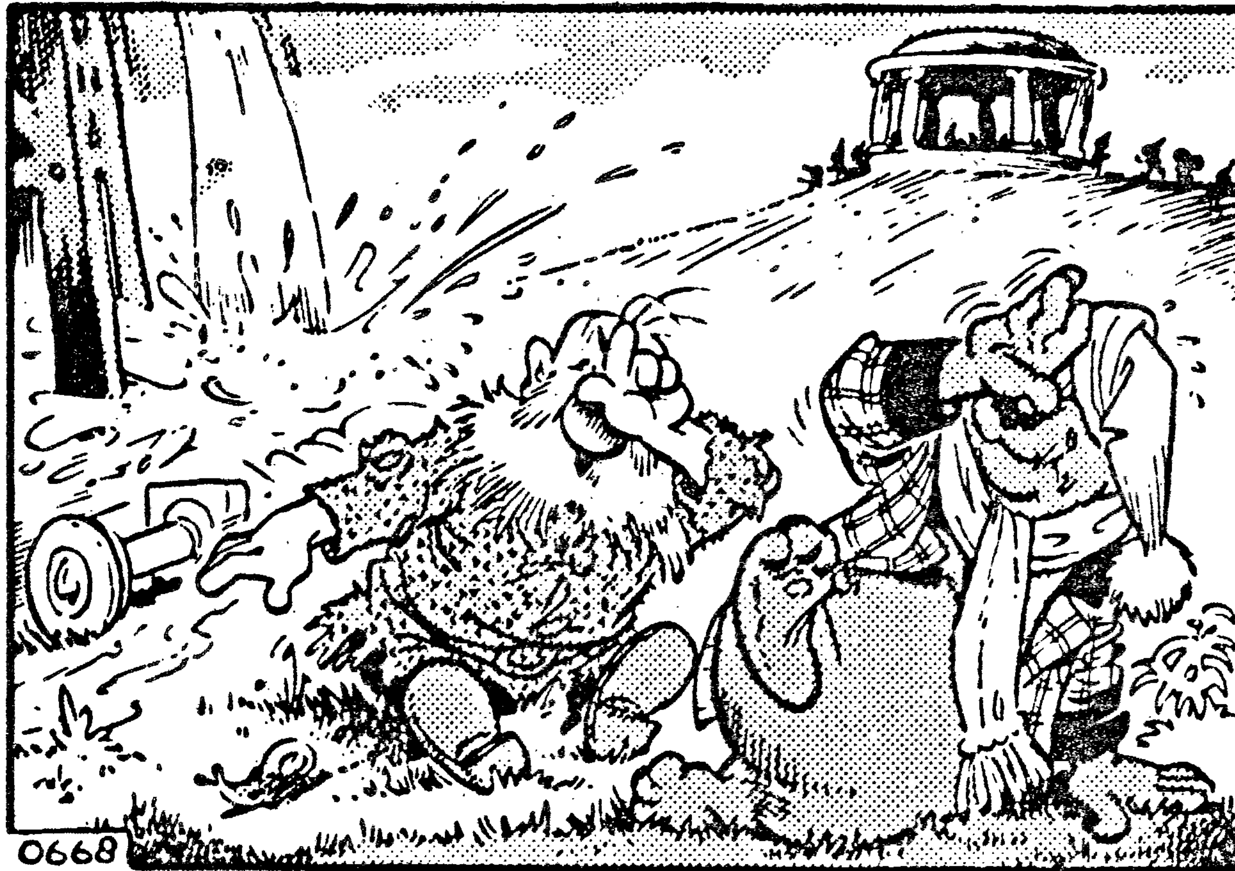

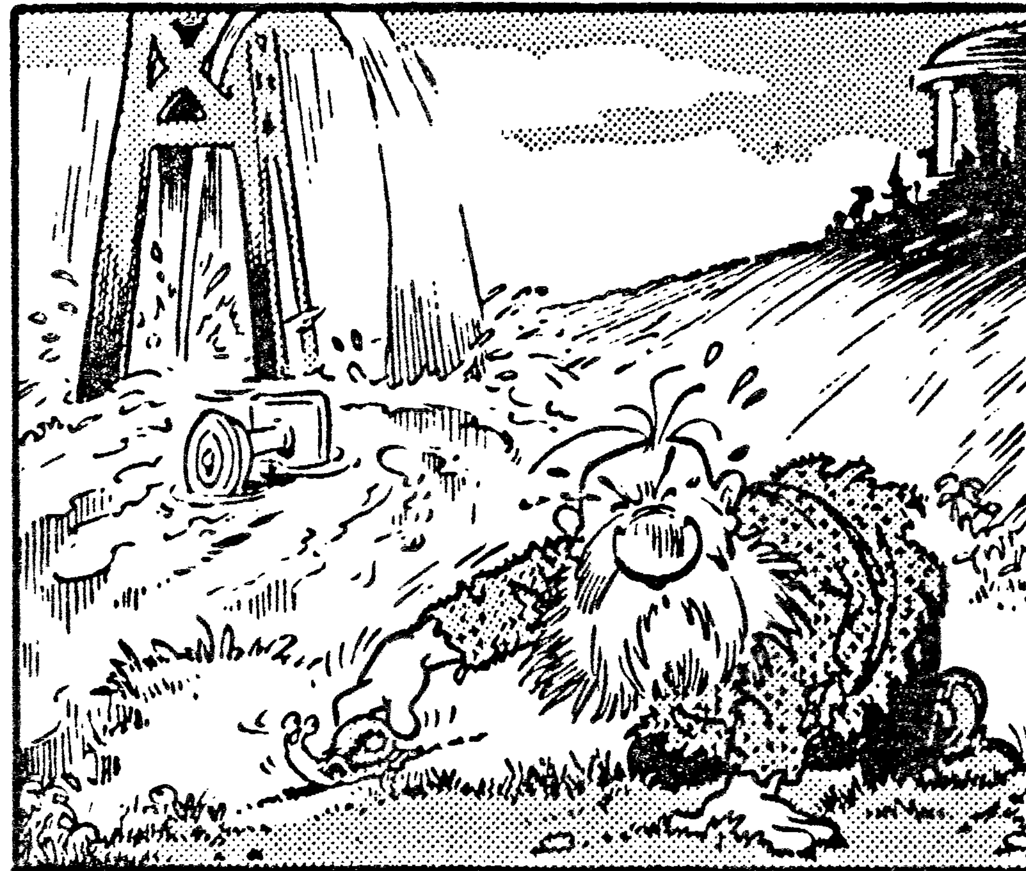

0667 Magister Pas zoog zich vol met de nevels die hem omwolkten, en greep zijn rugzak.
„Die moet ik niet vergeten", kraste hij. „Ik zeg: ik moet mijn machtsmiddelen niet vergeten. Nu kan ik ze allemaal ontplooien en de wereld tot een zwart lustoord maken. Hèhèhè!"
Er was echter niemand die wist welk gevaar de aarde bedreigde en het leven ging er zijn gewone gang. Heer Bommel was bijvoorbeeld nog steeds bezig professor Prlwytzkofsky van de ronkende boortoren af te houden.
„Het is mijn Bommelboor!", riep hij uit. „En dit keer heb ik hem goed afgesteld, zodat u eraf moet blijven. Anders gebeuren er ongelukken."
„Ongelukken", herhaalde de ander hijgend. „Die kunnen met recht geschieden. U boort mijner ader onderwaarts. Hij kan der gas bereiken... Als wij niet zeer voorzicht zijn...."
„Ik bèn voorzichtig", tierde heer Ollie. „En er is geen gas meer, dat kan iedereen toch zien!"
„Der gas is in der grondesbodem aanwezend!", riep de hoogleraar met zijn laatste krachten. „En het is ja mogelijk, dat der instelling boven mijner ader staat. Wij moeten dat behoedzaam proeven, vóórdat...."
Verder kwam hij niet, want op dat moment spoot er plotseling een straal vocht uit de plek waar de boor steeds verder in de aarde verdween. Het was duidelijk, dat heer Bommel inderdaad de ader had aangeboord, die later als de Zbygniew Prlwytzkofsky-ader zo bekend zou worden.

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0668 De opspuitende straal had in het begin zo veel kracht, dat hij op de twistende heren neergutste en een einde aan hun meningsverschil maakte. Daarna trok hij zich wat terug en kletterde naast de toren op de grond, zodat de slachtoffers tijd kregen tot zichzelf te komen.
„W-watstat?", stamelde heer Bommel met geknepen stem. „Wie toet tat?"
„Der ader", kermde professor Prlwytzkofsky. „Der is aangeboord geworden. Mijner acetaat is mij in de ogen gestort".
„ 't Bijt", klaagde heer Ollie, terwijl de tranen hem langs de wangen liepen. „Toet seer. Tisseen snertader".
„Gener snert", verbeterde de geleerde. „Ener zuur. Waar is der knop? Der moet onmiddelbaar afgedraaid worden".
Hij begon tastend rond te kruipen, maar, omdat hij geen uitzicht had, verwijderde hij zich steeds verder van zijn doel, en de boor draaide ongestoord verder.
„Maar helpt u dan toch", riep hij vertwijfeld uit. „Vergeet der kijkenssmart. Der ader wordt in der bodem geboord — en men weet ja niet waar hij terecht komen zal. Ach, hoe licht kan hij de ammoniumgassen raken ... en dan bekomt men een krijgsgebeuren".

„Ach wat, krijgsgebeuren", kreunde heer Bommel in zijn muts. „En dat, terwijl ik de toren toch op de goeie plaats heb laten zetten. Maar geen woord van dank, hoor. Alleen maar klachten. En alles voor niets, die hele ader was alleen maar azijn. Hoe kan ik daarmee mijn kijkenssmart vergeten?"

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

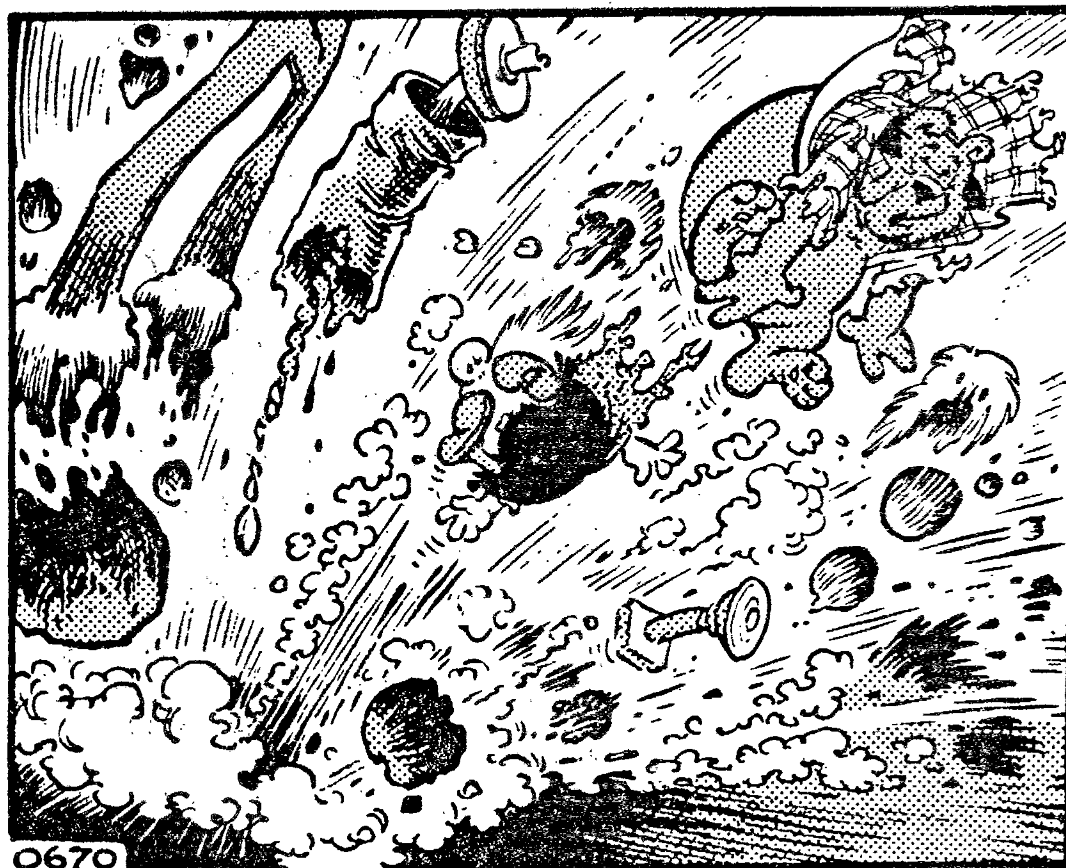

0669 Hocus Pas stond voor de steenstapel waarmee hij zijn grot had afgesloten, en hief een hand op.
„Naar buiten", siste hij. „Alles vrijmaken. Maar voorzichtig; de zwam mag niet beschadigd worden. Ik zal hem nodig hebben als mijn krachten uitgeput raken. Zweven zullen die stenen. Ik zeg: zweven!"
Hij begon spreuken te mompelen en daar ging hij zo in op; dat hij de boor, die achter hem door de zoldering kwam, niet opmerkte, evenmin als de naar binnen spuitende vloeistof.
Aan de andere kant van de stapel rotsblokken zaten Tom Poes en de oude dwerg bij het vuurtje en de laatste legde uit wat er mis was.
„Stenen moeten weg", sprak hij. „Dan zou alles weer goed worden. Daar achter is wademzwalm. Maar zwarte heeft alles afgesloten. En niemand durft bij hem te komen".
„Hm", zei Tom Poes nadenkend. „Het enige zal zijn om een list te verzinnen".
Maar dat hoefde niet meer. Achter de afsluiting klonk een daverende knal; de steenstapeling stortte naar binnen en Tom Poes en de grijsaard werden door een sterke luchtdruk weggeblazen als bladeren de wind. Wat professor Prlwytzkofky zo gevreesd had, was gebeurd: het zuur en het gas hadden zich vermengd.

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0670 De ontploffing bleef ook bovengrond niet onopgemerkt. Er kwam een plotseling einde aan de nieuwe boortoren en het zoeken van de professor. Heer Bommel raakte zijn muts kwijt en toen hij ten slotte in het gras tot rust kwam, staarde hij met nietsziende ogen voor zich uit.
"W-wat g-gebeurt er t-toch?", vroeg hij zich klagend af. "Ikkik. . Ik ben ingestort! M-men doet maar. . ."

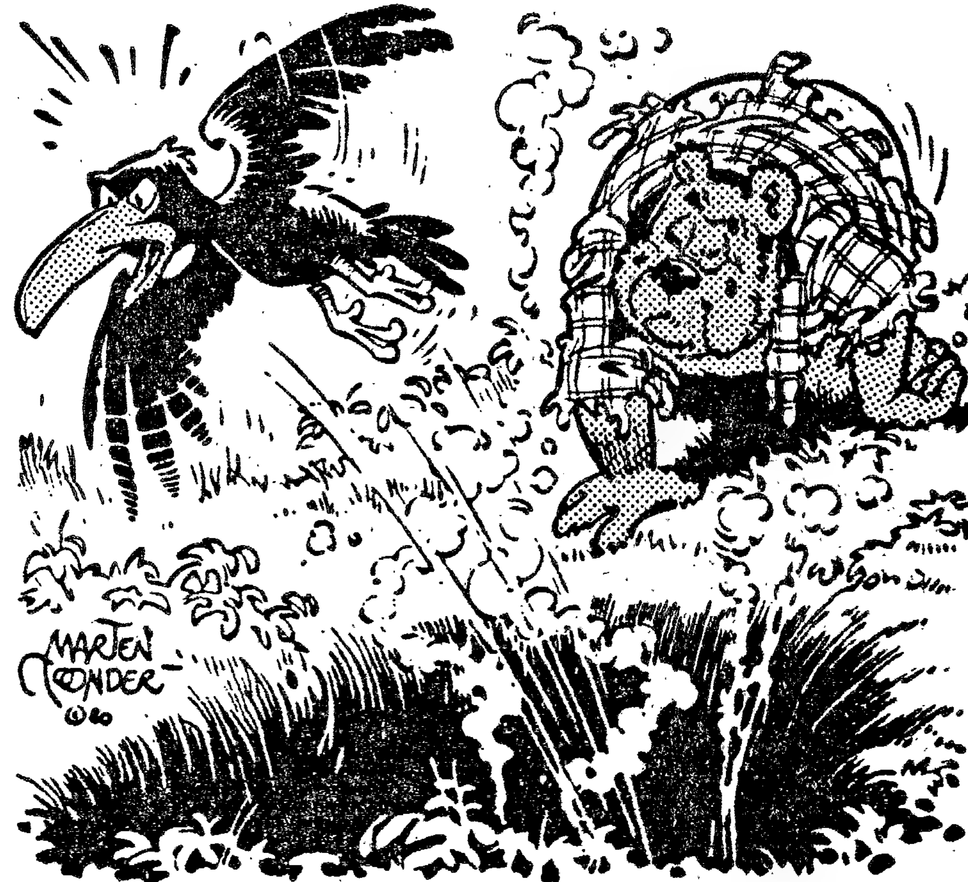
"Dit was der boems waarvoor ik aangezegd heb", verklaarde de geleerde. "Noen is er niets meer overig. Maar gelukkigerwijs ben ik zelvers op ener weker plats neder gekomen".
"Ik niet", jammerde heer Ollie. "Ik b-ben b-beklemd. Doe dan toch iets. . ."

Maar jammer genoeg was de wetenschap niet tot hulp in staat wegens gebrek aan uitzicht.
Ook Tom Poes was niet zacht terechtgekomen, want de grond en de wanden van de grot waren hard. Het duurde dan ook even, voordat hij zijn bezinning terug had, en toen keek hij verwezen om zich heen.
"Dat was een lelijke ontploffing", mompelde hij. "Wat zou er gebeurd zijn?"
"Stenen zijn omgevallen", riep de dwerg blij. "Kunnen nu weer bij wademzwalm komen. Ruikt lekker".
"Een beetje muf", zei Tom Poes snuivend. "En ik ben benieuwd, of er nog iets van je zwalm over is. Het lijkt me dat alles daar in de lucht is gevlogen. Ik kan het daglicht zien. En waar is de zwarte waar je het over had?"

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

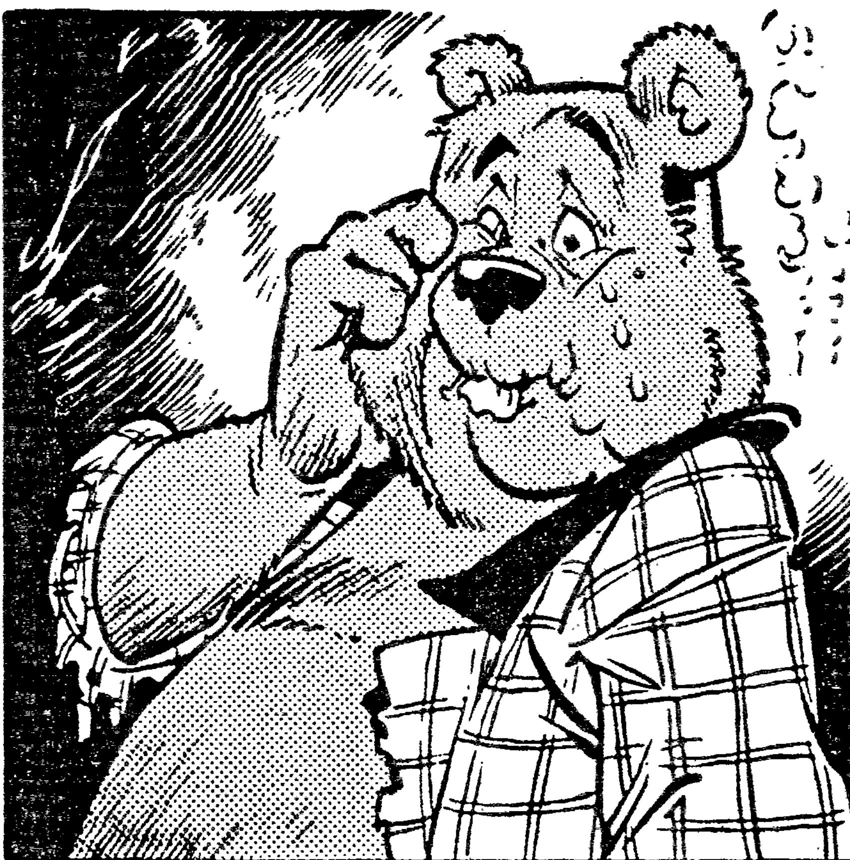
0671 De oude dwerg was de eerste die weer in beweging kwam. Hij trok de flarden van zijn muts recht en rende naar de zijgrot, waar de zon naar binnen scheen.
"Weg", riep hij met overslaande stem. „Wademzwalm is weg".
„Net wat ik dacht" zei Tom Poes, die hem volgde. „Daar liggen alleen nog wat stukken, maar het moet een groot soort zwam geweest zijn, lijkt me. Een zwam die gassen afscheidde. En ik heb zo'n idee, dat heer Bommels boortoren hierboven stond. Diezelfde gassen kwamen daardoor in de buitenlucht, waar er een kuuroord van gemaakt werd. Maar ik vraag me af, waar die zwarte is die de zaak hier had afgesloten".
Op die vraag had heer Ollie kunnen antwoorden, als hij beter had kunnen kijken. Want nadat hij zich van de geleerde had losgemaakt, kroop hij op handen en knieën rond om hulp te vinden en zodoende zag hij door zijn tranen heen de schimmige omtrekken van een zwarte vogel opstijgen. Wat hij echter niet zag, was het donkere gat dat voor hem gaapte. En voordat hij het wist, stortte hij in de grot waar Tom Poes en de dwerg zich bevonden.

„Wademzwalm is weg", herhaalde de laatste dof. „Maar hier staan nog kleintjes. Kunnen opgegroeid worden. Met water, feuzel en koddermel. Over tien maal tien jaren staat hier weer nieuwe wademzwalm".
„Heer Ollie!", riep Tom Poes, die toevallig omhoog keek.
„Beter kleintjes dan niets", stelde de grijsaard vast. „Moet anderen terug roepen".

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

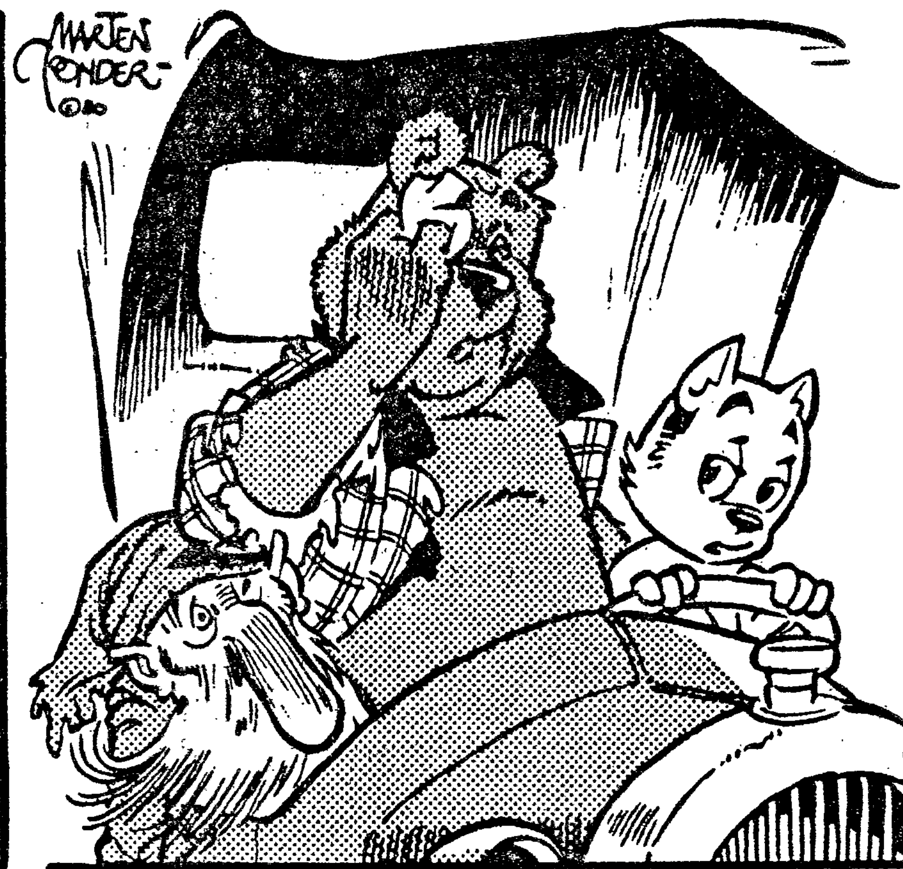
0672 Heer Bommel kwam terecht op de overblijfselen van de grote zwam en dat was een geluk bij een ongeluk. Want de plant was zachter dan de rotsgrond en bovendien bevatte hij geneeskrachtige sappen.
„Hier", sprak de oude dwerg, terwijl hij de gevallene een stuk schil tussen de tanden duwde. „Eten. Heel goed tegen zeer".
Heer Ollie begon versuft kauwbewegingen te maken, maar de bittere smaak bracht hem tot zichzelf en hij richtte zich kreunend op.

„Baw..", mompelde hij met samengetrokken mond. "Wattistat?"
Hij opende met moeite de ogen en, hoewel de tranen hem over de wangen liepen, kon hij tot zijn verbazing weer kijken.
„T'is de gal", hernam hij. „Naar binnen geslagen".
„Alleen maar een stukje zwam", zei Tom Poes. „Die schijnt te helpen tegen schokken en zo. Hoe voelt u zich nu?"
„Heel vreselijk", klaagde heer Bommel slikkend. „M-maar kan weer zien. W-waar bennik? Ik bedoel.. eh.. deze plek komt me bekend voor.. Ben hier eerder geweest. En de geur. Die doet me denken aan vroeger. Dat was een vrolijke familie, die heel goed voor mijn gezondheid was".
„Dat kan kloppen", zei Tom Poes. „Dit is de grot waar de dwergen woonden, maar er is een ontploffing geweest. Kom, het lijkt me het beste om met de Oude Schicht naar huis te gaan. Dan kunt u onderweg vertellen, hoe u hier naar binnen kon vallen".
Heer Ollie maakte geen tegenwerpingen en even later werd hij zorgzaam naar de uitgang van de spelonk geleid.

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0673 De oude dwerg ging mee, omdat hij nu bij zijn familie kon komen zonder zich te vermoeien. En terwijl Tom Poes de Oude Schicht door de bergen stuurde, vertelde heer Bommel zo duidelijk mogelijk wat er gebeurd was.

„Maar ik begrijp niet waarom we nu zo ver moeten rijden", besloot hij. „Ik was in een seconde in de grot, als je begrijpt wat ik bedoel".

„U viel", zei Tom Poes. „En sommige afstanden kan men vlugger afleggen wanneer men valt, dan wanneer men van beneden naar boven moet gaan. Deze bergweg kronkelt nogal. Het is een lange omweg".

„Hadden langs rotswand omhoog kunnen klimmen", legde de dwerg enigszins bedrukt uit. „Maar klimmen maakt moe. Net als lopen".

„Vallen maakt ook moe", sprak heer Ollie met zacht verwijt. „Het is héél slecht voor iemand met een teer gestel, dat kan ik u wel zeggen. Maar ik kan weer kijken en dat is heel wat waard. Kijk, daar is mijn kuuroord, waar ik uw gassen heb aangeboord".

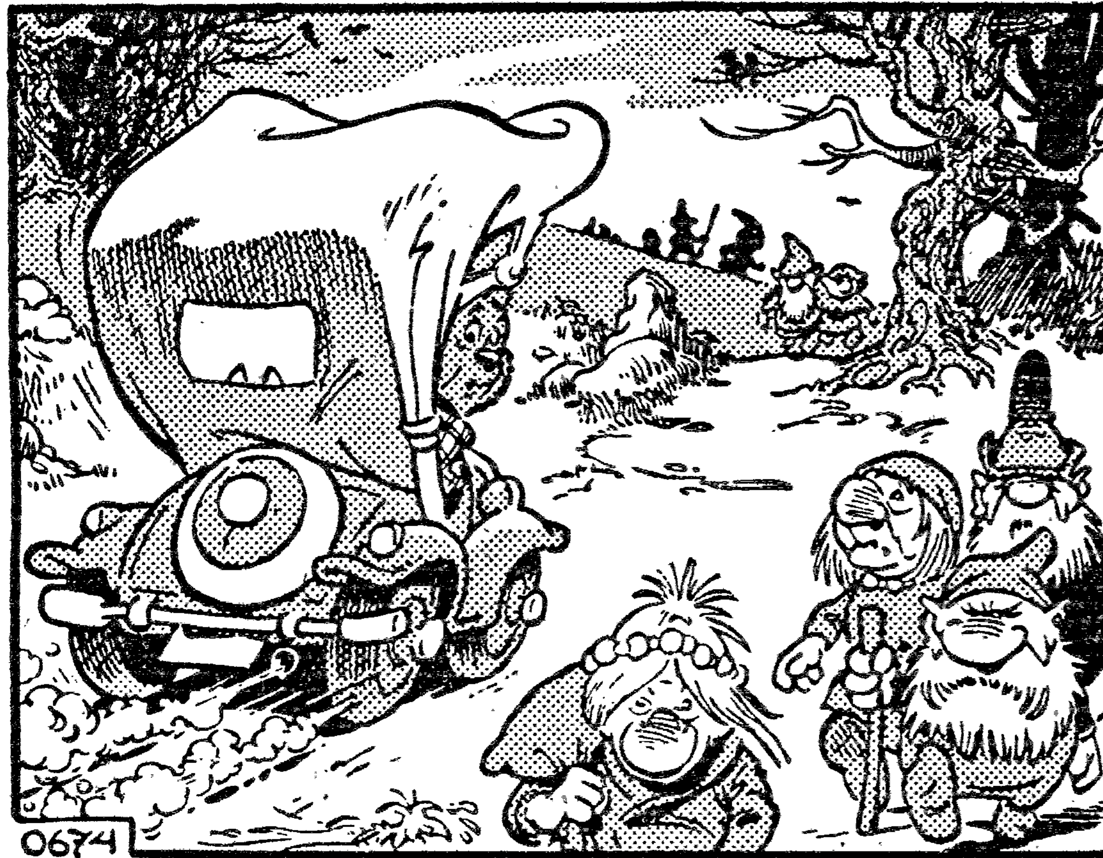
Hij wees op het koepeltje en Tom Poes remde.

„Je kunt hier het beste uitstappen", zei hij. „Er is daar een hele verzameling van je volk en je kunt hun uitleggen hoe ze het vlugste in de grot kunnen komen".

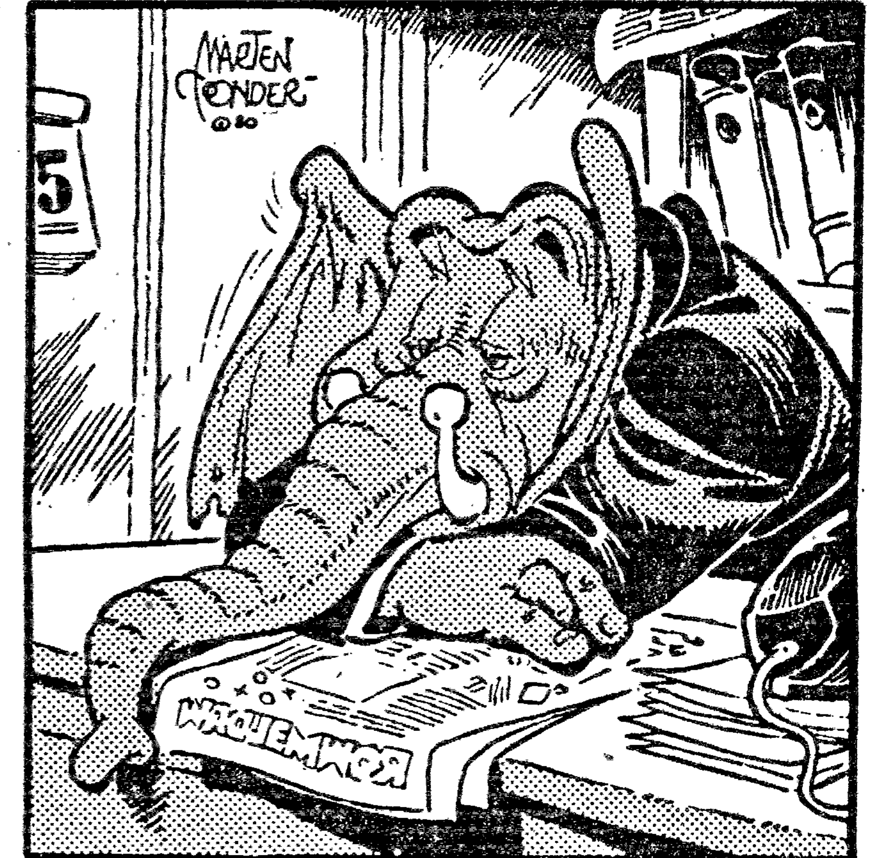
„Ja", gaf heer Bommel toe, toen de grijsaard uitstapte. „Door het gat van mijn boortoren hebt u nu rechtstreeks toegang tot de grotten van de onderwereld. Dat heb ik ineens ingezien, toen ik niets zien kon".

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

0674 De dwerg verdween in de richting van het tempeltje om zijn volk uit te gaan leggen hoe ze weer naar huis konden komen, en de Oude Schicht reed verder.

Onderweg kwamen ze heel wat trekkende families tegen, want het was merkwaardig hoe snel het nieuws van de wademtempel zich onder de dwergen verspreid had. De meeste ambtenaren, journalisten, tv-makers en andere vaklieden waren op weg naar het vervallen kuuroord, zodat vele zaken en kantoren leeg raakten.

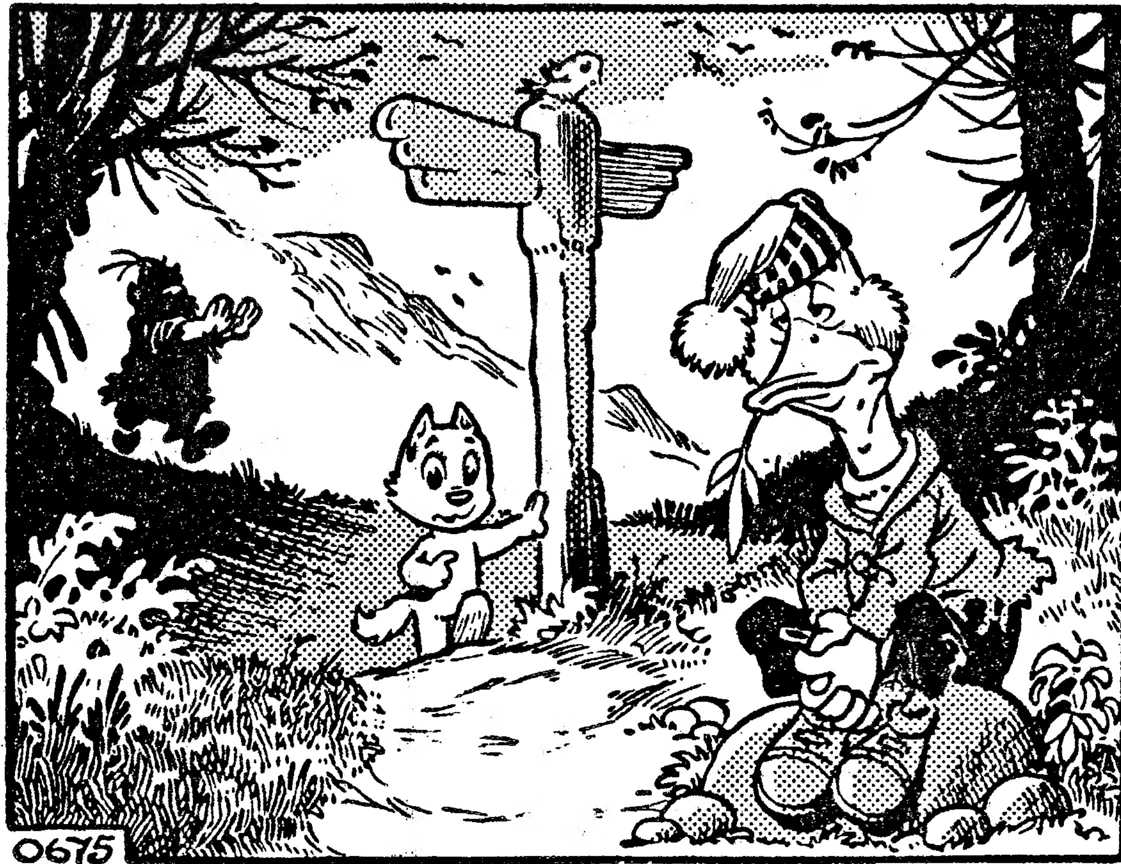
Er werd weinig gewerkt, hoewel de hoofdredacteur van de Rommeldamse Courant op zijn post was. Nu de heilzame gassen niet langer werkzaam waren, had hij voor het eerst sinds vele dagen een blik in zijn blad geslagen, en daardoor maakten zijn onlustgevoelens plaats voor diepe verslagenheid. Toen de verslaggever Argus het redactiekantoor betrad, trof hij zijn chef dan ook geheel ingezakt aan.

„Dag, meneer Fanth", mompelde de journalist. „Als eh. . . Als u me terug wilt hebben, wil ik het wel weer eens proberen. Door de wetenschap is de ontspanning al weer afgelopen. U kent dat. Altijd wordt er met ontploffingen en zo een einde aan prettige dingen gemaakt. Maar ja, u moet er wel rekening mee houden, dat ik weinig slaap gehad heb".

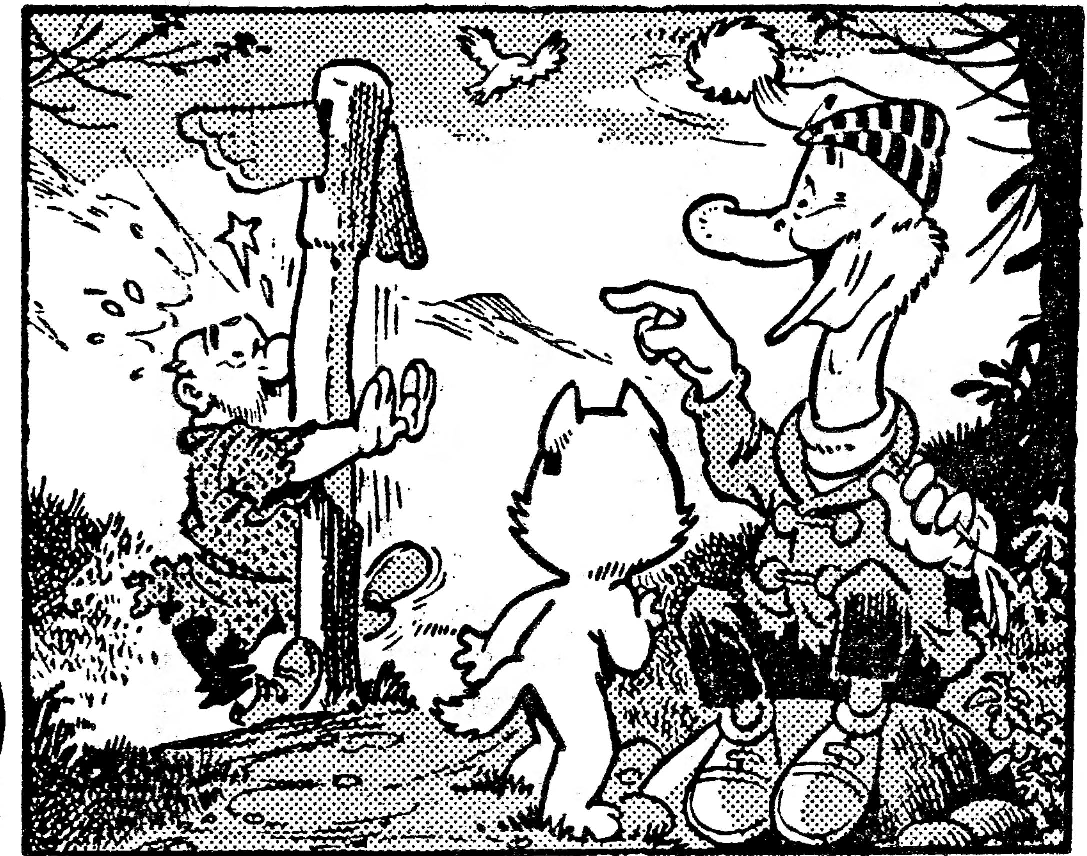
„Ik ook", prevelde de heer Fanth vermoeid. „Maar ik ben blij, dat je er weer bent, jongen. Zonder jou ging de krant nogal eh.. achteruit. We kunnen beter vandaag vrijaf nemen en morgen weer uitkomen. Trouwens, ik heb gehoord dat de tv ook niet uitzendt".

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

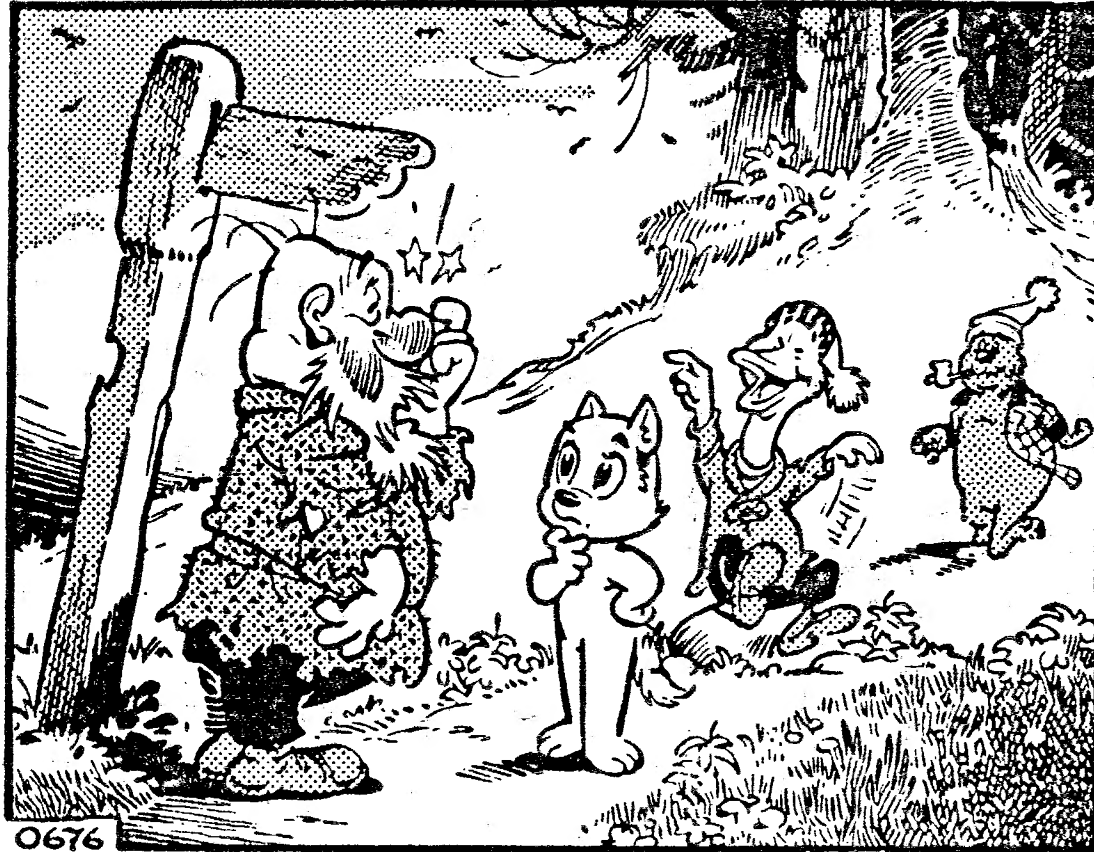
0675 Toen Tom Poes die middag op zijn gemak naar huis liep, zag hij Wammes Waggel aan de kant van de weg zitten.
„Wat is er met je?" vroeg hij. „Je ziet er nogal duf uit. Ben je niet meer bij de krant?"

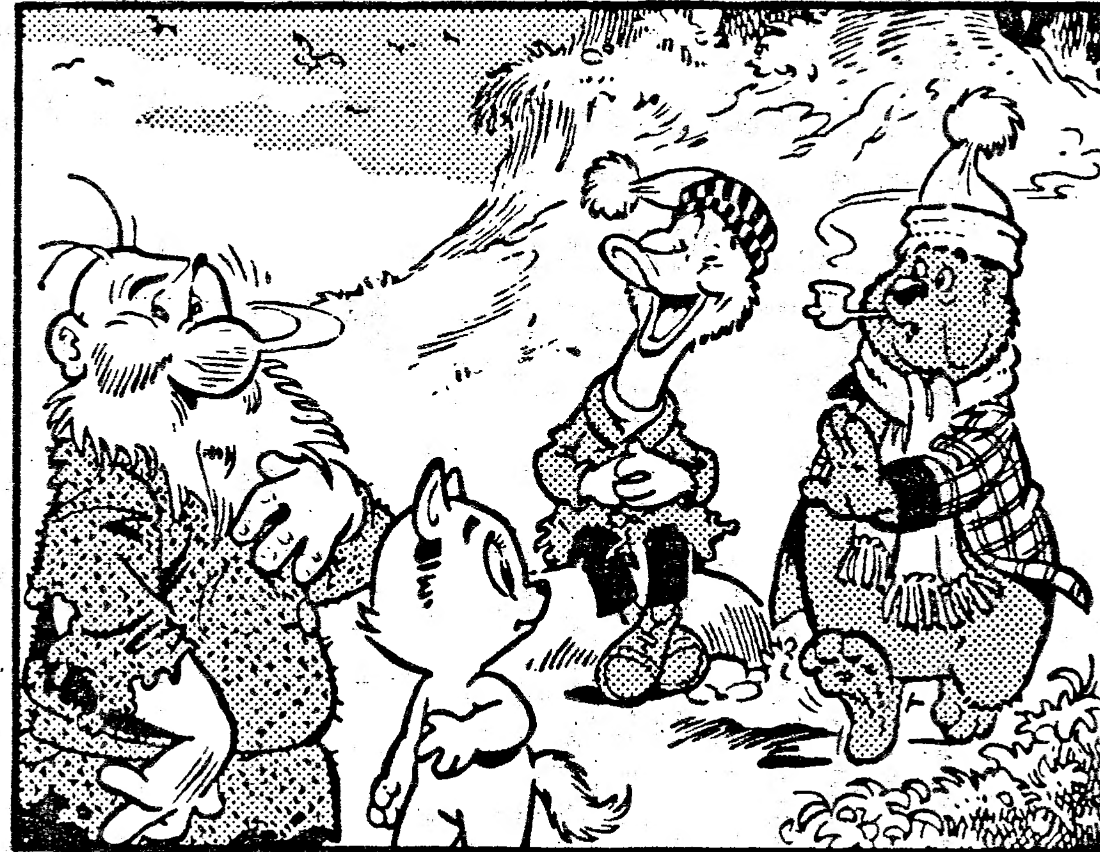
„Nee", zei Wammes bedrukt. „Meneer Fanth vond mijn kop niet mooi en hij zei dat ik beter op kon krassen. Maar ik vind krassen niet zo enig, ik schrijf liever gewoon, hè? Nou, en toen ben ik naar de teevee gegaan, maar daar gingen al die leuke luidjes weg en alleen de zure bleven over en toen vond ik het daar ook niet enigjes meer. Ik ga liever de wijde wereld in en dan moeten ze maar zien, hoe ze het zonder mij redden, hoor"

„Dat lijkt me wel een goed idee", zei Tom Poes. „Weet je al wat je doen gaat?"
„Lopen", legde Wammes uit. „Als je lang genoeg loopt, kom je altijd wel iets leuks tegen, zie?"
Op dat moment klonk er een doffe bons en een rauwe keelstem riep: „Praw"! Ontschuldig!"
Het was professor Prlwytzkofsky, die tegen een richtingbord was aangelopen, omdat hij nog steeds last met kijken had. Voor de geleerde was de botsing natuurlijk niet zo prettig, maar Wammes Waggel knapte er erg van op.
„Hihihi!" riep hij vrolijk. „Wat mal! Hihihi!"

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

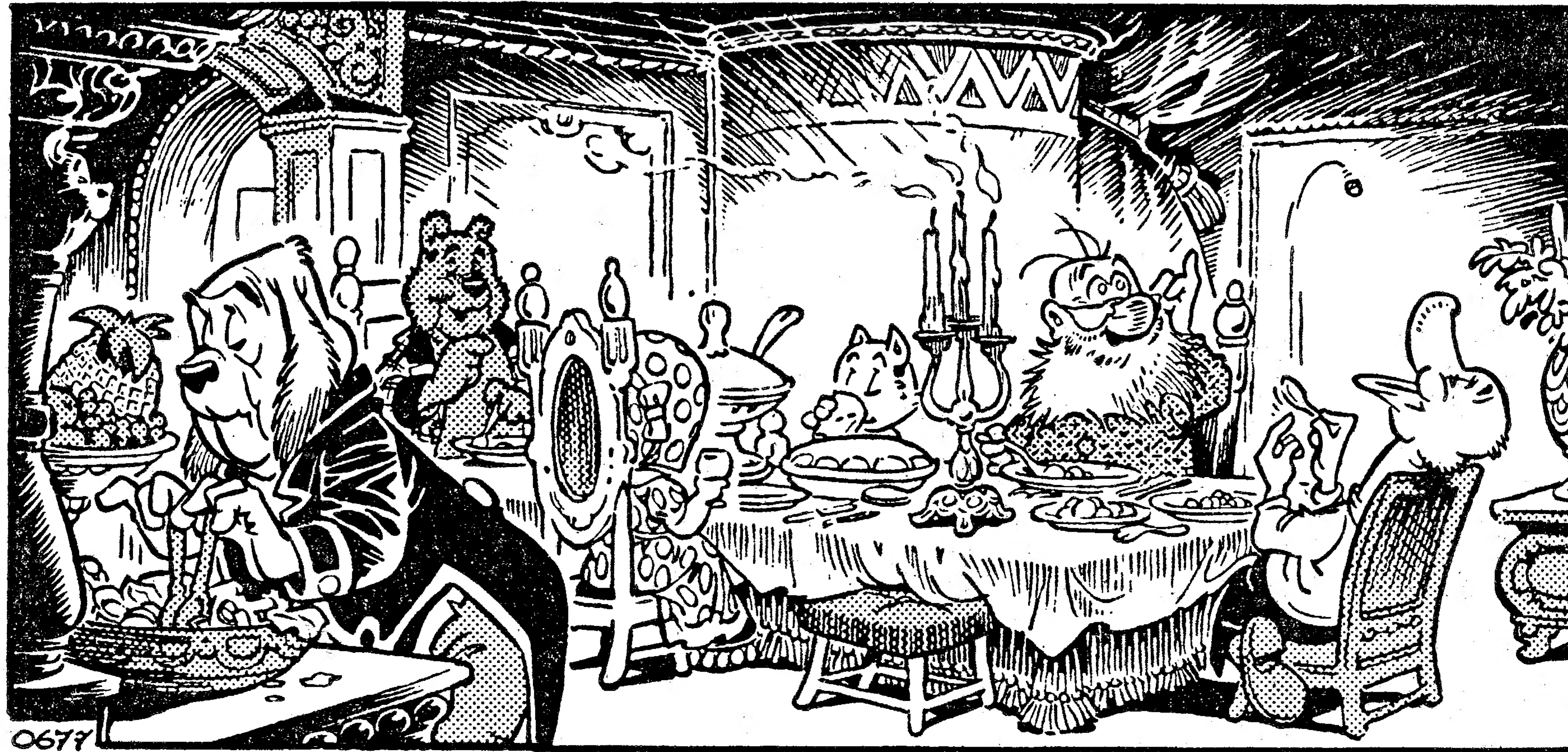

0676 "Ontschuldig, bid ik u", herhaalde de hoogleraar; maar het richtingbord gaf geen antwoord.
"Kan ik u soms helpen?", vroeg Tom Poes, naderbij komend. "Heer Bommel heeft me verteld wat er gebeurd is, en nu..."
"Der Boml!", riep de geleerde uit. "Der wetenschap is verschutterd geworden door Bomls vals gedraai. Mijne acetaten hebben zich vermisjt met de losgewikkelde gassen en dat gaf een onlievenswaardiger boems. Thans duld ik ogensmart en ik zoek ener die mij bijstand wil lijsten".
Tom Poes bood hem zijn hulp aan, maar hij werd overstemd door het gelach van Wammes Waggel.
"Hihihi!", riep die, "Zie je wel? Je kan heus nog wel grapjesmakers vinden"
Gelukkig naderde nu heer Ollie, die een slaapje had gedaan en onderweg was om de schade zoveel mogelijk te herstellen.
"De professor maakt geen grapjes", sprak hij berispend. "Hij lijdt. Net als ik zelf heb gedaan toen ik bezig was het goede te verdedigen en het grappige uit te roeien, zoals een heer betaamt".
Het gegiechel stierf weg en terwijl heer Bommel de pijp uit de mond nam, verscheen er een glimlach op zijn gelaat.
"Daarom", zo vervolgde hij, "moet u maar zo gauw mogelijk mee naar huis gaan voor een oogbadje, heer professor. En als jullie zin hebben, kunnen jullie ook meekomen, want ik geef vanavond een klein feestje, omdat Joost zijn plaats ook weer kent. Een eenvoudige, doch voedzame maaltijd, als jullie begrijpen wat ik bedoel".

Heer Bommel en de Wadem

door Marten Toonder

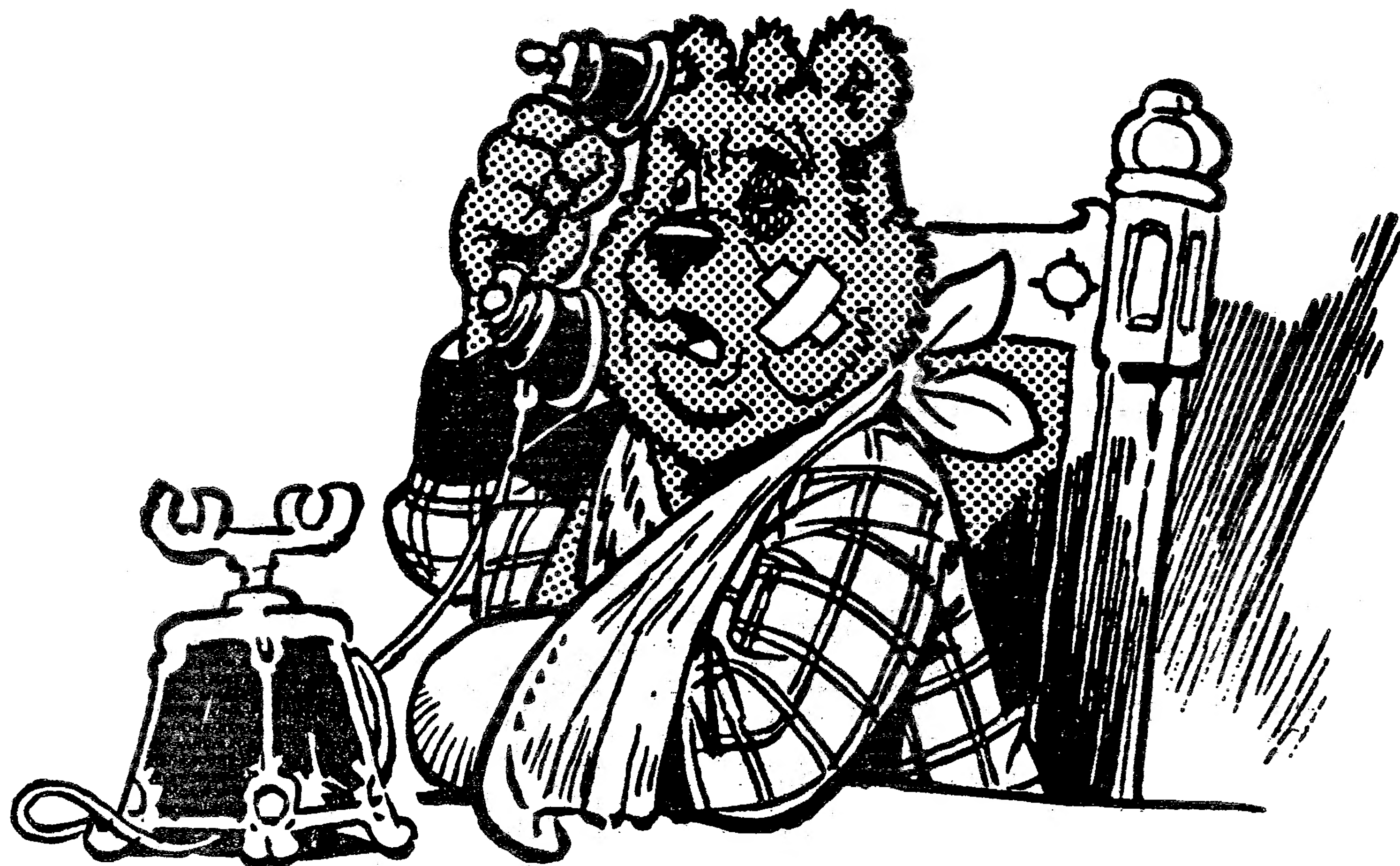
0677 Joost had zoveel mogelijk zijn best gedaan, hoewel de komst van professor Prlwytzkofsky gemengde gevoelens bij hem opwekte.
"Ik ken mijn plaats" prevelde hij tot de salade die hij aanmaakte. "Maar het is toch niet eerlijk verdeeld, als ik zo vrij mag zijn. Wanneer een eenvoudig persoon als ik ook eens geniet van opwekkende gassen, komt er zo'n wetenschapper die alles wegzuigt. Geen wonder, dat er zo'n onrust in de wereld is".
Er was gelukkig niemand die zijn opstandige gedachten hoorde. Heer Bommel vertelde zijn buurvrouw uitvoerig, hoe hij een einde aan de misstanden had gemaakt en de geleerde genoot van het kijken.
"Der ogenbad was grootaardig", sprak hij. "Het is toch schoon wat der wetenschap met heilbare artsenijen bereierd heeft. En der Boml heeft mijne ersatsbrille apporteerd; dat is zeer lievenswaardig. Men kan hem der valse handeling des borkesinstellings vergeven, al is het schade".
"Meneer Bommel geeft een feestje, zie ik", zei de heer Dorknoper tot zichzelf, toen hij toevallig Bommelstein passeerde. "Hij kan dat nog doen. Door de grote achterstand zal het wel even duren voor ik de fiscale consequenties van zijn schenkingen, alsmede de bouw- en afbraakvergunningen van een en ander in orde heb. Maar het is prettig, dat de meeste dwergen verdwenen zijn om plaats te maken voor vertrouwde krachten. Enige zijn echter gebleven ik ben bang, dat men die nog geruime tijd op belangrijke posten zal aantreffen"

EINDE VAN DIT VERHAAL

800411

Tot 12 mei, vrienden!

"Het doet me pijn", deelde heer Bommel ons telefonisch mede. „Ik moet mijn lotgevallen even laten bezinken, voordat u ze kunt afdrukken. Ze waren zò aangrijpend, dat mijn hoofd lelijk omloopt — en dat zal u niet verbazen wanneer ik ze aan het daglicht breng. In het avontuur met de Minionen ben ik de dans slechts door het oog van de naald ontsprongen en ik verzoek u dan ook vriendelijk mij tot maandag 12 mei op te schorten".

800412